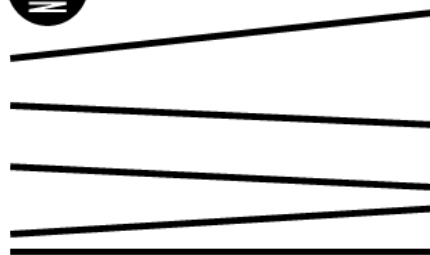

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Smidth, Jens Hansen.; J. H. Smidth.
Titel Title:	<u>Ulrikkes Flugt : Roman</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 1
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : J. H. Schubothe's Boghandling, 1829
Fysiske størrelse Physical extent:	2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Ulriks Flugt.

R o m a n

af

J. H. Smidth,

Professor, Ridder af Dannebrog.

Første Deel.

Kjøbenhavn 1829.

Forlagt af J. S. Schubothe's Boghandling.

Trykt hos G. L. Møller.

1813 1814 1815 1816 1817 1818 1819 1820

1821 1822 1823 1824 1825 1826 1827 1828 1829 1830

1831 1832 1833 1834 1835 1836 1837 1838 1839 1840

1841 1842 1843 1844 1845 1846 1847 1848 1849 1850

Ulrikes Flugt.

I.

Tales

Om Folk, saa er det Folk, som jeg har seet,
Og Stedet har jeg ogsaa været paa.

Gulnare i Aladin.

En ringe Årsag kan frembringe en stor Virkning. Denne Sætning, der med historisk Hensyn ikke vil sige Andet, end at der af Tildragelser, som synes os meget ubetydelige, kan følge Forviklinger, der have den meest afgjørende Indflydelse paa andres Være og Belfærd, — denne Sætning er saa ofte omtalt og ledsaget med Bemærkninger, at vi kunne fritage os for, at forøge disse, og strax give os til, at anføre endnu eet, aldeles ikke nødvendigt, Beviis for, at naar en lille Årsag skal frembringe en stor Virkning, saa maa den enten være ledsaget af en Mængde andre smaa Årsager, der tilsammen kunne ansees som en stor, eller den maa have Lighed med den sidste Draabe Vand, som bringer Karret til at løbe over.

Paa en kold og taagefuld Morgen i Februar, Mar 1773, gik Anne Lotters hjem fra en Baagestue. Hun havde nemlig tilbragt Natten hos den rige Riibmand Tivers Datter, Ulrikke, der nylig var bleven gift, men slet ikke befandt sig vel; om Aarsagen dertil vil det Følgende give Oplysning. Den gamle Anne, som hun kaldtes, endskiøndt hun først havde holdt sit Livs Jubilæum, ved at overleve sin 50 Fødselsdag, rystede betænkksom med Hovedet, ved at tænke paa Ulrikke, som hun inderlig elskede. For Næsten befandt hun sig efter Omstændighederne vel, thi hun havde hos Tivers faaet rigelig Mad og mod Morgenstunden Kaffe. Desuden havde man med uforstandig Vigtighed paalagt hende, ikke at fortælle noget Menneske, hvad hun saa og hørte der i Huset, især angaaende Ulrikkes Sygdom, saa at Moer Anne følte sig ret tilfreds ved, dog eensgang at have en vigtig Hemmelighed at bære paa. I usædvanlig legemligt og aandeligt Velbefindende listede hun sig frem ad den ensomme, halv mørke Gade til sin lille affides Bolig. Paa denne Vej fandt hun en tom Potte staaende midt paa Gaden; ikke synderlig vant til det, man kalder Lykke i denne Verden, var selv denne ubetydelige Finding hende meget behagelig; hun standsede og da hun hverken saa eller hørte noget Menneske i Nærheden, tog hun Potten op, glemte den under sit Forklæde og gik hjem med den. Den blev strax indlemmet i hendes Husholdning og forøgede det lille Forraad omkring

hendes Urne. Saaledes hengik der nogle Dage, hvori der foregik mange vigtige Ting, men som ikke høre til Pottens Historie, til hvilken vi her maa holde os.

En Dag kom en af gamle Annes Nabokoner til hende og vilde laane et Kar, hvori hun kunde henseætte Skosvæerte eller anden slig Ubetydelighed, og da Anne havde opdaget, at hendes fundne Kar havde en Læk, saa solgte hun Potten for een Skilling: og da den ved slig Handel nødvendige og brugelige Samtale var til Ende, gik hver til sin sædvanlige Gierning. Nu kunde man vistnok med Grund troe, at en sprukken Pottes Historie kunde være til Ende; og det kunde den ogsaa, hvis Forfatteren ikke havde Noget paa Hjertet, som han gierne vilde have fortalt. Torsdagen den 10 Marts indstillede Raadstutieneren Simon Brakhul, ledsaget af Bægteren Jeppe Olsen, sig i Anne Lotters Bolig, og forkyndte hende paa Øvrighedens Begne, at hun havde paa nogen Tid at modtage fri Bolig og Kost, efter tarvelig Leilighed, paa Byens Raadstue. Simon Brakhul havde ved naturligt Talent og lang Dvelse en særdeles Færdighed i alle slige Forkyndelser. Han satte sin Ære i, at ledsage dem med en Skof Ordspil og pøbelagtige Vittigheder, der enten maatte forbitte eller nedslaae den Ulykkeliges Sind; og det desto mere, da han gav sig Mine af en Art Deeltagelse og Beskyttelse. For Personer i hans Stilling, der kunne fryde sig ved, med en vis Snubhed at have unddraget sig Retsfærdighedens Ans-

greb og derimod tilegnet sig nogle af de Fordele, den giver til sine Tienere, er det yderst vanstelig, at fordølge denne Fryd, naar de see andre i den Knibe, hvortil deres Samvittighed kiender dem selv værdige; men Retfærdighedens egentlige Tjener burde, saa meget muligt, sørge for, at slige Personers kaade Snaf ikke forøgede den Ustydiges Kummer og forbittrede de den Skyldiges Straf.

Gamle Anne vidste slet ikke, hvorfor hun blev fængslet og blev yderlig nedslaaet; hun spurgte, men fik kun spottende Baas til Svar; hun pakkede derfor sin lille Bylt Linned sammen, glemte ikke sin Psalmebog, og gik den tunge Gang til Raadhuset, mens Simon sørgede for, at gjøre den endnu tungere, ved at opvække Gadedrengenes Opmærksomhed.

Paa Rygtets lette Binger fløi meget hastig Efterretningen om Annes Fængsling til Riibmand Tibers Huus og satte det i temmeligt Oprør. Ulrikke græd, da hun holdt meget af sin gamle Anne, men det var ogsaa Alt, hvad den stakkels Rone turde vove, da hun selv saa godt som var fængslet. Den gamle Liber taug men følede en bitter, indædt Harme, ikke fordi han yndede Anne eller fordi han havde nogen Forestilling om hendes Ustydighed, men fordi han troede, at Borgemeester Landfast havde ladet Anne fængsle for at ærgre ham; og Manden kunde synes at have Ret.

Landfast var den mildeste og billigste Mand, nogen Moders Siel kan tænke sig, især i Rettens

Forvaltning, naar man blot ikke opvakte hans Brede eller Vindelyst. Man da nu Folk i Almindelighed ikke ere forsigtige nok, til at skaae disse Folelser, saa kan man ikke undres over, at Landfast undertiden hverken var mild eller billig. Blandt dem, som i meget høi Grad havde paadraget sig Hr. Borgemeisterens Brede, var Hr. Kiøbmand Ziber; men det kunde ikke være anderledes.

I Kiøbstaden ... g var Ziber den rigeste Mand. Han eiede de fleste Huse og de fleste Skibe; han havde altid Penge og Byens Haandværksfolk ansaae det for en Lykke, at komme til at arbejde for ham, ikke fordi han betalte godt, men han betalte strax og var heller ikke uvillig til et lille Forstod, naar han nogenlunde saa sig sikker for Tab, og man ret forstod sig paa, at bede ham derom. Han talede med Velbehag om sine Handelsforbindelser i Rusland, Engelland og andre fremmede Riger, var i meget godt Ry for Bederhæftighed og Redelighed, og bidrog paa flere Maader til Livelighed og Virksomhed i sin Fædrene-By. Han havde endog et Par Gange, for at vise hvad han kunde, udrustet Skibe til Middelhavet og Vestindien: og enhver Spidsborger i Byen følte sig æret ved at kunne omtale Hr. Zibers Expeditioner. Enhver saadan Mand er, uden at være egentlig godgjørende eller ædelmodig, dog en Velgierning for sin Kreds, og det vilde seet ilde ud med hele Kiøbstaden, hvis Marcus Ziber med samt sin Virksomhed og sine

Penge var forsvundet fra den: men forfængelig var han og smigre ham, maatte man, hvis man vilde have Godt af ham. Han ansaae sin Rigdom ikke som Lykke men som Fortieneste, og kunde aldrig ret fatte Agtelse for et Menneske, der ikke var riig eller havde Udsigt til at blive det. Da Velstands Hielpemidler altid havde været tilhaande for ham, saa var han i den faste Formening, at han som riig Mand slet ikke behøvede at holde sig nøiagtig efter Lovens Formaliteter. Han vilde egentlig aldrig gjøre Uret, men han vilde blot lade Rettens Tienere føle, at han var riig; vilde de ikke føle det, saa var det ude mellem dem og ham. Vilde f. Ex. Solderen ikke føie sig efter ham, saa gav han ham en god Dag, men satte dog sin Villie igiennem ved Underbetienternes Hielp. Borgemeister Landfast havde altid den Bane, at udstæde sine Befalinger til Byens Folk med megen Myndighed, og deraf fulgte, at Liber, hvor det var muligt, slet ikke adlød dem, eller adlød med en Langsomhed og Forkeerthed, der driller fast meer end aabenbare Opsætsighed.

Landfast saa det; Simon Brakhu! fortalte ham det; men han styrede længe sin Brede og holdt gode Miner, thi han havde en særdeles vigtig Plan i Hovedet. Han havde nemlig en Søn, August, omtrent paa 25 Aar, der var, som man dengang kaldte det, ved Pennen; det vil omtrent sige: han havde lært at skrive paa sin Faders Skrivers

stue og var af det Juridiske Facultet i Kiøbenhavn fundet ei ubeqvem til at forklare Fædrelandets Love og forsvare Rættens Fremme. August havde ingen Udsigt, til at gjøre Lykke, thi Loven var ham for tør og Retten for haard, men han var en ypperlig Jæger og Dandsler, opførte sig meget tæfkelig og var vel antaget ved alle Omegnens Jagtpartier og Baller. Faderen fandt sin Forsængelighed smigret ved, at Sønnen omgikkes med Egnens Junkere og dandsede med dens Frøkener; imidlertid var derved ingen rigtig Udsigt til Forsørgelse i Fremtiden; dette Niemeed kunde opnaaes ved et Ægteskab mellem August og Ulrikke Løber. Uden altsaa at bryde sig om alle smaae Drillerier, lod Landfast ved sine Fortrolige forhøre hos Løber, om et Andragende fra hans Side til denne Forbindelse vilde blive vel optaget. Til sin store Forundring hørte han snart, at Løber med en vis Haan havde viist dette Forslag tilbage.

Det er uvist, om Borgemeesteren i sin Forbitrelse virkelig har kaldt Kiøbmanden en naragtig Tidtefræmmer, eller blot de Gladderhanke, der gik imellem dem, have fortalt det; nok er det, at Løber troede det: og fra nu af var der ikke meer at tænke paa Ven-skab, ei engang paa fredelig og anstændig Omgang mellem ham og Borgemeesteren.

Borgemeester Landfast, der ellers gjorde Paa-stand paa, at være en civiliseret Mand med god Levemaade, fordulgte endnu slettere sin Harne, end

Risbmanden; ved alle Leiligheder yttrede han sin Forbittrelse mod Liber, haanede ham, hvor han kunde, og swoer paa, at han nok skulde lære ham op at see. Ogsaa havde denne Rettens Betient i meget høi Grad sat sin Tillid til det foreslaaede Svogerskab, i Haab om, derved at dække Udskil- ligt, som ikke var ret. Man ymtede nemlig i Byen om, at det ikke stod sig rigtigt med de Kas- ser, han havde under Hænder; men Landfast førte et efter de Liders Maneer stadfæstigt Huns og holdt gode Miner. Liber, der flere Gange havde havt med ham at gjøre i Sager, som angik Byens Skat- tevæsen og Stiftelser, havde mærket Uraad. Uden at være underviist i det Italienske Bogholderie, hvor- om man dengang neppe havde hørt tale i ...g, var Liber født Regnemester nok, til strax at mær- ke en Feil; han indsaae, at naar en Mand laaner fra en Kasse til en anden og tredie, hvilke han alle har under Hænder, saa maa omsider Laanet mang- le i hans egen Kasse; han ansaae altsaa Landfast egentlig for en fattig Mand og vilde derfor ikke give sin Datter til hans Søn; han ansaae desuden August for en Dagdriver, som han slet ikke kunde bruge ved Handelen, og som blot kom til at tære paa den Kapital, han fik til Medgift. Man hav- de fuldkommen Ret paa begge Sider; den ene, til at give Afslag, den anden, til at blive vred der- over; den ene, til at blive meer vred, fordi man

var grov, den anden, til at blive meer grov, fordi man turde vise Brede.

August og Ulrikke vare egentlig ganske ustyldige i al denne Forvirring og Forbittrelse. Ingen af dem havde nogensinde tænkt paa, at gifte sig med hinanden. Først da Frieriet fra hans Faders Side var i fuld Gang, fik August noget at vide derom, og fandt det Anslag ganske fortreffeligt; men da Planen gik overstyr, kunde han slet ikke sætte sig ind i sin Faders Forbittrelse over denne, saakaldte, eclatante Fornærmelse. Rigtignok turde August ikke længer komme i Livers Hus, men han og Ulrikke saae hinanden ofte paa tredje Sted i Byen og paa Landet; begge omgikkes hinanden med al sømmelig Artighed, ja endog med en utvungen Fortrolighed, der siden gav Anledning til et særdeles Rygte, da Byens Gladdrere fik Anledning til at øve deres Formodnings-Evne.

Pludselig lød over hele Byen, opad Gaden og nedad Strædet, en Dag det Rygte: Ulrikke Livers skal have Bryllup i Aften; men med hvem? spurgde den ene: jeg veed det slet ikke, svarede den anden: hvem er bedet? spurgde den tredje: jeg ikke, svarede den fjerde og femte: hvordan Fanden hænger det sammen? raabte den fiette: det maa Gud vide, sagde den syvende: men saa skal her vel illustreres? hvistede den ottende: ja, det er sku et vanskeligt Spørgsmaal, sagde langsomt alle, og

hver gik hurtig til sin Side, for der at giøre de samme Spørgsmaale og faae de samme Svar.

Det blev mørkt; man saae Præsten blive hentet i Livers Chaise, som var kjøbt paa Auctionen efter den salig Greve paa Krumholm; Klokkeren kom gaaende, men havde nær aldrig naaet Bryllupshuset for de mange Standsninger han maatte lide af nysgierrige Frittere. Festina lente, sagde Manden med den sorte Rappe, som han vaerligen holdt i Armen; i Aften veed jeg Intet, i Morgen veed jeg Alt: tempora mutantur, et nos mutamus cum illis. Man ønskede Personen al Fortred med hans Latin; thi man troede, at han kunde givet ordentlig Besked paa Dansk, men vilde ikke; alligevel var han virkelig undskyldt, og vidste slet ikke meer end de andre, men fandt Fornøielse i, at give sig en vigtig hemmelighedsfuld Mine.

Man forhørte alle vedkommende Tjenestefolk, udsendte Lurere og Speidere, og fik omsider at vide: at Jomfru Ulrikke Lier var bleven viet til Severinus Elger, en temmelig aldrende Bodsvend i Faderens Huus; at ved Bielsen havde Faderen seet bister ud, Moderen ængstlig, Datteren forgrædt, og Brudgommen som et Gaarehoved, der ikke ret veed, hvorledes han er stødt i det. Dagen efter blev der ikke gjort noget Besøg, ikke modtaget nogen Lykønskning, den unge Kone lod sig ikke see for nogen, og naar man spurgde Brudgommen: naar dette Giftermaal var bleven be-

stemt? hvorfor og hvorledes han var kommen til denne Lykke? saa svarede han forlægen og uden Sammenhæng.

II.

Hvem anden Magistrat fligt kunde ei bevæge,
 En saadan Overmod og Dristighed at spørge?
 Man reise maa fra By til By, fra Land til Land,
 Man een ei finde Skal, der fligt forðøie kan.

Peder Paars 1 Bog 4 Sang.

I nogle Dage derefter hørte man Intet om Sagen, undtagen, at den unge Kone var syg; det var hos hende Anne Lotters havde vaaget, da hun gik hjem og fandt den omtalte Potte. Enhver kan begribe, at denne Historie med Ulrikes pludselige Giftermaal var Vand paa Borgemeesterens Mølle; hans Forbittrelse mod Liber gav ikke allene Anledning til Glæde over en Ubehagelighed, der var mødt ham, men han tænkte ogsaa ondskabsfuld paa Leilighed, til at forøge Bitterheden ved en Tildragselse, hvis Sammenhæng slet ikke var at indsee; et besynderligt Sammenstød af Tilfælde syntes at fremme hans Hensigt.

Den Potte, gamle Anne havde fundet og solgt for een Skilling til en Naboerske, udfandtes ved Simon Brakhus Spioneri, just at være

den Potte, hvori Borgemeesterens Huusholderſke havde haft nogle Solvpenge ſtaaende paa et hemmeligt Sted, men ſom for kort Tid ſiden var bleven ſtaaalen fra hende. Landſaſt var Enkemand og levede i ſaa god, men hemmelig Forſkaeſe med dennes Huusholderſke, at derſom han vilde have Huusfred, ſaa maatte han ſkaffe diſſe Penge for Dagen igien eller ſelv erſtatte dem; dette ſidſte faldt ham ſlet ikke beleiligt, da Tabet blev angivet temmelig høit. Han var derfor inderlig glad, da hans tredje Haand i Retteſs Forvaltning opdagede Potten; thi hvad var naturligere, end at den Perſon, der havde haft Potten, ogſaa maatte vide hvor Pengene vare, ſom havde været i den. Derfor blev Anne ſtrax uden videre fængſlet og ufortøvet taget i Forhør: Anne vedkiendte ſig Potten, men om Pengene kunde hun ikke give mere Oplyſning, end det Barn der var født inat. Efterat Borgemeesteren havde forgieves anvendt ſine Spørgſmaal og Truſler, lod han Deliquentinden igien bringe i Arreſt og gav Befaling til ſtreng Bevogtning og Behandling.

Imidlertid udfandt ſnart hans Skarpsindighed, at Annes Forbindelſe med det Løverſke Huus godt kunde benyttes, til at drille og ærgre den ſtolte Riibmand. Alle Mandens Tienestefolk bleve ſtævnedes, for at afgive Forklaring, om Anne ikke havde betroet en af dem noget om de ſtaaale Penges, eller om hun blot havde ſagt nogle miſtænker

lige Ord, der kunde lede til Opdagelsen. Landfast fik ikke og kunde ikke faae nogen Oplysning af dem; det havde han heller ikke ventet, men det var ham nok, at han havde drillet Lister. Strax efter dette Optog, som Folk i ...g neppe vovede at tale om, for ikke at gjøre sig Fiender enten ved Mishag eller Bifald, begyndte man at ymte om, at den nys gifte Madame Eliger alt var i fiendelig gode Omstændigheder. Nok en Ubegriuelighed ved det hastige Bryllup. Men hvem var Faderen? Alle vare enige om, at det kunde ikke være Hr. Severinus Eliger. Alt begyndte Landfast at tænke paa sin August, og heri fik han Medhold af Mange, der nu vilde have lagt Mærke til en særdeles Fortrolighed mellem ham og Bruden i nogen Tid før Brylluppet. August blev strax taget i Forhør af Faderen, der meget godt lod sig mærke med, at han slet ikke vilde blive vred, om Sønnen gik til Befiendelse; men han havde Intet at befiende.

Derom maa Anne vide Besked, faldt det Borgemeesteren ind, og Simon Brakhuus fik underhaanden Befalning til, med Venlighed og bedre Behandling at gjøre sig fortrolig med Anne, og at faae loffet udaf hende: 1) hvor længe hun havde vidst, at Ulrikke var frugtsommelig? og 2) hvem var Faderen? Anne gav det Svar, at hun vidste Intet, og om hun end vidste noget om sin fiere Ulrikke, saa vilde hun ikke sige det. Denne Erklæ-

den Potte, hvori Borgemeesterens Huusholderſke havde haft nogle Solvpenge ſtaaende paa et hemmeligt Sted, men ſom for kort Tid ſiden var bleven ſtaaalen fra hende. Landſt var Enkemand og levede i ſaa god, men hemmelig Forſkaeſſe med den ne Huusholderſke, at derſom han vilde have Huuſfred, ſaa maatte han ſkaffe diſſe Penge for Dagen igien eller ſelv erſtatte dem; dette ſidſte faldd ham ſlet ikke beleiligt, da Tabet blev angivet temmelig høit. Han var derfor inderlig glad, da hans tredje Haand i Nettens Forvaltning opdagede Potten; thi hvad var naturligere, end at den Perſon, der havde haft Potten, ogſaa maatte vide hvor Pengene vare, ſom havde været i den. Derfor blev Anne ſtrax uden videre fængſlet og ufortøvet taget i Forhør: Anne vedkiendte ſig Potten, men om Pengene kunde hun ikke give mere Oplyſning, end det Barn der var født inat. Efterat Borgemeesteren havde forgieves anvendt ſine Spørgſmaal og Truſler, lod han Deliquentinden igien bringe i Arreſt og gav Befaling til ſtreng Bevogtning og Behandling.

Imidlertid udfandt ſnart hans Skarpsindighed, at Annes Forbindelſe med det Liberſke Huuſ godt kunde benyttes, til at drille og ærgre den ſtolte Riibmand. Alle Mandens Tienestefolk bleve ſtævnedes, for at afgive Forklaring, om Anne ikke havde betroet en af dem noget om de ſtaaale Penges, eller om hun blot havde ſagt nogle miſtænkeſ-

lige Ord, der kunde lede til Opdagelsen. Landfast fik ikke og kunde ikke faae nogen Oplysning af dem; det havde han heller ikke ventet, men det var ham nok, at han havde drillet Lister. Strax efter dette Optog, som Folk i ...g neppe vovede at tale om, for ikke at giøre sig Fiender enten ved Mishag eller Bisald, begyndte man at ynte om, at den nys gifte Madame Eliger alt var i fiendelig gode Omstændigheder. Nok en Ubegriuelighed ved det hastige Bryllup. Men hvem var Faderen? Alle vare enige om, at det kunde ikke være Hr. Severinus Eliger. Alt begyndte Landfast at tænke paa sin August, og heri fik han Medhold af Mange, der nu vilde have lagt Mærke til en særdeles Fortrolighed mellem ham og Bruden i nogen Tid før Brylluppet. August blev strax taget i Forhør af Faderen, der meget godt lod sig mærke med, at han slet ikke vilde blive vred, om Sønnen gif til Bekiendelse; men han havde Intet at bekiende.

Derom maa Anne vide Besked, faldt det Borgemeesteren ind, og Simon Brakhus fik underhaanden Befalning til, med Venlighed og bedre Behandling at giøre sig fortrolig med Anne, og at faae loffet udaf hende: 1) hvor længe hun havde vidst, at Ulrikke var frugtsommelig? og 2) hvem var Faderen? Anne gav det Svar, at hun vidste Intet, og om hun end vidste noget om sin kiere Ulrikke, saa vilde hun ikke sige det. Denne Erklæ-

ring, kan man let tænke sig, forbedrede ikke den Beskyldtes Stilling. Endnu var der et Middel tilbage, for at komme efter Rygtets Sandhed, og dette Middel stemmede godt med Landfasts hadefulde Sind mod Liber; man kunde nemlig lige frem indstævne hans Datter, til at møde for Retten, for at afgive sin Forklaring, om hun vidste noget af Annes Ord, der kunde lede til Opdagelse af de stjaalne Penge. Denne Stævning blev virkelig udfærdiget, uagtet adskillige agtværdige Borgere raadede Landfast deraf. Der kunde naturligvis være ingen nøde den syge Ulrikke til at møde i Retten; men Borgemeesteren tilbød sig villig at møde i Livers Hus med sine Stokkemænd, for der at modtage Madammens Forklaring. Et saadant Besøg vilde formodentlig have forarsaget Riibmanden en Galdefeber, men til Lykke mødte der adskillige Hindringer i Planen.

Hr. Borgemeester Jens Landfast havde alt lagt sin Protocol tilrette, for at begynde sit Triumftog, da ham vidnesfast blev overgivet en Attest, undertegnet af Byens Læge, der bevidnede, at Mad. Eligers Sundhed ikke var af den Betskaffenhed, at sligt Besøg kunde formodes uden Fare; illegemaade var samme Attest hosføiet en Protest fra en agtet Advocat, imod Landfasts Fremgangsmaade under slige Omstændigheder. Manden var altfor vel øvet i Rettens Practiker, til ikke at holde gode Miner og trøste sig med den Udsigt: lykkes

ikke dette Anslag, saa finde vi vel snart paa et andet. Henimod Aften kom derimod noget, der satte Borgemeesteren heel anden Betænkning i Hovedet. Der blev ham nemlig overgivet et Brev, underskrevet Ole Jensen, der lød saaledes:

"Dersom Hr. Borgemeester L. i ...g nogensin:
 "de foretager sig den allermindste Handling, der
 "paa fierneste Maade ærgrer, driller eller bedrøver
 "Ulrikke L. nu kaldet Madame S., saa forsikre vi
 "herved paa det helligste, at vi ved Dag og Nat,
 "offentlig og hemmelig, selv med Fare for vor Vel:
 "færds og vort Livs Forliis, ville forsøge paa Alt,
 "som kan skade bemeldte Hr. Borgemeester paa Ære,
 "Guds og Liv, og ville vi paa det yderste søge og
 "stræbe, at udføre denne vor Trusel, saa sandt
 "hielpe os Gud og hans hellige Ord i Tid og Ewig:
 "hed. Amen."

Skriften var med en forstilt Haand, og da Landfast spurgde efter, hvo der havde bragt dette Brev, saa vidste Ingen det, og Budet var hverken at høre eller see. Pigen, der havde modtaget Brevet, fik en dygtig Overhalning af Skænd for sin Dumhed; men nogen Forklaring, der kunde lede paa mindste Spoer efter Overbringeren, kunde den arme Pige ikke afgive, og dog satte Indholdet Modtageren saa mange Gluer i Hovedet, at han blev ret ilde tilmode derved. Byskriveren, som nød den usædvanlige Ære heri at spørges om Raad, svarede: forma juris er herved Intet at gjøre, thi Spe-

cies facti er ikke Brevet selv, men Overbringelsen deraf, thi S. L. Hr. Borgemeesteren behager selv gunstigst at overveie — Alt det veed jeg, afbrød Landfast ham, og vred satte han saa sagte til: han voterer altid som et Fæ.

Neppes havde Landfast tilbragt Natten fuld af ængstlige Drømme over den Trusel, som han i Søvnne flere Gange saae udført, og selv vaagen intet Raad vidste imod, før Hr. Severinus Eliger om Morgenens indfandt sig hos ham og krævede Politiets Bistand mod en Trusel som var gjort imod ham, paa hans Helbred og Liv. Hvem Fanden har nu ogsaa truet ham? udbrød Borgemeesteren forundret. Just derom var det jeg, sagde S. Eliger, med Forlov at sige, vilde erkyndige mig hos den høie Øvrighed. Men, min Ven! hvor kan jeg vide —? Ja, jeg meente just, vedblev Klageren, at man paa Embeds Begne, som Kongens Foged, paa Statens Begne, hvad jeg vilde sige, efter sit Embeds Medfør, er forpligtet til at vide, hvad der er nødvendigt til en fredelig, fristelig og vederhæftig Borgers Sikkerhed. — Ja, seer han, min Ven! naar han bliver slaaet ihjel og nøie, med lovformelige Beviser, angiver mig Drabsmanden, saa kan jeg lade denne henrette, samt steile eller radbrække, alt efter Omstændighederne, og det skal jeg med Fornøielse efterkomme. — Takker skyldigst, men med Forlov at sige, den Retfærdighed kommer mig nogle Uger og maaskee nogle Maaneder

for silbdigt; men her er periculum in moria, eller hvad det hedder paa Græsk, thi dette Brev har jeg modtaget, som gunstige Herre vilde tage i Diesyn. Paa et tilsmudsket og forkrøllet Stykke Papis læste Landfast følgende, skrevet meget tydeligt:

"Jfald Du, Severin S.! der har ladet Dig
"vie til U. L., nogensinde som Egtemand tiltager
"Dig mindste Myndighed eller Rættighed, enten oeco-
"nomiæ eller physice, saa er Du, naar eller hvor
"jeg træffer Dig, bestemt opofret og indviet til pîn-
"lig Død: det sværger jeg Dig ved Gud og Alt,
"hvad der kan være Dig eller mig helligt."

Deres Velbyrdighed vilde gunstigst betænke, med Forlov at sige, vedblev S. S., at der i Trusfelen findes Ord, som jeg slet ikke forstaaer, og at jeg altsaa unøverbøst kommit oft, som Tydsken siger, let kunde gjøre en Ulykke paa mig selv; thi ikke at tale om, at jeg jo neppe tør sælge en Evedske udaf min Husbonds Bod.

S. S. ligger kunde længe have blevet ved at tale, uden at Borgemeesteren hørte ham, thi denne havde strax uformærket søgt at sammenligne Haanden i dette Brev med den, som viste sig i det, han selv havde modtaget; men til hans store Forundring viste der sig ingen Lighed. Dog som en øvet Politimester gav han sig ogsaa til at undersøge Papiret; han fandt strax, at begge Papiirer vare af en udenlandsk Fabrik og mærkede sig nøie Fabrikantens Navn. Men spurgde han, hvem bragte Dem dette Brev?

— Ja, svarede Eliger, Deres Velbyrdighed skulde seet ham, som jeg saae ham, kun et Dieblif, neppe saa længe, jeg har talet disse Ord, en frygtelig Karl, med Forlov at sige, høi, maver, lurvet, sort malet i Ansigtet, og med en Stemme, som jeg kun har hørt eengang før, nemlig af en Ulk paa Kjobenhavns Toldbod, jeg glemmer det aldrig saa længe der er Liv og Blod i mig: Her er et Brev til Dem, sagde han, og vips var han borte, med Forlov at sige; jeg som ikke havde den mindste Formodning om Brevets Contentum, gav mig god Tid til at læse det, med Forlov at sige, endnu mere Tid, til at overlægge det, førend jeg ret kunde besinde mig paa, hvor angst jeg burde blive; og besluttede jeg da strax, uden at sige et Ord derom til Hr. Liber, som desuden i denne Tid har nok af andre Ting i Hovedet, at sørge for min Sikkerhed og overbringe Deres Velbyrdighed det.

Det er en forbandet Maneer, at bruge saa mange Ord, hvoraf man faaer saa lidt at vide, udbrød Landfast i sin Uvillie over, at hans Nysgierighed saa slet blev tilfredsstillet; dog fattede han sig strax igien og vedblev: for Resten har De giort vel i, at bringe mig dette Papir, som jeg beder Dem om, at maatte beholde, ifald jeg skal komme paa Spoer efter Skriveren. — Hiertelig gierne, udbrød Eliger, jeg føler mig ordentlig lettere om Hiertet, naar det forbandede Papir er ud af min Bærge. — Jeg gratulerer ellers, Hr. Eliger! De har jo giort

et godt Parti. — Takker skyldigst! et meget godt Parti! sagde Sliger og trippede forlegen ved dette Emne. — Jeg haaber at Madammen befinder sig vel. — Takker skyldigst! meget vel. — Da har jeg dog hørt, at hun var syg og Hr. Pflaster har jo endog attesteret det. — Ja, ja, jeg troer, hun er syg. — Men for Ganden De maa jo dog vide, enten Deres Kone er syg eller frisk. — Med Forlov at sige, jeg veed det ikke; Deres Velbyrdighed vilde gunstigst betænke: 1mo: at jeg ikke har seet Jomfru Ulrikke siden Bryllupsaftenen, da jeg ikke turde see paa hende; 2do: at hun er reist bort; 3tio: at jeg ikke veed, hvor hun er reist hen, og endelig 4to betænke De gunstigst det ærbødigst overleverede Brevs Contentum. Jeg anbefaler mig. Sliger skyndte sig bort og Landfast loe ad hans Forlegenhed, men ærgrede sig over, at han havde faaet saa lidt at vide om den egentlige Tilstand i Tibers Huus.

III.

Den Svaghed, som jeg har, med Glesst man ei curerer.
 Man grunder den ei ud, saa meget man studerer;
 For sli'g Ulykke mig forløse ingen kan,
 Foruden den, som nys er kommen paa vort Land.

Nille i Peder Paars 2 B. 2 G.

Tibers Datter var stævnet for Retten, var ikke mødt, havde undskyldt sig med Sygdom; der

var givet Attest om, at denne Sygdom var i den Grad, at hun ikke kunde forhøres hiemme, og desuagtet var hun reist bort; Hr. Pflaster havde altsaa givet en falsk Attest: det var saameget sandsynligere, da man vidste om ham, at han slet ikke var nogen Pedant i at holde sig for nøie til Sandheden; Eibers Datter var jo dog gift, men hverken Dyrigheden eller hendes Mand vidste, hvor hun var henne. Alt dette syntes Hr. Landfast saa indviklet og mistænkeligt, at deraf vel kunde incamineres en inquisitorisk Undersøgelse, naar man fik Procurator Næf sat i Gang med de behørige altid færdige Vidner. Men det forbandede Brev med sine Trusler! Skulde man begynde paa noget Rigtigt mod Eibers Datter, saa maatte Eli ger som Egtemand forordre Rettens Bistand, for at opsoge hende; men Eli ger var et Fæe, som desuden var bange for sin Husbond og ydermere selv havde faaet et forbandet Brev med Trusler. Alt dette gif Landfast og overlagde og betragtede fra alle Sider, men havde ikke Mod, til at fatte nogen Beslutning. Hr. Pflaster gif just forbi og Landfast skyndte sig til Vinduet, for at falde paa ham; Lægen traadte ind, undskyldte sig med sine mange Patienter, at han ikke saalænge havde gjort sin Opvartning for Hr. Borgemeesteren, hvem han for Resten lykønskede til hans gode Helbred. Disse to Personer havde i flere Aar levet sammen der i Byen, havde staaet i forskellige Forhold til hinanden, og omgikkes med en udvortes

Høflighed, der altid bruges mellem dem, som kiende hinanden for nøie. Efterat de første høflige Budsninger og Ord vare forbi, kom Landfast tilfældigt, som det syntes, til at spørge om Mad. Sliigers Befindende. Pflaster svarede i en Mængde af Lægedommens Kunstord, af hvilke Landfast ikke forstod det allermindste, thi deels havde han ikke studeret, og deels veed man, at Lægevidensskaben er frem for nogen riig paa Hieroglypher, og deels forstod Lægen selv ikke, hvad han sagde, men vidste nok, hvad han turde byde en ulærd Borgemester. Da dennes Taalmodighed var forbi, faldt han Pflaster i Talen med en Advarsel, der ganske havde et venstabeligt Anstrøg, om at der dog kunde være nogen Fare ved den bevidste Attest, da Madammen, som var bevidnet meget syg, alligevel var reist bort. Hr. Borgemester! udbrød Lægen, skal bedenke: jeg har attestiret, at Madammen var meget fræk, og gar ikke, at hun var hiemme. Han anbefalede sig ihast og lod Borgemesteren tilbage i det flette Humør, hvori en Kieltring altid sættes, naar han synes overlistet af en Anden.

August traadte nu ind i Stuen, og Faderen modtog ham med adskillige ukierlige Bebreidelser, fordi han ikke havde bidt sig fast (det haabes, at man forstaaer dette Kunstord) hos Tivers, da det jo dog nu var soleklart, at Løsen havde været let at fange. August var saa vant, til at modtage Bebreidelser, at disse ikke lgjorde synderligt Indtryk

paa ham; naar disse ere ugrundede og altid i haard eller pøbelagtig Tone, tabe de tilsidst ganske deres Kraft; og August kunde, nagtet sit gode Hierte, ikke altid have den Afgjælfte for hans Faders Yttringer, som han gierne vilde. Det var ogsaa Tilfældet her, og overalt var han ilde tilfreds med det Fiendskab, som var opkommet mellem hans Fader og Liker. Da Faderen i halv Fortrolighed, efterat Bebreidelserne vare tilende, nu fortalte ham en heel Deel om det Besynderlige og Ubegribelige for ham ved Ulrikkes Giftermaal, saa tog August Mod til sig og med beskednen Godmodighed sagde han: at det tienligste vist var, slet ikke at røre ved denne Sag eller befatte sig med den, thi — længer kom Sønnen ikke, da Faderen yderst opbragt, afbrød ham med Skældord og bad ham gaae Fanden i Bولد med sine Raad. At modtage noget Raad af et Menneske, der paa nogen Maade var ham underordnet, var Landfast slet ikke vant til; han ansaae det for en Dumdriftighed, at man tilbød ham det, og han vilde ansee sin Værdighed og Anseelse for krænket, dersom han skulde fulgt det; det var ham ogsaa noget ganske usædvanligt, at hans Søn turde komme frem med slikt; men heraf kom han siden ved nøiere Eftertanke paa: at August nok vidste noget bedre Besked om Ulrikkes hastige Giftermaal, end han selv eller de fleste andre; hvilken Formodning endnu mere bestyrkedes ved nogle følgende Omstændigheder.

Endnu før Landfast havde endt sine Bebreidelser, meldte man, at en velklædt Person vilde tale med ham. Lad ham komme! sagde han, og satte sig i Lave, til at vise sig i sin Embedsværdighed. Med megen Anstand viste sig en ung Person i borgerlig Klædning, og Landfast troede sig forpligtet til, at modtage ham med megen Høflighed og at byde ham en Stool. Personen blev besteden staaende, mens August hilsede ham som en gammel Bekjender. Paa det Spørgsmaal: hvem man havde den Ære at tale med? svarede den Indkomne: mit Navn er Sivert Lotter; jeg er Jæger hos Hr. Greve af Kronborg paa Krumholm. Hvad har Hr. Greven at befale? spurgde Landfast. Intet, var Svaret, thi han er for nogle Dage siden reist til Hamborg; men det er mig selv, som har Noget at bede om. Vær saa god, at komme frem med det, min Ven! sagde Borgemeesteren, der nu noget nedstemte sin Høflighed, uagtet man i de Tider var vant til, at ansee en grevelig Jæger eller anden Betient for en Karl, der i Fremtiden kunde blive en betydelig Person; imidlertid var denne det ikke endnu, og da Ærindet ikke var fra Greven, saa betragtede han det med temmelig Ligegyldighed. Jeg kommer, sagde Sivert Jæger, for at tage mig den Frihed, at bede Deres Velbyrdighed om, at den fængslede Anne Lotters maa blive sat paa fri Fod igien, da jeg kan forstikke om, at hun slet ikke er skyldig i den Forbrydelse, hun er beskyldt

eller anklaget for. — Jeg vil meget gjerne troe hans Forsikring, min Ven! men førend jeg kan tiene ham i hans Begiering, maa jeg have mere evidente Beviser; blandt disse regner jeg f. Ex., om han kunde oplyse mig om saadanne Omstændigheder, der ledede paa Sporet af den virkelige Gierningsmand; eller om han kunde bringe de stiaalne Penge for Dagen.

— Jeg kan ingen af Delene, svarede Jægeren uvillig, thi dertil behøvedes, at jeg maatte staae i nogen Forstaaelse med den virkelige Tyv. Overalt forstaaer jeg ikke, hvad Deres Velbyrdighed forstaaer ved evidente Beviser, da mig synes, at det Bevīs, som man har betient sig af som Anledning til Arresteringen, ikke er ganske evident. — Med fornem Harne giensvarede Borgemeesteren: jeg takker ham min Ven! for hans Anmærkning, men af den faaer jeg ikke andet at vide, end at vi to have forskellige Meninger om evident. Jeg maa ellers spørge, hvad Marsag han har, til at tage sig saa ivrigt af Deliquentinden. — En meget skiellig Marsag, thi hun er min Moder. — Ja saa! er det hans Moder! sagde langsomt Borgemeesteren, det gjør mig ondt, at jeg ikke kan indlade mig paa hans Begiering; Sagen er nu gjort anhängig og Retten maa have sin Fremme. — Det er langt fra mig, vedblev Jægeren med Barne, at jeg vilde standse Retten i dens Gang eller Fremme; dertil er jeg for ubetydelig en Person, om jeg end kunde have sli en Billie; men Deres Velbyrdighed vilde gunstigt lægge Mær-

te til, at jeg taler min Moders Sag. Jeg vil med Liv og Blod indestaae for, at min Moder er uskyldig; jeg vil straffe to boesiddende Mænds Borgen for, at hun skal blive tilstæde her i Byen, saalænge den lovlige Undersøgelse imod hende finder Sted. Jeg er ganske vis paa, at min naadige Herre, Greven, selv vilde understøtte min Begiering, naar han ikke uheldigviis nu var fraværende i et meget vigtigt Erinde. — Hm! hm! begyndte Landfast, det skulde saamænd være mig kiert, om jeg kunde bevise ham en Fjælselighed. — Jeg vover, at holde mig til Deres Ord, og forsikkrer Dem, at ethvert Dieblif, hvori jeg veed min Moder fængslet og udsat for en lumpen Fangevogters flette Behandling, er mig byrdefuldt og piinligt; det kan De vist selv føle, og desuden veed De, at Byens Fængsel er saaledes indrettet, at det alt er at ansee som en betydelig Straf, at maatte opholde sig deri. — Tys, min Ven! sagde rolig Borgemeesteren, Koldfindighed anbefales, og hans uqvems Ord gjør ikke hans Moders Sag bedre; men jeg vil tale baade med Actor og Defensor, og dersom det er muligt, saa skal Anne Lotters, som er hans Moder, ufortøvet blive sat i Frihed.

Saa vidt var Alting gaaet godt, og der var dog nogen Udsigt til, at den gamle Anne snart skulde faae sin Frihed, da Underhandlingen blev afbrudt ved Mellemkomsten af en ny Person; denne var ingen anden end Hans Velbyrdighed Hr. Borgemeester.

sterens Husholderske Jomfru Birthe Bobbel. Det er ikke usandsynligt, hvad Røgtet fortæller, at hun ved sin Husbondes Samtaler meget ofte lurede ved Døren, for siden ved at afgive, hvidske eller raabe sin Stemme, at skaffe Justitiens Bægt: skaal en Helding til den Side, der syntes hende den bedste. Der er endog megen Sandsynlighed for, at hun denne Gang har luret, da det ellers er ufor: klarligt, hvorledes hun paa engang pludselig kunde træde ind i Stuen, og uden at see til Høire eller Venstre, holde følgende Tale:

Jeg har hørt, at Sønnen af den Tyveqvinde, som har staalet mine Solvpenge, skal være her, og vil have sin Moder, den Raktermær, fri; men der skal min Salighed Intet blive af; har Sønnen først Ralliken fri, saa kan jeg skyde en hvid Pind efter mine Penge, det kender jeg nok. Nei, Deres Velbyrdighed! Ketten maa have sin Gænge, og mine Penge vil jeg, Drolen splide mig, have, om saa den halve By skal sequestreres og camine: res derfor. Ja, det er Lider, vi leve i; hvad sliz der og flæber et stakkels Skind, som jeg er, for i Verden, naar enhver Kieltring kan tradske af med ens sure Fortieneste, og hvad har vi Love og For: ordninger, Bormester og høieste Ret for, naar ikke Lugthuus og Raskphuus, Steile og Hiul skulde faae, hvad dem hører til.

Sivert Jæger forstummede af bitter Værgelse, og Landfast sagde meget sagtnodig:

Stille, min gode Jomfru! — Dette Udtryk viste allerede, at Manden var forfænt, thi ellers til dagligt Brug kaldtes hun kun Birt h e, men nu hedte det: — Gode Jomfru! her er jo slet ikke Talen om, at Retten skulde standses i sin Gang; De er ganske urigtigt underrettet om Sagens rette Sammenhæng, og — Nei, saa min Salighed naar jeg er, skreeg Jomfruen i Furiernes Overdiskant, og Borgemeesteren, der mærkede, at her for det Første ikke var muligt, at faae et fornuftigt Ord frem, listede sig forlegen ud af Døren. August, som følte, at hans Fader her spillede en meget uværdig Rolle, sneeg sig ud af den anden Dør; og saaledes bleve Sivert Jæger og Birt h e Bobbel allene i Stuen. Nu først faldt det Jomfruen ind, at kaste sine Bine paa den saakaldte Lyvekvindes Søn, og da hun blot et Secund havde betragtet ham, gik hun over til den sagtmodigste og høfligste Tone. — Jeg beder tusinde Gange om Forladelse. Vær saa artig og sæt Dem ned. Har jeg sagt det mindste Fornærmelige, saa gid min Tunge sad i min Hals. Vi kan jo tale om Sagen. Træet falder ikke for det første Hug og Rom blev ikke bygget paa et Aar. Men saa sæt Dem dog ned. Er der ingen Ting, jeg maa byde Dem? Har De slet ikke videre at befale? Jeg vidste saamænd ikke, at jeg havde saadan en net og honet og, hvad jeg vilde sige, meget honet Person for mig. Er der nogen mulig Ting, jeg kan tiene Dem i, saa har De ganske at befale over

Deres ringe Tienerinde. Vær saa artig, at besøge mig hver Gang De kommer til Byen. Behager Dem ikke et Glas Biin? det er virkelig godt i den taagede Foraars Lust, og vi har det, saamænd, extra, uden at rose os selv, lige fra Boltens Kielder.

Sivert hørte taus paa hende med et Par Dine, fra hvilke der lignede haanlig Uvillie; han vilde ikke forstaae hendes ækle Venlighed, og fierne de sig med et Bux, der indeholdt netop saa megen Høflighed, som et virkelig civiliseret Menneske ikke undlader at vise et Fruentimmer, om han end er meget opbragt paa hende. Jomfruen, der nok følte, at hun havde meget at gjøre godt igien, forfulgte ham med sin Høflighed lige ned i Porten, og havde gierne fulgt med ham hvorhen det skulde være. Hun undlod ikke, da han var borte, at erkjendige sig nøie om, hvem han var og hvor han var; og da hun ikke fandt sig nøiet med de Efterretninger, som Borgemeesteren kunde give hende, saa sendte hun ufortøvet Bud efter Simon Brakhus; hun havde for længe siden opdaget det Talent hos denne Mand, at han var brugbar til mange Ting, og især til det, hvortil ikke enhver vilde lade sig bruge. Til ham blev det overdraget, at undersøge, hvor den smukke Jæger opholdt sig og hos hvem han søgte, naar han kom til Byen. Lillige fik han Befaling, at behandle Anne Lotters meget mildt; ligesom ogsaa Jomfru Birthe sørgede for, at der hver Dag blev sendt hende Mad fra Borgemeesterens Huus.

Dette var til betydelig Forbedring i den arme Annes Skæbne, thi, hvo der har kiendt vore Fængslers Tilstand paa den Tid, da denne Tildragelse foregik, især hvor disse vare overladte til flette eller ligegyldige Øvrighedspersoners Vilkaarlighed, kunde fristes, til at sige som Howard sagde til Keiser Josef II.: Jeg vil heller blive hængt i England, end sidde i Fængsel her. Maaskee faae vi i det Følgende Leilighed, til at see ind i et af disse Steder, hvor den Udmægte allerede straffedes og fra hvilket den Frikiendte undertiden gik ud, beladt med Sygdom for sin hele øvrige Levetid.

De Beretninger, som Simon Brakhu indhentede om den smukke Jæger, vare kun lidet trøstende for Birthe; de aabnede ingen Udsigt for hende, til at faae hendes Garn fastet over ham. Gaarden Krumholm, paa hvilken han opholdt sig, laae to Mile fra Kiøbstaden . . . g, og selv Simon kunde ikke opdage nogen Kromand eller Kiøbmand, hos hvilken Sivert søgte, drak eller spillede. Birthe udfastede derfor en anden Plan, der ikke gik ud paa mindre, end at faae Sivert arresteret, ligesaavel som hans Moder.

IV.

Med Fryd og Gistovs Raab

Du burde hilse mig, er Kulde her anstændig?

Du er udvendig heed, viis Dig og heed indvendig.

Jesper i Kierlighed uden Strømper. 3 A. 2 G.

Til at udføre sin Plan, behøvede Birthe naturligviis Borgemeesterens Hielp, men det faldt hende intet Dieblif ind, at denne vilde blive nægtet hende. Hun var et sundt, ret tæffeligt Qvindemenneske, hen i Begyndelsen af de 30 Aar; var tidligen kommen i Landfasts Huus, havde været der, da hans Kone døde, og var paa denne og flere Maader bleven et saa godt som fast Inventarium i denne Familie. Bagtalelsen sagde nok en Deel om, at hun flere Gange havde opholdt sig for længe i sin Husbonds Sovestue; men hvad der, meer end Armides Tryllebaand, bandt Landfast til hendes Billie og tvang ham til, at taale hendes Uartigheder, var den Omstændighed: at hun engang havde arvet 1600 Rdlr., dem han som Skiftecommisfair havde faaet under Hænder, forbrugt og nu ikke uden stor Forlegenhed kunde udrede. Landfast havde flere Gange forsikret hende om, at han vist ved Leilighed skulde være betænkt paa hendes Forsørgelse, det vil sige: skaffe hende et anstændigt Giftermaal; nu havde hun i flere Aar ikke lagt Mærke til nogen anstændigere, eller om man vil, behageligere Forsørgelse, end den at blive Sivert Jægers Kone.

Men for at fremme sin Hensigt, maatte hun fremstille Sagen fra en langt anden Synspunkt for Borgemeesteren, thi hun havde for længe siden mærket, at det slet ikke var hans alvorlige Hensigt, at opfylde det Løfte om hendes Forsørgelse. Hendes Forsængelighed smigrede hende vel med den Forestilling: at han yndede hende saa meget, kunde saa lidet undvære hende, at han udsatte sit Løstes Opfyldelse saa længe som muligt; men langt mere smigrende var den Forestilling, at tilbringe sin Fremtid som Sivert Jægers Kone. Rigtignok havde hun i sin Overilelse yttret sig paa en Maade, som slet ikke fremmede hendes Niemed; men det kunde jo, efter hendes Mening gøres godt igien. Den faste Mening, at den gamle Anne just var den, der absolut maatte skaffe hende Solvpengene igien, havde forledet hende til, at tale før hun saae. Men nu havde hun seet, og ingen Ting syntes hende umulig for hendes ivrige Ønske, ledsaget af de Hielpemidler, der syntes at staae i hendes Magt. Den smukke Jæger skulde altsaa i Arrest, og derfra ved den Medynk, den Bistand, den inderlige Hengivenhed hun vilde vise ham, bringes lige i hendes Arme. Saaledes var Planen.

Sivert Lotter maatte, fandt hun tienligst, forestilles for Hr. Borgemeesteren som en farlig og mistænkelig Person, der sandsynligt var deelagtig i Moderens formeentlige Tyveri. Det kunde nu Borgemeesteren ikke indsee, men ved den Snak,

der blev ført om ham i visse fortrolige Timer, kom Landfast paa den Forestilling, at Sivert virkelig var mistænkelig; og af nogle Yttringer, han havde hørt af August, naar han med sin sædvanlige halve Fortrolighed talede med ham, kom han paa Tanke om, at Sivert enten havde skrevet de truende Breve eller stod i Forbindelse med den, der havde skrevet dem. Han fik derfor selv inderlig Lyst, til at faae Fingre paa Jægeren. Saaledes bliver Kieltringer enige om deres Planer, uagtet de aldrig have eens Hensigt.

Det var ikke saa let, at faae Sivert arresteret, da han ganske var udenfor Byens Jurisdiction, men Landfast havde en Ven, som han heri stolede paa, og denne var Forvalter Drækpen paa Krumholm. Disse to havde før hjulpet hinanden forbi og over Rettens Indmærker. Borgemeesteren skyndte sig derfor med, at faae Forvalteren i Tale, og efter den nødvendige Indledning fik han følgende Besked om Jægeren: det er en storsnudet, næsvis Laps, som den naadige Greve rigtignok engang har taget sig noget af, men som han nu er inderlig fied af og vilde ønske han var Fanden i Bold. Vi gjorde altsaa virkelig Greven en Tieneste, om vi paa en stikkelig Maade kunde faae Karlen afveien. Man kunde jo vel faae ham hvervet til Vestindien, eller — dog Planen som endelig blev udkastet, vil sees af det følgende.

Naar det hedder om Drækpen at han af

ganske Hierte hadede Sivert, saa kunde man maaskee bedre sige: han hadede ham af ganske Lever. Herimod er blot at indvende, at den sidste er ikke nogen vedtagen Talemaade; men den kunde gierne blive det, naar man blot kunde blive enig derom; dertil er nu rigtig nok ingen Udsigt, uagtet Adskillelsen af disse to Talemaader finder Medhold i den Betydning, som Romerne tillagde cor og jecur, og det var tillige i Analogie med den Talemaade, man bruger om en, der ligner Drækpen: han har intet Hierte; kort sagt, han hadede Sivert, og det af flere ikke gode, men skiellige Aarsager. Misundelig var han, fordi Greven gjorde mere af Sivert end af ham, og det uagtet han havde anvendt alle mulige Kunstgreb, paa at sætte sig fast i Grevens Gunst. Iversyg eller leversyg var han, fordi Gaardens og Omegnens Piger saae meget mildere til den unge og smukke Sivert, end til ham. Fornærmet var han, fordi Sivert slet ikke fandt, at Drækpen var af de Personer, man burde vise sig venlig eller høflig imod. I saadan Stemning troer en Drækpen sig slet ikke forpligtet, til at holde sig til Retfærdighed eller Billighed, naar han blot kan skade eller fordærve den, han hader. Maaskee har Sivert behandlet ham med for megen Haan og stolt formeget paa Grevens Gunst? den Forsigtige havde vogtet sig for begge Dele.

Forvalteren nærmede sig med megen Venlighed til Sivert og viste ham adskillige Fordele der kunde

opnaaes ved en lille Uredelighed mod Greven, men dermed kom han ikke videre, og maatte bruge den yderste Baersomhed, for ikke at udsætte sig selv. Paa engang var Forvalteren bleven en stor Elsker af Jagt, og idet han fulgte med Sivert, kom de altid til at jage paa Grændserne af Indemærkerne, saa at man hvert Dieblif blev fristet til at forfølge en Hare ind paa Naboherrens Grund; men Sivert kom aldrig længer end til Grændsestillet og fløite: de altid sine Støvere tilbage. Der blev foranstaltet Dandsegilder og Drickelag, ved hvilke Drækpen søgte at faae Sivert beruset og faae andre opvakte til Jvershyge imod ham; men deels kiendte man for godt til Siverts Mod, Færdighed og Styrke, til at man villig skulde angribe ham, deels følte man sig slet ikke stemt dertil, da de fleste yndede Sivert for hans Godmodighed og Tienstagtighed. Ved Slutningen af ethvert Forsøg maatte Drækpen sige: *Oleum et operam perdidis*, ifald han kunde talt Latin, o: Jeg har spildt min Vin og mine Næsker.

Hvad han imidlertid ikke kunde udrette allene, det maatte lykkes i Forening med hans Ven Borgemeesteren. Efterat Sivert en Dag havde været i Byen hos ham, hørte man det Rygte, at den smukke Jæger var arresteret, fordi han voldelig havde overfaldet Borgemeesteren. Saa meget er vist, at man havde hørt denne skrige om Hielp, mens Sivert var allene inde hos ham, og at Drækpen og Simon Brakhus, der just vare

løbne til ved Skriget, havde fundet Landfast liggende paa Gulvet, og vælte sig omkring med Jægeren. Derpaa kunde de gjøre deres Saligheds Fed. — Sivert derimod paastod, at Borgemeesteren, aldeles uden Anledning, havde grebet fat paa ham, og at, naar nogen skulde skreget om Hielp, saa maatte det have været ham; men han havde ingen Vidner og hvad kunde desuden hans Udsagn gielde mod en høist betroet Embedsmands? Sivert sad altsaa arresteret, og Jonfru Birthe havde nu den skønneste Leilighed til at vise ham sin Deeltagelse og Omhyggelighed.

August havde været paa Landet, paa et af sine sædvanlige Jagtpartier, da denne Allarm og Fængsel foregik. Aldrig saasnart fik han noget at høre derom, før han satte sig til Hest og i fuld Fart skyndte sig hjem. Han fremstillede sig strax for sin Fader og bad ham meget bønlig om, at lade denne Sag falde og at sætte Sivert Jæger paa fri Fod igien. Faderen forestillede ham, at det stred baade mod hans personlige Ære og hans Embeds Anseelse, at lade sig en Fornærmelse gaae ustraffet hen; her maatte statuere et Exempel, ellers var han ingen Time sikker paa sine Lemmer eller sit Liv. Han citerede et Par Forordninger efter Datum og Aar, hvilke gjorde al Skaansel denne Gang umulig; han vidste nemlig, at han aldrig bedre kunne bringe Sønnen til Taushed, thi om denne endog kunde erindre en og anden Forordnings Indhold, saa havde han dog meget snart glemt dens Datum. Denne Gang

hjalp dette Middel ikke, thi August vedblev: Jeg sætter endog det Tilfælde, at Sivert Lotter virkelig i sin Overbeviselse har fornærmet Dem, saa er jeg vis paa, at han er villig til, at give Dem al den Skyldstgjørelse, som det er . . . Længere kom han ikke i sin Tale, da Faderen meget opbragt afbrød ham: Hvad Satan snakker Du om, at sætte Tilfælde! Er den Onde lebendig faret i Bengelen? Vil Du sætte Dig op imod Din egen kiødelige Fader, Din . . . Saaledes blev han ved meget længe, indtil August endelig saa Leilighed, til at indføre de Ord: Vil De sætte Sivert Lotter paa fri Fod? — Nei, Fanden . . . Resten kan Læseren slutte sig til, naar vi lægge til, at Ordene blive fremførte med stampende Fod og knyttet Næve. August raabte endnu engang yderst bevæget: For min afdøde Moders Skyld beder og besværger jeg Dem . . . Neppe vare disse Ord ude af Augusts Mund, før Lovbøger, Forordninger, Bibelen, Papirfax, Pennenkniv, Stole og Alt, hvad der var forhaanden, fløj efter Hovedet paa August og — han forsvandt.

Der ere Tilfælde, hvori visse Mennesker synes mere opbragte, end de virkelig ere, og i dette Tilfælde var Landfast her. August havde virkelig opvakt sin Faders Samvittighed og han følte sig dybt rystet ved den Tanke, at han var en Person, der ikke allene havde tabt sin egen men ogsaa sin Sønns Agtelse. For ikkeat lade disse bedre Følelser komme til Ords i sit Indre, lod han hellere Breden faae frit Spillerum,

og bortjog saaledes den advarende Genius, der havde nærmet sig ham. Da August var borte, befandt han sig i en saa slet Sindstemning, at Birthe, der med al mulig Sledsfhed kom, for at dysse paa hans Naab og Eder, fik saa mange haarde Ord og bittere Bebreidelser, at hun meget bange listede sig tilside, og overlod til Tiden, at neddysse et Stormveir, der forekom hende for svært for hendes Kræfter.

Næste Morgen meget tidlig modtog Landfast fra sin Søn følgende Brev:

"De seer mig aldrig mere, min Fader! førend De har sat Sivert Lotter samt hans Moder i Frihed. Der er sørget for, at jeg paa sikker Veie faaer Underretning derom, og skeer det ikke meget snart, saa advarer jeg Dem om, at De bereder Deres egen Fordærvelse. Det hjælper Dem ikke, at De gjør Dem Umage for at faae at vide, hvor jeg er reist hen, thi om det endog skulde lykkes Dem at faae det at vide, og om endog Deres Myndighed som Fader eller Vorighedsperson strækker sig saavidt, at De med Magt kan faae mig tilbage, saa vil Følgen være, at jeg aabenbart for alle Mennesker maa vidne imod Dem. De indseer selv, uden min nyere Forklaring, hvortil jeg hverken har Sind eller Mod, at Omstændighederne ere saaledes, at jeg maa føle mig beføiet til det Skridt jeg vover, og at min Fremtrædelse mod Dem let kunde have en skadelig Virkning paa Deres fremtidige Ro og Belfærd. Dog for Deres evige Belfærds Skyld,

hør endnu mit Raad, det er Deres Søn, som giver det; hør det, som kom det fra min afdøde Moder: sæt de uretsfærdigt fangne igien i Frihed og i Sikkerhed for videre Liltale, og jeg vil da endnu engang vende tilbage til Deres Huus, med Glæde vil jeg kysse det Gulv, hvorpaa min Bugge har staaet. Betragt med faderligt Hierte disse Linier, skreven med ængstligt og sønderknust Hierte af Deres Søn August."

Borgemeesteren læste dette Brev og mørke Billeder svævede truende for hans Siel, men de Fangne bleve ikke satte i Frihed. Det er uvist, om Birthes og Drækpens Foresillinger og Opmuntringer hindrede ham deri, eller om han selv troede, at han var gaaet saavidt, at han ikke med Sikkerhed kunde gaae tilbage eller give efter. Sivert Lotter sad og blev siddende i Fængslet, belagt som Voldsmand med Lænker.

V.

Han lærte, at man bliver hierteglad,
 Naar Hungeren er stærk og man faaer Mad;
 At Kildens klare Vand velsignet smager,
 At Sønnen meest, naar man er træt, behager.

Rein: nyeste Digte. G. 183.

Foraaret i 1773 var i Danmark endnu rigt paa ængstlige og sørgelige Erindringer. I det foregaaede

Efteraar havde Regjeringen, ved en Placat af 3 August, anseet det som en Belgierning mod fattige Folk i Kiøbenhavn, at udsælge dem Rug for 19 Mk. Tonden. Alle Levnetsmidler stode i en forholdsincæssig høi Priis og man saa mange ængstelige Ansigter omkring sig, der slet ikke svarede til den Jubel, der i Taler og Sange var yttret over nys foregaaede Tildragelser. Paa en saadan Dag i Marts Maaned var det at August fra en nærliggende Høi vendte et taarefuldt Blik tilbage til sin Fædrene-By. Det var neppe at han i Morgentaagen kunde skimte dens Kirketårn. Kun et Dieblis gav han sig Tid, til at betragte det, da Forsigtighed bød ham, med sin lille Vadsæk og sine saa Penge at dreie sin Hest og begive sig ud i den vide Verden.

Hvorhen han egentlig skulde reise, vidste han ikke ret, og hans Sind var for uroligt, til at han kunde fatte nogen Beslutning, som han selv var tilfreds med. Han havde vel nogle Frænder hist og her, men deels boede de langt borte, deels kiendte han dem ikke saa godt, at han var vis paa, i denne Tilstand at modtages vel af dem. Han havde endeel Ungdoms Venner; han var for ung, letsin dig og godmodig, til at han skulde troe om dem, at de vilde modtage ham uvenligt, fordi han kom til dem i en temmelig hielpeløs Forsatning; men hans Stolthed satte sig imod, at falde nogen af dem til Besvær, og hvorledes kunde han kom-

me til dem, uden tillige at fortælle om sin Fader? Kun dennes Opførsel kunde betage hans Flugt det Udseende af Ubetænkksomhed og Gienstridighed, den ellers maatte have. Men hvilken Søn fortæller gierne saadanne Ting om sin Fader, som her maatte fortælles, for at undskylde sig selv? Under disse Betragtninger, fortsatte han stedse sin Reise.

Naar en Person, med hvem vi staae i nær og kierlig Forbindelse, lider et stort Uheld, saa opfyldes des Sielen derved med Bæmød; men naar en saadan Person gjør sig skyldig i en Handling, vi slet ikke kunne undskylde, og som nøder os til, at opgive al vor Agtelse og Tillid, saa bliver denne Bæmød blandet med en Bitterhed, som gjør den yderst besværlig for Hjertet og tit kan forvilde Overlægget. Saaledes vilde Hamlet vist have sørget meget dybt og længe, hvis hans Moder var død; men at hun gifter sig med hans Faders Morder, forarsager ham en langt bitterere Sorg; det sætter ham i en Sindstemning, i hvilken vi medrette paa ham kunne anvende den Talemaade: han græder Blod. Længe havde August med barnligt Sind undskyldt sin Faders Forbrydelser; nu kunde han det ikke længere; og han vilde for al Verdens Fordele ikke vende tilbage til ham. Ofte blev han foruroliget af den Tanke om det ikke var Pligt, at vende tilbage og anvende alle mulige Midler, for at befrie Sivert Lotter, om hvis Uskyldighed han

ganste var overbevist; men en uimodstaelig Magt syntes at drive ham bort, fra en Ugudelighed, som han afstøede, fra en Bancer, som han ikke kunde adskille fra sin egen.

Under disse og flere urolige Betragtninger var det blevet henimod Aften; en stærk Regnbyge trak op; saavel Augusts egen Træthed som hans udmattede Hest, den han hele Dagen havde holdt i en megen stærk Trav, bød ham, at søge Ly, Hvil og Føde i et Vertshuus, der nu viste sig for ham. Han travede altsaa rast indad Porten, afgav sin Hest til Karlen, og bad Verten om et Kammer for sig selv; dette blev ogsaa strax anvist ham, og saaledes sad han nu her eene og forladt af hele Verden, overladt til sig selv og sine sørgelige Betragtninger, der ikke vederqvægedes af Fortid eller Fremtid. Nogle Bøger fandt han paa en Dragkiste mellem det Theetsi, der efter den Tids Skif var opstillet paa den, med en Citron i hver af de fire Hjørnekopper, men da Bøgerne vare Frembringelser af den daværende Trykkefrihed, saa vare de kun lidet skikkede, til at moere eller adsprede ham; derimod fandt han paa en Hylde ved Sengen Historien om Holger Danske og den skjønnene Magdelone. Han forsøgte paa at læse i den første; men nu faldt det ham ind, hvorledes hans afdøde Moder havde smilet til ham, naar han, siddende hos hende mens hun syede, havde fortalt om de ridderlige Slagsmaal og Landsebryd-

ninger, som forekom deri; han havde dengang været en Dreng paa 11 til 12 Aar, og endnu førend han blev confirmeret, var hun død. Han erindrede det endnu, at den sidste Gang hun ret taledes med ham, var om hans Lectie til Præsten, der handlede om Frelserens Himmelfart. Han saa endnu hendes glindsende Øie, hendes kjerlige Blik, idet hun taledes til ham; han følte i dette Øieblik den matte kolde Haand, som hun snart derefter rakte ham den sidste Gang fra Sygesengen, da hun ikke kunde tale mere, men endnu bevægede sine Læber i inderlig Bøn for ham. Ak, det var nu næsten ti Aar siden, men Erindringen stod saa levende og rørende for ham, at de klare Taarer trillede ned paa Bogen. Hvor forskjellig var denne Sorg fra den, han følede over sin Fader.

I den dybe Bemoed blev han afbrudt af Berten, der tjenstagtig nærmede sig til ham, for at spørge ham, hvad han befalede til Aftensmad? Men Berten havde tillige et Biværinde, som var, at udspørge hvem han egentlig var? August saa lidt forstyrret ud, da han kom; den Tilfældighed, hvormed han søgte, at blive allene; den Stemning hvori Berten traf ham; alt dette, forenet med den Nysgierrighed, der er saadanne Folk egen, som oftest især naar Kroen ligger noget affides fra de store Landeveie, skaffede August en saadan Mængde Spørgsmaal paa Halsen, at han følte sig yderlig besværet derved. Nu faldt det ham først ind, at

han egentlig burde have givet sig et urigtigt Navn; men da han ikke var betænkt paa at lyve, saa sagde han ligesom sit rette Navn, men var desuagtet ikke i mindre Forlegenhed, da den altfor tjenstagtige Bert ogsaa vilde vide, hvorhen og i hvilket Verinde han reiste? To Spørgsmaal, som han inderligen havde ønsket, at kunne bestemt besvare. Ved sine Spørgsmaal paa langs og paa tværs faldt Berten ham yderst besværlig, da denne Samtale pludselig blev afbrudt ved Raslen af en fire-spændt Vogn, der i fuld Fart dreiede ind i Gaarden.

Berten foer ud, som havde hans hele timelige og evige Belsærd beroet paa, at han selv hjalp de høie Reisende ud af Vognen. Mørket var tiltaget og Regnen styrtede ned, saa at det ikke var at undres over, da Berten ydmygelig nærmede sig til ham og bad ham om, at overlade sit Værelse inat til en reisende Dame, thi det var ham ikke muligt, at skaffe hende noget andet Kammer, hun kunde være tient med. Derimod blev der lovet ham et Kammer ovre i Gaarden, hvor en omreisende Student pleiede at logere, som undertiden kom, for at undervise Bertens Børn og præke for den gamle Præst der i Byen. August havde ingen Forsættelse om, at sliq en Begiering kunde aflaaes, tog villig sin Vadsæk og bad blot om at hans Seng hurtigen maatte blive redet, da han var yderlig træt og søvnig. Idet han gik ud, for at forsøge

fig til sit nye Kammer, mødte han den reisende Dame, og fandt til sin store Forundring, at det just var Madame Liber.

Efter de uforstammede Drillerier, som Hr. Landfast havde paaført Riibmand Liber og hans Huus, kunde August ikke føle stor Lyst til at tale med Konen i Huset; dog havde han stedsse følt en stor Erbødighed for denne Kone, og undertiden modtaget en alvorlig men venlig Formaning af hende siden hans Moders Død. Imidlertid havde vist Ungdoms Blyhed hindret ham fra at siltale til hende, dersom hun ikke af Deeltagelse for ham og for at have noget Selskab i Vertshusets Ensomhed, havde sendt ham venligt Bud om at være hendes Gæst ved Aftensmaaltidet. Han overvandt altsaa sin Blyhed og indfandt sig hos hende; Begge vare hver for sig overbeviste om, at ingen af dem var Skyld i noget af de Drillerier eller havde sagt noget af de Haanord, hvormed Liber og Landfast havde ærgret hinanden.

Mad. Liber var egentlig ligesaa nysgierrig som Verten efter at vide, hvorfor og hvorhen August reiste, men hun havde for megen Jølelse af det Anstændige, til ligefrem at falde ham besværlig med Spørgsmaal derom. Hun indlod Samtalen blot med at spørge om Nytt fra ... g. August besvarede hendes Fritten i Begyndelsen meget sparsomt og tilbageholdende; men da Aftensmaden igien havde oplivet hans Lysaander, og Konen desuden

ved sin bekiendte gode Tænkemaade, og ved en elskværdig Oprigtighed i sin Udfærd ganske vakte hans Tillid, saa kom hun snart efter Sagens sande Sammenhæng, nemlig: at August havde ikke stort andre Udsigter, end Cain, da han landflygtig og ustadig maatte begive sig ud i Verden, men at der maatte møde ham langt flere Banskeligheder paa en Jord, der nu var meget tættere besat med Mennesker. Forundret udbød hun derfor til Slutning: men, fiere Ven! hvad vil De leve af? Han maatte tilstaae, at han slet ikke ret vidste det, og begge brøde forgieves deres Hoveder, med at finde paa en ærlig og hæderlig Udsigt. Dersom det kunde hjælpe noget, hvorom vi dog kun have liden Forhaabning, saa vilde vi raade enhver ung Mand, at han itide skulde lægge sig efter en eller anden nyttig Haandtering, som han kunde gribe til, naar han muligen, skiondt af mindre sørgelig Aarsag, kom i samme Stilling som August. Men det er nu engang blevet Mode, at man anseer de bestyrende Fag, som Studering og Regnskabsføring, for de eneste, der egentlig anstaae saakaldte honette Folk; da derimod de ernærende og erhvervende Fag bør overlades, som mindre hædrende, til de lavere Klasser. Ved den store Mængde Soldater og Skrivere, som Europas Regjeringer i den senere Tid have agtet det fornødent at underholde, er denne Fordom meget bleven udbredet og bestyrket, men den bliver derfor endnu mere skadelig og ytttrer sig ofte paa en sørgelig Maa-

de for det enkelte Individ. Havde August nu f. Ex. blot forstaaet at flætte Kurve, gjøre Dragkister eller sætte Ruder ind, saa havde han dog vidst noget, hvoraf han kunde leve; men nu vidste han, som det syntes, Intet, og dette satte virkelig Madame Liber i en fierlig Uro for ham.

I disse deres Betragtninger bleve de ofte afbrudte af den tjenstagtige og nysgierrige Vert; men da han snart mærkede, at de hverken vilde fortælle ham deres Nyheder eller høre paa hans, saa opgav han dem, listede fra dem, og ei længe derefter hørte de i næste Bærelse hans lydelige Snorken. For at giengielde Augusts Fortrolighed, fortalte Madame Liber ham nu den Historie, som følger i næste Stykke.

VI.

Jeg maa see de Torne, som sig blande
Blandt Roserne paa Jorden; see de Glanger
Som skjule sig blandt Blomsterne; de Skyer
Som rædselsvangre mørkne Himlens Die.

Baggesen: nye blandede Digte. S. 220.

”Vort Huis har i den sidste Tid havt megen Uro og stor Sorg, og Gud veed endnu, hvad Ende det Altsammen vil tage. Jeg har grædt mine modige Taarer og bedet til Gud, at han vil vende

Alt til det Bedste. Jeg har søgt, at styre tilrette, saa godt jeg har kunnet, men Gud raader for Udfaldet; det er Altsammen kommet langt anderledes end jeg havde tænkt, og hvad kan jeg svage Kone udrette, undtagen ved Herrens Hielp."

"Strax efter at hans Fader havde friet for ham til Ulrikke, som jeg hiertelig gierne havde undt ham, naar han blot, min fiere Mossis August! havde havt noget, at forsørge hende med, for de har jo kiendt hinanden fra Barnsbeen af, og jeg har tit glædet mig ved, at see, hvorledes de omgikkes hinanden i al høvst og ærbar Høflighed, men det skulde nu ikke saa være! Ja, det var, som jeg sagde strax efter . . ." saaledes begyndte Mad. Lise sin Fortælling, der saae ud til at blive meget lang ved de indstrøede Parentheser; let kunde man troe maaskee, at disse egentlig hørte til den gode Kones Stil, men de vare her en Virkning af hendes Forlegenhed, da hun følte, at hun kom til at sige Udskilligt, der ikke kunde være behageligt for August at høre paa, f. Ex. om den Kurv, han havde faaet, og om hans Faders Opførsel. Sligt maatte forekomme i hendes Fortælling, hvilken vi nu ville lade hende fortsætte, uden at afbryde den og uden at optage formange af Parentheserne.

"Strax efter aabenbarede Ulrikke mig, at hun var frugtsommelig. Saa inderlig jeg som Moder maatte bedrøves, ved at høre dette, saa tilstaaer jeg ham dog, at min Angst var meget større

end min Bedrøvelse. Hvorledes skulde jeg fortælle min Mand denne Tidende, uden at bedrøve ham for meget, uden at udsætte Ulrikke for de første hæftige Udbrud af hans Brede. Nu er det forbi, men Gud allene veed, hvad mit Hjerte har lidt, hvor tit jeg var nærved at forsage. Hverken Bøn eller Trusel kunde bevæge hende til at røbe os, hvo der havde forført hende. Tilgiv mig, mine Forældre! sagde hun, at jeg ikke kan røbe en Hemmelighed, hvorpaa et Menneskes hele timelige Belsærd berøer; hvad maatte han tænke om mig? Hvilken Ret havde jeg da til hans Afgtelse i Fremtiden? Min Mand vilde med al Magt have det at vide; men hverken hans Haand eller Forbandelser der truede hende, rokkede hendes Standhaftighed. Naar man faaer mine Grunde at vide, som dog seent eller snart maaskee maa være Tilfældet, saa vil man selv bifalde dem. Af, da kom min Mand paa det ulykkelige Indfald: at hans Datter ikke skulde føde et Barn, uden at være gift, og gjorde Anstalt til, at Ulrikke skulde vies til vor gamle Bodsvend Sliger. Med en frygtelig Eed svor han paa, at hun enten skulde giftes med sin Forfører eller med Sliger; nogle faa Minuter før Bielsen spurgde han hende: vil Du sige mig den rette Mand's Navn? men Ulrikke taug, græd og lod sig vie."

"Af, denne Vielse gjorde en forfærdelig Opsigt i vor By, men et sørgeligt Indtryk gjorde

den baade paa min Datter og min Mand. Paa Ulrikkes Afsyn stod næste Dag den bittre Sorg, ja næsten Fortvivlelsen malet; jeg har intet Liig seet blegere end hun var, og hun maatte holde Sengen. Da hendes Fader saae hende, blev hans Siel betaget af inderlig Bedrøvelse; jeg har aldrig før seet ham saa nedslaaet; ængstlig sagde han til mig: jeg har dog nok handlet ilde? Jeg var for hæftig; hav Taalmodighed med mig, kiere Karen! — Jeg vilde sige noget trøsteligt til ham, men jeg kunde ikke tale for Graad; og hvad kunde jeg desuden sige, da jeg selv var saa mistroelig. Han skulde seet, min kiere August! da min Mand sad saa taus og stirrede foran sin Datters Seng, og hun med et forrigfuldt Smil tog hans Haand og kyste, da saae jeg ham blegne . . . Af, jeg kan ikke fortælle meer . . .”

Smerten qvalte virkelig hendes Røst og Taarerne randt ned af Augusts Kinder. Først efter nogle Minuters Forløb kunde Mad. Løber fatte sig og igien fortsætte sin Fortælling. ”Faa Dage efter blev den gamle Anne arresteret, og min Mand havde i den Anledning nogle Ubehageligheder, som han nok veed; jeg tilregner ikke ham den mindste Deel deraf; det vilde være Uret af mig, helst da jeg seer, at han tager saa hiertelig Deel i vor Sorg. Men jeg saae nok, at disse Tildragelser ikke virkede godt paa min Mands Sind eller paa Ulrikkes Helbred; jeg besluttede da, hvis det var

muligt, at føre min Datter bort fra Byen hen til en Søster, jeg har, som er gift med Forpagteren paa Lindhøi. Han har jo nok seet de Folk hos os, og kan maaskee ikke lide Manden, men Konen er, det forsikkrer jeg, saa brav og god en Kone, at jeg nok kunde betroe min Datter til hendes Om-
sorg og Pleie. Jeg havde aldrig saasnart sagt mit Forsæt til Ulrikke, før det ganske fandt hendes Behag; hendes Helbred syntes at vende fiendelig tilbage, og efter tre Dage befandt hun sig saa vel, at vi kunde begive os paa Reisen. Jeg vil ikke tale noget om hendes Afsked med sin Fader, ikke om det bekymrede Hierte, hvormed jeg sagde hende Farvel og som jeg endnu bærer paa. Paa hele Reisen var min Ulrikke meget nedslaaet og var bange for at lade sig see af noget Menneske; især blev hun meget bange da Grev Kronborgs Equipage jog forbi os, og det lod til, som Greven med sin sædvanlige Artighed ikke blot vilde hilse paa os, men endogsaa tale med os. Jeg har siden hørt det Rygte, at Greven skal være reist til Hamborg." August bekræftede dette Rygte og efter adskillig videre Samtale, som ei høre til denne Historie, skyndte han sig tilsengs.

Nattet Augusts nye Sovestue grændsede til Gaasestien og Svineiglen, saa sov han dog meget godt, efter de Moisommeligheder og Lidelser, han fra den tidlige Morgenstund havde lidt baade paa Legem og Siel. Han vaagnede ikke engang,

da reisende Bønder aarle rygtede og bandede deres Heste, samt underholdt sig lydeligt om Egnens Priser og Nyheder. Det var nærvæd at han ganske havde forsovet al videre Samtale med Mad. Liber; dog kom han endnu tidsnok til at gjøre Ufsættelse med hende om, at hun saa meget muligt skulde tage sig af Sivert Lotter og hans Moder; man blev eenig om, at det var bedst, at overdrage deres juridiske Forsvar til Procurator Nevoli, der boede nogle Mile fra ... g, men var bekiendt for en meget redelig Mand, der uagtet der ingen Udsigt viste sig til Fordeel, dog stedse havde vilst sig beredt til den undertrykte Ustydigheds Forsvar.

For sin egen Person, sagde August, var han betænkt paa, at lade sig antage som Gartner eller Jæger paa en Herregaard; dog agtede han, at snerpe sig mere fra sin Fødeby, for desto mindre at være udsat for at blive kiendt af Nogen. Denne Plan behagede slet ikke Mad. Liber, der meente, at han hellere skulde søge, at komme paa de lange Reiser, thi manges en brav Karl havde paa dem gjort sin Lykke. Ved de lange Reiser forstod man paa den Tid en Fart til Vest eller Ost: Indien; man kan ikke fortænke Mad. Liber, som Fruentimmer i, at hun havde antaget den almindelige Mening om, at en ung Mand blot behøvede, at komme til Indierne og at have Dinene med sig, for at see og bemægtige sig en behørig Deel af de Guldrynge, som der fandtes. Hun lovede ham Anbe-

salingsbreve til en rüg Frænde, som skulde forstaafe ham en taalelig Ansættelse, og ædelmodig tilfagde hun ham sin Hielp til Overfarten didhen. August var inderlig rørt over hendes Godhed, men vilde dog nødig følge dette Raad, for alle Forsøg paa at faae et taaleligt Ophold her i Fædrelandet vare mislykkede. Imidlertid bleve de enige om, at de ved at brevverle giennem Riibmand Møller i ...s, skulde, naar det agtedes fornødent, give hinanden deres Tanker tilkiende. Efter en hiertelig Afsked skildtes de ad; Mad. Løber førte ad ...g til; August besteg sin Hest for igien at begynde sin uvisse Vandring.

VII.

Med hævet Stav han skreeg i brede Tydske Sprog
 Saa stygge Ting, at jeg min Danske Bog
 Med dem vil ingenlunde plette.

Jeppe. 10 Gang.

En af de næste Landsbyer blev vor Rytter opmærksom ved, at en stor Mængde Bønderfolk var stimlet sammen omkring Smedien, hvor der tillige var Gadestevne; Forsamlingen var blandet med adskillige Folk, der i Dragt og Manerer ikke lignede Bønderne; da August nærmede sig Stedet, fik han at vide, at en Underofficer just drog derigien;

nem med fiorten hvervede Recruter, som ankom fra Altona. Føreren for denne Trop, Lyst af Fodsel, var draget assides fra Landeveien, for at søge efter en Desertør, der Natten iforveien var undløbet, efter Formodning, ad denne Egn. Underofficeren, der vilde give sig en vigtig Anseelse, søgte at overbevise Bønderne om, at det var deres Pligt, af alle Kræfter at staae ham bi i Opsøgelsen af Flygtningen. Det er uvisst, om Bønderne ikke forstode ham, da hans Sprog rigtignok hverken udmærkede sig ved Rigtighed eller Tydelighed, eller om de ikke vilde forstaae ham, men det saae ud til, at Samtalen vilde gaae meget i Langdrag; der til bidrog ikke lidet en af Bønderne, der vilde udmærke sig ved at tale Lyst med Underofficeren; formodentlig forstod han ikke, hvad denne fremsatte med meget løbende og ivrig Tunge, men vist er det, at Bonden end mindre blev forstaaet, da han saa forunderligt blandede galt Danskt og Lyst imellem hinanden, at August slet ikke kunde begribe, hvad han egentlig vilde sige. En Deel af Recruterne yttrede den Art frække Lystighed, som slige Folk let overgive sig til i slet eller fortvivlet Stilling; de underhandlede med Bønderne om at købe Brændeviin eller Skotvi, hvilket sidste de alt havde opslidt ved denne første Vandring paa Wrens Bane. De bleve endnu mindre forstaaede end Underofficeren; og en høirostet Forvirring var udbredt over hele Pladsen, om hvilken Qvinder og Børn i

nogen Afstand dannede en Cirkel med gabende Munde.

Ved den forandrede Indretning af vort militaire Væsen er siden endeel Aar Synet af slig omvandrende Trop ikke seet hos os; men hvo der endnu fra forrige Tider kan erindre det, veed, hvor sørgeligt det var, at see en Flok Mennesker, der for Fremtiden vare bestemte til Elendighed og Epidiæmi; de bleve desuden ikke betragtede med Velvillie af Almuen, der var frygtsom for de fremmede Gæster. Fire fem af dem stode tause ved en Side; med alvorlige Ansigter syntes de at gjøre Afregning med Skæbnen og tage tiltakke med en Anviisning paa Evigheden. August nærmede sig med Deeltagelse til disse, men hans venlige Hilsen blev besvaret med sølelig Kulde, som havde man opgivet al Fordring paa Deeltagelse, alt Haab om Hielp. Han stod derfor taus og holdt sin Hest ved Tøilen, nysgierrig efter, at see hvilken Ende dette Virvar vilde tage; da en af de forhen tause Recruter nærmede sig til ham, og med dæmpet Stemme tiltalede ham paa Fransk saaledes: "Min Herre! bliv ikke fortrydelig paa mig, fordi jeg henvender mig til Dem! men er det Dem muligt, saa beder jeg Dem, for Guds og alle Helliges Skyld! at hielp mig ud af denne Forfatning. Dog jeg beder ikke allene for mig, men ogsaa for en Rejsesælle og Landsmand, som staaer nedslagen derhenne ved Muren." August forsikkrede med al mulig

Venlighed om, at han slet ikke tog Anmodningen fortrydelig op, men tværtimod følede sig æret ved hans Tillid; imidlertid vilde han neppe see sig istand til, at bidrage noget til hans Befrielse, da han deels var en Person, der ikke formaaede meget, deels ved at hvert Forsøg, paa at iværksætte denne Befrielse, vilde have Lovene imod sig og let paadrage sig Ubehageligheder. — Franskmændene tilskod, at han ogsaa kunde indsee dette, men at han dog af den Tillid, som hans venlige Hilsen og hele Person indgiød ham, havde taget sig Mod, til at henvende sin Bøn til ham.

Under denne korte Samtale vare Brævlerierne mellem Underofficeren og Bønderne blevne høiere og mere alvorlige. Formodentlig har Synet af August opægget denne Anfører til, at ville vise sin Myndighed; og da Bønderne viste sig trevne, til at forståe hans Anmodning og Beviser, saa ledsagede han disse i sin Hæftighed med opløftet Stof. Men ved denne Gebærde dannede han en saa bestemt Opposition imod sig, at det saa ud til Haandgribeligheder, idet Bønderne alle grebe til Vognkieppene af de Vogne, som stode omkring Smedien. I denne Hurlumhei blev August af begge Partier villigen antagen til Tolk og Mægler. Han forestillede Underofficeren, at det slet ikke var Bøndernes Pligt, at søge efter hans Desertør, før det blev dem befaleet af deres Birkedommer; til denne maatte han altsaa henvende sig, ifald han ønskede

sig nogen Bistand heri. Underofficeren forbandede alle Formaliteter og efter et Par Haanord om Blæk-smører og Pennesliffere, som Pöbel betiener sig af ved flige Leiligheder, slog han sig til Rolighed og begyndte at tænke paa et godt Qvarter, da det alt begyndte at mørknes.

Stimmelen skiltes saaledes ad, uden at det kom til Kiepslag eller Sværdslag. Underofficeren besatte med sin Trop den største og bedste Bondegaard, man saa for sig. Vel fandt man der Indqvarteringen noget for byrdefuld, men det var umuligt, at fordeele Recruterne, dersom man ikke om anden Dagen vilde have flere Desertører at søge efter. August fulgte med ind i Bondegarden, især for at kunne tale med Franskmanden; dertil blev ogsaa rigelig Leilighed, da Underofficeren med omtrent de halve af Recruterne gave sig i Drickelag med Bønderne; begejstrede af Brændeviin, Most og Mød syntes de indbyrdes at blive mere forstaaelige for hinanden og mere fredeligt sindede.

August nærmede sig Franskmanden, der kun meget lidet deeltog i Drickningen, og fortrolig meddeelte ham følgende Oplysninger: "Det Navn, han ved Hvervingen havde givet sig, var Pierre Dubeau; dog tilkiendegav han ikke utydeligen, at dette kun var et paataget Navn. I Rheims havde han været ansat hos en Dyrighedsperson som Skriver, for at oplæres til juridiske Forretninger. Han var bleven inderlig forelsket i en Pige af borgerlig

Stand med nogle Midler, men med langt større Undigheder, ved hvis Skildring Pierre kom i stor Begjæring og August sukede. Han havde ogsaa haft de bedste Forhaabninger, da en Stormand der i Byen, understøttet af Pigens forfængelige Tante, havde bortført hende. Der var ingen Tvivl om, at Angerique ikke frivillig havde deeltaget i Flugten, men var ved List og Magt bragt i Stormandens Bold. Det havde ikke været muligt siden at opdage hendes Opholdssted. Pierre formodede, at hun enten var dræbt eller havde vanæret taget sin Tilflugt til et Kloster. Men Stormanden havde, af Frygt for hans og Familiens Hevn, ihast hemmeligen begivet sig til Petersborg, hvorhen han havde vidst at forskaffe sig en Sending af Regjeringen. Derhen vilde Pierre og Pigens Broder forfølge ham. "Det som jeg ved den hele Sag," lagde Pierre til, "har at bebrejde mig, er at jeg har formaaet Angeliques Broder og min Ven Louis, til at følge mig paa denne Reise; thi han har hverken Kraft eller Mod, til at udholde de store Møisommeligheder, der imod Forventning møde os. Vor Plan var, at gaae over Lübeck tilføes til Petersborg."

"Vi kom lykkelig til Hamborg; der afholdt vi os fra al Omgang med vore Landsmænd, for at vor Fiende ikke ved nogle af dem skulde blive underrettet om vort Forehavende. Kun to Dage vilde vi opholde os i denne By, for at hvile os og besee dens Mærkværdigheder; af disse to Dage har

ve maaskee forstyrret vort hele Livs Lykke. Vi lode os en Aften i Mørkningen forlede til, at træde ind i et Hus, hvor man meget venligen indbød os; ved vor Indtrædelse, ved den Maade, hvorpaa man i Begyndelsen behandlede os, kunde vi intet Ondt formode; men vi fik Andet at vide, da vi vilde forlade Huset. Sex bevæbnede Karle standsede os, og ved det mindste Naab om Hielp havde vi været Dødsens. Vi kunde omtrent giette os til, at vi vare faldne i Hænderne paa de saakaldte Seelenverkoopers. Det var nu ganske imod vor Plan og Willie, at gjøre en Reise til Batavia istedet for til Petersborg, og Louis var midt i Faren saa liffig, at han, da han kunde see Guldørsten indbrændt i deres Ansigtstræk, bad om Tilladelse til, at hente omtrent 200 Louisdorer, som vi havde med os og som naturligviis kunde være os til stor Nytte paa den forestaaende lange Reise. Man tillod en af os at hente denne Sum Penge, sandsynligviis ikke for at lade os beholde dem: men Afhentningen havde sine Vanskeligheder. Efter megen Overlæg, som vi ikke maatte høre paa, bleve Gæsthyene enige om, at to af dem skulde ledsage mig til Bertshuset; men det blev mig meget alvorligen betydet, at der som jeg ved mindste Larm eller Ansrig bragde mine Ledfagere i Fare, saa vilde min Reisefælle strax blive myrdet, og jeg, som de udtrykte sig, blive forfulgt lige ind i Helvede. Louis gav mig et næsten umærkeligt Vink, at jeg skulde gaae."

"Jeg har aldrig gaaet en mere fordømmelig Gang; om jeg end havde faaet Leilighed, til at undvige mine ledsagere, der stedse holdt sig nær til mig, saa havde jeg dog ikke vovet det, for ei at udsætte Louis for siensynlig Livsfare. Vi kom lykkelig til Vertshuset og paa vort Kammer; jeg aabnede vor Reisefuffert, tog Pengene og nogle Klædningsstykker udaf den; men mine ledsagere betoge mig meget villige Uleiligheden, med at bære baade Penge og Løi. Ihaft vare vi paa Tilbageveien og alt saae jeg den ene af de tilbageblevne Røvere at vente paa os i Døren. Jeg saae mismodig til Himlen, som for at tage Afsked med min Frihed og med Europas Stierne. Kun saa Skridt vare vi fra Huset, da jeg hørte en forfærdelig Allarm. Det var Louis, som anstrængede alle sine Kræfter, for at komme ud paa Gaden. Uden Tvivl havde hans Bevogtere et Dieblisk glemt den nødvendige Opmærksomhed paa ham, da de glade saae min ene ledsager svinge Pengepungen. Louis kom virkelig ud paa Gaden og strax raabte vi begge af fuld Hals om Hielp. Vi saae Knivene, som skulde ende vort Liv blinke omkring os, værgede os saa godt vi kunde, slap og saae lykkeligen med nogle ubetydelige Ridsler og bleve ved at raabe. Sandsynligviis havde Kampen snart endt sig med vor Død, helst da Fruentimmerne ilede vore Røvere til Hielp, dersom ikke pludselig fire bevæbnede Mænd havde ilet os til Hielp; de brugte

deres Raarder saa vel, at inden saa Minuter fore vore Røvere blodende og flagende ind i deres Hul."

"Med megen Artighed førte man os ind i et Hus der i Nærheden. Vi forstode ikke vore Befrielses Sprog, og først da en Feme kom til, der syntes at befale over de Andre, kunde vi med nogen Møie gjøre det forstaaeligt, at man havde frataget os en betydelig Sum Penge, der var os af yderste Bigtighed. Men Manden rystede paa Hovedet og trak paa Skulderne; han beklagede vort Tab, men fortalte at det var umuligt, nogensinde at gjøre blot det mindste Forsøg paa, at faae vore Penge igien, da hiint Hus stod under Magistratens særdeles Beskyttelse, for hvilken der aarligen blev givet en stor Betaling. Han forundrede sig over vor Uforsigtighed og ansaae det for et Underværk, at vi vare blevene reddede; men lagde han til, jeg har Marsag til at skænde paa mine Folk, uagtet jeg godt kan lide, at de vare saa raske til at redde dem, thi det er let muligt, at jeg derfor faaer Ubehageligheder med Hollænderne."

"Man forbandt vore ubetydelige Saar og vedersqvægede os derefter rigeligen med Mad og Vin, af hvilken sidste vi ogsaa drak en Deel, da vi, uagtet vort Pengetab, vare ret glade over vor Befrielse. Vi drak baade Kongen af Frankrigs og Kongen af Danmark's Skaal, thi vore Befriere tilkiendegave sig som hans Undersaattere; men af da vi vilde til at gaae, blev ogsaa Udgangen her spærret os, og man tilkiendegav

os, at vi nu vare Soldater i Hans Majestæt Kongen af Danmarks Tjeneste. Hvo kunde under den Rækhed og Urtighed, vi saae for os, troe en saadan List skult. Hverver-Officeren, der nu først gav sig tilkiende som en saadan, havde, da han hørte vor Pengetrang, ædelmodigen tilbudet os et Laan af 20 Louisdorer, dem vi ogsaa halv berusede havde taget imod, og disse gjaaldt nu for vore Haandpenge. Der hjalp ingen Forestillinger; bedrøvede og brede fastede vi Pengene til ham igien, men han leverede os dem meget koldsindig tilbage og formanede os, til at finde os i vor Skæbne."

"Dette sidste Stød var for meget for den arme Louis; han faldt asmægtig om i mine Arme, og kun med Møie lykkedes det os, at faae ham tillive igien. Siden den Dag har han været syg, meget syg; forgieves har jeg forestillet ham, at vort Uheld er bleven meget mindre, da vi slap udaf Seelenverkopernes Hænder; at vi, naar vi komme til Kiøbenhavn, thi jeg hører, at vi skulle derhen, kunne skrive til vor Familie, der baade kan sende os Penge og ved den Franske Gesandt gjøre Foranstaltning, til at løskøbe os igien. Det hjælper Altsammen ikke. Vil De blot see, min Herre! hvor bleg og nedslagen han seer ud! Jeg troer, han slumrer! Maaskee dør han! Og jeg har da skilt den oprigtigste Ven, det bedste Menneske ved Livet; jeg tilgiver mig det aldrig!" raabte Pierre med den inderligste Tørelse, og Taarerne randt ham ned af Kinderne.

Ved den Tver, hvormed Pierre havde talet, var Louis vaagnet, og saae veemodigen hen paa sin Reisefælle. Ogsaa Underofficerens Opmærksomhed blev opvakt, men fik igien en anden Retning ved en ny Glaske Brændeviin, der blev indbragt. August nærmede sig til Louis og søgte, med venlige Ord at opmuntre ham; ved at høre sit Fædrelands Sprog, fløi der et flygtigt Smil over hans Ansigt. Jeg takker Dem, sagde han til August, for Deres Deeltagelse; men denne Tildragelse i Hamborg har gjort et meget voldsomt Indtryk paa mig, som jeg frygter næsten for aldrig vil forvindes. Den pludselige Overgang fra Frihed til Slaverie, fra Skræk til Glæde, fra Glæde igien til Sorg og Bredde, har saaledes rystet mine Nerver, at jeg ikke kan fatte en rolig eller frimodig Tanke. Tænk Dem, at alle disse Forandringer foregik i mindre end en Time, og endnu, troer jeg, føler jeg mig udmattet af den voldsomme Anstrængelse, jeg maatte gjøre, for at slippe levende udaf det fordømte Huus, som jeg overtalede Pierre, til at gaae ind i. Og hvad skal der blive af os i et fremmed Land, uden Venner og uden Penge!

August forsikkrede ham om, at der i Danmark vare mange som forstode hans Sprog, og at de, ved at høre hans Skæbne, vilde med megen Deeltagelse søge at formilde hans og Pierres Stilling. Han fik hos Bondetenen besørget et bekvemt Leie til den Syge; og trøstede ham med, at han

vilde skrive til en Officeer i Kiøbenhavn, der strax ved deres Ankomst kunde tage sig af dem og underrette den Franske Gesandt om deres Forsatning. Da Louis var kommen i Seng, fortsatte Pierre Fortællingen.

”Paa tredie Dagen derefter ankom de andre Hvervede, som følge med os, til Hamborg, jeg veed ikke hvorfra. Strax blev der gjort Anstalt, til at vi kunde begynde vor Mars imod Norden. Saalænge vi vare paa Fastlandet, havde vi en stærkere Bedækning, men bleve behandlede med megen Mildhed, saa at vi ingen andre Besværligheder havde at udstaae, end den Marsen maatte føre med sig. Saa snart vi vare komne over Belterne, blev Bedækningen mindre, men vi havde dog stedse en med os, der forstod os, indtil vor sidste Fører blev syg, og denne Halunk af Karl kom til at bevogte og ledsage os. Jeg troer vist, at Louis ærgrer sig fordærvet over ham, thi Naahed og Egennytte, Dumbhed og Nationalhad forene sig hos ham, for at tilføie os alle de Fornærmelser, han kan optænke.”

Her talede Pierre igien saa høit, at Underofficerens Opmærksomhed blev opvakt og med Besværighed reiste han sig fra Høisædet, paa hvilket han hidtil havde ført Ordet. Uagtet han vist ikke forstod et Ord af det, Pierre havde sagt, saa maa der dog paa dennes Ansigt have været sig noget, som mishagtede ham; thi han ravede meget vred frem og væltede mange Eder og Stikvæbnsord af sig, uden at

fremføre nogen Sætning, hvoraf man kunde slutte sig til, hvad han egentlig vilde. August satte sig i en saadan Stilling, at han kunde for det Første forekomme alle Haandgribeligheder; men da Underofficeren med al Magt vilde have den syge Louis udaf Sengen, saa traadte August ham med Bestemthed imøde, og sagde ham: at det var ganske nødvendigt, at denne Franskmand maatte hvile sig inat, dersom han imorgen skulde være istand til at følge med. August fik et uventet Medhold heri af Bondekonen, der paastod, at naar hun vilde forunde Mennesket sin Seng, saa kunde der ingen forbyde ham at ligge i den. Underofficeren skældte Konen ud, forbandede alle Franskmænd, og henvendte sig derpaa til August med omtrent følgende Tale:

Og hvem er han? Er han Doctor maaskee? Veed han, hvordan en Soldat skal behandles? Han veed Satan ikke noget af det. Hvor tør han blande sig i Tienesten? Det skulde han ikke befatte sig med. Men hør engang! maaskee han har Lyst til at lade sig engagere? Det er et Ord! Jeg hverver ham strax til Compagni-Chirurg; og inden et Aar, det svarer jeg ham til, det giver jeg ham mit Hoved paa, avancerer han til Regimentsfeldskier. — Forgieves forsikrede August, at hans Sind hverken stod til det medicinske eller militaire, og at han slet ikke var oplagt til Soldaterstanden; Helten vedvedblev i sin bernsede og gebrofne Stil: De er

altfor beskeden; jeg kan see paa Deres Figur og Væsen og Ansigt, at De er født til Soldat; De kan slet ikke forestille Dem hvilke Behageligheder, der ledsage denne Stand! . . . Det er uvist, hvor længe denne Tale vilde varet, og hvortil den vilde ført, dersom den ikke var bleven afbrudt ved Karlen der i Gaarden, som traadte ind, og med høj Røst meldte: at tre Heste vare borte af Stalden og at disse formodentlig vare tagne af tre Desertører, der pludseligen havde besluttet, ihast at forlade Krigsstanden med alle dens Behageligheder. Iblandt de savnede Heste var ogsaa Augusts.

Den høitalende Helt blev meget slukøret, ved denne Efterretning; hans Stemme sank til Bekymringens lave Tone og Rufsens Begeistring opløste sig i Mismod. Der er Intet andet for, sagde han, end at jeg skyder mig en Kugle for Panden! Det lod ikke til, at man med synderlig Ansirængelse vilde forekommet denne Gierning; alle Bønderne gave sig til at bande ham og hele Troppen; han fik mangt et uvenligt Puf af dem, idet de sprang op af Bænkene, for med egne Øine at see, at Hestene ikke vare at see. Havde man før idag vilst sig seen og uvillig, til at søge efter Desertøren, saa var man nu hurtig og villig, til at søge efter de bortkomne Heste. Inden en Time vare over en Snees Mænd og Karle til Hest og til Fods afsted, for at faae fat paa Dyrene. August beroligede Pierre og Louis over den Alarm, som de hørte,

men hvis Anledning de ikke forstode; da de fik den at vide, forlystede de dem meget over at see deres Plageaand i slig Forlegenhed.

VIII.

Gamle Borg med mørke Linde,
Kneiser stolt mod alle Vinde,
Trodser selv mod Tidens Magt!
Men din gyldne Tid er omme,
Og den strænge Fremtids Domme
Spaae Ruiner og Foragt.

(Af et Manuskript.)

Ikke allene den syge Louis men ogsaa hele Selskabet havde, fordeelt i Senge, paa Bænke og paa Gulvet, sovet et Par Timer; Dagstieret var alt rykket vidt frem, men endnu var ingen af Bønderne kommen tilbage enten med undvegne Mennesker eller Heste. Bondekonen ønskede sine mange Siøesker, hos hvilke der saae ud til at være mere Al-larm end Fortieneste, Pokker i Bold; gjorde hun en Undtagelse heri, saa var den vist kun til Bedste for August og de to Franskmænd. Underofficeren, der følte, at han hverken havde opført sig med Maadehold eller Conduite, saae forsviret, bange og raadvild ud; han talede til Ingen og svarede ikke paa noget Spørgsmaal, i hvilket Sprog det end blev fremsat; han lignede en dryppvaad Kat, der

ikke veed, hvor den skal hen, for at tørre sig. Men i meget piinlig Forlegenhed befandt ogsaa August sig; han havde mistet sin Hest og havde ikke syn-
derligt Haab om, at faae den igien; at kiope sig en ny, vilde giort et alt for stort Skaar i hans lille Pengeforraad; han havde altsaa den sørgelige Lidst for sig, at maatte fortsætte sin Reise tilfods eller at gribe den første mulige Leilighed, til at ende den; men selv bedrøvet og raadvild, maatte han desuagtet fortsætte sin Rolle, at opmuntre Franskmændene, ved at love dem Hielp og Ubefalning; nødvendig vilde han opgive denne Rolle: thi hvo tilstaaer gierne sin egen Forlegenhed, hvor man engang har vilst sig som Beskytter? Desuden vilde denne Tilstaaelse ikke have nogen god Indflydelse paa Franskmændenes Mod, og Menneskekierlighed bød endog, at holde dette vedlige saa godt som muligt, da et ringe Stød kunde hos den syge Louis nedbrudt hans sidste Kraft. August maatte altsaa anstrænge sig, for at gjøre gode Miner til flet Epil.

Den opgaaende Sol blev ikke hilset af glade Hierter i denne Bondegård, og sparsomt nippede man til den tarvelige og ubevante Døvre, som Bondefonen havde fremsat med harske Gild og snurt Øllebrød; Kaffe og Thee vare i de Dage endnu ikke at bekomme hos danske Bønderfoner. Hun gjorde mange Undskyldninger for, at hun i denne Støi havde glemt at faae Bud til Præstens, som

boede en halv Mål borte, for at laane noget Thee, men tilstod tillige, at om hun end havde havt den, saa havde hun ikke forstaaet at tillave den. August tilbød sig, at ville tillave den, naar hun vilde blot skaffe Bud derefter, og vilde give hende Penge dertil; men hun svarede ham: "Gud bevare os, min Ven! dersom Herskabet eller Forvalteren fik at vide, at vi havde købt Thee eller Sukker, saa blev vi ulykkelige. De kan nok forestille Dem . . ."

Konen blev afbrudt ved Ankomsten af en Officer med en Commando af fire Soldater. Da han traadte ind i Stuen, blev Underofficeren hilset med de Ord: "Hvad Satan gr han her? Hvorfor har han ikke holdt sig paa den ordentlige Landevei?" Han søgte at undskylde sig med Opsøgningen af den Flygtede. Men da Lieutenanten hørte, at han nu havde fire Desertører, saa blev han opbragt: "Han har vist Conduite," raabte han, "som en Sviinhund; han har forladt Landeveien, for at faae Leilighed til at drikke Brændeviin og gøre dumme Streger. Han marserer nu med som Arrestant; Gefreider! tag hans Sidegevhr. Om to Timer marsere vi igien." — Meget høflig henvendte nu Lieut. Blendheim sig til August og spurgde ham om: hvorledes han kom i dette Selskab? August fortalte ham den forrige Dags og Nats Tildragelser, og Blendheim lovede med megen Villighed, at tage sig af Franskmændene, hvis Historie blev ham fortalt.

"Vær De rolig!" sagde han til Louis, "de gode Fransk-
mænd ere altid godt antagne i Danmark. Jeg skal
nok pleie Dem paa Veien og kan De ikke gaae saa
lader jeg Dem føre." — "Vivez les Danois," raabte
Pierre, "jo længer jeg kommer ind i Danmark,
jo mere stiger mit Mod!" Denne Yttring var ikke
allene et Udbrud af hans virkelige Følelse, men
især bestemt til at opmuntre Louis, der blev ved
at see syg og nedslagen ud.

"Jeg er," sagde Blendheim, "Adjutant hos
General X. X.; han havde en Frygt for, at det
vilde gaae galt med denne Transport Rekruter, da
denne Mar var med, til at føre dem, og den egent-
lige Sergeant tit er udsat for at blive syg. Han
bad mig derfor at drage dem imøde, og jeg har
ikke havt liden Møie med at finde Folkene i denne
Afkrog, men Intet skal fortryde mig, naar jeg nu
kun kan være mine Herrer til nogen Tieneste. De
maa ikke bedømme vort militaire Væsen efter den-
ne Carriatur, der nu sidder derhenne ved Døren
og hænger med Væsen; han er af de Folk som be-
skæmmer sig selv og sin Stand, ved at paatage sig
en raa Myndighed, der kun forskrækker Kiellinger,
men fornærmer alle Andre og plager de Underord-
nede. Marren har udspillet sin Rolle og bliver idet-
mindste degraderet."

Efter megen venlig Samtale maatte Blend-
heim bryde op, og August var glad ved, at
kunne overdrage sine fiere Franskmand til saa gode

Hænder som Blendheim's; han kunde ikke modtage Indbydelsen, til at følge med henad Veien mod Kiøbenhavn; thi han vilde ikke tilstaae sin Kasses flette Tilstand, og havde endnu noget Haab om, igien at faae sin Hest.

August saae veemodig efter Blendheim og hans Følge, da de droge fra ham. Han havde længtes efter at blive allene; nu var han det; men han som saa villig havde trøstet Andre, vidste nu Intet trøsteligt at sige sig selv. Nogle af Bønderne kom tilbage, men havde hverken seet Menneſker eller Heste, og da en af dem endog fordrede Drikkepenge, fordi han havde søgt efter Augusts Hest, saa mærkede han nok, at det bedste han kunde gjøre var, at forsøie sig bort fra dette Sted. Han begyndte derpaa, men havde nogen i dette Dieblif spurgt ham: hvor han vilde hen? saa havde han været meget forlegen for Svar, og der havde ikke været ringe Anledning til at ansee ham som Løsgænger. Han traadte i af Bondegaarden og vidste ikke til hvilken Side han skulde vende sig, da han hverken kiendte Omegnens Gaarde eller Veie.

August besteg langsom en Høi, for fra den at see ud i det fjerne Landskab, om han ikke kunde opdage et Punkt, fra hvilket der smilede ham noget Haab imøde. Foraarets milde Luft snoede sig omkring ham og det vaagnende Liv smilede ham venligt imøde; men han kunde i sin ængstige Forfatning ikke ret fryde sig derved; og da den god:

modige Bondekone kom ilende op efter ham, for at give ham et Stykke Mad med, til Proviant paa Veien, saa henhaldt han næsten til Mismod, da han følte, at han virkelig trængte til denne Gave. Han tog venlig imod den, men da hun var gaaet bort igien, randt hans hede Taarer ned paa Brødet. Han saa en Skov noget borte; maaskee for at skiule sit mismodige Udsyn i den, maaskee fordi han haabede, at paa den anden Side af den skulde Verden see bedre ud for ham, skyndte han sig ind i den. De nysudsprungne Blade kunde kun slet skiule ham; han søgte derfor ind i Lykningen og satte sig ned paa en Ræmpehvi. Det faldt ham ind, om han ikke skulde lade sig hverve til Soldat; men Forestillingen om, at kunne komme i Forbindelse med en Person som Underofficeren, han havde seet, satte ham i stor Skræk. Hvor skulde han hen? Skulde han tilbyde sig som Gartner eller som Jæger? Denne Raadvildhed, denne Uvisshed om, hvad Fremtiden vil byde, vil enhver, som har befundet sig i lignende Stilling, tilstaae, er pünligere, end Ulykken selv, da man veed, hvorledes man har det, kan samle sit Mod og være betænkt paa Midler til noget Bedre. August følte selv, at det især gjorde hans Forfatning betænkelig, at han fra Ungdommen af stedse var vant til Bellebnet og en Lediggang, der kun afbrødes ved faa og lette, ubestemte og som oftest selvvalgte Forretninger. Men hvad der her igien bidrog til at oplive hans Mod,

var et sundt Legeme, som Blyhed havde bevaret, god naturlig Forstand, som var dyrket ved Læsning af Fransk Litteratur, der paa den Tid havde sat sig i Anseelse ved fortrinligt og virkeligt Værd, og hvad der her vistnok gjorde det meste, et meget religiøst Gemyt; han havde arvet det fra sin Moder; han havde seet det hos hende; hun havde selv lært ham at læse og at bede. Heldigen vare hans gode Følelser ikke svækkede ved slet Underviisning af skisdesløs Bantro eller hovmodig Sectiver; men hans Tro var ved hans Confirmation bleven oplivet af en agtværdig Geistlig. Var han i nogen Nød eller befandt han sig i nogen Fristelse eller vigtig Stilling, saa forekom det ham altid, som saae hans Moder paa ham med et Ansyn, som ti Mars Erindring havde formet og idealiseret til et Engleansyn. Det var vist godt, at enhver Yngling havde en saadan Skytsaand.

Da August havde fattet sig, samlede alle hans Følelser sig i en inderlig og fyrig Bøn til Gud; han bad med Taarer for sin Faders Omvendelse, med Vensteb for Sivert Lotters Befrielse, med Deeltagelse for Pierre og Louis, med Kierlighed for alle Mennesker, med Tillid for sig selv og med et dybt Suk, som han neppe selv mærkede, for Ulrikke. Styrket og frimodig begyndte han igien sin Vandring; idet han traadte udaf Skoven, saae han for sig en af disse gamle Herregaarde, der paa den Tid endnu temmelig godt hav-

de bevaret sit gamle Udseende fra Middelalderne; dens mørkerøde runde Taarne hævede sig stolte mellem de gamle Ustetræer, som stode paa Standen af Borggraven; de tykke Mure havde endnu deres Skydehuller og smaarudede Vinduer. Her skal du, besluttede August, søge en Ende paa din Vandring; han fandt en Sti og gik freidig henimod Borgen. Der var et Ellekrat, som han skulde igien; da han var midt inde i det, saa han til sin store Forundring sin Hest for sig, der meget rolig stod og gottede sig med de unge Knopper af Pile; Saddelen var endnu paa den, men Bidselet revet i stykker. August betænkte sig intet Dieblis paa, at sætte sig i Besiddelse af sin lovlige Eiendom; han gik hen til Hesten, bragde Bidselet saa godt det her lod sig gjøre, ilave igien, sad allere de paa Ryggen af Hesten og vilde fortsætte sin Reise, da han hørte en mandig Stemme, som tilraabte ham: "Holdt, eller jeg skyder dig ned paa Stedet!" August vendte sig forfækket om, og saa en høj Mand med en stolt og barsk Mine at lægge an med sit Gevær lige paa ham. Vor Vandrer tænkte ikke paa at gjøre nogen Modstand, men tilbød sig villig, at følge Angriberen, hvorhen han vilde. — "Det er godt min Søn!" raabte den høie Mand, "det vilde jeg ogsaa raade Dig, thi seer Du, her har jeg min Jagtkniv, ifald Bøssen skulde klike. Hvorledes kommer Du til at hente Heste paa mine Indemærker?" August formodede, at han

havde for sig Eieren af den Herregaard, som laae i Nærheden; han fortalte ligefrem sit Møde med Rekrutterne og at en af dem havde betient sig af hans Hest til at undflye.

"Den Historie er løierlig nok," sagde den høie Mand med Latter, "men Baron af Palnatoer er for gammel, til strax at fæste Tro til enhver Fortælling. Tre Skridt fra Livet, min Søn! og Du lister Dig tilfods ligeud foran op til Gaarden. Din Hest kan Du altid faae, ifald den er Din. Naa! Traff af! hvad nøler Du efter?"

"Hr. Baron," sagde August, "De har Intet at frygte af en Ubevæbnet, der aldrig har tænkt paa, at gjøre Dem eller noget Menneske Uret eller Skade. Jeg beder Dem, at jeg fri og uden Led:sagelse maa gaae op til Gaarden, og giver Dem mit Ord paa, at De vist skal finde mig der."

"Snak med Dit Ord! Jeg kiender Dig ikke. Gaae nu smukt, min Søn! eller jeg skyder paa Dig."

"Jeg lader mig hellere skyde," sagde August rolig, "end jeg lader mig føre som en mistænkelig og fængslet Person; det fortæner jeg ikke."

"Det kan jeg lide," svarede Baronnen munter, "gaae da, min Søn! om en Time omtrent skal jeg være hos Dig; men en Haresteg maa jeg absolut have idag til min gamle Præst, hvis Datter skal have Bryllup." I samme Øieblik slog nogle Støvere an; Baronnen glemte al sin Mistro og indbød

August til at see paa hans Hunde, hvis Egenstaber og Talenter han meget roste. August fulgte med Baronen, som udsøgte sin Stilling, og medens de gik, fortalte han: at han var en Gartner, der søgte om, at blive ansat.

"Har da formodentlig Lærebrev, Attester og deslige," sagde Baronen. — "Aldeles ingen," var Svaret, "det er min første Tjeneste, jeg søger." Hundene nærmede sig, August maatte tie; fra Busken kom Jægeren tilsyne, som ledede Hundene; inden søie Tid havde Baronen fældet to Harer, og Jægeren kom, for at bære dem hjem.

"Hm! Hm! Intet Lærebrev," sagde Baronen, idet de vandrede mod Borgen, "og ingen Attester, min Søn! det er dog en egen Sag; Ja, vi faaer at see! Hvad synes Dig om mine Hunde, min Søn! Du kan dog vel skyde en Bøsse af?" — "Ganske godt." — "Det fornøier mig. Ja, vi faaer at see!" — Under sliig Samtale kom de over Vinderbroen der førte ind paa Borgen.

IX.

Den store Dag er kommen,
Da Publikum mig seer paa Skilleveien.
For tusind Blikke staaer jeg udsat her,
Hvorledes mon jeg vel mig tager ud
I Verdens Mine? Det er Hovedsagen.

Digteren i Julespøg og Nytaarsløier.

Læseren har allerede gjort noget Bekendtskab med denne Borg, men veed endnu ikke at den hedder

Kinenhøi. Ved Indtrædelsen paa Gaarden blev Baronen modtagen af en Flok Hønschunde, Støvere, Mynder og Dogger, der vare meget venlige mod ham, men fore uvenlige mod August; ved et eneste Tilraab af Baronen bleve de meget rolige. Folkenes Ansigter saae muntre, temmelig venlige og meget nysgierrige ud. I et Hjørne inden for Borggraven stod en Træhest, der knejsede stift i veiret, men August lagde Mærke til, at Græsset omkring den saae meget frodigt ud, og at den følgende idetmindste ikke ofte blev brugt. Man meldte Baronem, at man nyligen havde indbragt to Lysker, dem man havde optaget paa Veien ned til Stranden, og som slet ikke vilde giøre rede for, hvem de vare eller hvorhen de vilde. "Seer Du, min Søn!" sagde Baronem, "man maa være forsigtig; man maa see sig for, hvad Folk man giver sig af med." Man førte de to Opfangede frem og August erkjendte to af de høirøstede Talere fra igaar paa Gadespættet; han hvidskede til Baronem, at det vare to af Desertørerne. "Kiender Du," sagde Baronem, idet han pegede paa August, "denne Person?" — "Jo, var Svaret vi have seet ham før, men han hører ikke til vore Folk." — "Ingen Skade for ham! Fører dem til nærmeste Øvrighed!" lød Befalingen. — De begyndte at bede og fortælle; men da Summaen af hele Fortællingen blev at de vare to mislykkede Skræddersvende, som Hververne havde opkapret, saa blev Slutningen, at Baronem sagde: "Kan ikke hjælpe Jer; man maa være for-

figtig; det bliver ved min Befaling. Man giver dem Mad og Drikke, saa meget dem lyster; men træffer saa afsted med dem. Der! til en Tærepenge paa Veien!" idet han rakte dem nogle Penge. Med Taarer i Øinene maatte de gaae, og Augusts Hjerte slog velvilligt for Baronnen.

Denne forestillede nu August for sin Søster, den naadige Baronesse *Beatrice*; hun maalte den nye Gæst med haanligt Blik og sagde til sin Broder paa Fransk: "Altsaa nok en Dagdriver her paa Gaarden!" Da hun betiente sig af det Udtryk *Batteur de pavé*, istedetfor hun formodentlig vilde sige, *fainéant*, saa lod August som han misforstod hendes, og sagde: "De tager vist feil af mig, min Naadige! jeg er ikke Broelægger, men formodentlig har Deres Hr. Broder glemt at sige Dem, at jeg er Gartner." — "Hvad!" raabte Baronnen smilende, "forstaaer Du ogsaa Fransk?" — "Saa meget naadige Herre! at man ikke kan sælge mig eller skælde mig ud, uden at jeg forstaaer det," svarede August, og havde derved opnaaet, at han for Fremtiden ikke kom til at høre paa de Skældsord, hvormed hendes Naade bærede ham. Men han kom nu i ny Forlegenhed, da hun vilde vide, om han havde været ved Haverne i Frankrige. Han lod sig overvinde af Fristelsen, til at sige Ja; men maatte nu fortælle en stor Deel om Haverne i Versailles, Trianon &c. Da han havde læst et Par gode Beskrivelser derom, kom han temmelig godt fra sin

Fortælling, helst da hverken Baronen eller hans Søster nogensinde selv havde været der. Han steg derved i Agtelse hos begge, og desto villigere indrømmede man ham den Anmodning, at han maatte være befriet for, at spise hos Herskabets Liberibetientere. "Siger Intet, min Søn!" sagde Baronen og flappede ham paa Skulderen, "men Du kan troe, det ere skikkelige, honette Folk. Man lider ikke godt andre paa Kinenhøi. Man maa være forsigtig. Siger Intet. Du tager Din Mad hos Forvalteren."

August gjorde Bekendtskab med en middelaldrende, meget omgængelig Mand, der trolig passede sine Forretninger og lod for Næsten Fem være lige. Han kom snart efter, at Baronen var meget elsket af sine Folk, men hans Søster næsten ligesaa meget frygtet: at han var meget gavmild, men hun meget sparsom: at hverken han eller hun nogensinde havde været gifte: at de om nogle Dage ventede en Søsterdatter, Frøken Julie.

Den ny Gartner skyndte sig med, at see Haven, der for Fremtiden skulde være Gienstanden for hans Virksomhed. Han fandt den giennemskåret af lige og stive Hækker og Alleer af Taxtræer, Alnbusk og Lindetræer, der alle vare holdte under Saxen, men vare noget forgroede, da den forrige Gartner var død for et halvt Aar siden, og de nye, der havde tilbudet sig, ikke havde behaget Baronen, og havde syntes Baronessen for dyre. August havde

endnu slet ikke talt om, hvad han skulde have i Løn, og det forekom ham heller ikke at være af synderlig Bigtighed. I de Qvarreer, som de høie Hækker dannede, fandt han god og veldyrket Jord til alle Slags Kioffenurter. Frugthaven var for sig selv, men der vare ingen fine Frugter, som behøvede fortrinlig Pleie. Blomster var der næsten intet Spoor af, og man sagde ham, at Baronessen slet ikke kunde lide dem. Midt i Haven vare Ruinerne af et gammelt Springvand midt imellem to langagtige, firkantede Bassins, i hvilke Vandet havde forvandlet sig til Mudder, der stank ilde og forværvede Jorden deromkring. I det Hele var Grunden for fugtig, og der behøvedes baade Gravning og Udluftning, naar der skulde skee nogen Forandring til det Skionne og Bedre. Imidlertid saae August med Glæde, at han her ikke havde noget andet Arbeid for sig, end det, han med noget Overlæg kunde komme vel fra. Det kunde ikke falde ham ind, at ville forandre Havens egentlige Form, thi han kiendte ingen anden eller bedre, end den han her saae for sig. Og havde han endog kiendt noget til den nu saa kaldte Engelske Smag, saa havde ethvert Anlæg efter den her været ilde anbragt, da det slet ikke vilde staaet i Harmoni med Bygningerne og deres øvrige Omgivelser. Desuden vilde Baronessen med Haand og Fod sat sig imod enhver Forandring i Hæckernes Linier og Tax-

træernes Figurer, som hun var vant til at see i sin Barndom.

August bestilte Arbeidere til næste Mandag, thi det var just Løverdag. Træt men tilfreds gik han tilfængs, da han først efter sin Sædvane havde andægtig giennemlæst næste Dags Evangelium og befalet sig Gud i Bøld.

Da August vaagnede om Søndag Morgen, var Alting meget stille paa Gaarden. Ingen rørte sig undtagen til de allernødvendigste Forretninger, Hestenes og Hundenes Røgt. "Baronen saae gierne," sagde Forvalteren, "at mange af Gaardens Folk ledsage ham til Kirke; han fører altid, vi andre Mandfolk ride, og dette ridende Følge hover Baronen bedst, naar det er noget talrigt." Klokkeren holdt Chaisen for Døren; Baronen steg ind; hans Søster var idag upasselig. "Han havde," sagde en af Følget, "meget hellere redet med os, men det har nu i mange Aar været Skik og Brug her, at Baronen skal føre just i den Vogn til Kirke." August sluttede sig villig til Følget. Kudsken førte temmelig langsomt, saa at den hele Kiørsel, ledsaget af henved en Snees Ryttere, havde nogen Lighed med et høitideligt Tog, der desuden blev modtaget af Kirkens Klokker.

Gudstienesten var langvarig men andægtig; Prædikenen varede i en Time, men blev hørt med Opmærksomhed. August gav nogle Agt paa Baronen, og saae hos ham Intet af den fornemme

Skjædesløshed, hvormed Folk af hans Rang i den senere Tid søgte at udmærke sig ved en Gudstienerste, og hvilken deres Tienere saa gierne efterabede; hans Ansyn og hele Udfærd viste Ærbødighed for Handlingen og Stedet; og da Præsten til Slutningen bad for Kongen og Stedets Herskab, saa bøiede han sig med al sin jordiske Hovmod og Høi-
hed ydmyg under den Høiestes Haand. Denne Bøn blev i hiin Tid stedse holdt efter een Formular, som gjorde det muligt for Menigheden, at bede med, og den talrige Forsamling bad inderligt og høit for Baronen af Palnemoer.

Toget gik tilbage til Kinenhøi i samme Orden; men her viste sig et Optrin, som var ganske nyt for August. Baronen, hedder det, giver Audience. Alle Betientere fra denne og andre Gaarde, som hørte under Baroniet, forsamlede sig i et Forgemak; alle bleve paa engang indladte i et stort Værelse, hvor Baronen viste sig for dem staaende i en riig Russisk Uniform. Han brugde denne Dag, til at uddele Koes eller Dadel til sine Underhavne; hans Dadel var uden Brede eller Grovhed; hans Koes blev givet med hierteligt Velbehag. Øverst i Værelset sad hans Søster og hilfede kun med et næsten umærkeligt Nik. Da han først havde spurgt i Almindelighed, om nogen havde noget Nyt at melde, og man havde fortalt nogle Ubetydeligheder, fremfaldte han hver Enkelt, han vilde tale med; denne nærmede sig da meget ærbødigt, kyssede Baronens Haand, og mod:

tog enten Befaling, Roes eller Dadel, der stedse blev givet med lydelig Stemme. Naar Baronessen behagede, at kalde paa en eller anden, saa maatte denne Person bukke sig meget dybt, for at kysse hendes Skjort.

Snart fremkaldte Baronen ogsaa August; han underkastede sig villig Gaardens Skif og kyskede med megen Anstand sin Husbonds og Herres Haand. "Du har en smuk Hest," sagde Baronen, der tiltaledede alle sine yngre Betientere med Du, de Vædre med I, — "virkelig en smuk Hest; den slaar godt an; Du rider vakkert, med Færdighed og Anstand, næsten for vakkert for en Roturier; jeg har seet paa Dig med Fornøielse, min Søn! Naar! Hvad synes Dig om Haven? Der er vel en Deel at bestille? Din Formand var gammel og svagelig." August svarede, at han vel haabede, at kunne overkomme det, og begyndte, at fremsætte sine Planer til nogle Forandringer. "For Guds Skyld," raabte Baronessen, "ingen bekostelige Anlæg eller Forandringer!" — "Ja, min Søster mener det nu saa," sagde Baronen, ei utydeligt misfornøiet over denne Afbrydelse, — "Mennesket maa dog vise, hvortil det duer. Vi tales ved derom imorgen; idag bliver det ikke Tid dertil. Forvalter! I sørger for, at der ikke mangler Noosse August paa Noget. I lader hente Wiin hos mig idag. Vi befaler Jer Gud." — Et almindeligt Bux, og Audiencen var forbi. Ved Udgangen mødte de den

gamle Præst, der var den eneste, som nød den Ære, at spise ved Baronens Taffel.

Om Eftermiddagen gik Baronen om, i Følge med Præsten, og besøgte alle dem, som havde særskilt Arne der paa Gaarden. Enhver vidste, at Alt maatte see reent og peent ud, naar Baronen traadte ind; ikke heller saae han det gierne, at han blev modtagen med nogen Art Klager, mindst over Andre; men kunde godt lide, at man viste utvungen Velvillie og Munterhed. Han traf August hos Forvalteren; "det er ret," sagde han, "at jeg trefser Dig, min Søn! her hos ham; han kan sige Dig en Deel Beskeed om Gaardens Skik og Brug. Om en 14 Dage venter jeg min Søsterdatter, Frøken Julie, og da saae jeg gierne, at Haven var lidt i Orden til den Tid. Arbeidere have vi nok af; Du seer til, at de bestille noget; vær ikke for stræng mod de Gamle, og ingen her paa Gaarden uddeler nogen Straf, det maa Du mærke Dig, min Søn, undtagen jeg selv." — Præsten hilsende August med ærværdig Venlighed og bad ham besøge sig; "thi," lagde han til, "det er en gammel Skik her paa Gaarden, at Baronens Gartner ogsaa er min. De har en meget god Herre, og er godt paa Veien, til at vinde hans Gunst." De sidste Ord hørte naturligviis Baronen ikke.

Resten af Dagen svandt hen i muntert, men ikke stoiende Samqvem mellem Gaardens Folk. Klokken var ikke ti om Aftenen, før Borgens Port

var tillaaſet, Vindebroen trukken op, og man hørte ikke en Lyd, undtagen af en enkelt Hest, ſom ſtampede i Stalden, eller af en Hund, ſom tudede mod Maanen og blev ſvaret af Uglerne. Saaledes ſvandt een Søndag paa Rinenhøi i Aaret 1773.

X.

Hvad hjælper det at klage? Nu, det letter!
 Den ſorgelige Klynken er en Dse,
 Hvormed jeg gjør det læſke Fartøi flot,
 For atter lidt at kunne ſeile fort
 Med driftigspændte Seil paa Verdenshavet.

S a n d i b i Fiſſeren.

Med Samtale med Folkene paa Rinenhøi fik August at vide, at Lindhøi laae kun et Par Mile derfra; det var egentligt en Feil af Mad. Lister, at hun havde ſagt ham, hvorhen Ulrikke var bragt, men hun vidſte ikke, at han virkelig var forelſket i Ulrikke, og at ſølgelig hendes senere Hiſtorie havde gjort et voldsomt Indtryk paa ham. Denne Pige var født i ſamme By ſom han; de havde kiendt hinanden ſom Børn og ofte leget med hinanden; da Ulrikke var confirmeret, ſendtes hun af ſin rige Fader til et Inſtitut i Hamburg, for at hun der oplært kunde med udmærkede Kundſkaber og udviklede Talenter end mere ſmigre hans faderlige Forſængelighed. Efter to Aar kom hun tilbage til . . . g;

hendes Skønhed havde udviklet sig til fortryllende
 Ynde; i Kundskaber og Talenter stod hun langt over
 alle Byens og Omegnens Jomfruer, og selv de naa-
 dige Frøkener erkjendte, idet de rynkede Næsen, at det
 havde været meget behageligt for dem, om de ved
 Tæffelighed og Vid kunde have gieldet saameget om-
 trent som hun. Fremfor nogen Pige drog hun derfor
 Augusts hele Bæsen til sig; ogsaa udmærkede hun
 ham blandt Omegnens Unglinger, fordi han ikke
 allene ved Læsning og heldige Omgivelser havde hæ-
 vet sig over dem og havde et tæffeligt Udortes, men
 ogsaa fordi han i Godhed og Fromhed var hende
 beslægtet. Begge havde i flere Aar været hinandens
 Fortrolige, i at komme Byens Betrængte og Lidende
 til Bistand. Mangt et Onde havde de forekommet
 og mangt et Gode havde de fremmet. Let kunde
 der altsaa have opstaaet en inderligere Fortrolighed
 imellem dem, hvilken godt havde stemmet med hans
 Faders Hensigt, dersom August ikke havde været for-
 bly, til ret at yttre sine Følelser for hende, og der-
 som hun ikke havde indgaaet en tidligere Forbindelse,
 der blev farlig baade for hendes Dyd og Fremtids Vel.

Saa snart August derfor hørte Lindhø i næv-
 ne, brændte han af Begierlighed efter, om det kun
 var blot at see hende, eller om muligt at erfare,
 hvorledes hun befandt sig i hendes nye Stilling.
 Saa snart han kunde, satte han sig til Hest og foer
 afsted; han steg af hos Forpagterens og spurgde
 efter Madame Eliger; til hans store Forundring

kiendte ingen her dette Navn. Først efter nøiere Overlæg fattede han, at Mad. Liber maaskee kunde have nogle Grunde, til ikke at omtale dette hovedfuls Giftermaal. Med megen Undseelse og Frygt bragte han det over sine Læber, at nævne Ulrikkes Jomfrunavn. — "Ja, er det hende, De spørger efter," raabte Forpagter Hieronymus, "saa kommer De, min Salighed! for sildig; for hende har Ganden taget. Nei! der er et meget godt Hegn om Dyrehaugen af bare Enebærstager, som den salige Herre lod komme lige fra Drammen; hvert evige Hundrede kostede ham ikke mindre end 24 Skilling, som jeg siger, De maa gierne rive hele Hegnet ned, og jeg vil heller forpligte mig til, at passe paa alle Raadyrene og Daadyrene, som der ere, for Kronvildt have vi ikke havt i nogle Aar, for det Satans Kram kan der intet Hegn holde imod, især i Brunsttiden, naar der kommer en Hind i Nærheden, og det kan jo let skee, men som jeg siger, jeg vil heller passe paa det Alt tilhobe, end paa en Pige, naar hun faaer Nykker i Hovedet. Leveren af en Høne og ikke af en Hund, som kan slukke, den, som er borte, er Mammeselle Ulrikke. Leveren af en Høne, og ikke af en Muus, som piber, den, vi ikke veed hvor er, det er Løsen, Jomfru Liber."

August stod som paa Naale, ved at høre denne lange Gladder, som vi til Læserens Bedste har afkortet; hans Nysgierlighed blev yderlig pirret, og enhver veed desuden, hvor yderst ærgerligt det er,

at høre en Person, som man har Godhed for, om: tales paa en haanlig og pøbelagtig Maade. Efter anstrængt Taalmodighed fik August først at vide, at Ulrikke var flygtet herfra tredie Dagen efter, at hendes Moder havde bragt hende hertil.

Al Forpagterens Kone, der talede meget for: tere end hendes Mand, og desuden med Agtelse og Deeltagelse om Ulrikke, fik han først at vide de nærmere Omstændigheder ved denne Flugt. "Min Søster," sagde hun, "Mad. Liber, som De jo nok kender, som jeg hører, kom hertil med Ulrikke, og bad om, at hun maatte opholde sig her i nogen Tid. Pigen saa noget forfagt og sygelig ud, og jeg saa jo nok, hvordan det havde sig, skøndt jeg ikke talede derom til min Mand, som har saa sine egne Manerer, skøndt han mener det virkelig godt, det veed Gud. Jeg modtog hende med me: gen Kierlighed, for det er i saadan Forfatning, at vi Mennesker trænge til det; men hun vilde ikke aabne sit Hierte for mig, og jeg kunde mærke paa hende, at hun var meget urolig. Strax efter at hendes Moder var afreist, og længe turde hun ikke blive her, for hun skulde, sagde hun, hjem til hendes Mand, som havde taget sig den hele Sag me: get nær, hvori man ikke kan fortænke ham, strax efter, sagde jeg, kom her et Par Gange en ganske ubekendt Person, og bragte hende nogle Breve; hvad de indeholdt, maa Gud vide, thi hun viste dem ikke til mig og hun har intet af dem efterladt

sig her. Efterat det sidste Brev var ankommet, blev hun meget takkesfuld og tak; den sidste Aften hun var her og skulde gaae tilfængs, omfavnede hun mig meget kjerlig, trykkede mig til sit Hierte og sagde: God Nat Moster Sybille! Gud vel signe og bevare hende! Taarene staae mig endnu i Dinene, naar jeg tænker paa den Stemme, hvor med hun sagde det. Men næste Morgen fandt vi hendes Kammer tomt; Vinduet, som vender ud til Haven stod aabent, og paa hendes Bord laae den lille Seddel, som De her kan see." August modtog den og læste: "Gode, kære Moster! Vær ikke vred paa mig, men hos Dem kan jeg ikke blive. Jeg maa flygte derhen hvor min Skæbne kalder mig. Vær ikke bange for mig; thi jeg kommer ikke til at lide Mangel paa nogen Ting, undtagen paa et roligt Hierte. Besørg endelig saa snart muligt hoslagte Brev til min Moder. Tænk stedse med Kierlighed paa Deres Søsterdatter U."

August stod længe og stirrede paa denne Seddel; det forekom ham, som vare der faldne Taarer paa den, som havde hendes Haand rystet, da hun skrev den. Han blev vækket af sin tause Stirren ved Konens godmodige Snakksomhed, da hun endelig vilde vise ham det Kammer, fra hvilket Ulrikke var flygtet. Ganske mekanisk fulgte han hende derhen, men der var intet Spor mere af hende at see. En gammel Bibel fandtes der, som havde, fortalte Konen, ligget aaben om Morgenstunden efter. Aus

gust spurgde begierlig, hvilket Sted der havde været opslaaet? men hun vidste Intet at sige derom, og beklagede selv, at Bogen i Strækken og Forvirringen var bleven lukket, uden at hun havde lagt Mærke til Stedet. Han lukkede Vinduet op og saa vemodig ud giennem de Træer, hun var flygtet under. "Men veed De da," udbød han til sidst, "let ikke, hvorhen eller med hvem hun er flygtet?" — "Ikke det allermindste," svarede hun. "De kan selv spørge min Mand, der strax om Morgen-
nen lod forhøre paa alle Veie og Stier, baade paa Høire og Venstre efter hende." Men August havde tabt al Lyst, til at tale med denne Mand herom. Han skyndte sig at komme tilhest, for igien at naae sit nye Hiem. Sorgmodighed fulgte ham paa Veien; det forekom ham, som havde han paany tabt Ulrikke; og uagtet han efter det, som var foregaaet, aldrig kunde gjøre sig noget Haab om Ulrikkes Besiddelse, saa var hans Kierlighed til hende dog blandet med saa megen Godhed, at han var inderlig bekymret for hendes Stiæbne. Han kunde gjøre sig temmelig vis Formodning om, hvem hun var flygtet med, og han ahnede intet Godt deraf for Fremtiden.

Folkene paa Rinenhøi beskylldte den ny Gartner for, at han var melankolsk, og Pigerne, som gierne havde seet den unge, vakre Mand, at tale meget og venligt til dem, kaldte ham en Snurmusler. De havde Uret, thi Augusts Hierte var for-

trinligen fremt til livelig Munterhed; hans Gemyt var venligt, og hidtil havde han med meget mere Letsindighed end Alvor seet hen over Livets Gang og Fremtidens Udsigter. Derimod kunde det voldsomme Brud med hans Fader, det Aengstelige og Skjalte i Alrikkes Skæbne, ikke andet end virke ubehageligt paa hans Sind. Han begyndte at tænke over sin Stilling og over de Menneskers Gemyt, hvilke omgave ham; og denne Tænkning er Overgangen fra den barnlige Frimodighed til den modne Alders Alvorlighed. Denne kommer hos nogle aldrig; og hvorvel vi ikke kunne rose disse Personers Forstandighed, saa kunde man næsten fristes til at misunde dem deres Lykke; hos nogle kommer den for tidligt; og da er der Fare for, at den forværer hele Karakteren, idet den blander Hykleriet eller Bindesygen i den. Men hvor den som her, voldsomt paanøder sig et godmodigt Gemyt, forvent ved Fortidens Medgang, maa den nødvendig forstemme Munterheden. Omegnen tilbød August ikke synderlig Moerskab: thi for den Aldrende var han for ung og for de Unge var han for cultiveret: for de Halsfornemme var han ikke fornem nok og han skjøttede ikke om deres Selskab, som søgte hans; til offentlige Steder søgte han ikke, fordi deres Tidsfordriv ikke morede ham, og han desuden var bange for der at møde af sine Ungdoms Bekjendtere.

Baronen følte megen Velvillie for ham og den

tiltog betydelig, da han snart kom efter, at August var en meget færdig og øvet Jæger; men man kan let forestille sig, at der ingen ret venstkabelig Fortrolighed kunde finde Sted mellem en gammel Baron og en ung Gartner. Naar Baronnen hyp: pigen indbød sin Gartner, til at tage Deel i hans Jagtskreiserier, saa undskyldte denne sig tit med sit Høvearbeide; thi vel havde August, af Lyst til Tidsfordriv og Omgang, ofte været paa Jagt i Omegnen af sin Fødeby, men da kunde han været med i en mindre underordnet Stilling, og tildeels havde han aldrig kunnet finde ret Fornøielse i en Beskæftigelse, ved hvilken man kun ved lurende Lyst og bestemt Overmagt angriber værgeløse Dyr, undertiden volder dem en pinefuld Død, sielden kan vise Færdighed og aldrig Mod. Havde det gieldt om, at dræbe Bjørne, Wildsviin eller andre farlige Dyr, saa havde Jagten kunnet pirre hans Iver; men at sticke Livet af en Daahiort, som aldrig sætter sig til Modværge: at skyde løs paa en Fugl, som Hønsehunden har opsporet: at vente paa en Hare, som Støvere omsider have bragt paa Skud, vare Foretagender som August slet ikke kunde ynde. Vi føle, at denne vor Ven vel ved denne Skildring kan nedsættes i mangen Landjunktens og Jægers Gunst, men vi have foresat os, at følge Sandheden og ikke at fordølge nogen af hans Feil.

Mod den ubehagelige Sindstemning, hvori August befandt sig, fandt han intet bedre Lægemid:

del end Arbeidsomhed, og dertil fik han rigelig Leilighed i sit nye Kald, thi han maatte baade flittig læse og personlig arbejde med, for ikke at begaae alt for mange Feil. Vel havde han hidtil med temmelig Flid og megen Lyst taget sig af sin Faders Have, men han følte dog nu, at han stod langt tilbage i det Fag han havde paataget sig; begierlig greb han til Skrifter af Reichardt og Lunders, som den gamle Præst laante ham; meget nøie maatte han overtænke enhver Haveurts Dyrkning, før han begyndte derpaa, og endda maatte han ei sielden erkiende, at Ukyndighed om de rette Haandgreb gjør Gliden og Overlægget mislige. Med egentlige Gartnere turde han, af Marsager, som man let kan forestille sig, ikke raadføre sig; men han havde besluttet, at ville tilgavns være det, han engang havde udgivet sig for; Trang til Bestiæstigelse, hans Lyst og Nemme hjalp ham, til at overvinde de Vanskeligheder, som mindre skrækkede ham, end opvakte hans Jver.

Kun paa sit eensomme Værelse overlod han sig til sine fiere Drømmerier om en lykkeligere Tid og en bedre Verden. Han greb ofte begierlig til Marmonfels og Rousseaus Værker, der fortryllede ham ved deres Foredrag og vakte nye Forestillinger i hans Siel; eller han sang ved sin Luth's sagte Toner de Sange, hvori hans Følelser udtalede sig, men som han unødseelig stulede for Verden. Vi vove, at anføre en af dem:

Indslut dig i dig selv, naar Tanken
 Langt over Jord og Jordens gaaer;
 Naar for din Himmel Hiertets Banken
 Du salig føler, ei forstaaer.
 Lad ei din Følelse udbryde
 I Ord som tirre Verdens Sind:
 Til Svar hovmodig Vnſ skal lyde,
 Og ofte kun et haanligt Griin.

Indslut dig i dig selv, om Graaden
 Dig rinder vemodsfuld paa Kind:
 Om Hiertet svier under Braaden
 Og Nøden bæier dybt dit Sind.
 Forstyr ei dine Brødres Slummer!
 Den hele Verden, døv og kold,
 Aldeles ei forstaaer din Kummer,
 Naar kun den selv er i Behold.

Indslut dig i dig selv, om Brøden
 Har sønderknuſt dit Hiertes Fred:
 Naar ængstelig du staaer i Nøden
 Og sukker om Barmhiertighed.
 Fremstil et Liv af rene Dyder . . .
 Een Brøde kan Alt slette ud;
 Ei Mildhed dig al Verden lyder,
 Og vent den aldrig før hos Gud.

Indslut dig i dig selv, til Graven
 Til sidst indslutter dine Been,
 Og Stormens Sang i Dødninghaven
 Bortspyrer Jordens Nød og Meen.

Da fro dit Hierte for Alherren
 Skal aabne sig i Himlens Borg,
 Da ham du evig giver Wren,
 Som luttrede din Siel med Sorg.

XI.

Snart vender sig det grønne Blad,
 Og Elskov sortner sig til Had,
 Som Du kan . . . læse!
 Prindsessen fik den lange Næse!
 Som hende hændes det vel fleer,
 Endskiøndt man ikke Pølsen seer.

Marcebill's Eventyr i Gisserhytten.

Vi maae forlade August, for at vende tilbage til . . . g, hvor hans Fader vel følte nogen Bekymring over hans pludselige Bortreise, men dog trøstede sig med: han kommer nok igien. Jomfru Birthe Bobbel saae gierne, at han blev borte, thi hun kunde slet ikke lide ham; han havde vüst mod hende en høflig og frastødende Kulde, der som oftest opirrer meer end bestemt Grovhed; men for at trøste Hr. Borgemeesteren, sagde hun ogsaa: "vær ikke bange, han kommer, min Siel, nok igien." Imidlertid havde hun meget travlt med, at vise sig deeltagende og venlig mod den fængslede Sivert Lotter. Lænkerne vare strax tagne af ham, og hver Dag blev der sendt ham Mad og Drikke fra Bor-

gemesterens eget Huus. Hun havde gjort Regning paa, at yttret Deeltagelse, Velleevnet, Udsigt til snart og hæderlig Befrielse, samt nogle Kunster, til hvilke hun uden Tvivl satte en for stor og langvarig Tillid, skulde have bevæget Sivert til, at søge et Fristed bag hendes Gardiner; men Regningen gav ikke det ventede Facit. Han loe ad hendes Deeltagelse, modtog ikke tilsendte Mad og Drikke, og vilde ikke befries. Til Simon Brakhul var det overdraget, i den Anledning, at gjøre ham fornuftige Foreskillinger, og Jomfruen paatog sig endog, at bringe i egen Person noget meer end Fornuft i dem. Men hverken det ene eller det andet syntes at frembringe den ønskede Virkning.

Fangevogterens Embede besørgeedes af Simon, og det hørte til de bedste blandt hans uviste Indtægter, at holde en Art Huusholdning for de Fangerne. Kunde de betale, saa skaffede han dem Alt, hvad han kunde skaffe, ja selv Friheden; kunde de ikke betale, saa maatte de efter Billighed opholde sig i deres egentlige Fangehul og Rettens Pleie laae ham da saa ivrigt paa Hjerte, at de kun sparsomt fik de usle Nødvendigheder, de havde Ret til at fordrø. Paa denne Maade havde han, nemlig ved Gult og Kulde, bragt mangen en halstarrig men fattig Lyv til at bekiende; og ved at forsyne dem, der havde Penge, med stærke Drikke, havde han i fortrolig Venstabelighed udfrittet mangen en Omstændighed, der siden tjente til at oplyse Sagen og

bragte Synderen ved Forhøret i farlig Forlegenhed. Han gieldt derfor hos Borgemeesteren for et meget godt Instrument i Justitiens Hænder og var desuden afholdt for hans Villighed i alle mulige kritiske Tilfælde. Men desuagtet havde, som Landfast selv maatte tilstaae, denne Simon dog nogle Feil, og blandt andre de to: at han ofte drev sin Huusholderisthed altfor vidt, og dernæst, at han omtrent een Gang hver Maaned høitideligholdt sin Fødselsdag; det vil sige: at han drak en Vægel Brændeviin eller to for meget.

Det traf sig just, at der i Arresten sad paa den Tid en Person, som var tiltalt for Indbrud og Tyveri, og som, hvis Beskyldningen blev bevist, havde den sørgelige Udsigt til, at blive brændemærket; han var i Omegnen bekiendt under Navnet af Sorte Pêr; ingen kunde ret forklare, hvorledes det gik til, at han altid havde Penge, og selv var han for beskeden til, at forklare noget derom. En Aften sad han og Simon paa dennes Værelse, hvor altid det maatte fortæres, som ikke hørte til almindelig Fangekost; de havde i al Venfæbelighed tæmt et Par Vægle sammen og den tændte Praas oplyste kun svagt Værelset, da der mellem dem forefaldt følgende Samtale:

Pêr. Hør veed Du hvad, skal vi ikke have os en Laar endnu?

Simon. Nei, min Broër! jeg kan ikke bære mere. Du veed jo nok Forskiellen mellem Prygl

og Brændeviin; Pryglene er det vanskeligt at faae læsset paa, men siden let at bære; men Brændevinen er det let at læsse paa, men det falder siden forbandet vanskeligt at bære den.

Efter at dette vittige Indfald var behørigen blevet ledsaget af Latter, Ceder og Hikken, begyndte Peêr igien: Det falder mig forbandet kiedsommeligt, at gaae i Seng nu; Kloffen er jo ikke otte endnu; kunde vi ikke faae os et Slag Kort? Saa gaaer dog Tiden.

Simon. Ja, det gjorde den, men jeg er bange for at mine Penge gik med. Nei, saa var det bedre at Du lærte mig nogle af Dine Kunster, for man siger, at Du vinder altid.

Peêr. Ja, min gode Ven! det vilde jeg hiertens gierne, men den Ting lader sig ikke lære i en Kuf. Seer Du, saadanne Folk som jeg spiller altid uskeneert, thi jeg har endnu aldrig kunnet spille om mine egne Penge. Og desuden kommer det altid an paa, at kunne i en Hast benytte sig af Omstændighederne, ligesom de falde. Seer Du, naar Du aldrig spiller med andre Folk, end de, som ere dummere eller fuldere end Du, saa er Du altid temmelig sikker paa at vinde.

Simon. Ja Fanden heller! man skal ikke altid skue Hunden paa Haarene, og det er ikke alt Guld som glimrer.

Peêr. Ja, deri har Du Ret. Men Du kan da sagtens begribe, at jeg ikke vilde vinde fra

Dig min Broër! men kunde vi ikke faae denne herrens Jæger herved imellem os. Det lader til, at der er noget at fiske hos ham.

Simon. Det troer jeg selv, men det hjælper ikke at tale til ham. Det er en forsaudet Hund, der holder sig for god, til at omgaaes med os.

Peér. Det var en Prøve værd. Det maatte dog gjøre ham godt, at komme herop og varme sig lidt og faae noget styrkende i Livet.

Simon. Ja Pyt! Den Karl bryder sig hverken om Mad eller Drikke; her sender jo Tomsfru Bobbel ham hver Dag baade Mad og Drikke, men han er aldrig den, der skal røre det ringeste deraf.

Peér. Ja vil ikke de Syge, saa vil de Sunde. Hør, lad os faae noget meer at drikke. — Det var Ret! Din Skaal! — Der har Du en blank Rigsort, min Broër! Forvar den vel, den har ligget paa Altaret, det veed jeg vist.

Simon. Tak skal Du have, men Du skulde dog ta'e Dig iagt Peér! Den har Du vist fundet ved Kirkeblokken; Du veed nok.

Peér. Passiar! det kan være Dig det samme. Dersom det ikke var, fordi man skulde ud og røre sig i Verden og sørge for Kone og Børn, saa lever man dog aldrig bedre, end naar man sidder i Arrest. Der bliver man opvartet, passet og pleiet.

Simon. Ja, som jeg siger, tag Dig i Agt, Du kan let engang blive hængende i det.

Peér. Den Dag den Sorg! Der ere saa mange, der nu fuske paa Haandværket, at man har affkaffet alt Hængeri, for ikke at gjøre dyr Tid paa Hampen. Men jeg er nu i godt Humør; Liden gaaer hen; Skaf os fat paa Jægeren. Jeg har endnu en ti Rigsdalers Seddel, som Bo'ermesteren ikke har faaet Negle paa, og naar Tyren seer den, saa løber nok Tønderne ham i Band, saa at han ta'er fat paa Kortene. Lad mig faae fat paa dem, at jeg kan see dem lidt efter først, og lad ham komme jo før jo heller.

Simon var bleven lidt ør i Hovedet, men kunde endnu gjøre den Slutning, at af ti Rigsdaler, som kom for Lyset inden hans Indemærker, maatte en god Deel lettelig falde i hans Lod. Fortryllet af denne Udsigt, ravede han ud af Dørren, for at faae Sivert Lotter, til at deeltage i deres Selskab. Ikke saasnart var han ude af Dørren, før den saa godt som skee kunde, ihast blev spærret, og Sorte Peér ved Hielp af nogle Røglere, han under Drikningen havde sat sig i Besiddelse af, satte sig i Frihed og vandrede ud i den vide Verden.

Simon blev ganske ædru af Skræk og Uergrelse, da han mærkede, at han var narret. Dog var Skrækken den mindre Følelse hos ham, thi det var et Tilfælde, som før var mødt ham, at en Fange var sluppen bort, baade med og imod hans Villie. Som en i sit Fag erfaren Mand gav han sig til, med egen Haand at file et Par Jernstæn-

ger over i det Kiølderhul, hvori Corte Pæer skulde have siddet, og meldte derpaa om Morgenens efter, at Fangen var undløbet.

Borgemeester Landfast var den Dag slet ikke i godt Humør; man kunde see paa ham, at der vare indløbne nogle Ubehageligheder. Simon blev derfor ved sin Rapport modtaget med en Deel Hilsener, i hvilke Ordene Slynge og Dumrian vare de meest forstaaelige. Simon, for hvem sliq Liltale ikke var ubekant, svarede saa roligt som muligt: "Ja, vi ere alle Mennesker, og en Hest kan snuble paa fire Been, sagtens kan en stakkels Fangevogter, som kun har to" . . . "Hold Munden med sin Gludder," afbrød Landfast ham i Brede: "Krukken gaaer saa længe til Bunds, at den gaaer øreløs hjem igien; seer han, jeg kan ogsaa Sprikvorter, men jeg bruger dem ikke saa dumt og uforstaaet som han. Naar det endda havde været den forbandede Jæger, han havde ladet løbe. Den Karl var jeg tilfreds sad paa Sprogø eller var paa de lange Reiser; det vilde jeg givet ham noget Godt for" . . . Og nu fik Simon en formelig Befaling i mildere og sagte Udtryk til, at give Sivert al mulig Leilighed til at undvige. "Ingen Ting er lettere," sagde Simon, "og Hr. Bo'ermesteren har jo kun at befale."

Med denne Befaling hang det saaledes sammen: adskillige anseete Folk begyndte, at tage sig af Sivert Potters Sag, og nattet Landfast troede

sig i Besiddelse af alle lovformelige Beviser for den Fængsledes Brøde, saa var der dog mange, som yttrede Tvivl om dens Virkelighed. Mad. Liber var kommen hjem igien og havde sendt Bud efter Procurator Revoli, som ogsaa indfandt sig hos hende. Hun, af Deeltagelse for den Fængslede, og hendes Mand, ogsaa af Had mod Landfast, anmodede ham om, at paatage sig Siverts og hans Moders Forsvar. Denne sidste var alt sat paa fri Fod imod Caution, og Revoli fandt det meget lettere at forsvare hende, end Sivert, og uagtet han slet ikke havde gode Tanker om Landfast, saa var det dog langt fra, at han forestillede sig den forunderlige Bævl af Uret, som var flættet ind i denne Sag. Han talede med den Fængslede, og havde Møie med at troe, hvad denne med oprigtig Mine fortalte ham. Årsagen til denne Udfærd, meente Revoli, maatte være en Fornærmelse, som Sivert engang havde tilføiet Landfast, men Sivert kunde slet ikke erindre sig nogen saadan, derimod havde han Formodning om, at det hele maatte være en foranstaltet Sag af Drækpen. Han ahnedde ikke, at han var laaset i Jernlænker, for fra dem at udgaae indhyllet i Amors Kieder og Hygmens Blomster.

Da Sivert havde valgt Revoli til sin Defensor, saa havde denne, efter alle mulige Formalitets Vanskeligheder, faaet Lov til at tale med Sivert, dog i Overværelse af Simon Brathul. Fra Arrest

sten var han gaaet lige til Borgemeesteren. "Jeg tvivler ikke paa," sagde Nevoli, "at De som Øvrighedsperson og Kristen hellere ønsker det unge Menneske frikiendt, end berøvet sin hele timelige Belfærd, og haaber derfor, at De selv giver mig nogle Midler ihænde, til at rædde ham fra en vanærende Straf." Men Landfast forstod: siede sig saaledes bag sine Beviser og sit Embeds Bærdighed, der burde hævdes, at Nevoli vel saa, at der med saadan Tale Intet var at udrette. Han maatte derfor gribe til det Naaben, som ene her var brugbart for ham: han berørte den Omstændighed, at Sivert Lotter maaskee snart kunde vise sig som en langt fornemmere Person, end man hidtil havde anseet ham for; at han stod i nøie Forbindelse med Grev Kronborg og var en fortrinlig Yndling af ham; at Geheimeraad . . . i Kjøbenhavn, havde yttret megen Interesse for Lotters Sag "og jeg maa som Sagfører," lagde Nevoli til, af alle Kræfter tage mig af dette unge Menneske i en Sag, hvori De, som vel ikke er undgaaet Deres Opmærksomhed, ikke kan være Dommer, da De er Anklager."

Landfast holdt sig til sine Vidner, og Nevoli gik fra ham uden noget Løfte for Lotter, men ikke uden at have virket paa hans Indre med Frygt. Især slog den Yttring om Geheimeraaden ham, thi han følte en fast ubegrændset Veneration for alle Magthavere; en Følelse, der gierne tager Overhaand

hos alle Embedsmænd der ikke have deres Sager paa det Nene. Men desuden var Nevoli en Mand, der ved en fleeraarig Række af forstandig og ærlig Praxis havde sat sig i megen Anseelse; han havde flere Gange standset Uretfærdigheden paa dens Snigveie, ydmyget den, naar den hyllede sig i Høiheds Røppe, og udrevet hist et Offer, her en Rasse, af dens Ravnefløer. Landfast havde før mod sin Villie havt med ham at bestille, og følte derfor alt en ængstlig Forlegenhed ved at see ham. Det er overalt et glædeligt Syn at see, hvor megen velgiorende Indflydelse en Nevoli har paa sin Omegn: hvor meget Ondt han forekommer, hvor meget Godt han fremmer, hvor megen Tillid man viser ham i alle vigtige Anliggender. Landfast havde sin Grund til ikke at glæde sig ved Nevolis Indblanding i denne Sag, og gav derfor Befalingen til Simon, at lade Jægeren løbe.

Men Jægeren vilde ikke løbe, thi han indsaae, at han derved maatte give sin Sag et tvetydigt Udsende. "Jeg er uskyldig," sagde Sivert, "og kun aldeles frikendt, med Vres Erstatning, vil jeg forlade mit Fængsel." — "Det er smukke Ord," sagde Nevoli, "og han bør rigtignok ikke løbe sin Vej, men den Sag seer dog meget forviklet ud, dersom Vidnerne blive stadige og eens i deres Udsagn." Løber paatog sig at bearbejde Simon, og selv vilde han tale med Drækpen.

Fra en anden Side kom Landfast i en besvær:

lig Forlegenhed. Da Jomfru Bobbel mærkede, at hverken hendes Godhed eller Deeltagelse, hverken hendes Person eller Mod, gjorde det ringeste Indtryk paa den elskværdige Jægers Hierte, saa forvandlede hendes Følelse for ham: den gik over fra det vi undsee os ved at kalde Kierlighed, til det vi uden Betænkning kunne kalde bittert Had. Hun fordrede derfor meget bestemt af Borgemeesteren, at han skulde skaffe Jægeren kagpidstet; han gjorde vel adskillige Indvendinger derimod, men hun sagde ham ligesvem: at han maatte være en ussel Dyrigheds-person, naar han ikke kunde bringe sig en Mossio i Naspuset. Vilde altsaa Borgemeesteren undgaae mange Dages huusligt Storm og Uveir, der endog, som han før havde haft Prøver paa, kunde foruleilige Naboer og Gienboer med skierenz de Toner, saa maatte han give Forhaabninger, som han selv mistvivlede om Magt og Mod, til at opfylde. Efter det Forhold, hvori han havde sat sig til Jomfruen, kan man let forestille sig, at han her befandt sig i en beklagelig Knibe, der dog frister os mindre til Medynk end til Latter.

Gid den Satans Jæger dog vilde smøre Hæser, tænkte han ved sig selv; men det vilde han ikke; og Landfast maatte ængstelig vente paa, at der kunde indtræffe en eller anden Omstændighed, som gav Sagen en mindre ængstelig Vending: og medens han ventede derpaa og, som Personer i slig Stilling, manglede Villie til noget Godt og Mod

til noget Ondt, blev Sagen mere indviklet og far-
lig for ham.

XII.

Man fandt ingen Pæler i Bollen at staae,
Hver slugte det meste han kunde formaae,
De lod sig godvillig befinde:
Omsider blev Gæsterne talendes vel,
Dog al Disputats var en Drt med et L;
Det er deres gangbare Vare,

Ped. Dafs.

I Holdby Kro sad hen mod Middagsstunden
to Prangere; den ene var en tyk Mand, hvis Nie-
tindrede af Tilfredshed og hans Hud af Tid, i
det den laae stramt udspilet over de brede Ræber;
over disse havde udbredt sig en Rødme, der var
for stærk, til at kaldes rosenrød, men endnu for
svag til at kaldes kobberbrun; imidlertid syntes
den, at behage ham selv meget, naar han for Spei-
let strøg med sin Krumkam de gulbrune Løkker
stramt tilbage; i denne hans Stilling var det umu-
ligt at en Draabe kunde falde fra hans Næse ned
paa Gulvet, thi den maatte nødvendigen holde Be-
dested paa hans Mave, hvis en stærk Storm ikke
hjalp den ud over dette Forbjerg; han kunde, naar
han lagde sin Haand paa denne Mave, med Sand-
hed sige, at den hvilede blødt og trygt; og derfor

laae den der som oftest, undtagen naar han, for at give sin Tale mere Eftertryk, satte den i Siden. Hans Kammerat indtog en meget mindre Omkreds, men hans Knogler gave Formodning om, at han paa Beierboden vilde have vippet den Lykke. Paa hans Ansigt havde det Røde sammentrængt sig til et fælleds Sæde paa Næsen, og denne laante kun enkelte Zirater deraf til sin nærmeste Omegn, medens den som en Zibibel opbrugte sin Kraft, til at frembringe Afstæggere. Hans hele Ansyn havde et vist betænksomt og betænkeligt Udseende; thi han syntes med de skelende Dine at oversee et større Terrain, end andre Folk enten selv saae eller vilde have overseet. Uagtet der fra hans runde Paryk fremlyste et Ansyn, som indgiød Tillid ved sin stupide Dumhed, saa var han dog vidt og bredt bekiendt som den, der sluttede de fleste og fordeelagtigste Handeler; dette Ansyn var kun en Maske, hvorunder Polistheden skjulte sig, for desto kraftigere at virke til Bedste for Kommen i hans Gaareklædning.

Dette Par tog sig ret godt ud ved Krostuens Bord indhyllet i en Taage sky af Tobaksrøg; men Gruppens Anstand vilde have manglet noget, hvis den ikke havde været oplivet af en tredie Person: Denne var Forvalter Dræfpen; han havde nylig paa sin Principals, Grev Kronborgs Begne, afsluttet en temmelig betydelig Handel med hine to Prangere. Alle tre følte en vis indvortes Tilfredshed med den trufne Aftale og havde, i Tillid til

Fremtids Fordele med og af hinanden, søgt at forhøie denne gode Sindsstemning ved nogle Glaster Viin. Forhøielsen var alt kommen saa vidt, at Kiølderpigen forsigtig havde skult sig og Kromanzen var den eneste, som nu og da blandede sig i Samtalen, for tillige at drikke et Glas af sin egen Viin. En enkelt Bonde, som tilfældigviis figede ind i Krostuen, vovede ikke at give sig i Lag med eller blot at aande i Nærheden af de tre Matadorer, og enhver anden Rejsende, der kom ind, skyndte sig igien at komme ud af den Æther, som omgav Kløverbladet, der som Planterne om Natten kun udaandede Stikstof. Til at forhøie Festens Munterhed, havde man faaet den halvblinde Spillemand ind; og den selvsamme Morten, der med sin Fiol paa Markeder og ved Bryllupper afløkkede mangt et rørt Hierte en, ja to Skilling, ved at gni de Psalmer, maatte nu i dette faade Selskab vandre hellige dens Strænge, ved at spille op for dem med:

"Jeg gik mig udi Enge og skulde fikere Straa."

og andre lignende Viser, dem han ledsagede med Vocalmusik og forbedrede med Miner. Sligt paa: tog denne Virtuos sig aldrig uden Extrabetaling, thi man bør efter Villighed have noget for sin Samvittighed. Ingen skulde saa let her gienkiende den frumme, alvorlige og blinde Morten igien, thi eftersom det ene Glas Viin gik ned efter det andet, blev han rantere, muntre og mere klarsynet. Der

herstede den bedste Forstaaelse imellem de omtalte fem Personer, og Morten var midt i en af sine bedste Viser, som kun blev afbrudt undertiden ved en Hoste, naar Tobaksrøgen kom for nær hans Bocalrør, da Mikkel Jæger traadte ind i Krostuen.

Strax hans Indtrædelse spaaede intet Godt; thi han kastede et foragteligt Blik hen til Matadorgruppen, beholdt Hatten paa og forlangte Viin. To Jagthunde, som han havde med, gave sig til at tude omkaps med Morten. Der lød derfor fra Jægeren et overlydt: "hold Kiest, Bierfiedler!" hvorved Buen standsede, Fidel og Mund forstummede. Denne aabenbare Fornærmelse mod Selskabet vilde strax bleven paataalt, dersom ikke Mikkel Jæger, der var i Tieneste hos en af Grev Kronborgs Naboer, havde været bekiendt for en meget drabelig Slagsbroder. Der gives imidlertid visse Omstændigheder, under hvilke man sætter sig ud over slige Betragtninger: de tre Matadorer vare nemlig fornærmede, de havde druffet Viin og de stolede paa deres Allierede. Den Lykke tog derfor Mod til sig og yttrede: at de havde betalt Morten for at spille, og at derfor den gode Herre nok tillod, at Musikken blev fortsat . . . "Han hører jo," var Svaret, "at Hundene ikke kunne fordrage det" . . . "Ja, derfor er gode Raad," meente Dræfpen, "man kan jo jage Hundene ud; Stuen her er for os og ikke for hans Hunde." Og da han i det samme

gjorde Mine til, at reise sig, saa forekom Jægeren denne Yttring ved at nærme sig til ham med de Ord: "Jeg veed nok Mossis Person! at han ikke kan lide os Jægere; men han maa ikke troe, at han kan gjøre ved mig som ved Sivert Lotter og faae mig puttet i Hullet!" . . . "Det kunde jeg jo Intet for," sagde Drækpen lidt sagtfærdigere, da han just ikke vilde begynde Angrebet og udsætte sig for det første Stød.

"Jo vist kunde han," raabte Jægeren, "jeg kender ham nok; og dersom han ikke skaffer Sivert ud igien af Lovtrækernes Kløer, saa kan han gjøre Regning paa, at jeg og alle Jægere her i Eggen saaledes skal jage med ham og være ham paa Foden, at han skal stønne derved som et anskudt Stykke Vildt." — "Drages til Minde," skreeg Drækpen, "han undsiger mig, han vil skyde mig." — "Det er Løgn," svarede Jægeren, "det har jeg ikke sagt." Og da baade Prangerne og Berten meente, at der ikke var sagt Andet, end hvad der kunde glemmes og forliges igien ved et Glas Biin, saa havde der været Udsigt til, at det Uveir, som trak op, kunde fordeelt sig igien, naar ikke Jægeren havde erklæret, at han ikke drak med saadan en Halunk! — Nu reiste alle tre Matadorer sig og begyndte med modig Stemme: "Hvem han meente med det Ord?" — "Hvem der behager, at tage sig af det!" svarede Jægeren med et haanligt Smil, og dette Svar gjaldt for en formelig Krigserklæring.

Det er uvist, hvo der slog først, men det er vist, at de snart sloge Alle, undtagen Morten Epilemand, der søgte at conservere sig og især sin Fiol, til Publikums Tjeneste; dette lyktes ham kun for en Deel, thi inden han kunde unddrage sig Balpladsen, blev den Lynde slynget kraftigt imod ham, idet han vilde udaf Døren, saa at han, istedet for at komme paa fast Land kom til at ligge paa en D, der havde dannet sig i Rendeskenen; den flage-lige Lyd, som man derved hørte, veed man ikke, om den kom fra ham selv eller Sangbunden i hans Fiol, men — snart den forsvandt gientonet kun svagt i forvildede Kampstøi. — Saa meget vi end efter denne Prøve kunde fristes til, at besynge denne Kamp i heroiske Vers, saa have vi dog saa ofte været Vidne til, hvor urimeligt og galt urimede Vers læses, til at Lysten ikke skulde forgaae os; vi forsætte altsaa vor ufuldkomne Stil- dring i simpel Prosa.

Uf et Par Stød fra den Lykke havde Mikkel Jæger mærket, at han ikke havde med nogen Rastekiep at gjøre; og at denne Modstander kunde, idetmindste ved hans Allierede, blive ham farlig; han søgte derfor at komme udaf Døren; men det var ingen let Sag; thi uagtet alle Kromandens Bønner og Raab vare alt Stole og Borde væltede; den fra de sønderbrudte Glasfer udstrømmende Biin blandede sig uvillig med den gemene Bædse, som skyllede frem fra den væltede Ølkande; begge dan-

nede en Flod, som de Stridende tit maatte frem og tilbage over, og uagtet der ingen Fare var for, at drukne i den, saa kunde dog Foden let glide, og det havde gjort Mikkel's Stilling meget farlig. Neppe havde han kunnet udført sin Hensigt, dersom hans Hunde ikke havde taget Deel i Striden, idet de fore hans Modstandere i Benene; den Lykke, som de mest angreb, maatte derfor søge op paa en Kiste, og Mikkel fik derved Tid, til at komme ud paa Kroens Fortog; men Fienderne vare blevene hidsege og foere truende ud efter ham. Dog her modtog strax Striden en anden Karakter, thi Kroens qvindelige Personale blandede sig i den. Den unge Krokone og hendes Piger gjorde Miner til, at tage Jægerens Parti, og Synet heraf opvakte mange Betænkkeligheder hos Modpartiet, hvilket forsinkede Angrebet. Nævestriden forvandledes til Ordstrid; Forbireisende til Hest og til Vogns standsede og deels ved Ord deels ved Latter toge Parti. Der blev en Støi, hvor ikke længer noget Ord var forskaaeligt; der kunde ingen vide, naar og hvorledes denne Støi vilde endes, da pludselig en luft Vogn lod sig see med fire Heste for, der i fuld Fart ilede hid. Drækpæn skyndte sig med, at krybe i Skjul, thi han kiendte Vognen; den var Grev Kronborgs. Han haabede, at den vilde føre forbi, men den standsede; Nysgierrighed bevægede Greven til at vilde see, hvad en paa Landet saa usædvanlig Folkestimmel havde at betyde.

Larmen fordeelte sig, idet nogle Folk fortsatte deres Reise, andre gik ind i Kroen. Berten havde udtømt sig i Klager over den Uorden, der var foregaaet, den Skade, der var skeet i hans Huns; Greven havde hørt og seet derpaa med Latter, men nu vilde han vide af Mikkel Jæger: hvem der havde været Ophavsmanden til Allarmen? og denne skød naturligtvis Skylden paa Drækpen. "Hvad, er han her? Hvor er han da?" raabte Greven. Det varede temmelig længe inden man opdagede Personen, der havde taget sin Tilflugt til noget Hs i Stalden. Da han nu først maatte lade Vonerne tørste af sig, og tillige maatte bringe sin Paryk og Klædedragt i nogenlunde Orden igien efter Slagsmaalet, saa modtog Greven ham, utaalmelig over den lange Venten, med bistert Uafsyn og haarde Ord. Med frybende Underdanighed ønskede Forvalteren sin naadige Herre inderlig velkommen tilbage fra Hamborg. "Spar sine Lykønskninger til vi komme hjem," sagde Greven, "og sig mig blot, hvorover kom han i Slagsmaal med Mikkel Jæger?" — "Jeg var her," klynkede Drækpen, "i mit lovlige Erinde, i naadige Herres Forretning, da jeg blev anfaldet baade med Skældsord og Slag af denne grove Person." — "Ja, det kunne vi bevidne," sagde begge Prangerne. — "Det kan blive en slem Sag for ham," vendte Greven sig med Værdighed til Jægeren; "hvad kunde bevæge ham til, at anfalde min Forvalter?" — Nu fortalte

Mikkel, at Drækpen havde været med, at lade Sivert Lotter arrestere, og at denne sad i Lænter i ...gs Arresthuus, og at man talede om, at han skulde i Raskhuset, fordi han havde anfaldet Borgemeester Landfast i hans eget Huus.

"Jeg troer, at den Onde har besat Jer Alle tilsammen!" raabte Greven; Forundring og Ærgrelse malede sig tydeligt i hans Anslyn, og efter adskillige lignende Udraab bad han Jægeren om, at følge hjem med sig, for at fortælle ham noget om Sagens rette Sammenhæng; "thi den Kieltring kan jeg ikke ret troe!" sagde Greven halvsagte ved sig selv, idet han saae hen til den paagiældende Person, der yttrede megen Ængstlighed i sin Udfærd.

Reisen gik i frygende Hast til Krumhvi, og Drækpens Baryk kom meer end eengang i Uorden, enten det nu var af de urolige Tanker, der fore ud og ind af hans Hoved, eller af den stærke Trav hvori han maatte ledsage sin naadige Herres Vogn. En pragmatisk Historieforfatter bør stedse overlade noget til Læserens egen Dommetraft, uden at vilse for ængstlig vejlede den. Efter Ankomsten til Krumhvi maatte Jægeren meget omstændelig fortælle Alt om den farlige Stilling, hvori Sivert Lotter befandt sig. Deels fordi Jægere dengang stode i fortrinlig Anseelse hos alle store Godseiere, deels fordi Greven vidste, at Bün og Høflighed aabner Menneskets Hierte, fik Mikkel først Lov til at reise, efterat han var tilbørligen beværtet. Da

Mikkel Jæger var borte, blev Drækpen kaldet frem og Greven hørte taalmodig paa hans Fremstilling af Sagen; denne lød naturligviis langt anderledes, men Tilhøreren var for meget forberedt og for flog, til ikke at fatte Mistro til den sidste Beretning. Saasnart han altsaa troede, at have hørt Nok, reiste han sig med den frygtelige Yttring: "Det hænger ikke rigtig sammen; han maa desuden vide Hr. Forvalter! at jeg i høieste Grad tager Deel i Sivert Lotters Skæbne; jeg var tilfreds at han havde angrebet baade ham og Landfast og alle Pen: neslukkere og behandlet dem saaledes, at de ikke kunde røre en Gaasfjer mere, saa vil jeg, at Sivert Lotter skal frikiendes, og derefter har han at rette sig." — "Naadigste Herre! vilde" yttrede Drækpen med skjult Forknyttelse, "gunstigt betænke, at jeg for Retten ikke kan afgive andet Vidnesbyrd, end det min Samvittighed tilsiger mig; at jeg ikke kan gaae fra det, jeg engang har sagt, og som jeg med mine Dine har været Vidne til." — "Det er mig ligegyldigt," raabte Greven opbragt, "hvad hans Hunde: Samvittighed og Ratte: Dine have med Sagen at gjøre, men jeg vil have Sivert fri." — Vi nødes til, her at sige om Grev Kronborg, at han havde den Feil, at alle slige Paamindelser af ham ofte bleve ledsagede af et Minespil, hvori hans Stof eller Ridexidst spillede en betydelig Rolle. Da Drækpen derfor vedblev sit Udsagn, saa forefaldt der et ubehageligt Optrin, hvori Grevens

Arm var nærvæd at blive træt, men Drækpens Ryg og Arme meer end nær ved at blive ømme. "Det hænger, som sagt, ikke rigtig sammen," raabte Greven, "og naar han ikke med det Gode bekiender mig Sandheden, saa skal han tre Gange hver Dag dandse Kiepperyggedands med mig, til jeg faaer at vide, hvad for Raad J Gæsthyve have lagt op mod den arme Sivert." — En saa frygtelig Trusel, ledsaget af haandgribelig Prøve paa det, som forestod, bragte Drækpen til en aabenhjertig Bekiendelse af Sagens rette Sammenhæng; og et høist unaadigt Spark endte det underdanige Fremtræde. — Det er, efter Purismens Sprog, en Oversættelse af Audience.

Den følgende Dag reed Greven meget betids til ...g og tog ind til Livers; her spurgte han meget nøiagtig om Sivert Lotters Tilstand og yttrede meget hæftigt sin Lyst til, ikke allene at befrie ham af Fængselet, men ogsaa at skaffe ham al mulig Satisfaction. De ærlige Kiøbmandsfolk yttrede: at det gjorde ham Være, at han saaledes tog sig af en af sine Tienere og af et Menneske, der desuden vist var uskyldigen anklaget. Greven meente, at han blot behøvede, at vise sig for Landsast og tilkiendegive sin Villie, for at faae Lotter sat paa fri Fod og erklæret uskyldig; men denne Mening kunde Livers slet ikke bifalde, og Procurator Nevogli, som var tilstæde, fraraadede alle slige Forsøg, der let, sagde han, kunde gjøre galt værre. Gre:

ven blev utaalmelig over disse Indvendinger og sagde i Fortrolighed til Nevoli: "De kan slet ikke forestille Dem, hvor magtpaaliggende det er mig, hvor meget min Tilfredshed, min Ære beror paa, at Sivert Lotter strax og efter alle Formaliteter bliver frikendt." — "Jo vigtigere det er Dem, Hr. Greve! desto sindigere," svarede den sindige og erfarne Nevoli, "bør De gaae tilværks i denne Sag. Imorgen er det just Thingdag og Lotters Sag skal for. Vi bør see, hvilken Bending det tager og derefter gribe de passende Forholdsregler. Jeg lover Dem som ærlig Mand, at jeg af alle Kræfter skal tage mig af den Anklagede." Greven meente, at denne Fremgangsmaade var for langsom og uvis, men Nevoli fik ham omsider til, at forholde sig rolig.

Thingdagen kom. Sættedommeren sad paa sin Stool og Stokkemændene paa deres Bænk. Landfast havde indgivet sin Anklage, han var tilstæde og Nevoli som den Anklagedes Forsvarer. Sivert Lotter blev ført frem og tilspurgt, om han vilde bekiende, hvad han var anklaget for? — "Det være langt fra," sagde Lotter, "jeg har ikke angrebet Borgemeesteren; det var ham, som angreb mig; og selv derefter har jeg kun søgt, at forsvare mig, indtil jeg blev grebet af disse Personer, som kalde sig Vidner, og det er mig ubegribeligt af hvilken Aarsag, ført i et Fængsel, hvori mine Anklagere snarere fortiente at sidde, end jeg. Den hele Be-

skyldning imod mig er et Sammenvæx af lumpet Dandskab, som Gud skal straffe. Baade min Moder og jeg ere uskyldige, og de Kieltringer som..." Her afbrød Nevoli ham, idet han bad ham om, at afholde sig fra alle Uqvemsord og blot at holde sig til en simpel og koldsindig Fortælling om Sagens Omstændigheder. Denne Fortælling fremkom han nu ogsaa med paa sin Maade, men da han var færdig, angreb Landfast ham med saa mange Spørgsmaale paa langs og paa tværs, ledsagede med Grovheder og Trusler, at Sættedommeren forlegen rykkede frem og tilbage paa Stolen, formodentlig af Undseelse for Nevoli, der snart erklærede sig meget bestemt mod sliq Udsærd og bragte Landfast til at tie.

Nu skulde Vidnerne afhøres. Først fremtraadte Simon Brakhul, men da han deels af Lotters Venner, deels af Landfasts Fiender var bearbejdet, saa bleve hans Udsagn saa tvetydige, at de saa godt som Intet indeholdt imod Lotter; med forfælsket Dumhed vidste denne Person saaledes at stille sit Vidnesbyrd, at der hørte en Dedip til at finde nogen Mening i hans Gaader, idet han meget nøie vogtede sig for, at udsige noget bestemt Ja eller Nei, ihvor ofte disse end bleve fordrede af ham. Landfast var nærved at springe i Flint, ved at høre paa dette Vidne, men hans Uergrelse gik over til en ubehagelig Forundring, da det andet Vidne kom frem. Drækpen gik nemlig, skrækket og endnu om

af Grevens Stof, aldeles fra sit lovede Bidnesbyrd og beklagede, at han var kommen for sildig, til at kunne med Visshed sige noget i en saa vigtig Sag.

Nevoli gjorde nu Paastand paa, at Lotter strax skulde sættes i Frihed, da der efter disse Oplysninger ikke syntes at være nogen tilstræffelig Grund til hans Fængsling. Landsfast mærkede nok, at han var forraadt af sine saakaldte Venner og kunde af Forundring og Uergrelse ikke frembringe nogen ordentlig Indvending, saa at Sættedommeren ikke tog i Betænkning, at affige en Kiendelse overensstemmende med Nevolis Paastand. Lotter fulgte derfor fri og fro med sin Defensor hjem til Livers.

XIII.

Som sulten Bindehund giør, bider af en Staader,
Moer Birthe nu sprang frem og tog til Drds,
Forsærdelig som Avind i Peér Paars,
Ei ulig Fandens fiodelige Moder.

Jeppe; 1 Gang.

Jeg vilde ønske, at Hogarth, den genialste Maler, der forstod at fremstille de menneskelige Dumheder fra en saa latterlig Side, at man fælder tragiske Taarer over dem, var canoniseret; jeg vilde da, paa de Kættroendes Viis, paakalde ham, at

han skulde laane mig sin Pensel, idet jeg, til Advarsel, Haan og Skræk for enhver Uretfærdigheds Tiener, maler Hr. Borgemeesteren paa hans Hiemgang fra Thinget. Men ak! hvorledes skulde Ord kunne male denne Bevidsthed om, at have fortient alle Godes Foragt, denne Angst, for at tabe sit timelige Vellevnet, den ladskede Fedme, under hvilken begge disse Følelser spille, den udspilede Anstrængelse, for at skjule dem og at gjøre gode Minder til flet Spil; og baade Hogarth og Chodovicki, Cervantes og Holberg maatte forene deres Pensler, for med det rigtige Udtryk at male denne Figur, der ærgrer sig over og frygter for en mislykket Skurkestreg; jeg mistvivler om, at male den stolte og trodsige Mine, hvorunder skjuler sig et meget fortørnet men endnu mere forsagt Hjerte. Simon Brathul holdt sig langt assides, og var glad ved ikke at blive kaldet. Drækpen fulgte derimod mindre ængstlig med Landfast ligetil hans Dør; dog fandt han det betænkeligt, med sin ømme Ryg at trine indensfor; men da Landfast saa godt vedligeholdte sin Fatning, at han endog venstabelig indbød Drækpen, til at komme ind og drikke et Glas Vin med sig, saa lod denne sig af Lyst til Vinen og af Attraa til at meddele sin Ven de seneste Omstændigheder i denne Sag, forlede til, at vove sig ind i Borgemeesterens Residens. Modtagelsen der var ogsaa ganske venstabelig og Vinen blev virkelig fremsat, men neppe var det første Glas istænket,

før Landfast begyndte omtrent i følgende Tone: "Men rider da Ganden Dig, Din fordømte Æsel! at Du saaledes er Forræder i et Anslag, som Du selv har givet, og som jeg, uden Din fordømte Tilskyndelse, ikke var falden paa?" — "Gunstigt vilde Deres Velbyrdighed betænke," var Svaret, "De vilde gunstigt overveje, at Mennesket skal leve, saa længe det lærer, og at man er aldrig saa forklog som man er bagklog; De skulde bare have hørt hvad Greven sagde..." — "Hvad sagde da Greven?" udbrød Landfast i sin Hidsighed, der nu var kommen i Udbrud og da ikke saa let lod sig standse — "Ja det han sagde," klynkede Drækpen, "giorde egentlig ikke saa stærkt et Indtryk, som det han foretog sig, og han er jo dog egentlig min Herre, paa hvis Villie min smule Velfærd beroer, og..." — "Han gjorde vel ikke Andet, end han pryglede Dig og deri gjorde han saa meget ret, at jeg troer, jeg bør gøre det Samme," raabte Landfast, greb sin Stok, og inden Drækpen kunde tænke paa Flugt eller Modværge, havde han allerede tre til fire dygtige Rap. Vel begyndte han paa nogle Forestillinger mod sig Udsærd, men han tabte Modet, baade til at tale og handle, da han saae Jomfru Bobbel at ile sin Husbonde til Undsætning; han var derfor glad ved, at kunne med frelsket Hoved og tabt Paryk undslippe giennem Husets Dør. Paa Ganden fandt han sig rigtignok i den Forlegenhed, at han manglede baade Hat og Paryk, men begge De-

le kom giennem et aabent Vindue flyvende ud til ham. Vel kom Nendstenens Glade til at gjøre en Tangent med Cirkelen i hans Varyks Bukler, men Drækpen havde for stærket en Sikkerheds Følelse, til ikke at tage det rette Parti; han rystede altsaa ihast, saa godt det lod sig gjøre, de vædede Loffer og ilede langt fra et saa farligt Sted, hvor Jomfruens Toner endnu dirrede i hans Øren.

Drækpen ilede ligehen til Revoli og klagede ham sin Nød; han meente, at disse reelle Injurier maatte erstattes med en ligesaa reel Satisfaction. Revoli hørte meget taalmodig paa ham, uden at have isinde, at antage sig hans Sag, og lod ham tilsidst gaae med en Bæstend, der hverken var trostelig eller høflig, thi han vilde blot benytte hans Efterretninger, til at sætte Kniven paa Struben af Borgemeesteren. Strax forsoiede han sig hen til denne, og blev modtagen med al den Høflighed, som viste, at man ansaae ham for en Person, man kan bruge til Noget, eller man er bange for. Men i hele Borgemeesterens Afsærd var noget saa forvirret og ængseligt, at Revoli let kunde mærke, at der maatte være nyligen foregaaet noget Ubehageligt af Vigtighed; og saaledes var det. Landfast havde idag ikke allene havt Uergrelsen paa Raadstuen og Angrebet paa Drækpen, der kunde gjøre ham heed i Hovedet; en tredie stærkere Dravat maatte han giennemgaae.

Da Forvalteren og hans Varyk vare slupne

ud af Huset, gav Landfast sig til at fortælle sin BIRTHES Dagens Tildragelser, hvorledes Jægeren nu gik fri paa Gaden for alles Dine. "Han bliver altsaa," spurgte hun, med Hænderne fast i begge Sider, "hverken fagpidstet eller kommer i Kaspshuset?" — "Hun hører jo nok Sagens Omstændigheder." — "Jeg er tilfreds, hvad han siger eller jeg hører, men han er, Hr. Bo'ermester ikke saa meget værd som saa, naar han saadan skal lade sig cujone! Skal nu den næsvise Slynge slippe os af Hænderne og hans Moder, der har staalet mine Sølvpeng, ogsaa gaae fri, og jeg faaer slet Intet? Nei, saa maa han vide, at jeg paa Diebliffet flytter udaf Huset og jeg skal nok vide at skaffe mig min Ret." — Denne Trusel havde Jfr. BIRTHE altid før betient sig af med megen Virkning, da denne Flytning, som man maaskee erindrer sig, vilde være forbunden med farlig Ubehagelighed for Landfast, og han derfor paa enhver Maade havde søgt, at forekomme den. Her var der nu en fuldkommen Umulighed i at føie sig efter BIRTHES Villie, og det søgte han at forklare for hende; men et pøbelagtigt Gemyt, der er forvænt, ved at faae sine onde Luner føiede, opgiwer ikke sit Herredomme; sligt anseer det for Skam og taaler ingen Indvendinger, ændser ingen Forlegenhed. Tilslidst tabte Landfast Taalmodigheden og bad hende, befoel hende, at opfylde sin Trusel. — De skiltes ad med uvenlige Hilsner, som vi ikke ville gientage; og

snart mærkede han, at det var Birthes Alvor, thi med Dørrene blev der slaaet, paa Trapperne blev der larmet; Rister og Rufferter slæbtes frem; gien: nem Larmen lød hendes Stemme, som befalede Ind: pakning, udstødte Klagemaal og Trusler.

Saaltes stode Sagerne, da Revoli kom; han tøvede ikke, med at begiere af Borgemeesteren en skriftlig og bestemt Erklæring om, at Sivert Lotter var aldeles uskyldig i det mod ham førte Klage: maal. Grunde, Bønner og Trusler fremførtes til Indvending mod denne Begiering, men ingen af dem frembragte nogen Virkning. Revoli vedblev sin Paastand med saa megen Rolighed og Fasthed, idet han lænede sig paa sin Stok, at Landfast til: sidst blev ganske forvirret. — "Denne Erklæring af Dem," lagde Revoli til, "er det eneste Middel til at forekomme en formelig Proces imod Dem, som ikke allene Lotter men ogsaa Greven ville paastaae anlagt; jeg skjøtter ikke om, at have med den Sag at gjøre, og De selv bør søge at hindre den, da De jo som en erfaren Mand veed, at der let ved sig en Leilighed kan blande sig andre Omstændighe: der deri, som De maaskee ikke ønskede omtalte, som kunde volde Dem Bryderier og Ubehageligher: der." — "Men just denne Erklæring," indvendte Landfast, "kan jo bruges imod mig, til at gjøre mig ulykkelig." — "Det kan jeg ikke nægte," svarede Revoli, "men jeg lover Dem, at jeg vil anvende al min Indflydelse paa, at den ikke bliver

bragt til at angribe Deres Velfærd. Deres Afgørelse kan jeg i denne Sag ikke rædde." — "Min Afgørelse! den skal jeg nok selv rædde!" sagde Landfast med en Stemme, der vilde have været opbragt, ifald den ikke havde været mere forsagt. — "Jeg overlader," svarede Nevoli, "gjerne den Banskælighed til Dem selv. Men Erklæringen skal jeg bede Dem om; jeg vil nu sætte mig ned og vente i ti Minuter; men naar de ere forbi, saa gaaer jeg og modtager ikke Deres Erklæring, men skaffer mig den ved Lov og Ret." — Landfast gjorde mange Indvendinger, men Procuratoren tog koldsindig sit Uhr op og sagde: "alt er de fire Minuter forløbne; jeg vil raade Dem, at tage den mindst farlige Beslutning." — Synderen saae sin Samtalers rolige Mine, han hørte Birthes Støien, han tænkte paa sin forsvundne Søn, han erindrede sig Tider, da han ikke skulde have spillet en saa usfel Rolle. Mod det forsvandt; fortvivlet satte han sig ned og skrev den begierte Erklæring; han rakte den til Nevoli med de Ord: "Der! tag den, gjør med den hvad De vil! Jeg er en ulykkelig Mand." — Nevoli tog mod det rakte Papir, reiste sig bevæget og sagde: "Lev vel, ifald det er Dem muligt! Gaf hen i Deres Lønkammer og beed Gud om, at han for Fremtiden maa styre deres Beslutninger."

Nevoli gik; fælt støiede Birthes vrede Trusler omkring Landfast; men fælere støiede det i hans Hierte. Solen skulde sig bag en stormende Byge;

vildt og dødt stirrede Synderen ud i den mørke Natur, men han bad ikke til Gud.

Beemodigt var Nevoli stemt, thi han havde fiendt Landfast i forrige Dage, da denne med gode Egener og Forhaabninger begyndte sin Bane, da endnu ikke uheldige Forbindelser og Fristelser havde fornødret ham; Nevoli var derfor kun lidet skiftet, til at deeltage i den Glæde, hvormed Grev Kronborg modtog ham. — "De kan slet ikke forestille Dem, hvor glad jeg er," sagde Greven, idet han omfavnede ham, "thi De maa vide, ja De drømmer ikke om det, jeg vil sige Dem: tænk engang, Sivert Lotter er min Broder!" — "Saa!" svarede Nevoli langsomt, "jeg veed virkelig ikke, om jeg paa Deres Begne skal græde eller lee over den Efterretning; men hvor har De faaet den fra?" — "Af min Faders efterladte Papirer," sagde Greven, "han har givet mig en tydelig Forklaring derom, og tillige paalagt mig det høit og helligt, at sørge for dette Menneske. De kan faae Papirene at see naar De kommer til mig." — "Jeg takker Dem for Deres Fortrolighed," var Svaret, "men det er mig ubegribeligt, at Lotters Moder, den gamle Anne, nogensinde har staaet i Forbindelse med Deres Fader." — "Det har hun ikke heller," fortalte Greven, "men Sagen hænger saaledes sammen: gamle Anne var gift her i Byen og har altid levet i Fattigdom; en af hendes Sønner kom derfor i en Alder af to til tre Aar ud til en Søster af

hende, som var gift med en Hollænder paa en af min Faders Gaarde. Der døde kort Tid derefter denne Søn, men da just Sivert dengang var paa samme Alder, saa fik han Konen til at modtage ham som hendes Søstersøn, hvis Dødsfald da blev fordulgt; jeg kan ikke blive rigtig flog paa, hvorledes de have foranstaltet dette Bytte; men formodentlig er det skeet, for at der ikke skulde opvækkes nogen Mistanke hos min Moder, der i dette som i flere Kapitler var og er meget streng af sig. Sivert Lotters egentlige Navn er Benoit Nepence; han er døbt i den Katholske Kirke og Tilnavnet har han enten af sin Moder eller en Frænde af hende." — "Forunderligt nok," sagde Nevoli, "en Person, som er døbt i den Katholske Kirke og siden er opdraget og confirmeret som Protestant, som i tyve Aar er gaaet under et aldeles urigtigt Navn, er et saadant Særsyn, at jeg slet ikke kan begribe, hvad der skal blive af ham i Fremtiden. Hvad har De da nu isinde, at gjøre mod ham eller for ham?" — "Hvad andet," raabte Greven, "end aabenbar for hele Verden at erklære ham for min Broder! Ja, De seer forundret paa mig! Paa anden Maade veed jeg ikke at tilfredsstille min Faders Fordringer, og desuden føler jeg, at det er min Pligt." — "Tys! tael dog sagte," var Nevolis Ord, "om en Sag, der endnu er en Hemmelighed mellem os, og som, efter min Mening, fordrer alvorligt Overlæg, før man foretager noget

afgjørende i den." — "Hvad er her at overlægge," yttrede Greven; "her bør skee, hvad der er ret." — "Men jeg spørger Dem," spurgte Nevoli med Kulde, "om Sivert Lotter veed noget om det?" — "Ikke et Ord," var Svaret, "men inden næste Tieme skal han og hele Verden vide det."

"Jeg ærer Deres Grunde," begyndte nu Nevoli, "men kan paa ingen Maade bifalde dem. Her ere en Mængde Omstændigheder, som gjøre det meget tvivlsomt, om det er vel og gavnligt, at aabenbare Sandheden. De gjør ikke Deres Fader eller Sivert Lotters virkelige Moder nogen Tieneste med, at lade Verden blive bekiendt med den Hemmelighed, allermindst ifald hun lever endnu. Deres egen Moder foraarsager De kun en ufornøden Argrelse; det bør De ikke; De tillade mig, at tale aabenhjertet, da De har værdiget mig Deres Fortrolighed; De bør det ikke, just fordi De allerede ikke staaer i god Forstaaelse med hende. Aarsagerne veed jeg ikke og vil jeg ikke vide. Og hvad Gavn vil De gjøre Sivert Lotter selv ved Bekiendtgjørelsen af denne Hemmelighed? Han faaer ved den slet ikke flere Rettigheder end han før havde. Han bliver desuagtet stedse noget mindre end Deres Halvbroder; og det Gode, De har isinde at bevise ham under hans nye Navn, kan De ganske vel bevise ham under det gamle; lad ham beholde det; han er opdragen til at være Jæger, og ikke til at vise sig i Verden som Grev Kronborgs Bro-

der. Det ny Navn bliver ham en ny Dragt, hvori han maaskee ikke kan vise sig med Værdighed; de Fordringer og Udsigter dette Navn vil give ham, ere istand til ganske at forstemme ham. Saaledes pludselig at forandre Rang og Vilkaar, er en vanskelig Prove for det menneskelige Gemyt; og saare faa bestaa i slig en Prove med Væde."

Greven gjorde vel mange Indvendinger herimod, men Revoli fik ham dog tilsidst til at love, at han ikke uden nærmere Overlæg med ham vilde gjøre noget Skridt i denne Sag, og først vilde de i Forening giennemgaae den afdøde Greves Papiirer. — "Der er," lagde Revoli til, "flere Bangeheligheder ved Deres forehavte Erklæring, end man ihast bliver vaer. Der maa oplyses, hvor Lotter er døbt; faaer Præsterne at vide, han er døbt i den katholske Kirke, saa skal De see, at de ville have ham omdøbt igien; det kan ogsaa komme sig, at vi faae en Krig med Paven i Rom, fordi vi Riettere uforvarende have faaet et Saar af hans Hjord iblandt os. Men hvad jeg for Alvor ikke kan forestille mig uden Sorg, er at den gamle Anne Lotter, der har haft saa faa Glæder her i Verden, ingen anden har tilbage end Synet af denne Søn, ogsaa skulde skilles ved den." — "Heide," indvendte Greven, "skal der jo blive sørget for; hun faaer sit rigelige Ophold." — "Hun faaer dog," sagde Revoli alvorlig, "ikke den glade Tanke, hun har tabt; ikke De med Deres hele Greve-

skab kan erstatte Moderen en Søn." — "Men," var Svaret, "det er jo Indbildning, Bildfarelse; Benoit er jo ikke hendes Søn." — "Hun troer det nu," svarede Nevoli, "og hvis De, Hr. Greve! vil betage mig alle mine behagelige Bildfarelser, saa dræb mig hellere; thi saa duer jeg ikke mere til denne Jord. Det fornøier mig ellers, at see den Jver, hvormed De har villet gaae frem i denne Sag; jeg har derved fattet det Haab, at De med samme Jver og Redelighed vil gaae frem i en Sag, hvori De virkelig har meget at gjøre godt igien, ikke paa Deres Faders men paa Deres egne Begne." — "Jeg forstaaer Dem, den Sag er alt afgjort. Ulrikke bliver min Kone," sagde Kronborg tillidsfuld, men blev ganske forundret, da hans Raadgiver dog betænkelig rystede paa Hovedet. "Her er dog ingen Indvendinger at gjøre?" — "Fra min Side ikke; men har De talt med hendes Fader?" spurgte Nevoli betænksom, og da Greven havde besvaret dette med et Nei, der lød, som kunde der fra hans Side vel heller ikke stee nogen Indvending; saa fortsatte Procuratoren sin Tale: — "De troer, at naar De har gjort Ulrikke Liber til Grevinde af Kronborg, saa er Alting godt igien; De kan indvende mig: at De veed og vil intet andet; og jeg kan heller intet andet raade Dem; men De maa betænke, at Livers har i den sidste Tid haft megen Sorg for deres Datters Skyld, og at De, Hr. Greve! er Skyld deri; Forældrenes Hier:

ter, især Faderens, kunne derfor maaskee ikke være gunstigt stemte imod Dem. Deres Stand har sine Fordomme og enhver har sine. Tiber er en riig Riibmand; han har muligen havt ganske andre Planer med sin Datter og uagtet jeg ikke veed, at han i mindste Maade kan have noget imod Deres Person, saa maa jeg dog af Venstabs baade for Dem og Tiber, gjøre Dem opmærksom paa, at dersom De i Fremtiden vil staae i god Forstaaelse med Tiber, hvilket De for Ulrikes Skyld bør søge, saa maa Deres Andragende om hende slet ikke see ud, som gjorde De Tiber nogen Tieneste, ved at gifte Dem med Datteren; paa denne Maade vilde De kun end mere saare Faderens alt angrebne Hierte, for stedse stemme det imod Dem, idet De udstaan som angriber hans svage Side og krænker hans Stolthed. Jeg behøver ikke at sige Dem, at man ved at læmpe sig efter Folks Fordomme, kan staae dem for mange Ubehageligheder; deri, mener jeg, bestaaer den egentlige Høflighed, naar den ikke strider mod høiere Pligter; hertil kommer, at det, som De eller jeg her maaskee kunde ansee for Fordomme, i Riibmand og Borger Tiber sine kan have en fuldkommen Anseelse af Ret og Billighed. Desuden om der end hersker den fuldkomneste Enighed mellem Dem og Tiber om Fremtidens Planer, saa opstaaer her dog en fælleds Forlegenhed deraf, at Faderen har i sin Overilelse ladet sin Datter vie til Hr. Eliger. Det er mig ubegribeligt, at Ul-

rikke ikke med et eneste Ord har forekommet denne Uleilighed eller hvad jeg skal kalde den."

"Det kan jeg forklare Dem," svarede Kronborg, "og det paa en Maade, som vil opvække Deres Beundring og vise Dem, hvor ganske Ulrikke er værdig til Alt, hvad jeg kan gjøre for hende. Det var en reen Heroisme af Pigen. Hun vidste, at naar min Forbindelse med hende blev bekendt, saa vilde min Moder og hele min Familie blive meget opbragt derover; og at de vilde skade mig saa meget muligt; derfor vilde hun paa ingen Maade nævne mit Navn. Denne hendes Taushed saae hun, bedrøvede hendes Forældre overmaade meget, og i en forsagt Modløshed herover fødte hun sig efter den bedrøvede og opbragte Faders Villie. Lad nu min Moder og alle mine Onkler og Tanter skænde og cabalisere saa meget de lyster; Ulrikke Løber skal være min Kone og ingen anden! Ingen fortjener det mere!"

"Jeg er nu nærværende," sagde Revoli som i Spøg, "at være en gammel Hebersvend, men jeg kunde let misunde Dem denne Brud. Kunde jeg endnu finde en Pige som Ulrikke, saa vilde jeg tage Mod til mig og vove mig ind i Ægtesstanden; den største Betænkelighed jeg vilde have at afgjøre med mig selv, var den: om jeg ogsaa fortjente hende? Men det er, jo mere jeg tænker derpaa, dog en egen Sag med den Bielse." — "Den kan og skal jo ikke gielde!" raabte Greven. — "Nei, det bør

den ikke," var Svaret, "men Formaliteter er den: ne Verdens Kiephest. De ere alle gode Mennesker og fortiene at blive lykkelige. Vi ville nu gaae hen til Livers; men De maa huske paa: at det ikke er Greven der kommer til Ridsmanden, men Unger: svenden der kommer til Borgeren, for at beile til hans Datter."

Kronborg meente, at den Sag maatte snart være afgjort.

XIV.

Gid man hos Præster ei det Bæsen kunde see,
Hvoraf Democritus faaer Marsag til at lee.

Frants Hansen, Dreier i Helsingør.

Hos Livers traf de Lotter og hans Moder, der vare meget fornøiede over den Vending, deres Sag havde taget, og Procuratoren foreviste Borgeme: stens Erklæring, den han dog bad, at han indtil videre maatte beholde i sit Værge, da han reent ud tilstod, han ikke gierne vilde have den brugt imod Landfast, som desuden snart fik Ulykke nok at plages med. Livers og hans Kone toge oprigtig Deel i disse Menneskers Glæde, og alles Hierter vare godt stemte til venlig Munterhed. "Ulykke," sagde Mad. Livers, "vil ret glæde sig, naar hun faaer at vide, at hendes fiere Anne og hendes Son

ere slupne ud af den Vilderede." — „Derfor De og Deres Mand tillade det," faldt Kronborg hende i Talen, saa vilde jeg gierne overbringe hende denne Efterretning; men jeg ønskede da ogsaa inderlig, at kunne sige hende: at De venligst tillader, at hun maa blive min Kone." — En temmelig lang og betydningsfuld Tausshed fulgte paa disse Kronborgs Ord; Moderen foldede andægtig sine Hænder, som vilde hun bede Gud om, at han vilde bortrydde alle de Hindringer, som kunde sætte sig mod dette hendes Ønske; ikke vovede hun, at sige et Ord, men saae forventningsfuld hen paa sin Ægteherre, for at høre hans Svar og om muligt at formilde det, ifald det indeholdt noget uvenligt. Revoli havde sine Øine fæstede paa hende, og glædede sig ved at see den fristelige Husmoder i sin skønne, ydmyge Værdighed.

Liber afbrød Tausheden og traadte hen for Greven med de Ord: "jeg spørger Dem i disse Benneres Nærværelse, og jeg vilde ønske, Hr. Greve! at De vilde erindre Dem: at det ogsaa skeer i Guds Nærværelse; jeg spørger Dem: er det Deres faste, vel overlagte og alvorlige Forsæt, at ville udfaae min Datter til Deres ægte Hustru?" — "Ja," var Svaret, "det har det været og det er det; jeg vil bevidne det med hvilken Æd, De forlanger." — "Jeg forlanger ingen Æd," fortsatte Liber sin Tale, "thi ethvert Ord er for Gud som en Æd; men tør De ogsaa love: at De i Medgang og Mod:

gang vil leve saa med hende, som en Ægtemand
 bør at leve med sin Ægtehustru? Det vil sige: vil
 De aldrig fortryde, at De som Greve har valgt
 en Borgerdatter til Deres Hustru, og da saare hendes
 Hierte, ved at lade hende mærke denne For-
 trydelse?" — Rørt af den faderlige Alvorlighed,
 af den Høitidelighed, hvormed han blev tiltalt, svar-
 rede Kronborg med dæmpet Røst: "Ja, jeg tør
 love det." — Liber rakte ham nu Haanden og sag-
 de: "saa beklag mig, min Ven eller Hr. Greve!
 jeg kan ikke give Dem min Datter, thi hun er al-
 lerede gift."

Denne Yttring, som Manden gav med dybt
 bevæget Hierte, gjorde de andre for frygtsomme,
 til at afbryde den Taushed, som fulgte derpaa.
 Moderen fældte stille Taarer. "Ja, græd kun, min
 Kone!" sagde Liber, "jeg har maaskee ikke handlet
 ret; men Gud forlade mig, hvad skulde jeg gøre?
 At see sin Datter vanæret og bestæmmet for Ver-
 dens Dine, med Udsigt til at blive Moder, uden
 at være Kone! Hvor var De, Hr. Greve! i det
 vigtige Dieblif? og hvorfor vilde min Datter ikke
 bryde sin Taushed?"

Revoli, som var bange for, at Greven skulde
 fremkomme med en Yttring, der kunde være anfæ-
 delig for Mandens bevægede og desuden stolte Ge-
 myt, tog nu Ordet, og forklarede Sagen ganske til
 Fordeel for Ulrikke. Han fremførte til Grevens Und-
 skyldning, at blot det Hastværk, hvormed Bielsen

var foretaget, havde gjort det umuligt for ham, at hindre den; han begyndte ogsaa paa, at anføre sine Grunde for, at denne Vielse kunde og burde ansees for ugyldig; men nu afbrød Tiber ham og sagde: "jeg veed, at Du tænker ikke som jeg i saadanne Ting; jeg har den største Tillid til Din Nædelighed, men Du er en Fritæinker, som man ikke kan følge i de Dele, som henhøre til vor Religion. Jeg vil ikke høre Dine Grunde, thi maaskee kunde jeg lade mig forføre af dem, fordi jeg kunde ønske, at de vare rigtige. Jeg vil lade Præsten hente og høre hvad han siger derom."

Revoli ventede sig intet godt af denne Consultation, men var nødt til at tie; han eftertænkte nøie hos sig selv alle de Indvendinger, han kunde gjøre, hvis den Mening, han ansaae for den bedste, blev modsagt; og han tog derfor kun liden Deel i Samtalen, der desuden kun var sparsom og tit gik istaae, da alle var forstemte eller ængstlige. Præsten kom, og da Sagen var fremsat for ham, udtrede han: at den mellem Hr. Eliger og Fr. Tiber foretagne Vielse var i alle Maader gyldig baade for Gud og Menneskene; at Mad. Eliger, ved at indlade sig i nyt Ægteskab, før Hr. Eliger var død, vilde uden Indvending gjøre sig skyldig i Bigami, og at hun, blot ved at nære Tanken derom, alt forsyndede sig mod Gud. Revoli søgte, saa godt det var ham muligt, at giendrive denne Mening, og glemte ikke at anføre de Omstændig-

heder, som her fandt Sted og som syntes at kunne tale for en Undtagelse fra Regelen; han fremførte sin Tale med al den Sindighed, som han troede at fylde Præstens Stand og sin Ven, Læbers Huns; men hans Modstander blev ubevægelig og taledede tilsidst i en Tone, som han fandt det raadeligst, ikke at forhøje, ved at besvare den. "Men," sagde Devoli tilsidst, "da De hører, at to, ja endog flere Menneskers Belfærd og Tilfredshed beroe paa, at denne Vielse bliver anseet for ugyldig, saa beder jeg Dem, meddeel os et Raad, hvorledes vi skulle faae den hævet." — "Jeg er Præst," var Svaret, "og har forrettet Vielsen; De er Procurator, og det hører til Deres Sag, at opfinde Midler til, at faae det Gyldige erklæret for ugyldigt. Jeg vilde ansee mig for bestæmmet, ved at blande mig deri."

Procuratoren, som medrette blev opbragt over denne Yttring, havde et bittert Svar paa Læberne, men han undertrykte det, da han nok saae, at det her ikke hjalp, at stampe imod Braaden. — "De hører," sagde Læber til Greven, "en Dom, som ikke kan appelleres til nogen menneskelig Domstol." — Greven meente Jo, men Læber indvendte ham: at enhver saadan Appel, hvad Udfald den end fik, vilde bringe hans Datter i en Omtale, der ikke var hæderlig for hende, og kun lidet vilde gjøre hans Gemahlinde yndet i hendes Mands Familie.

Forlegen og virkelig bekymret taug Greven;

han havde ventet, at man skulde kommet hans Forslag imøde med Villighed og Glæde, og istedet derfor hørte han Indvendinger og Hindringer, som han ikke kunde modsige. Da han og Revoli bleve allene, havde de mange Vebredelser at gjøre Præsten for hans Stivsindighed, som de kaldte det. Greven meente, at man maatte hos Regieringen udvirke en Cabinetsordre til, at Bielsen skulde ansees for ugyldig; men dette Forslag fandt slet ikke Revolis Medhold. Deels ansaae han ikke de Mænd, som dengang havde Indflydelse, stemte til, at fremvirke en saadan Ordre; deels vilde der ikke kunde søges om den, uden at Grevens Familie vilde faae det at vide, og den vilde da af alle Kræfter sætte sig imod, at den blev efter Ønske. Ogsaa burde Greven betænke, at han ikke stod godt anskreven hos det herskende Parti, da hans Fader stedse havde viist sig som erklæret Ven af en Mand, der blev et ulykkeligt Offer for den sidste Revolution. "Desuden," lagde han til, "søge vi om denne Cabinetsordre og faae den ikke, saa er derved det Ønske gjort meget værre; og - faae vi den endog, saa have vi dog at kiempe mod Tivers og alle præstelige Fordomme. Og overalt kunne vi slet ikke ret fatte noget Anslag, før vi have talt med Ulrikke, og hørt at det finder hendes Bifald; og ved Alt, hvad vi foretage os, maa vi skaane hendes Følelse som Datter og som Fruentimmer."

"Deri er jeg ganske eenig med Dem," sagde

Kronborg, "men jeg søger Raad hos Dem, og De bliver kun ved at vise mig Vanskeligheder." — "Det er bedst," svarede Nevoli til Slutning, "tilgavns at kiende den Fiende, man vil angribe. Giv mig Tid til at betænke mig; det er et gammelt Raad, at man skal sove paa en Sag, før man fattet en Beslutning."

Dagen efter kom Kronborg tidlig og meldte Nevoli, at nu vidste han Raad; "det allersimpleste," sagde han, "var rigtignok, at skyde Hr. Eliger en Kugle for Panden; men da man nu ikke selv gider gjort det, og i dette arme Land ikke kan faae en ordentlig Bandit i sit Arbeid, saa staaer Hr. Eliger ganske sikker i Voden og udveier sine Rosiner, uden at ahne, i hvilken Fare han svæver. Men jeg reiser nu til Jylland, hvor Ulrikke er; De sørger for, kære Ven! at Alt bliver anvendt, ingen Umage eller Beføstning sparet, ingen Leilighed forsømt, som kan hæve alle Vanskeligheder. Kan da intet Middel hjælpe, saa reiser jeg med Ulrikke en Tour ind i det Romerske Rige; hun kommer tilbage som en fremmed Dame af Italiensk eller Polsk Adels og bliver min Kone." Nevoli lovede, at anvende al mulig Flid, ønskede ham til Lykke med hans Plan, men tænkte ved sig selv: i den indlader Ulrikke sig vist kun nødig.

XV.

Det er, o Danske Mand, uqvems
 Dig fremmed ord at laane
 Fra Tybern, Seine, Rhin og Teems,
 Og saa Dit sprog forhaane.
 En glatter stiern og deilig hud
 Noß af sig selv beprydis,
 Men sminkis den for meget ud,
 Da rynkis dend og lydis.

Und. Bording.

Imedens Grev Kronborg paa Kierligheds Chaise
 iler frem, ville vi gaae tilbage, for at gjøre nær-
 mere Bekjendtskab med ham og Ulrikke. Den gam-
 le Greve havde ladet sin Søn opdrage anstændigt;
 han kunde ikke godt Latin, men bedre Fransk; han
 kunde ikke tale om lærde Sager, men meget be-
 stemt om et Hofs Ceremoniel og alle adelige Øvel-
 ser, som Riden, Jagt o. s. v. Vi kunne let fore-
 stille os, at der maatte være stor Forskiel paa en
 Adelsmand fra 1660 og en fra 1760. Hiin var
 fød til Herre over Liv og Død og til at vorde Rigs-
 raad. Vilde han altsaa spille denne sin Rolle taa-
 leligt og ikke staae som infimus inter pares, saa
 maatte han lære noget Andet og Mere, end den
 Mand, der siden kun var bestemt til, enten at spil-
 le en Landjunktørs Rolle, eller ved Hofgunst at mod-
 tage et Embede, hvor Monarkens Naade eller Unaa-
 de var Alt, hvad han kunde haabe eller frygte.

Kronborg, "men jeg søger Raad hos Dem, og De bliver kun ved at vise mig Vanskeligheder." — "Det er bedst," svarede Nevoli til Slutning, "tilgavns at kiende den Fiende, man vil angribe. Giv mig Tid til at betænke mig; det er et gammelt Raad, at man skal sove paa en Sag, før man fatter en Beslutning."

Dagen efter kom Kronborg tidlig og meldte Nevoli, at nu vidste han Raad; "det allersimpleste," sagde han, "var rigtignok, at skyde Hr. Eliger en Kugle for Panden; men da man nu ikke selv gider gjort det, og i dette arme Land ikke kan faae en ordentlig Bandit i sit Arbeid, saa staaer Hr. Eliger ganske sikker i Voden og udveier sine Rosner, uden at ahne, i hvilken Fare han svæver. Men jeg reiser nu til Jylland, hvor Ulrikke er; De sørger for, kiere Ven! at Alt bliver anvendt, ingen Umage eller Bekostning sparet, ingen Leilighed forsømt, som kan hæve alle Vanskeligheder. Kan da intet Middel hjælpe, saa reiser jeg med Ulrikke en Tour ind i det Romerske Rige; hun kommer tilbage som en fremmed Dame af Italiensk eller Polsk Adels og bliver min Kone." Nevoli lovede, at anvende al mulig Flid, ønskede ham til Lykke med hans Plan, men tænkte ved sig selv: i den indlader Ulrikke sig vist kun nødig.

XV.

Det er, o Danske Mand, uqvems
 Dig fremmed ord at laane
 Fra Tybern, Seine, Rhin og Teems,
 Og saa Dit sprog forhaane.
 En glatter stiern og deilig hud
 Rok af sig selv beprydis,
 Men sminkis den for meget ud,
 Da rynkis dend og lydis.

Und. Bording.

Imedens Grev Kronborg paa Kierligheds Chaise
 iler frem, vilie vi gaae tilbage, for at giøre nær-
 mere Bekjendtskab med ham og Ulrikke. Den gam-
 le Greve havde ladet sin Søn opdrage anstændigt;
 han kunde ikke godt Latin, men bedre Frans; han
 kunde ikke tale om lærde Sager, men meget be-
 stemt om et Hof's Ceremoniel og alle adelige Øvel-
 ser, som Riden, Jagt o. s. v. Vi kunne let fore-
 stille os, at der maatte være stor Forskiel paa en
 Adelsmand fra 1660 og en fra 1760. Hiin var
 fød til Herre over Liv og Død og til at worde Rigs-
 raad. Bilde han altsaa spille denne sin Rolle taar-
 leligt og ikke staae som infimus inter pares, saa
 maatte han lære noget Andet og Mere, end den
 Mand, der siden kun var bestemt til, enten at spil-
 le en Landjunker's Rolle, eller ved Hofgunst at mod-
 tage et Embede, hvor Monarkens Raade eller Unaa-
 de var Alt, hvad han kunde haabe eller frygte.

Den gamle Kronborg havde foretrukket Landlivets Uafhængighed for Sværdets farlige eller Pennens uvisse Ære: men han havde ladet sin Søn Ernst lære saa meget, at han med temmelig Ære kunde vælge hvilken Levevei, han vilde, uden at frygte for Spot eller altfor stor Trang til en Guldmægtig. For at fuldende sin Dannelse, som det efter de Tidens Talemaade kaldtes, maatte han gjøre en udenlands Reise. Ernst havde besøgt et Par smaa Tyske Residentser, men var snart illet til sin Reises egentlige Maal, Paris, der dengang end mere end nu ansaaes for Culturens og Dannelsens Centralpunct. Grev Ernst var en smuk Mand, han havde virkelig lært noget, han havde af Naturen et let Memne, han vistes en frimodig og aaben Karakter; han blev derfor snart optagen i gode Kredse og fik Udgang med vittige og gode Hoveder. Denne Tid var egentlig Encyclopædisternes Tid, og man kan derfor ikke undres over, at Ernst Kronborg havde langt andre Anskuelser af mange Ting, end man her i Danmark kunde have eller turde ytre. Han havde en levende Vresfølelse, men var for godt dannet, til at sætte nogen Ære i at drifte eller jage bedst; dog da vi ikke ville grandisonere denne Person, saa maae vi ogsaa tilstaae, at han deels ei var fri for sin Stands Fordomme, deels havde personlige Feil.

Fra Ungdommen af var han føiet for meget; han havde for tidligen følt at han var født til at

være en riig Greve; naar derfor nogen Ting satte sig imod hans Onsker, kunde han forfalde til en Utaalmødighed, der undertiden grændsede til Raseri, helst ifald det han vilde, syntes ham at være gavnligt, ret eller især ærefuldt. Europas Gemytter vare dengang i en sød Rolighed; de Ideer, som skulde forstyrre dem, stode endnu kun paa Papiret og endnu havde den Storm ikke ladet sig høre i Amerika, der siden skulde ryste Europa i dets indre og ædlere Dele. Den politiske Interessse, man dengang havde i Europa, var kun personlig; meget saa forstode, at agte det engelske Parlaments Taler, og man ansaae den hele Forfatning for et lystigt Spilleværk, hvis Hiul man ikke saa, hvis Resultat man flet ingen Forestilling havde om. Man havde sine Dine henvendte paa Frederik af Preussen, hvis Seire man ansaae for sande Heltegierninger, uden at see hans Modstanderes Rivalitet eller feilfulde Politik. Ikke een Stemme havde lydelig hævet sig da Polen blev deelt. Ernst Kronborg beundrede mere Philosophen paa Sanssouci, end Helten ved Torgau; han havde kastet et Blik ind i Hollands Historie, og der er intet Spørgsmaal om, at dersom der i hans Tid eller Fædreland var udbrudt en Revolution, saa vilde han søgt, paa en udmærket Maade at tage Deel i den.

Han vilde udmærke sig; han vilde gierne det der kunde giøre Opsigt. Man kunde sikkert stole paa, at han aldrig vilde foretage noget, der var

dumt eller nedrigt; den mindste Mistanke derom vilde han selv om muligt straffet med Døden; men han vilde kun det Gode, fordi det var ærefuldt; og den Guddom, han ydmygst knælede for, var den offentlige Mening, men hvis Diameter han ansaae for meget kortere, end vi nu ansee den. Han var slet ikke skicket til at være en Mægtigere's Ven eller Yndling, og dog havde han gierne villet være det, men paa det Vilkaar, at han skulde være den raadende og Magthaveren kun hans Maskine.

Da han omtrent et Aar havde opholdt sig i Paris, fik han Bud om, at hans Fader var farlig syg og at man derfor ønskede, at han vilde komme hjem. Ernst elskede sin Fader, der selv havde bidraget til hans Dannelse og Stemningen af hans Gemyt; derimod havde han ingen Afgtelse for sin Moder, der havde mange Pretensioner, men kun saa Midler til at gjøre dem ret giældende. Uforsigtige Uttringer af Faderen, som ikke fandt sit Landliv forskjønnnet eller sit Huusliv blidnet af hendes Naades Talenter, Forstand eller Elskværdighed, havde voldsomt forstyrret den sønlige Erbødighed for Moderen; og selv havde hun bidraget dertil, da hun kun forstod, at kiele for sin Søn, men ikke at elske ham. Da Grev Ernst paa sin Hjemreise, alt før han naaede Hamborg, fik at vide, at hans Fader var død, saa hastede han ikke med at komme videre, men opholdt sig nogle Dage der i Byen, hvor han traf Landsmænd og Venner, der

havde meget at fortælle ham om Fædrelandets sidste Tildragelser. Det driftige og følgerige Kiøbmændsliv behagede ham, udenat han derfor fandt Behag i Kiøbmændene, hvis Borgerlighed og Speculationsaand ikke stode i Samklang med hans Karakter.

Her i Hamborg lærte han at kiende Ulrikke Liber, der af hendes Forældre var sendt herhen i et Institut. Deels manglede man endnu i Kiøbenhavn Indretninger af denne Natur og deels herstede der i vort Fædreland, paa den Tid, en overdreven Ærbødighed for udenlandske Talenter til at opdrage. I det Institut, hvor Ulrikke var bleven Kostgænger, blev man oplært, eftersom man vilde, men ikke opdraget; man lærte at gaae og klæde sig rigtigt, men slet ikke at tænke og handle rigtigt; en fiottet Bevægelse eller Inconveniens blev anseet for Synd, men en virkelig Synd ikke altid for noget dadleværdigt. Men hos Ulrikke var der af hendes fromme og gode Moder lagt en saa god Grundvold, at hun var en af dem, der mindst fordærvet og bedst oplært udgik fra dette Institut. Med naturligt Anlæg til de Kunster, som forhøje den qvindelige Ynde, havde Naturen forenet hos hende et indtagende Ansyn og en smuk Skabning; fra hendes blaae Øine fremstinnede en livelig Munterhed, der henrev med uimodstaaelig Kraft, naar man hørte hendes forstandige eller vittige Ord, fremsagde med en yndig Stemme. Hendes blonde Lokker

ønske det, saa maa han selv opfinde det; vi kunne kun rykke videre frem i vor Fortælling.

Det var godt, om man havde sit Lands yndigste Egne afmalede, for at der efter Aarhundrede kunde sees og estertænksum betragtes de Forandringer, som Dyrkning eller Ødelæggelse havde frembragt paa dem. Naar man seiler fra Middelfart til Snoghvi, saa forlader man en yndig Kyst, fra hvilken Hingavls Skove fortone sig smukt; men man modtoges ogsaa af en Kyst, som venligt smiler en imøde; dette var især Tilfældet, da Skovene omkring Ladegaarden, nu kaldet Hønnøborg, vare mindre udstykkede og derfor mindre ødelagte. Overalt har det hele Lille-Belt ligesom fra Aarsø op til Strib, med alle sine Smaabugter, et yderst venligt Udseende. Man bliver stemt til godmodig Glæde, idet man farer hen over det, og denne Glæde bliver slet ikke forstyrret, naar man i Snoghvis Færgegaard hører Pigen at kalde sig selv A. Den godhiertige Tone hvori det udsiges, og de Læber, som udsige det, gjøre dette A altid taaleligt og undertiden elskværdigt.

Men de, som fare over dette Belt, have i Almindelighed Hastværk og lægge ei Mærke til adskillige Particulariteter ved det; kun een af mange erindrer sig, at Fjerde Fredriks Kongelige Blik har hæftet sig med Velbehag paa dets Strømme. Om hans store Planer med dem, vidner Byen Fredericia med sine store Gader, men endnu

større Haver med frodig Raal og Tobak. Og kun een af Tusinde veed, at der Sønden for Snoghøi er et Sted, som hedder i det nuværende Jydske Tun: gemaal Hakkenéer. Det falder vist ingen uden en Oldgrandster, som jeg, ved Hr. Antiquitets: forsker Uhr endt er bleven, ind, at, dette Ord betyder Hakons Der. Hvem denne Hakon har været, det overlade vi til Hr. ** at vise os, ved at citere alle de Skrifter han har læst; men sandsynligt er det, at der for nogle Aarhundrede siden, da Havvandet stod meget høiere, end det nu staaer, her har været nogle Smaaver. Sagnet fortæller, at der paa en af disse Der har staaet en Borg, fra hvilken man havde Udsigt til to andre Borge, af hvilke den ene stod i Fyn ved Hisingavl og den anden i Sønder: Jylland ved Stenderup Skov. Disse tre Søstre have da egentlig været Opfindere af Telegrafeer: Kunsten, som nu Udlændinge tilægne sig; thi ved Tegn, fortælles der, underrettede de hinanden om, naar de vare i Forlegenhed eller Fare, naar deres Mænd var hjemme eller ikke.

Sønden for Sporene af den Borg paa en af Hakons Der var endnu tydeligen at see, at der for saa Aar siden har været en smuk Have, der i nedstigende Terrasser vendte sig mod Østen eller mod Lillebelt. Blandt Buskene, som Bonde: Dreng afbrog til Gierdsel, fandtes endnu i dette Aarhundrede Virginisk Rose (*Rosa pendulina*) og den ægte

Kastanie (*Castanea Vesca*). Ovenfor disse Terrasser laae et lille men venligt Huus, i hvilket boede en Enke af Grev Kronborgs Bekjendtskab; til hende havde han bragt Ulrikke, da han førte hende fra Lindhøi.

Kronborg landede i Snoghøi; han lod Vogn og Tiener blive tilbage i Færgegaarden og gik tilfods henimod Enkehuset, for behageligen at overraske Ulrikke. Han betænkte sig vel paa, hvorledes han bedst skulde belægge sine Ord, for paa den mildeste Maade at fortælle hende alle de Banskæligheder, som satte sig imod deres Forbindelse, og at faae hende til, at samtykke i hans Planer. Han var endnu ikke færdig med sit Overlæg herom, før han stod ved Huset. Enken kom ham venlig imøde, og hastig spurgte han efter Adelaide Noeberg, thi dette Navn vare de blevene enige om, at Ulrikke skulde give sig; men Svaret var: "Ja veed De det ikke, saa veed jeg det saamænd endnu mindre. Det maa nok være en loierlig Dame! Vor Herre være med hende, hvor hun saa er! Men det er nu alt tre Dage siden, da hun pludselig blev reent borte fra mig, og jeg veed hverken hvor hun er støien eller fløien. Jeg har hørt og spurgt efter hende i hele Omegnen, men ikke et Menneske har svaret mig et fornuftigt Ord. Og hvad skulde jeg arme hielpeløse Enke gjøre? Jeg havde hverken Tid eller Raad, til at rende græssatis efter hende." — Kronborg havde af Forundring kun hørt lidet til Enkens

ordrige Tale; men udbød omsider: "Men har hun da intet Brev efterladt til mig?" — "Nei, ikke det jeg veed," var Svaret; "vil De selv høre Dem for hos Naboerne, saa kan De det; men jeg skal frabede mig, Hr. Greve! at De oftere bringer mig saadanne Damer i Huset; jeg saae saamænd nok, hvorledes det var fat med hende, i hvor omhyggelig hun end skulde det; man skulde dog ogsaa conservere sin Smule Ære iblandt Folk; Herre Gud! det er jo den bedste Skat man har."

Gid din giftige Tunge var lam! tænkte Kronborg og havde nær sagt det høit, idet han uvillig og bekymret skyndte sig bort fra Enken og ilede tilbage til Færgegaarden. Stedet og Personen maa have rædhaget hende; hun maa formodentlig være reist til sine Bekjendtere i Hamborg, sluttede han og lod strax spænde for. Paa Veien derhen, fandt han hverken Spoer af hende eller Tidender om hende; og da han kom der, mærkede han af Bedkommendes Spørgsmaal til hendes Befindende, at det slet ikke var her, han kunde faae noget at vide om hendes sidste Reise.

Forlegen vendte han tilbage til Krumholm; han ilede til Livers, men ikke heller de havde nogen Efterretning at meddele ham fra eller om Ulrikke. Med Taarer i Øinene sagde Moderen til ham: "Al saaledes tænkte vi ikke, at det skulde komme! Men jeg erkjender Guds Styrelse: han forstyrrer Menneskenes hovmodige Anslag."

XVI.

Der om at giøre drog og ffarn
 Af Børn faa godt som kappes!
 Idet at uforstandigt Barn
 Skal føies, kysses, klappes, 2c.

Samling af Danske Vers. 4 B. 306 G.

Man hørte engang ofte den Mening, ei blot blandt Almuen, men ogsaa blandt Andre med religiøs Gemyt, at smaae Børn stode i Guds særdeles Baretægt. Man kom paa Tanke herom, ved at see de mange physiske Farer, Barndommen er underkastet, og som betragtede med Ængstlighed synes for store til, at de saa ofte lykkeligen kunde giennevgaaes. Det lille Barn med sine først udviklede Kræfter, sit kjerlige Dje og sit eget muntre Sprog, synes en saa elskelig Gæbning, at man tør fordre fortrinlig Beskyttelse for den. Desuden finder hiin Forestilling Medhold af den gamle Tro: at hvert Menneske har sin Genius, hvortil selv Kristus hentyder hos Matth. 18 Kap. 10 Vers. Har man kunnet troe saadant om Barnets Legeme, saa maatte man endnu mere troe det om dets Siel; de Farer, denne er udsat for, ere flere og større. Har man lagt Mærke til, hvor meget dunt og ondt et Barn fra sine tidligste Aar hører og seer; hvorledes den intellectuelle og moralske Dannelse forsømmes; hvormegit Lidenstaberne opirres

og ophidses og endelig hvorledes eenfoldige Forældre ved Kieleri og utidig Roes føde og pleie Hovmod; Dievelen i det unge Hierte, saa maa man troe dette under særdeles Baretægt, for ikke at blive en Kilde til Uordener og Misgierninger. Kunde man iblandt os forestille sig et Barn, der slet ikke blev opdraget, saa vilde det upaatvivlelig kunne regnes mellem dem med de bedste moralske Forhaabninger; men naar man til det Antal som bliver slet opdraget, ogsaa regner det, som et enten folsomt eller forfængeligt Bedanteri anvender sine Kunster paa, hvorved hele Karakteren bliver bagvendt og forstæmt, saa maa man forundre sig over, at det ikke gaaer værre til i det borgerlige Samfund; men maa troe, at den menneskelige Aand enten staaer under en mægtig og fierlig Baretægt fra den beslægtede Aandeverden, eller at den i sig selv er saa væsentlig god, at den vanskelige kan fordæves med al den Umage, som derpaa bliver anvendt, ligesaa fra den umyndige Barndom indtil Graverskoven ender al Opdragelse og al Myndighed.

Julie Mordan var en Datter af Baron Palnemoers Søster; dog ikke af hende, som residerede paa Kinenhøi og forstjønnede Hunsblivet der; thi hun havde aldrig aabnet sit Hierte for Kierligheds Følelser og intet passende Parti havde aabnet hende Indgangen til Hymens Havn. En noget yngre Søster havde imod Familiens Raad og Billie, derimod giftet sig med en reisende Irlænder, som

kaldte sig James Fitz Mordan; hans Paa-
stand om, at nedstamme fra ægte gammel Adels, var
der ingen, som ligefrem modsigde, og vi kunne In-
det afgjøre i denne vigtige Sag, da hans Brud for-
modentlig ikke har været forsigtig nok, til at for-
dre strenge Beviser for hans Paaastand. Ikke heller
tvivlede nogen om hvad James Fitz Mordan for-
talte, at han formedelt politiske Forfølgelser, da
han og hans Familie havde taget Prætendentens
Parti, havde maattet forlade sit Fædreland, og nu
var Commandør i Republiken Genuas Støetat. Han
bar som saadan en meget smuk Uniform, der maa-
ske ikke var ganske reglementeret; han spillede me-
get høje Spil og talte meget om sine store Fam-
liegodsfer, dem han nu haabede, igien at komme i Be-
siddelse af ved Hielp af sine Venner i London, hvor
man ikke mere frygtede for Prætendenten, og følge-
lig var mindre streng mod dennes forrige Tilhæn-
gere. Denne Udlænding fik Udgang til fornemme
Kredse i Kiøbenhavn, og hans Venner talte endog
om, at han skulde ansættes ved den Danske Mari-
ne; denne Ansættelse fandt alligevel mange Danskes
Ligheder ved den Indretning og Aand, som stedse
har hersket i dette Corps, men inden man vidste af
det, var Jam. Mordan ansat i Familien Palmøer,
af hvilken han dog aldrig blev noget yndet Medlem.
Strax efter Julies Fødsel, 1758, forlod han med
sin Kone den Danske Grund, enten fordi Lykkens
Stjerne der ikke syntes at smile ham venligt nok,

eller for at gjøre sine Irlandske Rettigheder giældende. Han lovede, at sende Familien Efterretning om denne Sags Fremgang, men siden et Brev fra Bremen, hvori han klagede over Vanheld og bad om en Bæxel til Rejsens Fortsættelse, havde man Intet hørt fra den Genuesiske Commandør og hans Frue.

Julie blev efterladt i Kiøbenhavn, og da Familien betragtede hende omtrent med samme Dine, som Gartneren et Rodskud fra en forædlet Stamme, saa lod man Omsorgen for hende indskrænke sig til, rigtigheden at betale hendes Amme og Pleiemoder en anstændig Summa i Kostpenge. Deraf fulgte, at hun inden sit 14 Aar havde skiftet Opholdssted tre Gange; da Baronon paa Kinenhøi kom hjem fra sin Rusfiske Tjeneste, tog han sig noget alvorligere af Julie, og han havde vist taget hende i Huset til sig, dersom han ikke havde frygtet for, at hans Søster skulde have en slet Indflydelse paa Barnets Karakter; han saae meget godt denne Søsters Feil og Maragtigheder; men han taalte dem med stoisk Laalmodighed og beskyttede hende ved sin Værdighed, fra at blive til Spot for Fremmede og Tjenestefolk. Til en fortrolig Ven, som gjorde ham opmærksom paa, at denne Søster ikke forsødede ham hans Liv, svarede han: "tael ikke derom! jeg er hendes Broder, og hvo skulde være nærmere, til at fordrage hende, skiule hendes Feil og gjøre hende Livet behageligt? Gud har kaldet mig dertil." — Nu troede Baronon, at Julie ogsaa kunde være gam-

mel og forstandig nok, til at føie sig efter sin Tante, og han havde derfor besluttet, at tage hende til sig, for af sit gode Hierte at ibidrage til hendes Forsørgelse. Baronnen havde Ret; Julie var forstandig nok, til at føie sig efter hendes Tante, thi hun kunde føie sig efter alle Mennesker. Da hun som Barn havde staaet i Forhold til meget forskellige Personer, af hvilke ingen behandlede hende egentlig slet, men hos hvilke hun heller ikke fandt den inderlige Kierlighed, som Barnet trænger til, baade at modtage og give, saa var hun tidligen forfalden til en vis Listighed i sin Opførsel, hvorved hun søgte at beherske dem, der skulde vejlede og danne hende. Dette hendes Forsøg lykkedes desto bedre, da de, hun var hos, gierne vilde beholde hende, fordi Baronnen tit forhøiede Kostpengene, som betaltes for hende; desuden var hun et meget elskværdigt Barn og nu kunde fremtræde som en yndig Ungmøe, hvis Forhaabninger om Velstand, ved Tillid til Baronens Godhed, ikke vare uanselige. Af disse Omstændigheder fulgte, at Julie Mordan ikke var meget vant til, at opgive noget af sine Ønsker; og om hun end undertiden havde været nødt, til at oprette Tilfredsfillelsen af de Barnagtigheder, hun hidtil havde kunnet ønske, saa havde hun dog en saadan Tillid til de Smaafunster, der saa tit havde hjulpet hende, at hun aldrig ret opgav sit Ønske, men beholdt det som Juno hos Virgil, *alta in mente repostum*; hun drog med Fornøielse til Rinenhøi, fordi hun

havde den Forestilling, at hun hos sin Onkel skulde end mere uhindret kunne herse, end hos de Fremmede, hos hvilke hun hidtil havde opholdt sig. Man seer heraf, at Julie alt havde en temmelig øvet Forstand, men hun havde meget faa og ufuldstændige Kundskaber; deels havde de, hun opholdt sig hos, selv ikke været vidt i dem, deels havde de ikke troet det af synderlig Vigtighed, at den naadige Frøken gjorde stor Fremgang i dem; og man kunde ikke forlange, at hun som Barn skulde finde Behag i Underviisning, hvis Vigtighed og Værd hun ikke indsoe, og som man i den Tid meddeelte paa en ubehagelig Maade.

Julies Ankomst til Kinenhøi og hendes Modtagelse var forenet med Festsighed. Baronnen og hans Søster vare i Galladracht; Rudske og Tienere vare i Pragtliberiet. Baronnen havde den Svaghed at ville: hun skulde føle, at hun her gjorde Overgangen til et fornemmere og følgelig bedre Liv, og at hun, ved saaledes at modtages, høitideligt erkjendtes for et Medlem af Familien. Denne Pragt imponerede, efter sin Hensigt, virkelig Julie og hun dannede sig et Dieblisk de skønneste Forestillinger om den Fæeverden, hvori hun for Fremtiden skulde leve; disse formindskedes imidlertid snart, og hun mærkede, at den indvortes Værd ikke svarede til den udvortes Glans. Allerede Lantens folde og pompøse Modtagelse, der snart ledsagedes af utidige Formaning, virkede som koldt Vand paa hendes varme

Forestillinger. Vel var ogsaa Baronens Modtagelse ceremoniøs, men dog fremlyste der giennem hans hele Udfærd saa megen Velvillie og Godhed, at Julies Hjerte blev ganske indtaget for ham. Den landlige frie Natur gjorde et meget behageligt Indtryk paa Julies Gemyt, da hun hidtil aldrig var kommen udenfor Omegnen af Kiøbenhavn, hvor Landet dog stedse, især i den Tid, beholdt et Tilsnit af Storbyens stive og tvungne Væsen; den Frihed, som Landet lovede Julie, tabte sig meget, da hun maatte føie sig efter den regelrette, for hver Time bestemte Leveart, som var indført paa Kinenhøi, hvor man spiste og drak, bad og spadserede, sagde hinanden God Morgen og God Nat til visse Klokkeslet.

Julie blev snart sin Onkel virkelig hengiven; deels af Lyst, til at behage og glæde ham, deels ved Anvendelsen af de Kunster, hvortil hun havde vant sig, indsmigrede hun sig saaledes hos ham, at han ikke var ret tilfreds uden i hendes Selskab, naar hendes Munterhed og naturlige Bid opmuntrede hans ellers eensformige Liv. Snart tog han hendes Parti mod Tanten, der idelig talede om Sparsonhed og uden Staaansel lod Julie høre om, hvor forladt og trængende hun vilde været, dersom man ikke havde taget sig af hende; sligt maatte naturligviis opirre Pigens Gemyt, men det bevægede ogsaa Onkelen til, stedse ved en ny Begierning at udlette det ubehagelige Indtryk, som slig Fornærmelse havde opvaakt; men tillige maatte han paa den anden Side

være ligesaa vaersom med sin Godhed, for at ikke Julie, i Selskab med det qvindelige Tienerskab, skulde drive deres frie Spas med den gamle Baroness; hidtil havde man skaaet hende, fordi man elskede Baronen, men ogsaa tillige vidste, at ligesaa udmærket hans Godhed var, saa frygtelig var hans Brede, især naar den havde reist sig over Fornærmelser mod hans Familie.

Endnu skadeligere Indflydelse havde det paa Julies Karakter, at den gamle Tante tog Anledning af Moderens Ungdoms Historie, til at formane hende mod upassende Forbindelser og isærdeleshed mod alle ukydske Tanker. Den gamle Dame ansaae Kydsfhed for den eneste virkelige Dyd, et Fruentimmer nødvendig bør have; men saa nødvendig den i sig selv bør agtes, saa hører der dog langt mere Forstandighed, end hun havde, og mere Skaansel, end hun vilde bruge, til at tale derom med en ung, smuk og fyrrig Pige, saaledes at det ikke skal forarge, istedet for at opbygge. Ved Tantens Tale herom aabnedes Julies Dine, til at see hen paa Fremtiden, og af Frygt at sætte sin Tillid til Lyst; derved opvæktes desuden Foresillinger, som den unge Pige før slet ikke havde havt, som bragte hende til, idet hun vaersom indsluttede sine Følelser i sig selv, med mere Opmærksomhed at give Agt paa sine Omgivelser.

Det varede ikke længe, før Julie havde saa ganske indsmigret sig i Onkelens Yndest, at han

var glad ved at kunne opfylde eet af hendes Ønsker; det daglige, eensformige Liv paa Borgen mishagede hende, og snart havde hun sig en Rideshest, saa at hun kunde ledsage Baronen paa hans daglige Lysttourer, som han foretog af Vane og Diæt. Med synligt Velbehag saae han den yndige Pige henvæve ved Siden af sig paa den blaagraae Ganger, der dansede stolt under sin skønne og lette Byrde; Ridetimerne bleve forlængede, for at Julie kunde ret blive undervist, og inden faa Dage var hun indviet i Ridekunstens og Opsadlingens Terminologi. Men Julie gik endnu videre; hun fik Onkelen tilsidst til, at tage sig med paa Jagt. Rigtig nok indskrænkede sig den Jagt, hvori hun deltog, til den mageligere Oppassen af det Bildt, som Støverne førte hen til hende, eller til at ligge paa Andetræk, naar Veiret var godt; men imidlertid havde hun dog denne Tidsfordriv mere, og hvad der især glædede hende, hun havde den Triumf, at Onkelen havde søiet sig efter hende. Lante sukkede og mukkede over dette Bæsen, talede om Tidernes Fordærvelse og hvordan det havde været i hendes Ungdom: men blev som alle slige Talere hørt med Riedsomhed just af den, de ville forbedre.

Hadde Julie havt noget agtværdigt Fruentimmer, der havde tilegnet sig hendes Fortrolighed, saa vilde det virket veldædigt paa hendes Gemyt og hele Karakter; det vilde især forekommet det mandlige Sving, som hendes Bæsen tog, idet hun intet

qvindeligt Arbeid havde, men maatte søge sin Tids-
 fordris blandt Mænd. Men Julie havde ingen For-
 trolig: det kom naturligviis ikke deraf, at der intet
 agtværdigt Fruentimmer var i Omegnen; de vare
 der, men stode ikke i nogen Harmoni med Julie;
 enten Alder eller Stand eller Fordomme adskilte
 dem for vidt fra hinanden. Det ældre Fruentimmer
 bliver vanskelig det yngres Fortrolige, naar ikke
 den barnlige Kierligheds Baand har forenet deres
 Hjerter; og endda see vi, at Fortroligheden ofte flyg-
 ter, naar ikke Forstandighed og kierlig Skaansel
 vedligeholde den. De saa adelige Damer i Omeg-
 nen kunde ikke ret sætte sig i Forbindelse med Ju-
 lie, thi enten indhyllede de, som Tante Beatrice,
 sig saa ganske i deres Høiheds Glans, at hun
 traadte med et frygtsomt Smil tilbage fra dem,
 eller de havde saa meget med Husholdningsager at
 bestille, at enhver Samtale mellem dem og Julie
 strax maatte gaae istaa. De yngre Frøkener vare
 advarede mod denne Vandgreen paa det adelige
 Træ, og droge sig med tilbageholden Forsigtighed
 fra Omgang med hende, der desuden kiedede sig
 ved deres ofte fiottede Ansuelser af Personer og
 Ting omkring dem. Mellem Døttrene af Præster
 og Landmænd deromkring vare der vist adskillige,
 hvis Omgang kunde virket veldædigt paa Julie:
 men de traadte bestedne tilbage for den naadige
 Frøken, da en friere Omgang mellem de forskiell-
 ge Stænder endnu, især paa Landet, slet ikke fandt

Sted; og finder mangen en maaskee den Driftighed for stor, med hvilken den unge Pige nu taler til Alle og om Alt, saa finder han dog vist ikke Medhold, naar han ønsker den bagvendte Frygtsomhed tilbage, med hvilken den landlige Skønne tang, naar hun blev tiltalet af en Fremmed. Julie stod altsaa isoleret mellem alle sine Omgivelser, og hendes Aand og Hierte vandt ikke derved; derimod udviklede sig hendes Skabning, under den sunde og frie landlige Leveart, meget fordeelagtigt, og hun tiltog hver Dag i Ynde og i Yndest hos sin Onkel.

Den første Berørelse, hvori Julie kom med August, var ved Haven, men den var slet ikke venlig; thi her vilde hun vende op og ned paa Alting efter sit Hoved, men han satte sig derimod med megen Fasthed og mødte hendes Paastand med den uimodsigelige Grund: den naadige Herre vil ikke have det saaledes. Før havde Julie slet ikke lagt Mærke til August; ved sin Ankomst havde hun havt for meget at bestille med, ret at gjøre sig bekiendt med sin Stilling, at betænke dens Fordele og Mangler, at danne sig Forestillinger og Planer i sit lille Hoved, til at hun skulde lagt Mærke til den simple Gartner August; thi kun under dette Navn kiendte man ham paa Kinenhøi. Tvistighederne om disse Forandringer i Haven gif saa vidt, at Baronen maatte være Mægler deri, og søgte, at forekomme dem for Fremtiden derved, at Julie fik sin egen Qvarrée, hvort hun kunde skalte og valte

efter Behag; den fik snart et meget barok Udseende, da alle Planter kom uden Balg mellem hinanden; man saa meget Grønt, kun saa Blomster og slet ingen Frugt, thi dertil fik ingen Plante Tid, da den tit maatte taale Omplantning eller ganske vige for en ny ankommen; men neppe vare nogle Uger forbi, før Haven ganske blev overladt til sig selv, da Julie ikke kunde finde Behag i et Arbeid, som der hører Slid og Taalmodighed til at see belønnet. Snart skulede Ufrudtet Sporene af hendes korte Moerskab, og August maatte bringe Drøden igien i dette Chaos. Han lagde ved denne Leilighed ikke synderligt videre Mærke til hende, men ansaae hende for en Pige, der var vel barnagtig af sin Alder; ogsaa syntes hun ham altfor lystig og mandlig i hendes Luner og Tidsfordriv; han fandt at hun var smuk, men det gjorde ikke synderligt Indtryk paa ham, og hun vakte først hans Opmærksomhed, da han saa hende fra Tversaddelen at skue hen over Gaard og Eng, som var det Alt under hendes og ingen andens Herredømme, til hendes Tjeneste; saaledes havde han omtrent forestillet sig Dronning Elisabeth, da hun paa Lincolns Glette tiltalede Engellands Krigere, for at opmuntre dem til Kamp mod Philips hovmodige Armada. Julie havde altid i det sidste Dieblis, da hun skulde ride udaf Gaarden, en stor Mængde Grinder at meddele, Befalinger at give, Spørgsmaale at gjøre: egentlig fik Ingen noget derved at bestille, eller hun

selv noget at vide; men hun satte dog Folt i en levende Bevægelse, hvorved de tit løb Hovederne mod hinanden; indtil Baronnen gav Tegnet til at brække op: Tante Beatrice tog sig da en Priis Tobak og rystede betænksom med Hovedet; August sagde ganske koldsindig: det er en vakker Pige, som rider smukt.

En meget berømt Forfatter har gjort opmærksom paa, at vi i det daglige Liv meget ofte ere udsatte for voldsomme Forandringer i vor hele Tilværelse, naar en tredie Person blander sig ind i det rolige og engang bestemte Forhold, hvori vi alt staae til Andre. Den Rige er i denne Henseende mindre udsat for Farer end andre, thi han kan lettere løsrive sig af et Forhold, som truer med at blive ham besværligt, eller ubehageligt; naar derimod den Fattige lidende maa bøie sig i den Form, Nødvendigheden sætter ham i, og ikke har Mod eller Kraft til at sønderbryde den.

XVII.

Mand skal dog efter ørn i fæn
 Og ei i bakker lede,
 I floven søges efter ly
 Og ei paa vilden hede.

And. Bording.

Paa Baronnen havde baade Augusts og Julies Ankomst i hans Huus virket paa en veldædig Maa-

de, og han fortiente det, fordi han af et godt Hjerte havde modtaget dem begge. August følte med den høieste Grad af Erkiendtlighed, at Baronnen med megen Skaansel og fielden Tiltro havde modtaget ham som en ubekiendt Person, og gjort ham den Stilling, han selv havde valgt sig, saa behagelig, som han med Nimelighed kunde fordre; ogsaa blev han med særdeles Gunst behandlet, ja udmærket fremfor de andre Betientere; han søgte derfor med megen Iver at udrette Alt, hvad der kunde forarsage hans Velgiører nogen Glæde; han gjorde dette med saa meget større Uegennyttighed, da han slet ikke forestillede sig, hen i Fremtiden at staae i nogen Forbindelse med Baronnen, idet han med ubestemte Forhaabninger saae hen til en mere uafhængig Stilling.

Baron Palnatoer havde tilbragt sine fleste Aar i fremmed Krigstjeneste, og det ikke som Stadscavalier i eller om Generalens Telt; han havde virkelig deltaget i Kampens Nøie og Farer; derfor kunde han ikke vænne sig til Høflivet, men heller ikke ret moere sig i det eensomme Landliv; han følte sig ikke vel, undtagen i den frie Natur; han havde vant sig til hver Morgen at gaae, hvorledes end Veiret var, omtrent tusinde Skridt hen til en gammel Lund, der laae paa en Forhøining og spillede sig i en klar og temmelig stor Sø. Veien derhen havde August søgt at gjøre ham behageligere; han havde, uden synderligt at forlænge den, ført den over adskillige

smaae Banke; ved nogle Udhugninger aabnet Udsigter til Omegnens Skove og Søer, Gaarde og Kirker. August havde i denne Indretning ikke følt sig bunden af det, han dengang maatte ansee for Hæbefunstens Regler, men havde, utvungen af den, kunnet følge sin gode Smag, eller rettere sin usfordærvede indre Sands for det Skønne. Arbeidet var skeet uformærkt og efterhaanden, saa at Baronnen ikke selv ret vidste, hvorledes det gik til, at han stedse fandt denne Vej kiere. Først da August gjorde ham opmærksom paa en lidet længere Tilbagevei, paa hvilken nye Udsigter aabnede sig, blev Baronnen opmærksom paa hans Kunst eller Smag og forundrede sig over, at han ikke selv havde kunnet finde paa disse Forandringer, der syntes saa lette at udføre.

Naar Baronnen paa denne Vej blev ledsaget af Julie, saa fik hele Naturen omkring ham ved hendes lystige Anmærkninger et muntre Udseende. Snart vidste hun noget morsomt eller løierligt at fortælle om alle de Mennesker, hvis fjerne Boliger de fra Banterne kunde see hen til. Mødte de nogen, som talede med Baronnen, saa vidste Julie saaledes at parodiere deres Fortælling eller Begiering, at Onkelen stedse efter hendes Billie afflog eller bevilgede. Undertiden blandede hun sig i Samtalen og bragte med sine uventede Spørgsmaal eller bagvendte Indvendinger den Talende i en saadan Forlegenhed, at han udsatte sig for Baronens.

Latter. August, der ofte maatte ledsage Baronen paa disse Morgentourer, var da ogsaa Vidne til sliche Optrin, og de stemte ikke hans Hjerte fordeelagtigt for Julie, der kun her misbrugte sit Efterlignelsestalent, til at gjøre det latterligt, som ofte slet ikke fortiente det, eller undertiden i sig selv var meget alvorligt. Baronen selv fandt ikke ret Behag deri, og man kunde være vis paa, at naar Julie ved sin Spot saaledes havde fornærmet eller bedrøvet en Person, om denne end var nok saa ringe, saa søgte han, ved en ny Belgierning eller Tieneste at formilde det ubehagelige Indtryk. Man maa ikke ansee denne Julies Adfærd for ondskabsfuld; den kom allene deraf, at hun ikke vidste bedre at moere sig selv og sin Onkel; hun havde ingen Forestilling om, hvor meget man kan forbittre eller bedrøve Andre, ved at udsætte dem for Latter; og i de Kredse, hvori hun hidtil havde levet, havde hendes Talent til at efterligne og spotte, stedse fundet et uvaersomt Bisald, der ikke vakte hendes Opmærksomhed for dets Misbrug.

Julie forsøgte ogsaa sit Talent paa August; men han forstod med saa megen Sindighed at undgaae hendes Vendinger, og vidste saaledes at dreie Taler, at det Latterlige var undertiden nærved at gaae ud over hende selv, saa at han snart fik No for hende, men ikke vandt i hendes Gunst, helst da Onkelen endog syntes at moere sig over den Forlegenhed, hvori hun blev bragt. Dette var især Til-

fældet, naar hun uforsigtig blandede sig i Tale om saadanne Unliggender, hvortil der behøvedes flere Rundstræber, end man havde fundet det Umagen værd at meddele hende, eller end hun havde opfanget paa Kinenhsi om Landvæsenet og det, som stod i Forbindelse dermed. Overalt virkede Julies Ankomst slet ikke fordeelagtigt paa Augusts Stilling. Hidtil havde Baronen temmelig begierlig søgt hans Omgang, og i flere Ting spurgt ham tilraads; nu derimod affondrede Nyheden og Munterheden i Julies Omgang Onkelen flere Dage fra August, og han syntes ganske hensat til det sædvanlige Tjenerstabs Ubetydelighed; dog snart mærkede Baronen, at Julie med sin Munterhed og Overgivenesshed dog efterlod en ubehagelig Tomhed i hans Siel. Der er overalt Intet, der mere kieder, end just det Komiske, naar det forlænge tiltaler os; en Harlekin kan moere os et Par Timer, men allerede dertil maa han have et udmærket Talent; den menneskelige Aand er for alvorligt et Væsen, til ikke ofte at føle en Trang til Alvor. Man kan derfor ikke undres over, at Baronens ufordærvede og ædle Aand snart igien følte Trang til Augusts Selskab, men uopfordret nærmede denne sig aldrig til ham. Han maatte kaldes, før han kom; overalt vidste Baronen ofte slet ikke, hvorledes han stod sig med sin Gartner, thi denne afflog med beskeden men fast Tilbagehold de saa kaldte Douceurer, som han ofte tilbød ham. Baronen saae nemlig, at hans An-

gust ofte var sørgmodig, og troede, at kunne frie hans Bekymringer ved Tilbud af Penge.

Men Augusts Sørgmodighed havde en langt anden Aarsag end Pengetrang; vel var han fra sin Faders Huus slet ikke vant til at savne. Faderen havde nemlig troet, at vise sin Kierlighed og ganske at opfylde sin Pligt, naar han ingen Beføstning sparede, for at lade sin Søn vise sig, som han kaldte det, paa en anstændig Maade mellem honette Folk. De senere Tildragelser havde imidlertid opvakt Augusts Eftertanke og advaret ham om, at dersom han nogensinde vilde tænke paa, at bevare sin Uafhængighed, saa maatte der Intet være ham vigtigere, end at kunne undvære. Han levede derfor yderst tarveligt og anvendte allene sin Løn, som han regelmæssig modtog, men heller Intet mere, til at klæde sig anstændigt og til at købe Bøger, dem han i sit Fag ofte følte Trang til; men ei sielden maatte han beklage, at den Tykke Litteratur var riiig paa prægtige Titler, der indeholdt meget mere end Lexterne; og desuden indeholdt disse Bøger ei sielden Forskrifter, mod hvilke Naturen idetmindste under vort Clima gjorde Indsigelser, og derved satte baade Forstmanden og Gartneren i bedrøvelig Forlegenhed. — August havde modtaget Breve fra . . . s, hvor Mad. Liber stedse venligst erindrede ham, hvilke fortalte ham, at Sivert Lotter og hans Moder vare satte i Frihed; dette fornøiede ham vel, men han indsaae tillige, at hans

Fader derved vist ikke havde spillet nogen ærefuld Rolle; og denne Betragtning, forenet med andre ubehagelige Erindringer, kunde ikke andet, end nedslaae hans Sind. Julie, der fra først af gierne saa paa hans Arbeide og for nogle Dieblikke deeltog deri, blev snart fied af ham og kaldte ham en Snurmuler; thi det var ham umuligt, at falde ind i hendes muntre Tone; han følte Trang til kierlig Deeltagelse og hun havde for saa Kundskab, til at kunne moere ham, for lidet Tiltrækkende, for at kunne fjerne hans vemodige Erindringer.

En anden Sag var det med Baronen; Augusts Hierte følte sig af Erkiendtlighed hendraget til ham, og med ham kunde han tale om saadanne Anliggender, som han følte vigtige baade for sin Forstand og sit Hierte. Ideerne om Bøndergaardenes Udskiftning og en lovmæssig Bestemmelse af det forhen alt for vilkaarlige Høveri, begyndte dengang at faae Indgang i vort Fædreland; vel forhindrede uheldige Omstændigheder deres Udførelse over eet Aartiende, men Gavnligheden af dem var dog bleven indlysende for enhver, der med forstandigt og uegennyttigt Blik kunde skue hen over vort Landvæsens Forfatning, og fordomsfri kunde betragte en talrig Menneskeklassemes Rettigheder og Vel. Naar August ledsagede Baronen hen til den omtalte Lund, saa underholdt denne sig gierne med ham om sine Russiske Feldttog. "Paa saadan en Glette, fortæltes der, stode vi, da vi bleve angreb-

ne af de Tyrkiske Spahis; paa saadan en Hoi havde vi Post den Morgen, vi bleve overfaldne af Janitskarerne; men, min fiere August! al Slags Lummel og Farer er en reen Lystighed i Sammenligning med den Elendighed, man har at trækkes med i Leiren og paa Marsjerne af Sygdom og Mangel. Den gemene Mand vil leve godt, hvor Leiligheden er dertil; og hvem kan fortænke ham deri, da han ikke forstaaer det bedre; men han ødelægger meget mere, end han fortærer, og maa siden bittert undgielde for sit raske og muntre Bellevnet med Savn og Hunger." — August hørte gierne paa hans Fortælling, og havde gjort sig geografisk bekendt med den Landstrækning, paa hvilken Baronnen havde kæmpet, saa at han ved sine Spørgsmaal kunde oplive hans Fortælling, der gav en anskuelig Forestilling om en Leveart, hvis Møie og Farer vise Mennesket i en sørgelig men lærerig Stilling.

Dog naar Baronens Fortælling var forbi, søgte August, idet Diet hæftede sig paa de omliggende Gaarde og Byer, at gjøre ham opmærksom paa adskillige Forbedringer, som kunde gøres, og grædeviis førte han da sin Herre paa Forestillingen om: at han ved faste Indretninger skulde sikke sine Undergivnes Vel for Fremtiden og betrygge dem mod vilkaarlig og slet Behandling, som kunde udslætte Sporene af hans Mildhed og Velgjørelse. Baronnen var virkelig mild og velgjørende; hans Hiem:

komst fra Udlandet havde gjort Epoke i hans Un-
 derhavendes Tilfredshed og Velstand; uden at man
 just kunde sige, at de før vare mishandlede, vare
 der dog adskillige Misbrug, der ved Rølden havde
 faaet Udseende af Rettigheder, og som især ved
 Forvaltningen virkede skadeligt paa Landboernes Vel
 og Sind; saasnart Palnemoer først indsaae sligt,
 saa var der ingen egen Fordeel, der kunde hindre
 ham i, at gjøre en Forandring til det Bedre. Men
 der vare to Omstændigheder, som hver for sig var
 istand til at forekomme enhver Forandring; den ene
 var: at hans Jagt, og især hans Støverjagt, ikke
 maatte fordærves derved; den anden var: at der
 intet Indgreb maatte skee i de Rettigheder, hans
 Forfædre som Godseiere og Baroner havde havt;
 derom var hans Valgsprog: det er en Skurk som
 misbruger sine Rettigheder, men en Ridding der
 eftergiver noget af dem. Hvor disse to Indven-
 dinger kunde møde, maatte August tie med ethvert
 Forslag; mødte de ikke, saa gik det let igiennem,
 især hvor det var til siensynlig Fordeel eller Behag
 for andre.

XVIII.

Den Efterretning maae I tage Jer til Minde,
I, som vil løbe til en Paurbærkrands iblinde;
Poeter fødes ei, det maa I stadig troe,
Skiondt af Misundelse de fleste mene So.

Frants Hansen.

Det var til megen Fordeel for Julies Gemyt, at Onkelen betroede hende til, ofte at uddele hans Begierninger; vel var hun altid stemt, til at gjøre sig lystig, der hvor hun fandt noget latterligt, og det uden at tage Hensyn til Ting eller Personer, til disses Alder eller Stand; men med den meest indreilige Følelse deeltog hun ogsaa i en Ulykkelige Skæbne. Denne Følelse faaer en meget skæv ja endog umoralisk Retning ved den tankeløse Uddeling af Smaagaver til Tiggere; den Unge, der ikke kien- der Goddædighed under anden Form, faaer tilsidst derved et sløvt Hjerter for den sande Medlidenhed; saaledes var det næsten gaaet Julie, da hun havde levet blandt Menneſker, der ligesom kastede deres ubetydelige Gaver fra dem, for at faae den Klagende til at tie, eller paa en saa nem Maade søgte at løskjøbe dem fra Medlidenheds Pligter. Her faae hun Goddædighed under en langt anden Form. Den Klagende maatte gjøre Regnskab for sin Trang og sine Planer for Fremtiden; Baronnen hørte derpaa med alvorlig Mildhed og meddeelte derefter sine Advarsler eller Raad; eller Julie maatte, først ledsaget af sin Onkel, siden ofte allene, bringe Sø-

demidler, Lægedom eller Penge til de Syge og Gamle, som ikke personligen kunde indfinde sig paa Borgen: derved blev hun vant til, uden overspendt eller tomt Føleri, at see den menneskelige Elendighed for sine Dine: og dette er det eneste Middel, til at kiende den, faae Følelse for den, at kunne med Held formindske eller fjerne den. Vel vare hendes Forslag om Gavernes Uddeling i Begyndelsen ligesaa ubestemte, lunefulde og heftige som hendes øvrige Væsen; men Onkelens faste Plan og findige Formaninger overbeviste hende snart om, at hun her ikke skulde raade, men lære og adlyde. Inden føie Tid kiendte Julie ikke allene alle Omegnens Narre, som man kunde lee ad, men ogsaa alle dens Ulykkelige, som man kunde græde over og burde hjælpe; og hun følte sit indre Væsen æret og forædlet, ved at være fortrolig Deeltagerinde i Udførelsen af saa skønne Pligter.

En Dag var Julie i usædvanlig stille og alvorlig Stemning, saa at Onkelen forundrede sig derover og tilsidst lidt utaalmodig spurgte hende: "Om Høgen havde taget en af hendes Duer? eller om hendes Yndlingskat var syg?" Smilende lovede hun de sorte, glindsende Dine i veiret, idet hun udbrød med Fyrighed: "Kiære, søde Onkel! jeg maa endelig lære at spille!" — "Hvor kommer nu det Indfald fra?" spurgte Baronnen forundret; "jeg kiender ingen af Virtuoserne heromkring, der kunde opvække Din Lyst." — "Har da Onkel aldrig hørt

August at spille?" — "Nei," svarede Onkelen paa dette Spørgsmaal, "jeg veed slet ikke deraf. Hm! Et besynderligt Menneske! Man kommer aldrig efter, hvad han veed og forstaaer, undtagen saadan ved Leilighed; selv kommer han aldrig frem med det, undtagen man maa bede ham derom. Hør, lille Julie! jeg saa gjerne, at han ikke blev behandlet som saadan en almindelig Tiener; han forstaaer en heel Deel; er en god Karl. Du forstaaer mig nok, lille Julie! hvad jeg vil sige. Men paa hvilket Instrument spiller han da?" — "Ja, søde Onkel! det veed jeg saamænd slet ikke; jeg har kun hørt ham, men ikke seet ham spille. De veed, at hans Vinduer vende ud til Enden af den store Almeallee; jeg gik igaar mod Aften der og tænkte paa ingen Ting, da jeg hørte nogle Toner . . . o fiere Onkel! De kan slet ikke forestille Dem disse Toner!" —

Vi udelode Julies Deflamationer, der deels kom af, at hun havde hørt August baade at spille og synge, deels fremførtes, for at besmykke hendes Bøn. Slutningen var, at man sendte Bud efter August, og spurgte ham: om han vilde undervise Frøken Julie i at spille paa et Instrument, som man ikke kunde nævne, fordi man ikke kiendte det. August vægrede sig længe, idet han undskyldte sig med sine ringe Talenter, deels forestillede dem, at hans Instrument var meget ufuldkomment, og slet ikke kunde frembringe nogen Virkning, naar

man ikke sang dertil. — "Ja, dertil er jeg saameend ganske villig," raabte Julie; "men lad min Onkel dog engang høre Dem; det er en Skam af Dem, kiere Hr. August! at De ikke har villet unde ham den Fornøielse." — Enten August nu peeb eller sang, maatte han hente sin Luth og lade sig høre.

August overraskede Baronen, ved at synge for ham et Familiefagn, som denne engang i Fortrolighed havde fortalt ham, idet de reed til et fiernt Jagtparti, og som han havde sat i Kiim.

Langs Stiernebuens stille Blaane
 Lindrende den blege Maane
 Hensvæver mild og veemodsfuld;
 Gryllen natlig Hymne synger,
 Og paa smaae Kierminder gynger
 Straalende Dugdraabers Guld.

Omsuset staaer af lune Vinde
 Kinenhøi's de røde Linde;
 Derinde Fruen Hedevig,
 Af trofaste Terner pleiet,
 Ligger svag paa Barselleiet,
 From og bleeg og ynderig.

Husbonden selv den kristne Herre,
 Jovrig for sin Jesu Vre
 I Plade drog hen til hans Grav.
 Buggen staaer ved Hedvigs Side;
 Glade Moderblik nedglide
 Paa den Søn, Gud hende gav.

I hellig Bog med Sølvfæste
 Aftenandagt from hun læste;
 Alt Ternen dybt i Søvnens laae.
 Da ved Ekin af Lampens Flamme
 Saa hun i sit stille Kammer
 Stirrende en Tude staae.

Hun undres lidt men freidig tager
 Hen til søde Honningkager,
 Paa Gulvet smulrende dem brød;
 Taus hun da med Haanden vinker:
 Venligt Tudsens Dine blinker,
 Stille den gik hen og nød.

Den Aften kom og der kom tvende,
 Dyret atter saaes af hende;
 Det kom og spiste, gik igien.
 Atter søgt af hendes Blikke
 Fjerde Aften kom det ikke,
 Saa gik trende Nætter hen.

Hvad i Verden der end truer,
 Hvo Herren fiender, ikke gruer.
 Fru Hedvig taug med roligt Blod,
 Tænkte smilende paa Tudsens:
 Men en Midnat saae med Studsen,
 At en Dværg i Kamret stod.

"Tilgiv mig, Frue! jeg Dig vækker,
 Og om Synet Dig lidt skrækker!" —
 Af Kammer brudte lod hans Ord: —

"Haardt min Qvinde er i Nøden,
Hun et Offer er for Døden
Med det end ufødte Noer."

"Jeg var den Tudsø Du bespiste,
Trøstlig Du mig Godhed viste
Foruden Fordom eller Frygt;
Uvant Syn Dig ikke skræmte,
Læs Du det forstandig giemte;
Dig jeg tør anraabe trygt."

"Mod, Forstand og Fromhed, Hulde!
Maatte samles, om jeg skulde
Den finde, som os hielp kan.
Dyb og lang og mørk er Stien,
Farefuld er mindste Bien;
Væ, da Væ mig arme Mand!"

""Gaa, stakkels Dværg! Du mig ledsage
Til Din Bolig og tilbage.
Tag Gud! min Spæde i Din Favn!
Intet Mørke, ingen Hule
For Guds Afsyn os kan skjule;
Kom, jeg gaaer i Jesu Navn.""

Dg nu med korte Skridt men rappe
Dværgen gik ad Taarnets Trappe,
Dg Hedevis gik stille med.
Giennem ukiendt Dør og lange,
Lave, krumme, skumle Gange
Dybere gik stedse ned.

En Lyd af Dyr, som Jorden skjuler!
 Kilderne i Grundens Huler
 Gientonende mod Væggen staae,
 Hedvig gaaer med foldte Hænder,
 Ei et Blik til Siden vender,
 Før ved Dværgens Dør de staae.

Ind triner hun og faaer at se
 Lille, peen og vakker Stue,
 Opmuret af det hvide Leer.
 Reenlighed og Velstand ikke
 Undgaaer sig Husmoders Blikke;
 Venlig hun omkring sig seer.

Wellugtende paa Urnen brændte
 Dviste, som hun ikke kendte,
 Men Duften var saa qvæg og hulb.
 Huusgeraadet alt derinde,
 Kruse, Fæde, Kof og Vinde
 Var' af pure Sølv og Guld.

Paa Silkeseng Dværginden ligger,
 Hedvig om Hielp hun tigger,
 Og sukker, græder, vaander sig.
 Men en Flok af Koner, Terner,
 Vimser, hvidsker, nærmer, fierner
 Sig paa hendes Vink og Skrig.

Ei Hedvig stod længe stille;
 Hun sig skyndte hen til lille
 Men smukke Bib i Nød bestødt.

Knap en Time var henrunden,
 Før al Fare var forsvunden
 Og det lille Noer var klædt.

Den frelste Moder rolig hvilte,
 Faderen ved Buggen smilte,
 Og Glædens Taare randt derved.
 Gæsterne i lille Stue
 Vimse fra og til og skue
 Venligt til Nyfødte ned.

"Lad mig Din Haand erkiendtlig trykke!
 See, Dit Værk er al vor Lykke:
 Velsign, Du Fromme! dette Noer.
 Hvad kan jeg til Løn Dig bringe?
 Guldet er for Dig for ringe,
 Ingen Tak af mig for stor."

""Vor Gud har bønhørt Eders Klage:
 Han er mægtig i de Evage,
 Al Eders Tak tilhører ham.
 Han beskyttede denne Spæde,
 Give ham og Eder Glæde,
 Fjerne ham fra Last og Skam.""

""For Morgensøel vor Jord kan røre,
 Til min Bolig Du mig føre!
 Mig altfor tung er denne Luft.
 Brystet mig af den betrænges,
 Til min Søn igien mig længes,
 Og til Blomstens lette Døft.""

"Før jeg med Dig skal gaae tilbage,
 Venlig Du af mig modtage
 En Ring, en Haspe og et Sværd,
 Purest Guld er alle Dele,
 De tilsammen er det Hele,
 Som har høit og stadigt Værd."

"De underfulde, store Kræfter,
 Jordens Slægt tit sukker efter,
 Sig skiule i den dybe Jord.
 Du fortæner dem at finde
 Og besidde, hulde Qvinde!
 Ingen Skat er Dig for stor."

"Du venligen mig først bespiste,
 Trøstig mig Din Godhed viste,
 Foruden Fordom eller Frygt.
 Uvant Syn Dig ikke skræmte,
 Læs Du det forstandig giemte,
 Og jeg Dig anraabte trygt."

"Modtag da Ringen, Troffabs Smykke,
 Haspen, Huslighedens Lykke,
 Og Sværdet, ædelt Mandemod!
 Naar foreent Din Slægt dem holder,
 Det bestandig da den volder
 Ære, Magt og Overflod."

"Enhver for sig altid udbredte
 Held paa Jorden, men adspredte
 De tabe kan det større Værd."

Modgang Troffabs Fryd tit saarer,
 Huslig Dyd tit fælder Taarer,
 Modet blier til Vikingsfærd."

"Men der hvor Ringen, Haspen, Sværdet,
 Elsket, nyttet, uforfærdet,
 Foreente hver udrette Sit.
 Held med Hæder stedse stiger,
 Og i Dannerkongens Riger
 Intet Huus skal sees som Dit."

Imens paa Dværgens Ord hun hørte,
 Hedevisg tilbageførte
 Sin Ring, sin Haspe og sit Sværd;
 Af sin skionne Daad forskionnet,
 Mere glædet end belønnet
 Fro hun hilste Dagens Skær.

I Rining blinker Dagmoers Flamme,
 Da tilbage til sit Kammer
 Sødt slumrende sin Søn hun fandt.
 Ved hans Bugge Tak hun sender
 Op til Gud med foldte Hænder. —
 Hanen goel og Dværgen svandt.

Ei eet af Dværgens Ord hun glemte,
 Men omhyggelig strax glemte
 Sin Ring, sin Haspe og sit Sværd:
 Da sin Husbond hun dem viste,
 Trofast han med hende priste
 Alle trees foreentes Værd.

Dyd, Fromhed, Trofasthed og Ynde
 For den fjerne Slægt forkynde
 En Datter af Fru Hedvigs Blod;
 Man i Raad og Daad mon kiende,
 Hvor der stod en Søn af hende,
 Thi en Dannemand der stod.

XIX.

Hvad hun mangler,
 Er den gemene daglige Forstand,
 Som gaaer i Flokketal paa Torv og Gader.

Nina. G. 227.

Man kan let forestille sig, at der behøvedes personlig Interesse til, at høre taalmodig paa denne lange Romance; dog lod det til, at Emnet spændte Julies Opmærksomhed, thi da man ved Slutningen taug, uvist om af Riedsomhed eller Eftertænkksomhed, saa spurgte hun pludselig: "hvor ere disse tre Klenodier bleve af? Har Onkel dem, saa maa jeg endelig see dem." — "Jeg kan ikke vise Dig dem," svarede Baronnen meget alvorlig; "overalt er det en Historie, som Du ikke behøver at troe, og som jeg ikke altid er stemt til at tale om. Du skal Du, lille Julie! kun tænke paa Din Musik og lad mig see, at Du ikke gjør August hans Undervisning for besværlig. Men eet Vilkaar udbeder

jeg mig herved, nemlig at jeg ganske maa være fri for, at høre paa Din Musik, indtil Du har opnaaet nogen Færdighed deri; thi saa stor en Elsker jeg er af Musik, saa angst er jeg for at høre paa Underviisning og Øvelse deri."

Efter disse Ord gif Baronet bort. August vilde strax begynde med Underviisningen, men Julie havde sine Tanter saa ganske henvendte paa Fortællingen om Fru Hedevis, at han slet ikke kunde faae sin Elev til at give Agt. "Jeg gad dog vide," sagde hun, "hvorledes det egentlig hænger sammen med disse Aenodier: det er jo en Historie, som egentlig angaaer mig, jeg kan blive ganske bange, naar jeg tænker paa den Mulighed, at disse tre Ting kunde være blevene adspredte; det var jo en sand Ulykke." — "Man gjør virkelig bedst i," svarede August, "ikke at tage slige Sagn eller Eventyr alt for alvorligt; de Personer, som de angaae, kunne let af Forsængelighed eller smigrende Forhaabninger fristes, til at betragte dem med en altfor overtroist Urefrygt. Overalt føler jeg, at jeg har begaaet en Feil. Jeg burde ikke have gjort Dem, min naadige Frøken! bekendt med en Historie, som Deres Onkel kun havde fortalt mig i Fortrolighed. Jeg har fortient hans Uvillie; og De gjør mig en stor Tjeneste, isald De ikke taler mere derom, især til Deres Onkel, da De ellers let kan falde ham besværlig derved og forøge hans Uvillie mod mig."

Julie lovede, ikke at spørge Onkelen mere derom og heller ikke at fortælle dette Sagn til nogen Uvedkommende. Hun haabede imidlertid, hos Tante Beatrice, at indhente nogen Oplysning, men dette fraraadede August hende, da Tanten maaskee var den Person, af hvilken Onkelen mindst ønskede den Sag bragt paa Bane. Julie blev ganske ærgerlig over, at hun saaledes saae sig nødt til, at slippe Traaden i denne Historie; hun meente, at den stod i Forbindelse med det hemmelighedsfulde Taarn her paa Gaarden, om hvilket man sagde, at det i mange Aar ikke havde været besøgt af nogen, og hvortil hun heller ikke havde kunnet opdage nogen Indgang. August tilstod, at dette Taarn ogsaa havde tiltrukket sig hans Opmærksomhed, men at han ligesaa lidt som hun vidste nogen Besteed derom. Han havde lagt Mærke til, at Baronens Ugiernere saae, at man bekymrede sig derom; han lovede hende imidlertid, at meddele hende enhver Oplysning, han kunde træffe paa enten om Taarnet eller om Dværge og Foræringer.

Underviisningen i Musikken blev nu daglig fortsat, og Baronens Gik altid bort i den Time som var bestemt dertil, for ikke at høre paa en Klump af ganske isolerede og som oftest uharmoniske Toner, der altid ere ubehagelige for en Fredes Dreng. Julie var vel siden langt fra ikke saa uagtsom som første Gang, men dog vilde det slet ikke gaae fremad med Underviisningen; det var hende yderst van-

stelig at faae Tingene stillede i den Orden, som August vilde have dem, og Utaalmodighedens Lærere stode hende i Dinene, naar hun selv kunde høre, at hun hvert Dieblisk greb en urigtig Tone. "Ak!" raabte hun omsider hæftig, idet hun reiste sig og rakte Luthen ihast til August, "ak jeg kan ingen Ting lære! jeg er et forfømt ulykkelig Barn! jeg kan ingen Ting og er fordømt til at tie, naar forstandige Folk tale sammen, eller til at udsætte mig for Spot!" — August søgte at trøste og opmuntre hende, idet han forestillede: at i enhver Kunst eller Videnskab ere de første Elementer baade de kiedsommeligste og vanskeligste at lære; det havde han, tilstod han selv, erfaret og derover forfømt at lære adskillige Kundskaber, som han nu meget savnede.

Julie tog taalmodig igien fat paa Luthen og lod det ikke mangle paa Glid; men Anledningen til hendes hæftige Klage kiendte August ikke. Fra Nabhogaardene besøgte adskillige agtværdige Beboere Baronen og udgiorde hans egentlige Omgangskreds; fra denne maa man adskille de ikke saa Bisiter, som man paa Landet modtager for Høfligheds Skyld, omgaaes med Kiedsomhed og siger Farvel med Fornøielse. Naar besøgende Damer af denne Art kom til Tante Beatrice, var det en sand Festivitet for Julie; af deres Samtaler om Torvepriser, Tærte-lavning og Tienestefolk udpillede hun saa mange forsmiste Fremstillinger, at Onkelen, uagtet han hie-

telig loe ad hende, dog ofte maatte giøre hende opmærksom paa, at det, hun fandt saa latterligt, dog havde en alvorlig og agtværdig Side; og advarende lagde han til: "man faaer aldrig farligere Fiender, end dem, der have følt vor Spot, og jo mere de have fortient den, desto begierligere ere de efter at hævne dem." Denne Frygt trykkede imidlertid ikke Julies Hierte, men naar hun hørte Mænd og Qvinder samtale om Fædrelandets gamle Tildragelser, om Verdens Forfatning eller Historie, saa ærgrede det hende, at hun deels ikke kunde tale med, deels slet ikke forstod hvad de sagde, deels ikke vidste, hvor de Steder laae, paa hvilke der var foregaaet Tildragelser, som opvakte hendes Deeltagelse. Hun undsaae sig derved, men skjulede sin Undseelse og Uvidenhed under adspredt og munter Bidskab.

Blandt Besøgerne var især en temmelig aldrende Geheimeraad, hvis Opmærksomhed Julie havde tiltrukket sig ved sin Skønhed og sit Ynde. Af sand Interesse for saa elskværdig en Skabning, gav han sig i spøgende Samtale med hende; men med hans skarpseende Blik, der var øvet i Omgang med mangehaande Mennesker, dem han havde studeret og brugt til sine Hensigter, opdagede han snart, at der indenfor den skønne Maske var vel tomt; og da han endog kom efter, at hun ikke engang kunde tale rigtigt Fransk, saa endte han Samtalen med sin Spot, som hun vel ikke forstod,

men dog mærkede, og især med et vist medlidende, haanligt Smil; dette Smil var ikke undgaaet hendes Øie, og det glemte hun ham aldrig. Der var hos hende ikke mindste Tanke, om at hævne sig; dertil var hun for godmodig og sølte sig desuden for svag; men Samtalen med ham havde aabnet hende Vinene over hendes indre Forfatning, over hendes Rundskabers Mæsse og Omfang. Hun ønskede sig Rundskaber, men vidste ikke, hvorfra hun nu skulde faae dem; hun var bedrøvet over deres Savn, men undseelig ved at tilstaae, at hun ikke havde dem. Om denne hendes Stemning kom af forfængelig Lyst, til ogsaa at kunne behage ved sin Samtale; om den reiste sig af Trang til Tidsfordriv eller af virkelig Attraa, til at komme paa et høiere Trin i den intellectuelle Verden: disse Tvivl overlader hendes Biograf til en skarpere Menneskefiender at opløse. Vi overstred vort Kald, om vi her indlod os i at forklare, hvor vi blot skulde fortælle; og desuden maae vi tilstaae, at der er ingen Ting, der forekommer os skræffeligere, end om vor skionne Læserinde ved vor Fortælling skulde beklage sig over Riedsomhed.

Denne Følelse var nærværende at tage Overhaand hos Julie, da Augusts Underviisning slet ikke ret kunde gjøre nogen Fremgang, og hun efter flere Timers Anstrængelse ei saae sig istand til, taaleliggen at udføre et Accompagnement til en af hendes Yndlingsviser. Tilslidst kom hun af sig selv paa

det Indfald: at August blot skulde spille for hende tre til fire Gange den Musik, hun vilde lære, der: paa overlade hende Luthen og uden at han hørte paa hende, vilde hun da øve sig og siden lade sig høre for ham. August rystede paa Hovedet ved dette Indfald, men efter faa Dages Forløb saae han den forunderligste Virkning deraf. Julie foretog nu med temmelig Færdighed sin Musik for ham og ledsagede den med sin sonore Stemme; han hørte sine Toner igien, men i en Stil, som var ham fremmed, i en Maneer, som ofte henrev ham ved sine raske, romantiske Sving. Undertiden fandt han i Takten og enkelte Sætninger Feil, som han troede at burde rette, men Julie afbrød ham: "sig mig kun Feilene; maaskee jeg da kan undgaae dem i Fremtiden, men De maa ikke forlange, at jeg skal rette dem i de Stykker, jeg alt har lært; saaledes som De nu har hørt det, kan jeg spille dem, men ethvert Forsøg paa, at gjøre det anderledes, vil nu mislykkes for mig. Det er ikke min Færdighed, mit Overlæg, men min indvortes Aand, som frembringer disse Toner, og De skal see, at de ret godt ville behage Onkel." — Et Forsøg derpaa blev anstillet, og lyktes meget vel. Selv Lante Beatrice gav sit naadige Bifald, men ledsagede det med en Formaning mod alle unyttige Kunster, der kun anstod Noturiers, som ikke havde andet at leve af. Baronnen, som ikke kunde lide det ondskabsfulde i denne Anmærkning, var maaskee just derfor

meget ødsel i sin Noes, især over Augusts Talent til at undervise. Denne modtog med Undseelse en Noes, som han nok følte, at han ei ganske for: tiente, da Julies Talent egentlig var gaaet forbi hans Underviisning.

Onkelen ledsagede ogsaa sit Bifald med Foræ: ringen af en ny Luth til Julie, den hun modtog med megen Glæde. Men neppe havde hun prøvet den, før hun inderligen bad August, at bytte med hende: "thi Deres Instrument," sagde hun, "er meget villigere til at læmpe sig efter mig; jeg vil overlade til Dem, at sætte Skif paa det ny an: komne, og lære det Artighed; det gaaer langt over mine Kræfter."

XX.

Nu er ikke Tid at prøve, hvem
Af os der nemmest græder.

Dag i Optrin af Kæmpelivet.

Gieldnere end forhen ledsagede Julie sin Onkel tilhest og paa Jagten, efterat August havde be: gyndt, at undervise hende i Musik, og da han til: lige laante hende Bøger, som hun fandt Smag i at læse. Imidlertid var hun dog en Dag fulgt med ham omtrent en halv Mil fra Gaarden og begge vare ikke forsynede med Geværer. Da de

vare komne et Par hundrede Skridt ind paa en Skovvei, fik Baronen Die paa en Bildttyv, der stod og opskar et Dyr. Der fandtes paa den hele Jord ikke nogen ham mere forhadet Skabning, end en Krybskryt, og Synet af en saadan opvakte altid hos ham Tanken om Angreb og Straf. Da han saae Bildttyvens Gevær i nogen Afstand lænet op til et Træ, saa bad han Julie at blive tilbage, listede sig hen og da han havde fat i Geværret, tilraabte han Personen: "det er et smukt Gevær Du har!" — Han havde ventet, at Tyven skulde blevet bange og løbet sin Vej, men idetsked grinte denne ham temmelig rolig imøde: "Gode Herre! skulde lade det staae; han kunde let komme til Skade med den Tingest; hun er ikke at spøge med." — "Tak for Dit gode Raad," sagde Baron, idet han søgte at vedligeholde den koldblodige Tone, men lidt efter lidt nærmede sig: "jeg er en god Kiender af Geværer og vilde gierne vide, hvad Du turde forlange for dette?" — "Er den naadige Hr. Baron forlegen for at handle, saa vil jeg raade Dem til, at henvende Dem til min Kammerat, som der staaer henne; hu, han har en Rifsel der sætter midt i en Rigsort paa 120 Skridt;" med disse Ord pegede Bildttyven hen til en Side og Baron, som kastede Blikene derhen, saae virkelig en Person, der med sit Gevær sigtede lige paa ham. Der syntes i denne Stilling ingen anden Udvei end at capitulere; dette vilde Baron

paa ingen Maade, da det ganske streed mod hans Følelse, at tale et venligt Ord til slige Folk. Han vendte sig derfor pludselig om og raabte henimod Julie, at hun skulde løbe op mod Gaarden og gjøre Ansrig. Det lod til, at Krybskytterne bleve noget forskrækkede, ved at see den hvide Gestalt ile frem og ikke bie med Ansriget, men strax at istemme det, saa det gav Gienklang i Trætoppene. Baron, der stedse saae Geværpiiben at pege paa sig, søgte at stille sig saaledes, at han var noget dækket af smaae Træstammer, og da han altid i sine daglige Klæder havde en Krudtmaaler i Knaphullet, saa greb han denne og gav dermed en pibende Skingren, som alle Jægere godt kiende; men neppe var denne Lyd hørt, saa blev der skudt og han sank blødende til Jorden; det syntes forbi med ham, da den første Bildttyv nærmede sig med den af Dyret endnu blodige Kniv, men pludselig forandrede Scenen sig; i det den anden Bildttyv trykkede løs, havde han pludselig faaet et Slag i Hovedet af en omvendt Knippel, saa at han segnede bevidstløs til Jorden; og da August sprang frem, saa studsede han med Kniven, og gav sig til at løbe. August forfulgte den Løbende af alle Kræfter, men blev snart vaer, at Farten gik henimod et Gevær, opstillet til et Træ; August anstrængede derfor alle sine Kræfter, for at naae den Løbende, og var virkelig saa lykkelig, at komme denne saa nær, at han, idet Geværet skulde gribes, gav ham et dyg-

tigt Stød til Siden, saa at Bildttysen forfeilede sit Greb, og August saae sig i Besiddelse af Geværet. Den Løbende fortsatte sin Fart og forsvandt strax mellem Buskene.

Denne Tildragelse foregik i eet Dieblisk langt hurtigere, end vi have kunnet beskrive den. August, som ihast havde overbevist sig om, at det Gevæhr, han havde faaet fat paa, var ladet, fandt det ikke raadeligt at forfølge Flygtningen, men skyndte sig hen til det Sted, hvor Baronens var falden. Denne sad overende i Græsset og havde i dette Dieblisk ingen anden Følelse end Forbittrelse mod Krybskytterne. Forgjæves spurgte August ham, hvorledes han befandt sig? han svarede kun med Skældord og Forbandelser over Kjeltringerne. Julie var bleven forfækket over Skuddet, men var af Deeltagelse for sin Onkel og for at dele hans Skæbne, vendt tilbage; bleg som et Løg raabte hun: "af fiere, fiere Onkel! De bløder jo!" og nu først blev August vaer, at Blodet piblede frem af den høire Side paa hans Klæder. Med inderlig Bedrøvelse saae han sin elskede Belgiorer maaskee farligt saaret; men tabte dog ikke sin Fatning, idet han indsaae: at han her maatte være en Bagt baade for Baronens og Julies Sikkerhed. Da han saae den, som hans Knortekjæp engang havde truffet, tumlende at reise sig igien, saa foer han ilend de ind paa ham, og for Synderen fik Tid, til at gjøre Forbøn for sig, fik han et Slag igien, som

berøvede ham al Samling. August tog ikke i Betænkning, at begaae denne morderiske Handling; ikke saa meget for at hegne Skuddet paa Baronnen, som af Frygt for, at den Bortløbne skulde komme tilbage med flere Medskyldige; Skuddet blev derfor vaersomt giemt for at bruges i Nødsfald.

Saa snart August kom tilbage til Baronnen, var hans første Tanke, at Julie skulde skynde sig til Kinenhøi, for at faae Folk ud, der kunde hjælpe til, at bringe Baronnen hjem, da han formodentlig ikke selv var istand til at gaae. Julie var strax villig til at løbe, og August saa frygtsom efter hende, da hun let kunde blive anfaldet, før hun kom udaf Skoven. Imidlertid reiste Baronnen sig og vilde prøve paa, hvorvidt han selv formaaede, at gaae hjemad. "De Hunde," sagde han, "har skudt med Rendefugler; thi jeg har meer end et Saar." — Han blev stedse blegere, hans Gang mere langsom og besværligere, saa at August snart mere bar end understøttede ham, og var nærvæd at segne under sin Byrde. De vare endnu kun Halvveien af Skoven, da Julie kom tilbage med nogle Plovfolk, hun fra næste Mark havde raabt til sig. Nat men smilende sagde Baronnen: "Det havde været bedre, min Glut! Du var gaaet lige til Gaarden og hentet mig en Vogn herud, thi alle disse Folk kunne dog ikke lave en rigtig Seng, til at bære en saaret Soldat paa." — August bad blot om nogen Anvisning, da han vel haabede,

med Bøndernes Hielp at faae den istand. Baronnen begyndte at forklare, hvorledes den blev formet af Geværer, som bleve lagte forsviis over hinanden; men maatte ofte standse af Smerter, som udmattede ham; imidlertid var en ung Knøs sprungen afsted, for at spænde en Hest fra en Plov og ile til Gaarden. En af Plovfiørerne havde taget sin Øxe med sig; med denne huggede man Grene af Træer og Buske; August hjalp til med sin Høvekniv, og snart havde de en taalelig Bærebør færdig, sammenbunden med Vidier.

Baronen blev lagt paa den; men da man vilde bære ham hen til Gaarden, bad han om, at bringes hen til Stedet, hvor den Person laae, som havde skudt paa ham. "Man skal," sagde han, "skiere Navnet udaf hans Skjorte og tage til sig alle de Ting, han har hos sig, som kunne lede paa Spor efter, hvem han og hans Medskyldige ere." August indvendte vel, at denne Forlængelse af Veien kunde være farlig for hans Saar, men Baronnen svarede blot: "tien mig nu i det!" — August tilbød nu at ville gaae allene derhen; men Baronnen sagde utaalmelig: "Nei, min Søn! det skal Du ikke; jeg vil med; thi naar vi ere saa mange, vove de Gæsthye dog vel ikke at angribe Dig." — Toget gif hen til det bestemte Sted og August skyndte sig med at udføre sin Herres Villie, for at han desto snarere kunde komme hjem; men da han kom tilbage til Bærebøren, laae Baronnen besvimet paa

den; Dødens Blegghed havde udbredt sig over hans Ansigt, og Bønderne skode med foldte Hænder og dybe Klager omkring ham. Hver Godseier, der kan eller vil reise Monumenter af Marmor over sig selv, maatte ønske, at kunne bortbytte dem for en eneste af de Taarer, som faldt ved Palnamoers Baare.

Sorgen var nærved at berøve August hans Kræfter; dog med dyb men fast Stemme gav han Befaling til, at løfte Bærestolen op og bringe den fremad. Ved Udgangen af Stoven mødte dem Karetten; Søsteren Beatrice og Julie sad i den; da den første saa sin Broders blege Ansigt, saa op: løstede hun et jamrende Skrig, der forstrækkede alle, som hørte det. Julie, som den sande Sorg, var bleg, modløs og taus; de Klager, hun lod høre, vare meningsløse og afbrudte af Taarer. Det er uvidt, om Baronens gode Natur eller hans Søsters Klageskrig først vakte ham af hans Besvimelse; men da han vaagnede, saa han venlig op til August, der sad ved hans Side i Karetten, holdt ham i sine Arme og badede ham med sine Taarer, men Baronnen sagde ikke et Ord til ham. Derimod sagde han smilende til Søsteren: "Kiære Beatrice! Du gjør en slem Musik til en jammerlig Dands." — Langsamt gik Kjørselen til Gaarden, og med megen Møie fik de Baronnen bragt tilfængs, da nok en Besvimelse satte alle i den dødeligste Angst. Stazfetter reed og Bogne førte til alle Sider, for at hente de dædeligste Læger. Gaarden var opfyldt med

Mennesker, der hvert Dieblig spurgte efter en saaelstet Persons Befindende; og mange af dem vilde endelig see ham, da Rygtet alt havde forkyndt hans Død.

XXI.

Den ædle Lægekunst vel er
En synderlig Guds Gave:
Kun nogle sære Mennesker
Den given er at have.

A. Bording.

Den første Læge, som indfandt sig, var Hr. Schlagader, en vakker Lystet, som var kommen til Danmark ved Rustningerne i Aaret 1762. Han gav den trøstelige Forsikkring, at Baronens Saar vel vare stærke, men ikke farlige; Rendesuglerne havde nemlig streifet hans høire Ribbeen, og een eller to af dem, hvilket han ei strax kunde bestemme, var bleven siddende i den høire Overarm. Besvimelserne, sagde han, skulde man ikke bryde sig om, da de ikke vare en Følge af Saarenes Farlighed, men af den Saaredes Constitution; for Næsten maatte der skee en Operation med Armen og der vilde indfinde sig en Saarseber; men Livsfare frygtede han slet ikke for og anbefalede Rolighed og god Pleie for den Syge. Lillige raadede han,

at der ikke skulde modtages andre Besøg end de, der vare Baronens meget kjerkomne og kunde mere eller adsprede ham.

Det blev afgjort, at Tante Beatrice skulde modtage alle Statsbesøg og affærdige dem, for at kedsommelige Naboer ikke skulde kiede eller ærgre Baronens ved utidige Spørgsmaal, med hvilke mange ødsle ved slig Leilighed; de maatte desuden gjøre et desto ubehageligere Indtryk paa Patienten, da han baade skammede sig ved at han var overrumplet af Bildtthvene, og var yderst forbittret over Indgrebet i hans Jagtrettigheder; kun August's, Forvalterens og fleres Forsikringer om, at alle Midler skulde blive anvendte, for at faae Krydsbeskytterne opdagede og affraffede, formaaede Patienten til, at holde sig i Rørelighed og ikke selv at drive paa Sagens Fremme; thi ligesaa villig han var, til at bevise Velgierninger og til at eftergive sine pecuniaire Rettigheder, saa ivrig var han i, at hævne en tilføiet Uret og især i at paatale enhver Rettighed, der efter hans Mening tilkom ham som friherrelig Godseier. Breden er altid for ethvert godt Menneske en besværlig Tølelse, men for den Syge er den tillige skadelig; Lægen underrettede derfor Baronens Omgivelser om, at de saa meget muligt skulde holde Baronens Tanker borte fra Alt, som kunde vedligeholde eller opirre hans Bredde.

August paatog sig villig, som man let kan forestille sig, at vaage hos den Syge og at pleie

ham: han gjorde det desto hellere, da Baronet gjerne saa ham hos sig, og et Par Gange, da han var fraværende, med Jver havde spurgt efter ham. Julie kunde ikke vise sin Onkel samme Tieneste, thi hun befandt sig ikke vel: enten Angsten, hun havde udstaaet, eller den hurtige Løben efter Folkene havde paadraget hende et Feberanfald, ved hvilket Lægen betænksom rystede paa Hovedet og tilraadede, at hun skulde holde Sengen; dette vilde hun ikke, uagtet Lægen gjorde sig vred ved hendes Bægring, før han forsikrede hende om, at Onkelen var uden Fare og blev tilbørligen pleiet af August; denne maatte indfinde sig ved hendes Seng og høitideligen love hende: at han aldrig noget Dødelik vilde forlade hendes Onkel saalænge denne behøvede hans Pleie eller ønskede hans Selskab. Man forestillede hende, at August dog selv undertiden kunde trænge til Hvile og Udspredelse. "Nei, det er ikke sandt," raabte Julie, "naar en Person, som man elsker, er i Fare, trænger man ikke til nogen Hvile og man skal ikke have nogen Udspredelse. Og ikke sandt, August! De elsker min Onkel?" — "Jeg skal vist holde, hvad jeg har lovet; vær De blot rolig," var August's Svar, idet han gik, underlig tilmode over den Hefstighed, hvormed hun havde tilsalet ham.

Baronen havde yttret det Ønske, at alle Forretninger og Arbeider paa Gaarden maatte i hans Sygdom gaae deres regelmæssige Gang, for at in:

gen skulde lide ved den og han selv ved sin Helbredelse desto mindre erindres om den. Alting gik ogsaa vel i Begyndelsen. Schlagader havde i Forening med en anden duelig Læge, som det aldrig mangler paa hos os, men som for sit gode Rygs Skyld var hentet langveis fra, foretaget Operationen med Armen; den syntes heldigen tilendebragt og Patienten befandt sig vel; han spøgede over, at han uskadt var sluppen fra sine Felttog blandt Tyrker, men nu skulde saares af en Landsmand; denne Person, blev man enig om, maatte nødvendig nedstamme fra en af de Fremmede, som ved flere Leiligheder var bragt herind; ægte Dansk kunde han ikke være. Men snart glemte man at spørge; Gaarfeberen modtog en saa voldsom Karakter, at den meget udmattede Baron; andre Tilfælde forenede sig med Feberen, saa Sygdommen blev forviklet, og Lægen saae med frygtsom Mine paa sin fiere Patient. Rygtet derom opfyldte alle Hjerter med Ængstlighed, men ingen ængstedes mere end August; fra mangfoldige Læber opsteeg Bønner til Gud for Baronens Helbredelse; ingen bad med oprigtigere Iver end August; han veeg ikke fra Baronens Bærelse Dag eller Nat; han sov kun af og til nogle Minuter i en gammeldags Lænestoel, hvis Form, som flere maaskee erindre, var saa beqvem for Alderdommen og den natlige Sygepleier; men den er nu fordreven af de nye Moder, der tyranniserer ei engang skaane Bequemmeligheden.

Naar en elsket eller betydelig Person ved ulykkelig Tilfælde er kommen i ængstelig Fare, saa mangler det aldrig paa Rygter om, at der har været Varler som hentydede derpaa. Ingen Oplysning kan forjage denne Almuetro, der oplives og fornyes ved enhver Tildragelse, som forstyrrer Rolighed og Haab, og enhver gjør sig, naar Ulykken er skeet, ligesom en Vre af, at have hørt eller seet noget, som bebudede den. Saaledes havde ogsaa adskillige i de Dage, før Baronens blev saaret, hørt en huul Lyd og travel Alarm i det gamle Taarn, som almindeligen ansaaes for en Familie-Begravelse fra forrige Tider; og da Sygdommen siden tog en ængstelig Vending, saa udbredtes det Rygte, at derfra var hørt en flagende Stemme. Til nærmere Undersøgelse manglede det baade paa Leilighed og endnu mere paa Mod; desuden havde Baronens udtrykkelige forbudet enhver Undersøgelse om, hvad der fandtes i dette Taarn. Dette Forbud forøgede Varlerne's Betydelighed og med Taarer i Øinene fortalte man hinanden, hvor fast man troede: at Baronens skulde døe og hvor meget man vilde savne ham i Fremtiden, især da Godset ved hans Død tilfaldt en Eidearving, der ikke stod i det bedste Rygte for Mildhed og Menneskekierlighed.

Det er meget hyppigen Tilfældet, at naar der møder noget sørgeligt, saa lykkes det Rygtemagerne, at paahæfte en eller anden Skylden derfor. Saa snart en fornem eller betydelig Person uformod-

dentligen kommer til Skade eller døer, saa maa de
 Personer, for hvem den Forulykkede mueligen kun-
 de staaet i veien, lade sig beskylde for onde Anslag,
 for Snigmord eller Forgiftelse. Denne Bending af
 den offentlige Mening viser sig undertiden paa en
 latterlig Maade, men Forestillingen om den har
 uden Tvivl en eller anden Gang virket paa dem,
 paa hvilke Lovene ere for svage til at virke. Uden
 at det var muligt at sige, fra hvem Rygtet kom,
 vare de fleste blevne enige om, at det Skud, som
 havde saaret Palnamoer, var kommet fra en tinget
 Morder; og da Sygdommen blev farlig, var der
 blandt de Folk slet ingen Tvivl om, at de Rendefugler,
 der havde truffet ham, havde været forgiftede. Vel
 hvidskede alle til hinanden derom, men de vare alle
 enige om, hvo der havde foranstaltet Mordet; og
 sandsynligviis kunde da den mistænkte Person ved
 en ringe Anledning bleven et blodigt Offer for det-
 te forbitrende Rygte, naar han ikke til al Lykke
 havde lagt sig af Gigt i Carlsbad, hvor han slet
 ikke tænkte paa de Fæder og Trusler, som bleve ud-
 stødte imod ham. Men var end denne Mistanke
 aldeles ugrundet, saa forøgede den dog Frygten for
 at Palnamoers Liv var i Fare; og det var unu-
 ligt andet, end at al denne Snak om Mistanke
 og Trusler maatte komme Julie for Øret; det kvin-
 delige Lyende, som omgav hende, tog altfor leven-
 de Deel i Snakken, til at fortie den; og man søg-
 te at gjøre sig vigtig for hende, ikke blot ved at
 fortælle den, men endog ved at udsmykke den.

Uden at denne Tidende trængte til den forøgede og forbedrede Udgave, som man trolig sørgede for, at den stedse fik, var den i sig selv af den Natur, at den maatte gjøre et stærkt Indtryk paa Julie; saasnart hun hørte derom, lod hun August falde til sig, for at udspørge ham; Snakken om Barflerne havde han slet ikke lagt Mærke til, og Mistanken troede han ikke; men af hans undvigende Svar og endnu mere af hans bekymrede Ansyn mærkede Julie meget godt, at der var virkelig Frygt for hendes Onkels Liv; da hun havde faaet Visshed herom, udbrød hun i heftige Bebreidelser baade mod Lægen og alle dem der havde pleiet Baronnen, men især mod August; meest for at berolige hende, søgte han at forsvare sig, men hun vilde ikke høre ham. — "Det gaaer, som jeg tænkte; jeg vidste det nok," udbrød Julie i sin Brede; "de Mandfolk vide nok, at snakke om, hvorledes det burde være; de kunne ogsaa udføre en rask Handling, hvor Diebliffet opfordrer dem dertil og det smigrer deres Forsængelighed; men naar det gjelder om, at vise Laalmodighed og vedholdende Kierlighed, da forlader al Lyst og Iver dem, og Gud trøste den, der skal stole paa deres Stadighed." — August kunde smile ad disse Bebreidelser, som han idetmindste ikke fortiente; men havde han været roligt nok stemt dertil, saa havde han forundret sig, over disse Ytringer, som maatte synes ham uformodentlige fra Julies Læber; dog han blev bekym-

ret for hende, da hun heftigen udbød: "Gaae bort! Jeg vil op! Jeg vil ikke længer være syg; det er her ikke Tid til; jeg vil selv pleie ham, forbinde ham, give ham Lægemidler; saa skal man see, at det nok bliver godt!" — August søgte forgieves, at gjøre hende opmærksom paa hendes egen Sygdom; ei uden Grund troede han, at hendes Yttring kun var et lidenskabeligt Udbrud, der enten slet ikke vilde gaae i Opfyldelse, eller at Forsøget dog snart vilde blive afbrudt af hendes Svaghed; han blev derfor ikke lidet forundret, da han inden en Time efter deres Samtale saae Julie, som sund og frisk at tage sig af Onkelens Pleie, meget opmærksom at give Agt paa, hvorledes Lægen forbandt ham, at paaminde denne om, hvor et enkelt Læg af Bindselet eller en lille Fuld i det maaskee kunde smerte den Syge; inden saa Timer var hun indviet til den omhyggeligste og kyndigste Sygepleieriske, som nogen kunde ønske sig.

Lægen gjorde store Vine ved at see hende og vilde advare om, at denne Anstrængelse kunde virke meget skadeligt paa hendes Helbred, men hun bad ham, blot at tie, især naar hendes Onkel hørte derpaa, da denne ellers kunde fatte Mistro til hendes Kraft og Kundskab, og det, meente hun, vilde være skadeligt for ham. — "Jeg anstrænger mig ikke," lagde hun til, "thi nu er jeg paa min rette Plads; vær rolig for mig; skal jeg gaae til sengs igien, saa dræber Frygten mig. Tænk blot

paa min Onkel og ansee mig som deres Læredreng.” — Forundret saae Baronen paa Julie, da hun første Gang med sin Haand berørte ham; det forekom endog August som at der yttrede sig en sagte frampagtig Træfning i den Syges Muskler; med sin svage Stemme sagde han: ”jeg troede, Julie! at Du var syg.” — ”Det har jeg været,” svarede hun, ”men er nu frisk igien; og det skal De, kære Onkel! nu ogsaa begynde at blive.” — Baronen saae venlig paa hende, foldede sine Hænder, men svarede ikke.

XXII.

Guld Forskiellighed, Søn, er Elskovs evige Næring;
 Hvad der er Genigt og Gæt kiedes og længes ei meer.
 Misrum i Giffren.

Idet Palsmoer hver Dag, efterat Julie havde begyndt at pleie ham, syntes at bedre sig, saa vare Lægen og August let eenige om, at forklare det af meget naturlige Aarsager; dertil var derimod Tienestetjendet ikke tilbøielig; Frøkenens pludselige Helbredelse forekom Tjenerne og Pigerne besynderlig; den tillidsfulde Forsikkring om, at hendes Pleie skulde frembringe den Syges Bedring, blev fra først af anseet for en egenfindig Varnagtighed, men nu da den gik i Opfyldelse, stemte den Hjerterne

til en ængstlig Uerfrygt for hende; hun havde desuden i sin Maade, hvorpaa hun talede og handlede, en vis Udfærd, der gjorde Indtryk paa de Personer, som omgave hende, saa at, naar hun befalede noget, troede man, at det nødvendigt maatte skee; man fandt Fornøielse i at udføre det, om man end ei ganske bifaldt det. Hun befattede sig sjelden med at bede om Noget; selv hendes Onkel var vant til, at naar hun ønskede noget af ham, begyndte hun altid sin Tale med: jeg skal have; eller: jeg behøver; naar hun skulde bede for en Trængende, yttrede hun altid: han bør have; eller: det kan ikke være andet end han bør hjælpes; kun naar hun ønskede en Straffskyldig benaadet, lød det noget bønligere: kære Onkel! kunde nok for denne Gang eftergive ham Straffen; og sjelden anførtes anden Grund end: han har ganske for vist lovet mig, at han vil forbedre sig. Et Afslag eller en Bægring af Julies Ønsker frembragte altid den Virkning, at hun vist i de første otte Dage ikke paa sierneste Maade yttrede noget Ønske; hendes Onkel havde derfor hidtil yderst sjelden afslaaet hende noget, fordi han fandt en Fornøielse i, at føie hendes enten godmodige eller barnagtige, som oftest ubetydelige Ønsker, der fremkom som Lynglimt pludseligt og uden Forberedelse. Hun kunde slet ikke fordrage den kolde og sindige Forvalter, som, i hvad hun end vilde, stedse underdanigst henviste den naadige Frøken til Hr. Baro:

nens høigunstige Resolution, og slet ikke lod sig sætte i Bevægelse af hendes bestemte Erklæring om, hvorledes det burde være. Bevistes der Julie en Tieneste eller fik hun en Gave, saa hørte man hende aldrig at takke for den; men den Maade, hvorpaa hun modtog den og ofte strax anvendte Gaven, udbredte Tilfredshed og Velvillie over Giveren, naagtet hun ei sielden med overgiben Barnagtighed gjorde en komisk Brug af meget kostbare Foræringer, ja endog syntes at spotte over en velvillig Tieneste, der var foreenet enten med Umage eller Opofrelse. Den, som da stod i dette Forhold med hende, moerede sig over hendes Lystighed og Spot, der bragte en i saadanne Stillinger, hvori man ikke havde ventet at see sig selv, men i hvilke man loe, uden at føle sig fornædret. Det forekom altid som paatog Julie denne Udfærd, for at takke paa en moersom eller udmærket Maade. Udskillige kunne maaskee erindre, at de hist eller her have seet en ung Pige, som efterlignede denne Julies Udfærd; men den mislykkes som oftest; den vedligeholder ikke sin Yndest, med mindre den som hos hende er forenet med Godmodighed og Talent. Tante Beatrice, der holdt nøie over de gamle Formularer i al Beden og Takken, kunde ikke lide Julie, og tog af hendes Opførsel gierne Anledning til: aldrig at give hende noget, ja kaldte hende undertiden en fiantet og starnagtig Unge; for Resten stod Julie i stor Yndest hos hele Gaardens kvinder.

delige Personale, der vant til hendes Udfærd, fandt sig hædret og moret ved hendes Dimgang, der paa den senere Tid, da hun fik Smag paa Læsning og Musik, var bleven mere sielden men ogsaa mere elskværdig; med Nabostabets Frøkener og Jomfruer derimod kom Julie aldrig i nogen venlig Forstaaelse, thi de kiedede hende, frygtede hendes Spot og kiendte ikke hendes Godmodighed. Paa Rinenhoi eller i dens Omegn var der ikke nogen ung Mand, som kunde gjøre Indtryk paa Julie, undtagen August.

Med Baronens Bedring gik det meget langsomt. Vel troede man den erfarne Læges Forsikring, at hans Tilstand var mindre farlig; men han laae dog flere Dage hen i en tankeløs Ubevidsthed, hvori man føler sin Tilværelse pünlig, naar ikke Gøglebilleder fra en indbildt Verden bringe os til at glemme vor Forfatning; vel syntes det, som han kiendte de Personer, der sædvanligt omgave ham, men hans Utringer til dem skeete med en svag Stemme og indeholdt kun Begieringer om Drikke eller physiske Fornødenheder. Naar det syntes som han slumrede, taledede han ofte hurtigt og med Lidenstkab om forbigangne Tider, om Ueenighed med sine Frænder og der forekom Hentydninger til det gamle Taarn, hvilke Julie og August med spændt Opmærksomhed gave Agt paa; men det var dem ikke muligt, deraf at samle nogen sammenhængende Historie, ihvormeget end For-

tællingen om Barserne havde opvakt deres Nysgierri-
ghed. Jo flere Banskkeligheder, der viste sig i
at komme efter Aarsagen til Yttringer af det, den
Oplyste kalder Overtro, og naar der forgieves sø-
ges efter Forbindelsen mellem dens Indbildninger
og den virkelige Verden, saa føler Sielen sig fri-
stet, til at antage Forestillinger, hvilke den ellers
med Foragt bortviser fra sig som falske og ufor-
standige. Julie troede fast paa, at Onkelen skulde
helbredes, men hun følte en ængstlig og besværlig
Ahnelse om, at de omtalte Barsler kunde have an-
dre sørgelige Betydninger. August søgte, at berø-
lige hende ved Forestillingen om, at Barslerne kun-
de have en meget naturlig Aarsag. Rastevindens
Susen omkring det over de andre Bygninger op-
høiede Taarn, Stormens Piben i de gamle Mure
og deres Skydehuller, Uglernes Puslen i deres ufor-
styrrede Neder, Gienlyd af fjerne Stemmer, der
brødes paa den haarde Væg: disse og flere Anled-
ninger antog August til Almuens Mening og Snak
om fornumne Barsler; men idet han søgte saale-
des at berolige Julie og sig selv, var det ham dog
umuligt, at bevare sig selv usmittet af den Ængst-
lighed, som Nygtet om Barslerne opvakte; og Ju-
lie fik ham uden megen Banskkelighed til, at give
sig det Løfte, at han, naar Baronet var nogen-
lunde i Bedring, vilde anvende al mulig Flid paa,
at undersøge Taarnets indvortes Beskaffenhed. Han
var selv for begierlig efter, at udfinde og opdage

Virkeligheden, til at han skulde have erindret sig Baronens strænge Forbud imod, at anfille denne Undersøgelse.

Ved denne og flere Anledninger, saavelsom ved den fælleds Pleie, de med forenet Omhu viste den Syge, opstod der en venlig Fortrolighed mellem Julie og August; hun følte, at hun havde gjort ham Uret i, at bestylde ham for Forsømmelighed i Baronens Pleie, og søgte at gjøre denne Uret god igjen ved venlig Opmærksomhed, der fra et saa elskeligt Væsen maatte være ham yderst behageligt, og stemme hans Hierte til blide Følelser for hende. Det er lettere at beskrive disse Følelser i deres Ytringer, end i deres Opkomst og Fremgang. August kiendte Baronens Meninger om Mesalliancer, som man kalder dem, og det kunde aldrig falde ham ind, at danne sig nogen Udsigt til, at blive Julies Mand; men Omgangen med Julie var ham saa behagelig, hendes Fortrolighed saa smigrende, hendes hele Væsen og Aandsstemning i en saa tryllende Samklang med hans Sandser og Aand, at han, før han selv var sig det mindste derom bevidst, ønskede mere end han burde. Maa skee man undres over denne Samklang mellem to Personer, der vare saa høist forskellige i Opdragelse og Kundskaber, men man bør lægge Mærke til, at det ikke ere de Toner, der ere hinanden ganske lige, der lyde smukt i Forening med hinanden og kunne sammensmelte i een behagelig Tone; men

just deres Forskiellighed forarsager, at de lettere kunne forenes og desto mere behage i deres Forening. August var, fort sagt, i en farlig Stilling, inden han vidste det, og dens Behagelighed var for stor til, at han skulde mærke dens Farlighed. Ingen er lykkeligere end den, som elsker ei ugiensgieldet og ikke endnu har givet sin Kierlighed dens rette Navn. Hvor lykkelig er Psyche, da hun ved sin Lampe betragter sin elskede Gienstand! men til hvor megen Sorg gaaer hun over, da hun uforstigt taber den hede Draabe fra sin Lampe ned paa den slumrende Amor og vækker ham!

"Jeg er Julius Ben," sagde August, for at berolige sig selv: "det vil jeg ganske være," lagde han til; "thi hvad er jeg, hvad maatte jeg ellers være?" — Gid disse Menneskers Historie standsede her! Gid et Lynslag kunde dræbe dem i hinandens Arme, før det jordiske Liv indknuger dem mellem sine Fjendomme og Sorger! Julie var sig sine Ønsker mere bevidst, men hun saae Fremtiden endnu frimodigere imøde. Jeg elsker: det sagde hun ikke sig selv, men hun følte det snart dybt og inderligt; med barnlig Egenindighed følte hun: jeg vil elske og elskes igien; uden at der hos hende opkom nogen Forestilling om, at det kunde være anderledes, eller at hun i sin Stilling tænkte paa en Forbrydelse. Fra Ungdommen af opvoxen blandt Fremmede, havde hun aldrig følt sit Hierte oplivet af den kierlige Deeltagelse, som i det faderlige Huus,

i den moderlige Omgang udgjør Barndommens Lykke, ofte siden savnes, men stedse erindres med vemodige men behagelige Følelser. Hun havde, før hun kom til Kinenhøi, slet ikke kiendt til, at behandles med Kierlighed, og ikke fundet et eeneste Bæsen, som hendes Hierte med inderlig Fortrolighed kunde heste sig til. Nu var det som maatte hendes Følelser igien indhente det forsømte, og da antage en Jnderlighed, der maatte give hende den høieste Lykke eller knuse hendes Hierte.

Omtrent i tre Uger havde Julie og August næsten uafbrudt Dag og Nat levet sammen i det Bærelse, hvor Palnamoer laae syg, og det var til sidst bleven dem en Nødvendighed, at være i hinandens Selskab. Maaskee var deres Følelser for hinanden ikke stegen med den Hurtighed og til den Jnderlighed, dersom de vare blevene i deres forrige mere affondrede Forhold, og lettelig kunde da Baronens Agtsomhed paa dem eller et Tilfælde adskillet dem eller gjort August opmærksom paa: hvad han burde for at skaae Julies Rolighed og Lykke. Det kommer ganske an paa enhver Læser's Mening om Mesalliancer og om Pligterne for en Mand i August's Stilling, enten han vil anklage denne, eller ansee hans Brøde for meget stor; i intet Tilfælde agte vi at forsvare ham, da dette vilde koste os en Vidtløftighed, som neppe gjorde nogen Nytte; og desuden maae vi engang for alle erklære, at vi, ved at fortælle denne Historie, slet ikke agte at

fremstille Mennesker uden Feil, dem vi hidtil ikke have havt den Ære, at gjøre noget Bekjendtskab med.

XXIII.

Borttag Støvdaæket, Du os gav
 Igiennem Livet her at bære,
 O Gud! klæd vore Sieler af,
 Saa ville vi og Engle være!

Emma. I Sang.

Det idelige stille Samliv omkring en elsket Person's Sygeleie er en farlig Stilling for to unge elskværdige Personer i deres Ungdoms Fylde, begge stemte til kielne og hæftige Følelser; dette Samliv kunde her næsten ansees for ganske uafbrudt, da ethvert Besøg af en Fremmed blev henviist til Lærte Beatrice; naar Lægen kom, hørte Begge med fælleds Opmærksomhed paa hans Anordninger, for nviagtigen at efterkomme dem; skulde der gives en Befaling til Tienestefolkene, saa skeete det først efter fælleds Overlæg. Begges Bekymring og Omhu foreenede dem til idelig Samtale, hvortil der desuden ofte blev Anledning ved Trang til Tidsfordriv i dette eensformige Liv; men ethvert Ord blev fremført i en dæmpet Hviſten, for ikke at forstyrre den Syges Rolighed, men som gav deres Tale Ansæelse af en Fortrolighed, som Julie virkelig følte

og hvortil August meget snart følte sig hændræget. De smaa og venlige Opmærksomheder, som gode Mennesker i en saadan Forfatning villige vise hinanden, blot i den Hensigt at forsøde Livet, at forløfte Tiden, at neddykke Befymringen, ere meget ubetydelige for den øvrige Verden, men af megen Vigtighed for dem, der yttre og modtage dem. Hos dette Par fæstede de hele Tanken paa det Nærværende, frembragte Glemsel af det Forbigangne og en frimodig Udsigt til Fremtiden: enhver Tildræggelse i den ydre Verden bliver for saadanne Personer kun vigtig, forsaavidt den staaer i Forhold til deres Følelser; og synes noget at true dem, saa bringer det dem kun til, at de slutte sig fastere og fortroligere til hinanden. Uforsigtige sætte de sig ud over alle Hindringer, som et Henblik paa det fremtidige Jordlivs Forfatninger viser dem; enten forglemme de dem ganske, eller dristig tiltroe de sig baade Kraft og Lykke, til at overvinde dem. Det lykkes ikke altid og svigter Haabet, saa slaer Sorgen sin Ravneplo i Hjertet og giver det et Saar, som en heel Levetid er for kort til at læge. Dette skulde man ikke glemme; men Eagen er, at man i slig Stilling ei er godt skicket, til at huske sig om.

Naar August kom tilbage fra en kort Udflugt, som han tillod sig fra Baronens Bærelse, saa bragte han altid en Blomst tilbage til Julie og forsigtig blev den sat i et Sideskæmmet, for at dens

Duist ikke skulde foruleilige den Syge; eller han havde faaet fat paa en Vissefræmmer og bragte hende et Stykke Baand; hun modtog enhver af hans ubetydelige Gaver med en Munterhed, som var skionnere end al Tak, og deres Tale faldt altid paa, hvorledes de ret vilde benytte baade Blomster og Baand, til at feire deres Velgiørers Helbredelse. Med en Vigtighed og Iver, der maatte synes enhver Fremmed barnagtig, gjorde de Planer dertil og forandrede hver Dag i dem. Naar Julie kom ind efter sin Udflugt, som Lægen havde befaleet to Gange om Dagen, bragte hun Stene og Urter, Grene og Blomster med sig, blot for at have noget at tale med August om; og han var ofte forlegen med Svar paa hendes Spørgsmaal: thi hun vilde altid vide noget om Livsprincipets Gæde og Fremgang; hun brød sig kun lidet om en Plantes Navn og Kiendetegn; "hvorfor og hvorledes voxer den?" spurgte hun om og faldt i største Forundring over, at August ikke vidste det, ja at han turde forsikre, at ingen vidste det. Hun bragte aldrig August nogen Gave; deels satte hendes Følelse sig derimod; deels vilde enhver Foræring hun kunde have bragt ham, forekommet hende for ubetydelig; og desuden saae hun sig aldrig istand til at give ham nogen Foræring af betydelig Værdi, thi iblandt de Skarnagtigheder, som Tante Beatrice bebreidede hende, var ogsaa den, at hun idelig trængte til Penge, da hun altid naar hun kom tilbage fra den nære Lands:

by eller fra Engkonerne i Haven, havde tømt sin lille Pung. Overalt forekom Penge hende som det allerbetydeligste paa Jorden, thi før hun kom til Kinenhøi, havde hun aldrig havt nogen og siden havde hun aldrig trængt til nogen.

Saa snart Julie havde faaet at vide, at hendes Onkels Sygdom eller Saar vare meget farlige, vaagede hun og August uden Ophør sammen i hans Bærelse og slumrede kun afbrudt i de faa Dieblikke, som behøvedes til at samle Kræfter til ny Vaagen; et qvindeligt Tienestetjyende var desuden tilstæde, for at sendes i nødvendige Grinder; en Karl sad oppe i Borgestuen og en Hest stod sadlet, for at kunne ile afsted, om det behøvedes; i Lægens Bærelse brændte stedse Lys og han sov halvt paaflædt, for at komme ihast, naar han kaldtes. En Deel af disse Foranstaltninger ophørte, da Baronens Tilstand blev mindre farlig. August og Julie bleve eenige om, at hver af dem skulde vaage hos ham den halve Nat; men dog skulde ingen af dem invidlertid være langt fra ham; dette tillod ikke deres Ængstlighed. Medens August vaagede, skulde Julie sove paa en Lovbænk i et tilstødende Bærelse, for at Vaagekonen eller Pigen strax kunde kalde paa hende, ifald hendes Nærværelse behøvedes, enten for at jevne en Guld paa Vindselet eller fastne eller løsne det. Saalænge derimod Julie vaagede, skulde August sove i den omtalte Lænestol, for strax at være vedhaanden, da Julie var for ængstlig, til at

være allene med den Syge, kun i Selskab med en Waagekone eller Tienestepige, til hvem hun ingen Tillid havde.

Waagekonen maatte naturligviis altid falde paa den ene, før den anden gik til Nølighed; de havde da altid en Rapport at give hinanden om den Syges Befindende, om de Ord han havde sagt, om den Stund, naar han igien skulde have sine Draaber eller Mixturer; denne Samtale kunde forlænges efter Behag, og det venlige Godnat, som da omsider lød, svævede stedse for den Indslumrendes Siel paa Grændsen mellem Liv og Død som en frydelig Musik. Idet de til Afsked ei engang rakte hinanden Haanden, var det mindre det kjerlige Nie end den venlige Stemme, som lagde nogen Betydning i dette saa ofte betydningsløse Ønske; men stedse klang det dog som: gid jeg see Dig snart igien; men sov hellere vel og længe, for at jeg kan see Dig frisk og munter igjen! Endnu kunde ingen bebreide dem deres Jølelser; men disse vare for stærke, til at de ikke skulde bringe dem videre; vi kunne desværre kun give dem det Skudsmaal, som der gives Job i hans Bogs 1 Kapitel 30 Vers: "endnu syndede han ikke."

En Nat havde Julie sovet til efter Midnat; det var en af disse venlige Nætter, som September Maanedens undertiden giver os, for at vi venligen kunne tage Afsked med den milde men korte danske Sommer; hun var vaagnet munter og blomstrende som en yndig Efteraarsrose, men langt mere yndig

end den. Vi kunne bedst skildre hende i en Efterlig-
ning af Miltons Ord:

Undet vandrede med hendes Fied,
Himlen straaede fra hendes Die;
Høihed floret var med Kierlighed,
Om hvert Ledemod sig begge høie.

August kunde slet ikke blive færdig med alt det
han denne Gang havde at fortælle hende og under-
rette hende om; han taledes til hende, for desto læn-
gere at see hende, og han taug kun, for at høre
hende. Med Glæde mærkede hun den Fortryllelse,
hun frembragte, men moerede sig med, at paaskyn-
de hans Hvilestund. Upaatvivlelig har August for-
meget robet sine Følelser for hende; thi hidtil havde
hun betragtet ham som sin Lærer med en vis Ær-
bødighed, og han havde omgiordet sig med den yd-
myge Høflighed, som han troede at skyldes hendes
Fødsel, Udsigter og Røn. Man føler sig let og vel
om Hjertet, naar man engang har afslagt disse Læn-
ker, men man misbruger da let sin Frihed. Omfi-
der satte August sig i sin Lænestoel, og saa Dieblikke
derefter syntes Julie, at han sov; hun stillede Lyset
saaledes, at det fra Siden faldt hen paa den So-
vendes Ansigt og viste hende dets skønne, mandige
Omrids; fordybet og stille sad hun ved Nydelsen af
dette Syn; hver en Bevægelse, der forstyrrede hen-
de deri, var hende modbydelig, og tilsidst viste hun
Baagefonen bort i et ubetydeligt men langvarigt
Grinde. Hun begyndte igien paa en Beskuelse, som

var hende for behagelig til, at hun kunde løsrive sig fra den: hvert Dieglimt blev efterhaanden mere lyst, hvert Aandedræt fik mere Lighed med et Suk: sagte reiste hun sig og frygtssom nærmede hun sig til den Sovende; han laae udstrakt med Hovedet tilbage: bøiet; hendes Ansigt nærmede sig mere og mere til hans og deres Aandedræt, ikke deres Læber, mødtes i et Kys. Julie forskrækkedes over sin Dristighed og vilde ile tilbage til sin Stool, men i den skielvende Bevægelse, hvori hun var, rullede en af hendes lange sorte Lokker ned paa hans Kinder; forfærdet foer han op af Søvne og holdt, før han vidste det, Julie i sine Arme. Han vilde slippe hende; men hun vaklede og han maatte holde hende; hun sank tilintetgiort ned paa hans Skød og skjulede sit Ansigt paa hans Bryst. Kun nogle Sekunder var hun i denna Stilling, da begge foere forskrækkede op ved et Udraab af den Syge, der syntes med Hestighed at falde paa hende. Ingen af dem vidste ret, om de turde nærme sig til Baronnen; men i et Dieblif fik Julie igien sin Fatning og skyndte sig hen til ham; til sin store Foruudring fandt hun ham i en dyb og rolig Søvne; istedet for at glædes, ængstedes hun ved dette Syn, thi hun antog dette uvilkaarlige Udraab for et uheldigt Barsei; hun saavelsom August kom derved begge i ubehagelig Stemning, af hvilken de ikke fik Leilighed til, at uddrage hinanden, da Waagekonen kom tilbage; de maatte lade som Intet var foresaldet og forlegen frygtede de for, blot

at see til hinanden. August kunde ikke begynde sin Søvn igien, og Julie gik hen til Vinduet og stirrede ud i den stille Nat, hvis Stierne smilede hende vemodigt imøde, uden at føle hendes Bryst eller at berolige hendes Hierte.

Denne Nats Tildragelse frembragte et ganske andet Forhold mellem August og Julie, end der hidtil havde fundet Sted. De havde som vore første Forældre spist af Kundskabens Træ og kunde ikke længer blive i det Paradiis, hvori de hidtil havde følt dem saa lykkelige. De følte Trang til, at forklare deres Følelser i Ord, men hvilke Ord skulde kunne udtrykke, hvad de ønskede og frygtede; De havde noget meget vigtigt at sige hinanden, men Julie kunde som Pige ikke begynde derpaa, og August havde ikke Mod til, at sige det han burde, og endnu mindre til, at sige det han ønskede. Naar de talede sammen, saa anstrængede de sig, for at tale om ligegyldige Ting, og en Fremmed, som saae dem, skulde neppe have ahnet, hvorledes de vare stemte for hinanden. Han syntes blot høflig, hun fold og nedladende.

Et saadant Forhold maatte falde dem begge yderst besværligt; og det blev dem for pijnlijk, til at kunne vare længe. August følte at han burde og gierne vilde han gjøre en Forandring deri, men desuagtet var Julie den, der først gav Anledning til denne Forandring, thi hun blev vred paa August; hun ansaae hans Forlegenhed for Kulde, hans tause

og tilbageholdne Afsærd for det Forsæt, at læsrive sig fra al kierlig Forbindelse med hende. Adskillige Tvistigheder, som derved opstode imellem dem, finde vi det ikke fornødent at fortælle, da de findes meer end udførligt nok skildrede i mange Romaner, og vi blot behøve, at gjøre Læseren opmærksom paa det gamle Ordsprog: at Amor leer ved de Forelskedes Brede; det vil sige, ifald nogen trænger til en Forklaring: at slig Brede ender sig gierne med en Udsoning, der gjør Foreningen mere fast og inderlig. Men vi skyldte August det Vidnesbyrd, at han bad Julie om Tilladelse til at flygte bort og skjule sig i den fierneste Afskrog af Verden, for ikke at fortørne hendes Onkel eller forstyrre hendes Nøglighed i Fremtiden; hun befalede ham, bad ham om at blive; — "Lader os vente," sagde hun, "enhver voldsom eller frivillig Adskillelse vil ikke gjøre det bedre med mig; jeg seer Dig ligesuldt, fordi Du ikke er tilstæde, og da seer jeg Dig med Sorg stedsse nedslagen og længselfuld; jeg vil see Dig, jeg vil elske Dig og ingen Anden. Er det Skiebne's Villie, at jeg ikke skal foreenes med Dig, saa maa Du ikke forkorte min Lykkes Dage, hvis Erindring da allene skal forsøde min Fremtid. Bliv, August! eller tag mig med Dig!" — Hvo kan imodstaae en saadan Anmodning fra saa skønne og elskede Læber? Han skulde, siger Moralisten, have flygtet, uden at spørge derom; men han blev og følte sig stedse mindre og mindre istand til, at udføre dette

Forsæt. Han smigrede sig med, at Julies Kierlighed til ham var høi og inderlig; han troede derfor, at han ved at flygte bort, vilde sætte hende i Betynring og Sorg. Hvor skulde han desuden have flygtet hen? Han havde engang løsbrevet sig fra alle Forbindelser her i Verden, havde paa Rinken høi fundet et venligt og behageligt Tilflugtssted, levede her blandt Mennesker, som hans Hierte paa flere Maader havde fæstet sig til: der hørte meer end almindeligt Mod til, atter at begynde paa en uvis og planløs Vandring.

XXIV.

Ja Kierlighed! ja Du er grum!
 Gjør Tanken bange, Læben stum,
 Og Hiertet aldrig trygt.
 Og dog, Du hulde Skadefro,
 Hvo købte vel al Verdens No
 For Gødmen af Din Frygt?

U n i n e i T i s t e r e n .

Med Baronens Bedring var det mærkeligen gaaet fremad; man behøvede ikke mere at være ængstlig for ham; Lægen sov ikke mere der i Huset og man vaagede ei længer saa regelmæssigen hos den Syge om Natten. En Søndag Formiddag var August allene hos ham, og da han spurgte efter Julie og de Andre, var Svaret: "de ere i Kirke; de

ere der, for at takke Gud, fordi min gode Herre ikke længer er i Livsfare og for at bede ham om, at De snart fuldkomment maa blive helbredet." — Dette Svar indeholdt ingen Smiger og gjorde et dybt Indtryk paa Baronens godmodige og gudfrygtige Gemyt. Han taug noget, saae paa August og sagde: "troer De ogsaa, kære Ven! at jeg fortjener, at Menneskene skulle bede for mig eller at Gud skulde bevare mig?" — Svaret var: "har De noget Tvivl derom, saa finder den aldeles intet Medhold i mit Hierte, og saa skal De ikke tale med mig men med Deres Skriftestader derom." — "Af," sukkede Baron, "der ere Tvivl, som ingen Skriftestader kan opløse; der ere Unliggender, som man ikke bør betroe til noget Menneske, fordi..." her standsede han, som havde han allerede sagt for meget, men begyndte hurtigt igien for at løsrive sine Tanker fra dette Emne: "Ja, jeg har været bange for at døe; hver Gang min Bevidsthed kom tilbage, saa ængstede denne Frygt mig; jeg har dog vel ikke yttret noget derom?" — "Nei," forsikkrede August, "ei et eneste Ord!" — "Det er vel!" vedblev Baron; "thi Folk ansee det saa let for Feighed, og der er Intet, som flæder en gammel Krieger og Adelsmand slettere; men siig mig oprigtigt, har jeg ikke sagt noget om en gammel Familiefag, hvoraf man kunde sætte en Historie sammen, som jeg ikke ønskede udbredt!" — August kunde vel ikke nægte, at han og flere havde hørt nogle enkelte

Ord, som tilkiendegave, at der var et Anliggende, som laae ham meget paa Hjertet, men at det vist ikke var noget Menneſke muligt, at bringe Sammenhæng i diſſe enkelte og forvirrede Udraab. — "Saa er det vel," ſagde Baronen; "lad Graven ſtiule, hvad kun Gud maa vide! Men ogsaa for Din Skyld har jeg været bange for at døe; at ikke jeg, og maaskee Julie med, paa en lumpen Maade blev myrdet af diſſe Gavytve, det kan jeg taſſe Dig for; og det er derfor min Pligt, at ſørge for Din Fremtid, ſaavidt det ſtaaer i Menneſkets Magt. Du maa nu ſelv vælge, om Du vil, at jeg ſkal udbetale Dig ſtrax en lille Kapital, hvormed Du kan ſætte Dig i en Næringsvei, eller om Du paa mine Godſer vil udføge Dig en Plads ſom Beſtyrer, Forpagter eller Fæſter, ſom jeg vil ſikre Dig for Din Levetid paa antagelige Vilkaar." — "Jeg ønsker," begyndte Auguſt, men ſtandsede ſtrax igien, da det faldt ham ind, at han ikke turde ſige, hvad han ønskede; efter nogen Betænkning blev han ved: "jeg ønsker blot, at jeg altid maa beholde Deres Yndest, min Herre! lad mig beholde den, og ſkil mig ikke ved nogen Belønning ved den glatte Bevidſthed, at jeg med al min Ubetydelighed dog engang har været lykkelig nok til at udrette noget Godt." — "Snak ikke ſaaledes," afbrød Baronen ham med Uvillie; "om jeg blot af et godt Hjerte vilde byde Dig en Gave, ſaa var det en Fornærmelſe imod mig, om Du vilde afſlaae den;

endnu mere maa det fornærme mig, da jeg troer, at skyldte Dig Omsorg for Dit Vel. Det er stoltere at afslaae en Gave, end at tilbyde den, og det er uforsigtigt af Dig, at stode timelig Lykke fra Dig. Hvilke Udsigter har Du ellers?" — "Ingen, aldeles ingen," raabte August med tindrende Dine; "gjør med mig, hvad De vil, men tro aldrig, at mit Hierte kan blive Dem mere hengivent, end det er." — "Lad det være godt, min Søn!" sagde Baronen, "see her er en Nøgle; gaae hen og i min Kufft i den nederste Skuffe paa venstre Haand vil Du finde et Papiir, som indeholder min Billie med Hensyn til Dig; den er nedskrevet før det forbandede Overfald af Gavtyvene, og Du kan altsaa see, at det ikke er derfor allene jeg er betænkt paa Dit Vel." — August hentede Papiret, der var et sammenlagt Arf, løseligt forseglet med en Oblat. — "Vi behøve ikke at aabne det," sagde Baronen; "Du troer vel paa mit Ord, at deri er fastsat en Gave for Dig af 6000 Rdlr., hvilke Du kan hæve, naar Gud har kaldet mig, eller ogsaa før, naar Du finder det tienligt for Dit Vel. Jeg vil ikke høre et Ord om Tak; naar Præsten og Forvalteren komme her til Middag, saa skriver jeg uden paa dette Brev, at det er min Billie Dig angaaende; vi forsegle det da med mit store Signet og Du kan tage det i Forvaring; saaledes skal det være; jeg vil ingen Indvendinger høre derimod. Hent mig den mellemste Skuffe paa høire

Haand." — August bragte den. — "Der har Du 300 Rdlr., som jeg skylder Dig for Din Flid med Haven og for den Underviisning, Du har givet Julie; Du kan ret godt behøve disse Penge; det veed jeg; og behøver Du dem ikke alle, saa har Du Hierte til at anvende dem vel." — Baronet saae paa August, at hans Hierte var for fuldt, til nu at kunne fremsige nogen Tak. — "Lad det være godt," vedblev han; "det skal nu saaledes være; men nu har jeg ogsaa nogen Tieneste at bede Dig om. Imorgen begynde vi paa, at giennemgaae de Breve, som ere komne til mig under min Sygdom. Du kan jo dog skrive et fransk Brev? Ja, det vidste jeg nok: saa sætter Du mig Svarene op, som jeg omtrent tilsiger Dig; men min Søn! Du taler ikke et Ord om, hvad Du læser, eller svarer. Ikke sandt? Saaledes maa det være."

August lovede ham den ubrødeligste Taushed; og Baronet raadsførte sig nu med ham, om han ikke kiendte nogen ret kyndig og tillige redelig Advocat, som de kunde raadsføre dem med, for at indrette en saadan Disposition for Julie, at ingen Lovtrækkerier kunde i Fremtiden gjøre nogen Forandring deri? "thi," sagde han, "det arme Barns Moder var ikke yndet i Familien, og Gemyttet hos Bedkommende kunde maaskee ikke være godt stemt for nogen Afstaaelse til hende." — August omtalede Nevoli som den, han ansaae for fuldkommen vel skikket til at kunne ordne dette Anliggende. —

"Saa skriv efter ham imorgen," sagde Baronet,
 "Døden er vis, men Dagen er uvis."

Neppe var denne Aftale fuldendt, før Gaar-
 dens Folk kom hjem fra Kirke. Kun Julie og Præ-
 sten fik Lov til, at tale med Baronet før Middag-
 gen. Hiertelig trykkede Baronet sin Sognepræstes
 Haand, thi han vidste, at Manden af Hiertet havde
 bedet til Gud for ham. Med kiendelig Glæde
 modtog han sin Søsterdatter, og man kunde see
 paa hende, at hun med Jnderlighed idag havde
 deeltaget i Gudsdyrkelsen. — "Det er Riet," sagde
 han; "saaledes bør det være; saaledes bør man see
 ud naar man kommer fra Kirken, fuld af Frimod-
 dighed og glædeligt Haab. Spørg kun Præsten ad;
 han kan nok forklare Dig hvad jeg mener. Du er
 et godt Barn; nu kunne vi med Guds Hielp snart
 igien besøge Skoven sammen og jeg skal ret lee ad
 de Spetakler, Du kan finde paa." — Kort kysse-
 de Julie hans Haand og undertvang et Suk, der
 trængte sig op fra hendes Hierte, som var fuldt af
 stærke og ængstelige Følelser. Hun havde selv ingen
 Tillid til sin Munterhed i Fremtiden, idet hun helst
 hengav sig til stille behagelige Drømmerier, der før-
 te hende ud over den virkelige Verden, hvor hun
 fandt for mange Fjendomme og besværlige Indret-
 ninger, ugunstige for hendes Attraa.

Efterat Middagsmaaltidet var tilende, bleve
 Præsten og Forvalteren indladte til Baronet; han
 forklarede dem, til hvilket Anliggende de vare kal-

dede, og August bragte det omtalte Papiir med sig; da Baronen havde forklaret dem dets Indhold, saa meente han, at det ikke behøvedes, at det blev aabnet. Det blev det ikke heller, men Baronen satte sit Segl derfor, og begge de Tilstædeværende maatte med deres Hænders Underskrift bevidne: at dette Brev indeholdt Baronens Villie, som han med velberaad Hu og fuld Samling havde tilkiendegivet for dem. August anmodede derefter Baronen om, at han vilde tage dette Brev i sin Forvaring og efter nogen Vægring villigede han ogsaa deri, da han nok engang havde gientaget dets Indhold for Vidnerne. — "Min Bestemmelse," sagde han, "vil jeg ikke forandre, og jeg haaber, at ingen vil eller kan røkke den."

Dagen efter begyndte Læsningen af de under Sygdommen ankomne Breve; Julie maatte ikke være tilstæde derved; de, som blot angik Godsernes Bestyrelse eller Pengesager bleve lagde tilside, for at overleveres Forvalteren. — "Det er en ærlig og forstandig Mand," sagde Baronen, "som jeg gierne overlader disse Sager til, da han udfører dem med mere Nøiagtighed og Iver, end der anstaaer mig." — Man kan eller bør ikke undres over dette Udryk af en Adelsmand i de Dage, da der blev forbrugt meget mindre Papiir end i vore; man ansaae dengang ikke et vidtløftigt og skematisk Skriveri i nogen Slags Bestyrelse eller til Retfærdighedens Fremme og Værn nødvendigt; man ansaae

det ikke engang for nyttigt, da man meente, at det Intet kan frembringe, men kun svagt vedligeholde ligesaavel det, der ikke duer, som det der duer og let forstaaelse skadelige Misbrug bag en Hob pedantiske Formaliteter; desuden havde man den Fordom, at al Slags Skriverseri, naar det just ikke angik diplomatiske Sager, var et for lavt og uværdigt Anliggende for Adelsstanden, der kun ansaae sig paa sin rette Plads ved Hoffet eller i Krigstienesten, og endnu ikke troede sig i den Forsatning, at den begierlig maatte hige efter saakaldte civile Embeder. Men iblandt de forekommende Breve vare ogsaa adskillige fra fremmede Lande, fra Rusland, Frankrige og Italien. Adskillige af dem kunde maaskee have tient til, at oplyse noget om den Tids Historie, da de viste, at Baronen havde staaet i vigtige Forbindelser med Biron, Ostermann og Bestuchef, men de bleve efter hans Befaling strax brændte, naar de vare besvarede, og August har i sine senere Aar aldrig villet tale om deres Indhold. Før han giennemlæste noget Brev, maatte han altid sige Baronens det undertegnede Navn; et var deriblandt fra Italien, som August slet ikke fik Lov til at læse og som blot blev besvaret med en betydelig Vexel, udstædt paa et Handelshuus i Livorno, og som Baronens strax derefter selv brændte paa et Fyrfad, som August maatte bringe ham.

Læsningen og Besvarelsen af disse Breve varede i flere Dage, og Secretairen, som han havde i

Spøg og hålv i Alvor blev kaldet, var saa lykkelig, ganske at udføre sit Kald til Baronens Tilfredshed. "Jeg veed," sagde han og lod Julie høre derpaa, "ikke hvad jeg skulde grebet til, naar jeg ikke havde haft dette Menneske." Hun dannede sig af disse Ord og overhovedet af den Ugtelse, hendes Onkel viste August, de meest smigrende Forhaabninger; men han folte mismodig, at Baronen vel viste ham oprigtig Bevaagenhed, men tillige ved den Maade hvorpaa han behandlede og belønnede ham, var meget langt fra al Forestilling om Muligheden af nogensinde at optage ham i sin Familie. Han kunde ikke skjule dette Mismod for Julie og forestillede hende den grundede Anledning dertil; men hun søgte at berolige hans Sind ved smigrende Forsikringer om hendes Haab og Trost; han folte sig rørt og lykkelig, ved at høre paa hende, men hans Hierte vedblev at være uroligt; og ved enhver ny Belgierning han modtog, sank hans Mod stedse dybere. Han vaandede sig i en ængstelig Forsætning, som han ikke forstod eller vovede, at løsrive sig fra. Imidlertid var Nevoli ankommen til Rindhvi.

XXV.

Læser! tænkt Dig lidt om,
 Og spørg Dig selv, om Du har aldrig hugget over
 Den Green, Du sidder paa?

J e p p e. Andet Kapitel.

Nevoli var for August en meget velkommen Gæst, deels fordi han fik Efterretninger fra sin Fødeby; blandt disse var den gode: at Birthe havde maattet forlade hans Faders Hus, fordi det var opdaget, at Sorte Pæer var hendes Fætter, som hun hemmeligen havde holdt skjult i Borgemeisterens eget Hus, da Politiet søgte efter ham: han derimod var just den, der havde staalet Potten med Sølvpengene fra hende; hun havde strøet og truet meget, da hun maatte drage ud, men hele Byen havde leet ad hende. Deels skaffede ogsaa Nevolis Nærværelse August nogen Frihed fra Baronens Omgang: hvor kiert endog et Menneske er os, føle vi os dog langt fra ikke vel i dets Selskab, naar vi have en vigtig Hemmelighed at forfølge for det og maae frygte for dets Brede, ifald den blev røbet. Kommer nu dertil den ringeste Anseelse af, at dette Menneskes Godhed af os er bleven misbrugt, saa falde Hjertet, Lusten, Talen os tunge i dets Nærværelse; vi længes efter Ensomhed eller den frie Luft.

Om L i b e r s vidste Nevoli intet Nytt, og om

Ulrikke havde han ikke hørt det Allerringeste; i Byen sagde nogle, at hun var reist til Hamborg, andre, at hun var død. August og Julie begyndte igien at læse og musicere sammen; men hun var ikke mere saa ivrig en Lærling; thi en Pige der elsker, kommer let paa den Tro, at hun ikke behøver at lære mere; og han var ikke mere saa rolig og duelig en Lærer, thi et Blik, en Berørelse af Julie bragte ham udaf hans Fatning. En god Deel af Læretimerne svandt hen under Samtale om deres Ængstligheder og Forhaabninger, under Forsikringer, som tit gientoges men altid gierne hørtes. Julie paamindede nu ogsaa August om, at foretage sig den lovede Undersøgelse af det gamle Taarn; det var ikke blot Nysgierrighed, som drev hende til denne Paamindelse, men det ahnede hende, at det stod i Forbindelse med hendes Fremtids Skæbne.

August udspurgte Aldskillige om Taarnet, men enten vidste man Intet, eller rystede betænkeligt med Hovedet. Hvo der tier, fortaler sig ikke: hvo der rører ved Kul, kan let brænde eller sværte sig: naar Storken vil dandse med Stadhesten, faaer hun let braadne Been: disse og lignende Svar oplyste Intet, men tirrede kun Nysgierrigheden; August turde desuden ikke spørge meget, for ikke at henlede Opmærksomheden paa sit Forehavende. Hvad der meest satte ham i Forlegenhed, var at udfinde sig en Hielper, thi den troede han ikke at kunne und-

være; han troede sig nødsaget, til at aabenbare Forvalteren sin Hensigt; denne raadede vel fra det som en forbandet farlig Sag, men var dog altfor nysgierrig til ikke at ønske en Undersøgelse; selv frabad han sig al Deel i den, men gav Anslag paa en ung, næsten fuldvoksen Skriverdreng, han nylig havde faaet, og saae ud til at være en rask og stærk Knøs: men da man talede til Morten Saltning derom, saa fremkom denne med alle de Indvendinger, som Overtroen kunde gjøre i sligt Forhavende. Derimod gav han Anslag paa Claus Nielsen, der tjente der paa Gaarden og ansaaes af alle for en meget modig Karl; dog Claus havde ligesaa mange og ligesaa vanskelige Indvendinger som Morten og August var nær ved, at opgive al sin Forhaabning om Bistand, da det faldt ham ind, at yttre den Formodning, at der sandsynligvis var en stor, selv Baronens ubekendt, Skat skjult i dette gamle i mange Tider ei af nogen besøgte Glemme. Strax vare Morten og Claus villige, til at deeltage i Eventyret. Brækjern, Stige, Lygte og Tong bleve satte i Beredskab til Udførelsen; August skulde bestemme Dagen.

Claus meente, at det var godt, at raadføre sig iforveien med en klog Kone, som boede der i Nærheden, men August forestillede ham det som vigtigt, at man ikke havde for mange Fortrolige, da Skatten ellers maatte maaskee deles mellem for mange; og desuden kunde man ikke troe disse kloge

Koner, da de maaskee stode i Forbindelse med den Onde, som fandt sin Fornøielse i, at lægge alle mulige Hindringer iveien, naar Menneskene vilde erhverve sig et saa betydeligt Gode, som denne Skat sandsynligviis maatte være. Natten blev bestemt; men til sin store Ergrelse saae August, at Claus Dagen før forsoiede sig hen til den fløge Kone, hvis Ene, til at læse over Dvæg, forhøre Mennesker og slaae Diet ud paa Tyvene, var noksom bekiendt i hele Omegnen; han bragte ogsaa den Bæstend fra hende, at sligt Forehavende slet ikke kunde lykkes paa nogen anden Tid, end paa Natten efter en Fredag, da i denne Nat vor Frelser havde været under Jorden. Denne Logik hører til de fløge Koners Hemmeligheder, der, som man veed, ikke kunne forklares ved nogen anden forstaaelig Logik.

Fredags Aften blev altsaa bestemt til Eventyret; tre Mand stærke begyndte de paa det. Hele Gaardens Folk laae i deres dybe Sovn. Det eneste, de hørte, var deres egne Trin, Rattenes Lysten og Græshoppernes Hvislen; alle Hundene vare forsigtigt blevne indelukte. Nyemaanens spidse Horn tittede af og til frem mellem de svævende Skyer, som Stormen førte ihast afsted; det saae ud som Nattens blege Skikkelser føre frem mellem de høie Træer, der fra forrige Aarhundrede hævede sig ved Borggraven omkring Taarnet. Meget faa ere ved slig Leilighed Mestre over Indtrykket af

deres Phantasi; en kold Gysen foer igiennem Augustes Lemmer, og nær havde han vendt tilbage, dersom ikke hans Ledsageres barnagtige Angst havde oplivet hans Mod og Lyst til Eventyret. De vare ved den nordlige Side af Taarnet, som vendte ud til den med dunkle Træer bevoxede Borggrav; det peeb saa underligt i Væggenes Muurhuller og den eneste Luges Jerngitter, at man maatte tage sin hele Satning til Hielp, for ikke at troe, det var noget andet end Vinden, som gav denne pibende Lyd fra sig. "Hører Du, hvor det synger og gier sig," sagde Morten; "jeg hører det jo nok," svarede August saa ligegyldigt som det var ham muligt; han satte Stigen til og besteg den; men neppe var han naaet til Gitteret og vilde begynde paa, at betiene sig af Brækjernet, før der lød et saa frygteligt Skrig fra Taarnet, at han ihast kom ned igien paa den flade Jord. Mortens Angstbrøll ledsagede Skriget fra Taarnet og gjorde en saa frygtelig Serenade, at August var bange for, at alle Gaardens Folk skulde vaagne og angribe dem som Tyve. Han holdt fast i Claus, der laae paa Knæ og pluddrede noget, som han ikke forstod. Skriget fra Taarnet lød atter og han følte et elektrisk Slag i Clausens Legeme, der ogsaa virkede paa ham. Der fløi en Ugle frem oppe fra Taarnet, skreeg og satte henimod dem; Claus greb August om Knæerne, styrtede næsegruns ned og drog ham onksuld med sig; han kom i Faldet til at vende Ansigtet opad;

og fik altsaa Uhyret at see, da det fløi over i et gammelt Asketræ. Til sin Trøst hørte August ikke Triin af nogen menneskelig Skabning; Morten var reent forsvundet og Claus laae saa stille, som var han død; August begyndte at røre ved ham, og der opstod følgende Samtale:

Cl. Er det ham? er han levende endnu?

Aug. Ja det er mig! Hvordan er det med Dig?

Cl. Tys, vær stille! (Pause).

Aug. Hvad hører Du efter?

Cl. Ingen Ting, og gid jeg Intet maa høre.

Aug. Hvorfor skal jeg da være stille?

Cl. Saa for Guds Skyld dog: Tys! (Atter Pause).

Aug. Men skulle vi da ligge her inat?

Cl. Jeg veed det ikke.

Aug. Ja, da veed jeg, at jeg bier her ikke.

Cl. Saa for Guds Skyld, gaae dog ikke fra mig.

Aug. Hvad skulle vi da gjøre?

Cl. Ja, hvad skulle vi arme Mennesker gjøre?

Aug. Det bedste er, at vi reise os igien.

Cl. Ja, hvem der bare kunde! Saae han ham ellers?

Aug. Hvad for en? Jeg saae ikke andet end Uglen, som nu sidder derhenne i Træet.

Cl. Han kan troe, det er ingen rigtig Ugle.

August fik ham just heller ikke udaf den Tro,

at det kunde være et ondt Væsen, der havde for-
 klædt sig i Ugleham; men da han forestillede ham,
 at de med deres Frygt vilde blive til Latter for
 alle Gaardens Folk, og at de desuden slet ingen
 Skat fik, naar de opgave deres Forehavende, saa
 reiste Claus sig endelig op og sagde med et dybt
 Suk: "Naa, i Guds Navn da!"

Claus holdt i Stigen og August steg op igien
 med Brækjernet; den eneste rimelige Indgang til
 Taarnet var en tilgittret Luge en sex til syv Alen
 fra Jorden. Jernstængerne sprang af uden stor
 Møie. August steg nu ned igien, for at tænde
 Lygten; den vilde han først heise ned i Taarnet,
 deels fordi der var meget mørkt dernede, deels for
 med den at lodde, hvor dybt der var nedad inden-
 for. Han steg op igien, gjorde Louget fast i det
 øverste Trin af Stigen og heisede Lygten ned; om-
 trent to Favne af Rebet var gaaet ned, da den
 syntes at bunde paa fast Grund. "Nu stiger jeg
 ind," sagde han til Claus; "ja, vor Herre være
 med ham;" var Svaret. — "Du kommer dog vel
 bag efter?" — "Ja, med Guds Hielp," stammede
 Claus. — "Kommer Du ikke, saa faaer Du ikke
 en Hvid, om saa hele Taarnet er fuldt af det pure
 Guld;" raabte August. og begyndte at stige ind.
 Han saae Intet for sig uden sin Lygte og den sorte
 Grund. Alting syntes meget sikkert, men idet han
 lod sig glide ned og Louget skulde bære hans hele
 Vægt, gik det øverste Trin af Stigen og han

sank med stor Alarms ned i Mørket og blev liggende uden Sands eller Samling.

En rask Sømand, som havde været i stor Fare for at drukne, da Isen var gaaet i stykker under ham paa en Lyftour, raabte, da han saa sig frelst: det havde været en lumpen Maade at komme af Dage paa. Man forundrede sig over, at han kunde finde denne Maade lumpnere end enhver anden; jo, sagde han, havde det enda været i en Ræntning eller et raskt Liveir, saa skulde jeg ikke brudt mig saa meget om det. Bevidstheden om, at man er paa Pligtens eller Hæderens Bei opliver Modet og lindrer Smerten i enhver Fare, men kan man gjøre sig selv det bebreidende Spørgsmaal: hvad vilde Du der? saa synker Modet og Smerten bliver dobbelt paa. Dette følte August, da han omsider kom til sig selv igjen og neppe kunde reise sig op paa Benene. Han raabte, men ingen svarede ham; Lyset brændte endnu i Lygten; denne var bleven staaende paa en Ligtisse; det svage Skin opklarede ei ret Mørket, men viste kun hvor tykt det var. Stormen hvislede, peeb og hvinede i det afbrudte Jernvindue og langs ned ad Muren. Det var henimod Midnatstimen, da Aanderne flæde sig i synlig men ufølelig Dragt, for at besøge, vildne, varsele eller stræffe sine jordklædte Sødskende. August raabte igjen; men ingen svarede; og hans Røst slog saa underligt tilbage fra de nære Mure, at han selv forskrækkedes for den.

Ei nogen Vantro og selv ei nogen Oplysning beskytter en i saadan Stilling mod Frygt for Gien- gangere; Overbevisningen svigter, naar den ikke tillige er understøttet af en under tredobbelt Ceg forvaret Indbildningskraft. Man troer vel ikke paa Spøgelse, men man ahner dem; man seer dem rigtignok ikke, men man føler dem berøre sig med kolde og flamme Fingre. Man har vel sagt os, at det er vort eget Blod, som isner, og standser og bruser i os, men det enten husker eller troer man ikke, naar man staaer eene, affondret fra den levende Verden, i tykt Mørke, træder paa fugtig Gruus, indaander en mulnet Luft og seer en Liig- kiste for sig. August følte sig afmægtig og mod- løst, til at begynde paa noget; omsider tog han Lygten for at see sig om. I en Krog af Taarnet laae en Beenrad, som var bragt i Norden; saavel paa Liigkisten som i et lille Skrin ved Siden fandt han nogle Instrumenter, hvis Brug var ham al- deles ubekendt, hvis Form han før ikke havde seet. Skulde disse Instrumenter maaskee været brugte, til at pine den, hvis Liig her hvilede? Denne For- restilling forbittrade endnu mere Stillingen; han blev ved at see sig om og opdagede en stor Hul- ning ind under den ene Side af Muren. Der var længe til Morgenens, før han kunde vente nogen Hielp; det var endog uvist, om han da fik nogen; Frygt for Baronens kunde hindre det eller man kun- de maaskee allerede ansee ham som et opgivet Men-

neske. Rigtignok førte denne Hulning nedad under Jorden, men Forsatningen her blev saa slet, at det alt var en Trøst, at den førte herfra.

August vovede sig ind i Hulen; det gik temmeligt mageligt, da den omtrent var 5 Fod høi og næsten ligesaa bred; efter et kort Rum gik den ikke mere nedad men vandlige; modigere gik eller rettere frøb han videre frem, tilsidst gik den opad igien, men nu standsede han ved en fast tillukket Ende. Her sank hans Mod; hans Lys var saa nær udbrændt, at det maatte gaae ud, før han kom tilbage til Laarnet; han lagde sig udstrakt ned og den Tanke: her bliver du levende begravet, betog ham al Kraft, til at tænke og virke. I denne Tilstand syntes han, at nogen kaldte paa ham; Du har, tænkte han, af Angst faaet Feberen og raser allerede. Lyset var gaaet ud; tilsidst besindede han sig, at der Intet andet var for, end at forsøge paa Tilbagegangen til Laarnet; der kunde han dog vente Hielp, men ikke her; dog faldt det ham ind, først at gjøre et Par Stød paa Tillukningen, som havde standset ham; han anvendte derpaa alle de Kræfter, han havde tilbage, og see, nogle store Kampestene gløde ud, Mattens Halvlys faldt ind til ham; han frøb videre frem og stod uformodentlig paa hiin Side Borggraven mellem nogle tætte Buske.

Ulykses betraadte vist ikke gladere sit Ithacas Jord igien, end August dette Sted under aaben

Himmel, hvor han igien aandede den frie Luft og saae sig forløst af sit Fængsel. Det forekom ham, som flygtede nogen for ham ind i det øvrige Krat, men da han hørte sit Navn nævne, svarede han strar igien; Morten lod sig see og fløi ham med inderlig Glæde imøde.

XXVI.

Natur! Din Helligdom forlanger,
 Som Isis, Taushed af sin Ven;
 Til Lethe med den usle Sanger,
 Som vover at afløre den.

Emma. 2 Sang.

Morten Saltning fortalte nu August:
 "Claus kom rendende forpustet og fortalte mig, at Fanden havde taget Dig; jeg bad ham om, at gaae tilbage med mig til Taarnet, for at see efter Dig; men han svarede: Du skal ikke friste Herren Din Gud; han er forloren; det tænkte jeg nok og nu gaaer jeg hen og lægger mig; det kan jeg saamænd nok trænge til. Jeg gjorde mig al mulig Illage for, ret at forestille ham: at Du kunde være i en Fare, hvorfra vi maaskee kunde redde Dig; men den Klodrian var ikke at bringe af Stedet. Tilslidst løb jeg allene herhen, har været oppe paa Stigen og raabt efter Dig; men da

Du ikke svarede mig, saa troede jeg, at Du virkelig var forloren eller havde flaaet Dig ihjel, ved at falde ned i Taarnet; jeg løb meget bedrøvet omkring, og uden at vide, hvortil det kunde hjælpe, blev jeg ved at falde paa Dig, og Gud være lovet! nu har jeg Dig igien.”

August var inderlig rørt over Ynglingens Omforg for ham, da denne endog havde bragt ham til, at overvinde den meget ængstlige Frygt. En Strøm af Spørgsmaal vældede der frem, men August bad ham, at have Taalmodighed, da der imorgen blev Tid nok til at fortælle. Det første der maatte sørges for, var at faae Stigen afveien og overalt saavidt muligt alle Spoer tilintetgjorte af dette Foretagende, som Baronnen maaskee vilde tage meget unaadigt op, isald han fik det at vide. Denne Rydden tilside havde sine Banfeligheder, da Morten ikke allene kunde bære Stigen og August ikke følte sig synderlig istand til at hjælpe ham. Som de stode og overlagde herom, hørte de det rasle mellem Buskene som af et Menneske eller Kreatur, der nærmede sig til dem. Saa meget Nysgierrigheden end fristede August til, næiere at undersøge denne Puslen, fandt han det dog ikke raadeligt, uden Baaben at vove sig dertil; han følte desuden meget mere Trang til Hvile, end til nye Eventyr. Begge gik derfor langs Borggraven hen over Broen og ind paa Gaarden, hvor de fandt Alting roligt; imidlertid fortalte Morten at han

var temmelig vis paa, at han ude blandt Tuskerne havde seet et Menneske, der søgte at unddrage sig hans Ansyn. De kunde slet ikke blive eenige om, hvem denne Person kunde være; August giettede paa, at det var en Tyv, som de havde forstyrret i hans natlige Industri; men Morten fandt det ikke urimeligt, at det var det onde Bæsen, der var vred over, at man havde forstyrret det i et af dets yndede Tilholdssteder. Man gjør ved slige Leiligheder vel i, ikke at indlade sig i Giendrivelser; og August havde her desuden sin Tanke ene henvendt paa, at faae Stigen afveien.

De meente, at naar August selv gif hen og lod Claus see, at han var i Behold, saa vilde denne faae Mod og Villie, til at hielppe dem, især naar de tillige gjorde ham bange for Baronens Brede; det lykkedes med nogen Umage, at faae ham vækket og sat i Virksomhed. Karlen vilde endelig vide, hvorledes August var kommen tilbage igien udaf Taarnet. — "Jh, meget naturligt," var Svaret, "jeg kom samme Vej ud, som jeg var kommen indad; var Du ikke af lumpen Feighed løbet Din Vej, saa kunde Du seet, at jeg steg ned af Stigen, da jeg havde faaet hvad jeg vilde." — Claus betragtede med Erbødighed den Person, der kunde komme ustkadt fra en saadan Fart, og med underdanig Høflighed adlød han den, der nu vist var i Besiddelse af Fortunatus's Pung eller en anden slig uskatteerlig Eiendom. Stigen blev bragt

tilside og man overlod til Andre, næste Dag at giette paa, hvor dens overste Triin var bleven af; Lygten, Brækjernet og Louget vare blevene i Taarnet; Jerngitteret var der for det første ikke at tænke paa, at faae fat ind i Lugen igien.

August tog det Løfte af Morten, at han paa ingen Maade maatte betroe sig til noget Menneske om den Udgang de havde opdaget fra Taarnet; han havde nu, meente de, fundet en af de Løngange, hvorom man saa ofte hører i de Danske Folkesagn; og hvilke deri undertiden gives en altfor betydelig Længde. Saaledes skal der f. Ex. fra Baldemars Slot ved Bordingborg være gaaet en Løngang ind under Søen over til Orminge Skov. Disse hemmelige Veie, troer man, vare lagte, for igiennem dem at komme i Krigstider ind paa en beleiret Borg, eller at flygte fra den, naar den ikke længer kunde holde sig. Paa flere Steder sees endnu noget, som foregives, at have været Indgang til slige Løngange.

Al Glæde over sin Befrielse havde August ikke strax mærket, hvor forstødt han var af sit Fald, hvor syg han var af den Angst, han havde udstaaet. Først da han var kommen i Seng og vilde til, at vederqvæge sig med Sønnen, blev han forstyrret deri af ulidelige Smerter; faldt han i en kort Slummer blev han opvakt igien af ængstelige Drømme, i hvilke han saa Beenrader og Strækbilleder omkring sig. Om anden Dagen var han meget syg, og

Baronens Læge, Hr. Schlagader besøgte ham; denne Mand var klog og kyndig nok, til at indsee, at hans Patient havde om Natten været i en farlig Stilling, men han var langt fra at giette, hvori den egentlig havde bestaaet; han giettede paa et langt andet Eventyr, der ikke var upassende for August's Alder og Figur; han gav ham endog smaae Stikpiller derom, men var forstandig og godmodig nok, til at besvare Baronens Spørgsmaal med tekniske for Uindviiede i Lægekunsten uforstaaelige Phrafer, bag hvilke Lægerne undertiden maa skjule den Sandhed, som de ikke bør sige.

Formedelft den Yndest, hvori August stod hos Gaardens Folk, spurgte alle til hans Befindende. De fleste ansaae hans Sygdom for en Virkning af hans idelige Vaagen hos Baronen; denne troede det selv; Julie bestyrkede ham deri og Schlagader modsagde det ikke; der blev derfor givet Befaling til den meest omhyggelige Pleie for ham: denne forfeilede heller ikke sin velgiørende Indflydelse, da Følgerne af Faldet virkelig havde været større end dem af Frygten. Claus var den som troede, at han med meest Visshed kiendte det Sande; her seer man, sagde han ved sig selv, at ingen slipper ganske uskadt af Fandens Klør. — Men han vovede ikke, at yttre denne sin Mening lydeligt for nogen, da han deels frygtede, at Fanden ikke skjøttede om, at faae sine Gierninger meget omtalte, deels, at

Baronen kunde straffe ham haardt for hans Deeltagelse i dette Foretagende.

Den unge Skrivers gode Sindelag mod August havde yttret sig ikke allene, ved modigen at søge efter ham i den øngsfilige Nat, men blev ogsaa ved at yttre sig ved den nøiagtigste Omhu for ham i de Dage, man ansaae Sygdommen af nogen Farlighed. August blev rørt over denne Velvillie og Hengivenhed, som han kun havde erhvervet sig, ved at vise det unge Menneske en Venlighed og Ugtelse, som der i de Dage sædvanligen ikke blev vist mod en Skriverdreng; denne var i den Tid, som udgjorde hans Læreaar, udsat for allehaande haard og haanlig Behandling, maatte ofte paatage sig de laveste Forretninger, finde sig i at leve eensomt eller i Selskab med de ringere Klasser. Fra slig Skole udgik da Mænd, der siden bleve ansatte til vigtige Poster i Landoeconomien eller Regnskabsvæsenet, og som ei sielden hævnedes sig paa deres Underhavende for den haarde Behandling, de selv engang havde lidt. August's Godmodighed drog ham til, at tage sig af ethvert Menneske, som han saa i en lidende Stilling og især med Venlighed at oplive deres Mod, som blev nedtrykt af andre. Han havde paa denne Maade her erhvervet sig et meget hengivent Hierte, paa hvis trofaste Velvillie han kunde forlade sig.

De meest rørende Beviser paa Deeltagelse og Omhu modtog August af Julie; hun følte det in-

derligen, at det var for hendes Skyld han havde udsat sig for Fare og paadraget sig denne Sygdom. Hun var ængstlig for ham, men maatte ganske skjule sin Ængstlighed, og leed meget i de Dage, før Lægen turde erklære hans Sygdom uden Fare; til Lykke for hende vare disse Dage kun faa, thi ellers havde hun ganske robet sig. Neppe var han i god Bedring, før hun vidste hemmeligen, med den Mad eller Viin, som blev bragt ham, at faae ham smaa Sedler tilfillede, om hvis Indhold vi ikke finde det nødvendigt at underrette vore Læserinder. Neppe kunde han igien være oppe og skrive, før disse Sedler bleve besvarede, og saaledes opstod der en Brevvexling, der ikke varede i fiorten Dage, men som godt kunde udfylde dobbelt saa mange Sider i vor Historie, dersom den ikke ved senere Tildragelser var ganske forkommet. Der vare de, som vilde have seet, efter senere Fortælling, at Julie en Aften sneeg sig over til August; men man kan ikke være vaersom nok i at troe slige Fortællinger.

XXVII.

Var Du Mester.

Da sagde Du, at hvad der ei er godt,
Er slet, er uselt, er elendigt.

Berghem i Christ. 4des Dom.

Vi maae paa nogen Tid forlade Kinenhøi, for at see til andre Personer, som henhøre til denne Historie. Ved sliq en Standsning i Fortællingens Gang har en Forfatter den meest passende Leilighed, til at henvende sig til Læseren med et forstandigt Ord om sig selv og sit Værk; og vi burde da maaſkee ogsaa benytte den her, men kunne ikke uden Forlegenhed begynde derpaa. For det første maa Forfatteren, om han endog ikke er fri for Egoismens Forblindelser, ved sliq Standsning med Vengstlighed see tilbage til det allerede fortalte; vil i det Maleri, som alt er færdigt, Hovedfiguren, dens Holdning og Stilling, mellem de øvrige Figurer, behage Læseren eller fortiene hans Behag? Naar Forfatteren gjør sig selv dette Spørgsmaal, og i sin Forlegenhed vil undskylde sine mulige Feil, gjøre opmærksom paa sine formeentlige Guldkommenheder, undervise sine Læsere om, hvorfor de bør undskylde eller bifalde, saa udstrøer han med Nøie en Sæd, som bærer usle eller ingen Frugter. Erfaring viser det; ingen Fortale, intet Forsvar har nogensinde betaget et slet System dets

Skievhed eller en slet fortalt Historie dens Riedsomhed. Forfatteren bør da tie; saa meget desto hellere, da han enten fremsætter gode Regler, som han gjorde bedst i, at følge uden at tale om dem, eller han, partist for sine Anskuelser og sin Fremstillingsmaade, angiver Regler som slet ikke kunne gielde; hans Sag er tabt, naar hans Værk ikke forsværer sig selv.

For det andet er Fortælleren her i den Stil: ling, at han ikke kan og ikke vil ansees som Forfatter, men kun som Udgiver. Han har kun villet samle og ordne de Documenter, mundtlige eller skriftlige, som han forefandt, for at fortælle nogle Tildragelser i vort Fædreland, foregaaede mellem en endnu ei ganske forsvunden Generation. Andre Sæder og Skikke, Indretninger og Meninger springe os fra den Tid ind; men dersom Læseren ikke, selv i denne for os nu fremmede Indhylling, erkiender Danske Folk og Dansk Natur, saa er det ikke Historiens men Fremstillingens Feil. Fortælleren fører Læseren frem mellem Græs, som han endnu betræder, Træer, der blomstre nu som før, Fugle, hvis Sang er ham bekiendt fra Ungdommen af, mellem Mennesker, der tale samme Tungemaal; finder Læseren sig ikke tilfreds og fornøiet i dette Selskab, saa kan han med Grund sige: det er Fortællerens Skyld, han burde hellere ført os ind mellem fremmede Figurer, vare disse end Abekatte, Papagoier, forgiorte Prindser eller fortryllede Prind:

ekker: hans Brøde er desto større, da han kieder os i et Selskab, som vi tørde ind i med god Villie til at moere os, eller idetmindste at betragte med godmodigt Sind. Fortælleren kan ikke forhindre, at hans Fremstilling ansees for Sandhed blandet med Digt; naar man blot anseer det Digtede for saa rimeligt og naturligt, at det kunde være Sandt, saa har han Intet imod hiin Mening: men hvor Fortællingen er kiedsommelig, hjælper det Intet til dens Forsvar, at den er sand; der maa Læseren troe hvad han vil: alt Forsvar er forbi.

Det er om Ulrikkes videre Tildragelser vi skulle fortælle; men Læseren maa da erindre sig det forhen fortalte om hendes Reise til Lindhøi, Flugten derfra og at Grev Kronborg forgieves søgte hende i Nærheden af Snoghøi, hvorhen han havde bragt hende. Anledningen til disse Reiser og Tildragelserne paa dem ville bedst oplyses af Ulrikkes Breve til hendes Moder; disse ville vi derfor meddele:

Første Brev.

Lindhøi. * April 1773.

Jeg takker Dem, dyrebare, fiere Moder, ret af mit inderste Hierte takker jeg Dem for al Deres tierlige Omforg for mig. Jeg trænger til Overbærelse, jeg turde kun haabe Skaansel, og De giver mig Kierlighed; endnu den samme Kierlighed, hvormed De pleiede mig og dannede mig, da De

med Tillid og Forhaabning saae min Fremtid imøde. Al denne Fremtid er nu kommen; men hvor sorgelig staar den for os ved min Brøde! Saaledes kan kun en Moder elske; men ogsaa kun en saadan Kierlighed kunde bevare mit Hierte fra, at mistvise og sonderbrydes under den Smerte, som ængster det. Jeg har nu alt tilbragt to Nætter her, og jeg har flere Gange ret inderlig bedet Gud om Kraft til, at jeg i Fremtiden ikke maa være Deres Modersind ganske uværdig, at jeg maatte skaffe min Fader igien nogen Trøst for den bitter Sorg, jeg har paaført ham. Det var vel at jeg kom bort fra ***g, thi hvorledes skulde jeg udholde, at see min Faders bekymrede Ansigt! og Bee mig, Moder! at jeg maa tilstaae mig selv det: han kunde ikke udholde, han leed for meget, ved at see mig. Tal ofte til ham om mig, bed for mig, søg at vise ham min Fremtid i et blidere Lys, end jeg selv tør see den; han maa gierne være vred paa mig, naar han blot ikke var saa bedrøvet over mig, saa ængstelig for mig.

Lante Sybille er en iegod Kone; hun er jo Deres Søster, men det er dog ikke Dem. De kan slet ikke forestille Dem, hvor forladt jeg følte mig, da De var reist bort. Jeg vilde adsprede mig ved at gaae omkring; jeg troede, at det begyndende Foraar skulde vederkvæge mit Hierte; men Gud er i Naturen, og den kan ikke see mildt til en, der er saa skyldig som jeg. Jeg mødte adskillige Per-

soner, og det forekom mig som de hæftede deres Dine paa mig med Bebreidelser eller Medynk: det var mig utaaleligt og jeg skyndte mig ind igien. Det var maaskee Indbildning af mig; men der hører Dvælsen til at bære Sorgen, især naar man har været saa lykkelig som jeg. Hvo har modtaget mere Kierlighed end jeg? For hvis Glæde har man her i Verden kunnet bære mere Omfarg? Hvilke Taarer har jeg fældet, uden Barnagtighedens lette Taarer, der henvistes af det lette Sind snarere end Dugdraaben af Sommerens varme Morgenluftning? Og nu, nu! Hvorledes har jeg giengieldt denne Kierlighed, denne Omhu, denne Lykke! Moder, søde Moder! seer Du Spoer af den Taare, som falder paa denne Skrift, saa see vemodig men venlig paa den og bed for Din Datter, for Dit Barn Ulrikke.

Andet Brev.

Lindhøi. * April.

Alt et Brev fra Dig, min Moder! hvori Du saa kierlig søger, at opmuntre og trøste mig. Det var som en venlig Engel var kommen til mig i min Ensomhed, thi jeg er meget ene her. Er det ogsaa tienligt for mig, at Du er saa mild og kierlig imod mig? Jeg fortjener det rigtignok ikke, men jeg føler, at jeg trænger til det. Bliv ved med Din Mildhed; thi det er kun Guds Barmhiertighed, som kan frelse en Synder, og hvori kan den

ne Barmhiertighed aabenbare sig stærkere end i en Moders Kierlighed, der fordrager Alt, selv bliver ved at haabe og tillige indgyder Haabet i den Liddendes Hierte; ellers maatte det jo ogsaa forsage. Jeg har fulgt Dit Raad og forsøgt at læse i den hellige Skrift, men endnu er jeg for urolig til at forstaae den, for skyldig, til ikke at skrækkes, for lidet omvendt, til at kunne trøstes. O jeg blev saa nedslaaet, da jeg igaar læste Cains Klagemaal: min Misgierning er større end jeg kan bære. Ikke raaber min Broders Blodrøst over mig fra Jorden; men har jeg ikke myrdet Din Rolighed og min Faders glade Forhaabninger. Kan jeg, skal jeg nogensinde kunne med al min Magt opvække dem igien fra de Døde? Vorte er Eders Tillid til mig, og tør jeg nogensinde igien fatte Tillid til mig selv? Vor Frelser taler rigtignok med Skaansel til Synderinden, som bringes til ham; men hvor ufølsomt fordre de Skriftkloge og Phariseerne, som omringe hende, at hun skal stenes! Vil Du, Moder! have Kraft til, at udholde det, naar Verdens Phariseere kaste gloende Stene paa mig med deres Tunger? Al, jeg er saa bange for, at det vil angribe min Faders Hierte alt for meget! Jeg var for misundt, for lykkelig til, at man skulde staae ne mig; og hvor saa ere de, som ikke ville sønderbryde det knusede Hør, ikke udslukke den rygende Hør? Frelseren vilde det ikke: men Verden vil det; hvor saa ere de, som ligne ham, og i denne Ver-

Den skal jeg leve! i den skal jeg have Mod til at træde frem igien; der skal jeg taalmodig bære den Haan, man kaster paa mig, ikke lade mit Hierte forbittres, ja fordærves af den Ukriftelighed, hvormed man behandler mig. Hav Taalmodighed med mine Klager, min Moder! Jeg veed jo nok, at de bedrøve Dig; men Du har jo tilladt mig, Du har befalet mig, ikke at skjule mine Følelser for Dig. For hvem skal jeg beklage mig, uden for Dig? og klage maa jeg, ellers brister mit Hierte af Sorg.

Tante Sybille er en god og from Kone, men hendes Mand er et forunderligt Menneske, og saa have de en Søn, som jeg ikke gider tale om.

Tredie Brev.

Lindhøi. * April.

Det er ganske umuligt, kjereste Moder! at jeg kan blive her, og det af mange Aarsager. Denne Gaard er for nær vor By, og let kunde nogen af mine Bekjendtere komme herhen; jeg vilde ikke gierne sees af dem og under hvilket Paaskud skulde jeg holde mig skjult eller indelukket? Endnu fiender man Intet til min Forsatning her; endnu veed man ikke det mindste om, hvorfor jeg egentlig er her, og det vilde blive mig aldeles utaaleligt at være her, isald man fik det at vide. Jeg vil visseelig befinde mig bedre mellem ganske Fremmede, end blandt Brønder, der ikke have Sind til, at bedømme mig

og omgaaes mig med Skaansel. Blandt Fremmede vil jeg bedre kunne stuele mig under et paataaget Navn. Kort sagt: jeg kan ikke blive her; og naar Du faaer dette Brev, saa er jeg maaskee allerede paa Veien herfra.

Min Onkel Hieronymus har fra den første Dag af, da Du forlod os, ideligen drillet og spottet mig for min Bedrøvelse. "Hvad kan," siger han, "saadant et Barn have at suurmule og slæbe over? Hun har jo altid havt fuldt op og har en riig Fader, der maaler sine Penge i Skieppeviis. Ja saadan en Riigmand har det godt! Han skulde probe, hvad saadan en Landmand maa døie! Fra den tidlige Morgen til den sildige Aften maa han slide og slæbe som et Plovbæst, og kan endda neppe for tjene til det tørre Brød." — Saaledes bliver han ved, med fiendelig Misundelse at snakke om min Faders Velstand og at stifle paa, jeg maa nok have mine aparte Aarsager til at hænge med Næbbet. Forestil Dig denne Snak, fuld af pøbelagtige Udtryk, blandet med grove Fæder og naragtige Lerverriim. Det er hans største Glæde, naar han kan faae en til at rødme, og han kan uophørlig blive ved, at snakke og beundre sig selv med en Latter, der ryster Vinduesruderne, især naar hans Søn stemmer i med ham. Det hjælper slet ikke, at Tante dyster paa ham, thi saa bliver han værre; han søger da at overgaae sig selv og kommer med Skieldsbord som Heldøre, Snerpe; jo grovere en

Grovhed er, for desto vittigere anseer han den, og af samme Mening er hans Søn, der har lært af sin Fader, at begægne sin Moder med Ringeagt. "Lad dem kun snakke," siger Lante, naar vi ere alene, "de mene det saamænd godt;" men jeg kan ikke forestille mig, at der ligger en god Mening i saa flette Ord.

Min Fætter Niels er nylig voxet fra sine Drengeskæder, saa at Armene stikke for langt ud af hans Kioleærmer, og i det Hele lader det til, han har havt saa meget at bestille med at voxer, at han ikke har faaet Tid til noget mere, thi han har ingen Ting lært; og jeg er bange for, at han istedet for Kundskaber har faaet onde Vaner. Af hans Fortælling kender jeg alle Omegnens Piger, men malede som Karikaturer med Grovhedens Farver; jeg kan sikkert antage, at de bedste iblandt dem ere de, som han meest laster; thi da han er dum i sin Tale og fiottet i sine Lader, saa maa han nødvendig blive til Spot for de Dannede, og ved sin næsvise Fripostighed en Skræk for de Ansættede. Dette Menneske hænger over mig hele Dagen, thi han lader som han er forelsket i mig — og det er egentlig min Ulykke her, som maa forjage mig herfra. Jeg troer gierne, at det mere er Kiøbmand Livers Rigdom, end hans Datters Undighed, der har rørt hans Hierte, men desto mindre kan hans Galanteri behage mig. Du skulde see ham, Moder! naar han, indhyllet i en Sky af

stinkende Tobaksrøg, der ikke standser, nagtet den hvert Dieblig paafører mig en Hoste, gjør sig læfker for mig; saa leer han ad mig og raaber: "lille Cusfine! vænner sig Fanden . . ., nok til det." — Han har alt betroet mig, at hans Faders Klage over trange Kaar er Løgn: det er hans eget Udtryk. "Hun skal," siger han, ikke troe ham; "han kan aldrig faae nok, spørg kun Moder, hun veed det ligesaa godt som jeg." Og nu indlader han sig i udførlig Skildring over, hvor rart vi to kunde boe og bygge sammen, naar vi for de Gamles Grunker kiøbe os den Gaard, som den dumme Herremand snart maa trække fra, for det kan ikke vare to Aar inden han maa gaae adjuncas. Dette Ord forstaaer jeg ikke, men formodentlig er det et af de mange, han har opsnappet af fremmede Sprog og gjort ufiendeligt ved sin Forqvæfning.

Bliv ikke fortrydelig, fiere Moder! over denne Skildring af vore Frænder; den er slet ikke overdreven; det vil Du selv tilstaae, naar Du tænker Dig om, thi Du har jo dog seet de Folk. Tænk Dig nu, om disse Mennesker fik det allermindste at vide om min Forsatning! Nei, inden Du faaer dette Brev er jeg alt paa Veien herfra.

XXVIII.

Hel sært det mon lufte om Midienat,
 Af Trolboms giftige Aanbe,
 Og hvo da sin Lid til sig selv haver sat,
 Dem nødes at gange til Haande.

N. F. G. Grundtvig.

Fjerde Brev fra Ulrikke.

Saa vidt er det kommet med mig, at jeg i den mørke Nat maa flygte fra mine Frøender; hvad jeg forudsagde er skeet; jeg er paa Reisen fra Lindhøi. Men vær ikke ængstlig for mig, kære Moder! jeg befinder mig vel og reise maatte jeg; jeg kunde jo ikke fortælle min Tante, hvorfor jeg maatte reise, og havde jeg sagt, hvor jeg drog hen, saa var det at befrygte, at Fætter Niels havde forfulgt mig. Det begyndte, at blive for alvorligt med ham; nu vil han drøit skiende paa mig men snart glemme mig.

Jeg er ganske besynderlig tilmode, men jeg vil ikke falde Dig besværlig med mine Klager; jeg kan ikke selv gjøre mig ret rede for, hvad der foregaaer i mit Hierte; om jeg skal være bedrøvet eller glad over min Flugt. Det volder mig en pineslig Uro, naar jeg skal tale om mig selv, om min egentlige Sindsstemning; jeg føler blot, at det gjør mig vel at reise, at være i Bevægelse, men desuagtet længes jeg efter Rolighed og Ensomhed.

Natten efter Søndag forlod jeg Lindhøi; alle vare tilsengs, Maanen skinnede klart og Foraarsvinden slyngede sig mildt henover Foraarets Spirer. Jeg hørte Intet uden mit Hiertes ængstlige Banken, da jeg sneeg mig ud giennem de gamle Frugttræer til Baglaagen i Haven; der ventede en Bogn paa mig, med hvilken jeg førte hurtigen afsted; i otte til ni Timer standsede den ikke. Dette skriver jeg i et Bertshuus, hvis Navn jeg ikke veed; jeg har glemt hvad vi skrive idag, og da jeg tillige slet ikke veed, hvorhen jeg egentlig reiser, saa maae de Efterretninger, jeg kan meddele Dig, synes meget ufuldkomne.

Dog en vigtig Efterretning kan jeg meddele Dig: jeg reiser med Grev Kronborg: han har nu givet mig Tilladelse, til at nævne hans Navn for Eder, kiære Forældre! Tungt og bittert har det været for mig, at jeg har maattet have en Hemmelighed for Eder; saaledes burde det ikke have været, men jeg var bundet ved et høitideligt Løfte. Hvorfor jeg nu mindre end før behøver at holde det, veed jeg ikke, men Greven sagde: at han let kunde blive udsat for store Ubehageligheder, naar hans Moder eller Frøender fik vor Forbindelse at vide. Nu maa det have forandret sig eller han tror, at det for min Skyld ei længer maa forties. Greven har lovet, saasnart han har bragt mig til mit nye Opholdssted, vil han ufortøvet reise til Eder og bede om Eders Samtykke til vort Gifter:

maal; saa er jo al Sorg og Ængstlighed forbi, ikke sandt, min Moder? O det er slemt, at jeg maa spørge Dig om det, for at faae det ret at vide, for at neddysse mine Tvivl. Jeg er ikke ret istand til at glæde mig; maaskee er jeg lidt syg, fordi jeg ikke har sovet inat. Far vel, søde Moder! Du skal strax høre mere fra mig.

E. Sk. Du vidste ret godt hans Navn, Du har længe vidst det, min Moder! og jeg glemmer Dig det aldrig, hvor omhyggelig og kierlig Du vidste at ære min Hemmelighed.

E. Sk. Jeg tog dette Brev med mig fra Bertzhuset, da jeg hørte, at Posten ikke gik derfra før om et Par Dage. Desuden saae Folkene saa snavsede og trevne ud der, at jeg ikke vilde betroe et Brev til Dig i deres Hænder. Vær ikke ængstlig for mig; Greven sørger meget omhyggelig for mig, og skulde der komme til at mangle mig nogen Bequemmelighed, saa kan jeg jo selv skaffe mig den, ved det gode Forraad af Penge, som Du har givet mig.

Femte Brev.

Jeg er lykkelig og vel kommen til mit nye Opholdssted, og Greven forlod mig strax, for at reise tilbage til Eder. Gid nu Alt maa faae et godt Udfald, men jeg maa tilstaae Dig, min vennehulde Moder! at jeg er noget ængstlig og slet ikke kan ret fatte noget godt Haab. Jo mere min Skæbne nærmer sig til sin Udvikling, jo flere og større synes

mig, blive de Bamseligheder, der blive at overvin-
 de. Hertil kommer, at Greven efter den Reise, vi
 have gjort sammen, vist ikke er ret tilfreds med mig,
 men jeg maaskee endnu mindre med ham. Fortryd-
 delig troer Du maaskee, at barnagtige Uengstligheder
 eller overdrevne Fordringer forurolige mig; men
 det er ikke saa. Jeg er ikke Barn længere; Sorg
 og Anger have modnet min Estertanke. Jeg gjør
 ingen Fordringer for mig selv; mit kiereste Ønske
 er: at bringe Tilfredshed tilbage i mine Forældres
 Varm. J skulle lære at agte mig, ligesom J elske
 mig; thi J have intet Dieblis ophørt at elske mig,
 hvor megen Bekymring jeg end har voldet Eder, og
 denne Tanke styrker mig til, frimodig at see det imø-
 de, hvad Menneſkene beslutte, hvad Gud udfører
 med mig. Jeg venter nu længselfuld paa Brev fra
 Dig, naar Greven har været hos Eder; indtil da
 vil jeg tie om mine nye Uengstligheder og nu blot
 fortælle Dig om min Reise herhid.

Ved Midnatstid naaede vi til Corsøer; jeg
 vilde paa ingen Maade blive der til næste Morgen.
 Greven maatte imod sin Villie gjøre Anstalt til
 Overfarten og efter en Times Ophold gif den for
 sig. Med en mild Foraarsvind foere vi sagte hen
 over Bølgerne, og jeg har aldrig før seet saa deilig
 en Nat. Maanen skinnede for meget, til at man
 kunde kalde det mørkt, men for lidet, til at for-
 dunkle de yndige Stierner, der venlige blinkede mig
 imøde; med Bemod tænkte jeg tilbage paa den Tid,

da jeg udstrakte mine Arme for at fange disse Stier-
 ner. En fiern Torden stod i Sønden og enkelte Lyn-
 glimt forlystede Diet, uden at besøgere det. Den,
 som arbejder, behøver Hvile, den som sørger, behø-
 ver Trøst og Bederqvælgelse; Natten er velgjørende
 for dem begge; den bringer dem Sønnen og denne
 Dødens Broder fører dem over til en lykkeligere Ver-
 den, forløser dem fra Støvets tit byrdefulde Læn-
 ker. Den Lykkelige burde oftere vaage om Natten;
 den er Eftertankens rolige og høitidelige Stund;
 Hjertet er mere stemt til at høre Aandens Stemme.
 Mit hele Væsen hensmeltede i en andægtig Bøn for
 mine fiere Forældre, for mine Ungdoms Veninder,
 der nu ere adspredte omkring i Verden, og for mangt
 et venligt Hierte, der hist eller her tænker paa mig
 med Godhed. Du maa ikke troe, min Moder! at
 disse Følelser ere nye for mig, blot frembragte ved
 den Forfatning hvori jeg befinder mig. Jeg har i
 flere Aar ofte været meget alvorligt tilmode; men
 jeg har ikke villet yttre mig derom; thi man anseer
 saa let Alvorlighed for Sørgmodighed, og jeg saae,
 at det glædede Dig, Fader og Andre, naar J saae
 mig munter og glad. Ofte naar der var Selskab
 hos os, eller især naar jeg var til Dands, og jeg
 kom da hen til Binduet og saae ud i den mørke stille
 Nat, blev jeg heelt underligt tilmode; jeg kunde
 da gjerne have sagt til hele Selskabet: lader os hol-
 de op at dandse! lader os bede til Gud for de Ulyk-
 kelige, der nu giennemvaage Natten med Sorg for

timelig Næring, nu vaande sig paa smertefuldt Leie og længes efter Dødsens Hvile. Du erindrer Dig vist endnu den Nat, da der var Bal hos os og jeg lidt efter Midnat blev saa syg, at jeg maatte gaae op paa mit Kammer. Det var fordi jeg fra Binduet hørte et sygt Barn at græde ovre hos den fattige Bæver. Det var mig umuligt, at holde det længer ud i Glædens muntre og lattermilde Kredse; jeg gik bort, ikke fordi jeg var syg, men for at skue le mine Taarer, som med Magt vilde bryde frem. Jeg havde ingen No paa mig, før jeg om Morgen derefter fik besøgt de arme Folk, bragt dem en lille Gave og sagt dem nogle venlige Ord. August var hos dem, da jeg kom, men gik strax. Han vilde, det troer jeg vist, ikke gjøre Folkene ulykkelige, naar de skulde modtage min Gave i hans Nærværelse; han vilde ikke gjøre mig forlegen, ved at byde dem den, mens han saae derpaa. Saaledes var han altid: og Du skulde have hørt disse Folk at tale om ham, da han var gaaet; de kunde ikke udtrykke dem kjerligt og taknemmeligt nok om ham; de kaldte ham en Guds Engel, som var sendt dem i deres haarde Nød. Tænk, hans Fader havde nylig villet udpante dem for Rentepenge og Skatter; deres lille Hytte skulde været solgt, fordi den stod en af hans Venner i veien. Men August havde gjort Udveie til Penge, som han hemmelig havde bragt dem; han havde bedet dem om, ikke at fortælle noget derom, da han ellers kunde komme i

Fortred; men mig, troede de, at de nok kunde fortælle det. Jeg har heller aldrig talet om det til nogen, før nu til Dig, min Moder! og jeg veed ikke selv, hvorledes jeg nu just er kommen til at tænke derpaa. Han havde den Morgen været hos Bæveren, for at bringe dem Medicamenter til det syge Barn. Nu er vel den stakkels Bæverske død; hun saae saa sygelig og afkræftet ud, da jeg sidst talte med hende. Tag Dig endelig af Manden og de hjælpeløse Børn; tal til dem om mig og lad dem bede godt for mig paa min underlige, ustadige Flugt.

Jeg blev ikke forstyrret i mine Betragtninger og Erindringer af nogen; thi Greven var falden i en dyb Søvn; det var mig ret fiert, thi jeg havde ingen Lyst til, at tale med ham, da han havde vist sig meget fortrydelig over, at jeg ikke vilde blive Natten over i Corsøer. Med Morgenstunden vare vi ovre under Syhns Land; Vinden var ganske falden af og Strømmen var os imod, saa at der maatte kastes Anker. Jeg kunde høre Lærkerne flaae oppe paa Markerne i Landet, og Nattergalens Toner fløitede mig imøde fra de lysgrønne Lunde. Jeg blev meget vel tilmode, da jeg troede, at jeg skulde blive paa dette Land, der havde modtaget mig med saa venlig en Hilsen. Ved den Støi, som Skibsfolkene gjorde, for at faae Ankeret ud, vaagnede Greven og kom op til mig paa Dækket, hvor jeg havde tilbragt hele Natten. Jeg havde en lang Samtale med ham, men som jeg slet ikke blev for-

nøiet ved; han søgte rigtignok at skjule sin Fortrydelse over min Tjen paa Reisen, men han gjorde det kun slet, og lod mig see ind i hans Hierte, hvor jeg blev Følelser vaer, som ikke behagede mig. Han er meget hovmodig; dog en anden Gang vil jeg fortælle Dig vor Samtale.

En Time efter Solens Opgang begyndte det at blæse temmelig stærkt; vi seilede ind ad Nyborgs yndige Bugt, og nu fik jeg først at vide, at jeg ikke skulde blive i Tjhn, men afsted over til Jylland. Dette gjorde mig ganske modfalden og taus, saa at min Reisefælle vist ikke har glædet sig meget ved mit Selskab paa den øvrige Reise. Men Postbudet har alt ventet længe paa, at jeg skulde slutte mit Brev. Lev vel! vær rolig for mig; jeg befinder mig vel.

Siette Brev.

Jeg befinder mig meget vel: det veed jeg, er den bedste Efterretning for Eder, kære Forældre! og derfor vil jeg begynde med den. Jeg kan det med desto større Fornøielse, da jeg paa min Reise har udstaaet en stor Angst, som jeg ikke ret vidste om, hvorledes den vilde bekomme mig. Nu er den forbi, og Erindringen derom vil stedse moere mig. jeg har nu ogsaa seet en Klasse af Mennesker, som jeg før kun kiendte af Romaner og Eventyr.

I Nyborg maatte vi opholde os et Par Timer; om det var, fordi vi ikke før kunde faae He-

ste, eller fordi Greven havde Forretninger at besørge, veed jeg ikke; jeg skulde næsten troe det sidste; men Folgen var, at det allerede blev Aften, inden vi kunde komme fra Odense; det var et slemt Veir med Storm og Regn, og nær havde jeg ladet mig kyse, til at blive her, da vi nu maatte fiøre paa leiede og aabne Bogne. Omfider fik vi en gammel Chaise at laane og kom afsted. Om trent ved Midnatstid, da jeg var falden i en sød Søvn, blev Bognen standset; jeg vaagnede og hørte forfærdet, at vi vare overfaldne af Røvere. Greven var allerede sprungen udaf Bognen og jeg hørte ham i en ivrig Samtale med tre eller fire Personer; min første Tanke var, at skrigе om Hielp, men Lyften dertil forgik mig, da jeg saa os omringet af en tyk, skummel Skov, hvor sandsynligvis ingen havde hørt mit Skrig: maaskee havde det ogsaa opirret Røverne og bragt dem til at mishandle, ja endog at dræbe os. Her gjaaldt det kun om, at rædde Livet, ethvert Tab af Penge eller Klæder kunde jo let erstattes igien. Jeg forundrer mig over, hvor længe jeg maa være om, at nedskrive disse Tanker, da de i langt fortere Tid opstode hos mig.

Jeg bad Kudsten om, at hjælpe mig ud af Bognen, men han svarede mig ganske koldsindig: at jeg kunde ligesaa gierne blive siddende, det var til ingen Nytte at jeg sprang ud i Snøvsæt. Jeg troer endnu, at den Karl var i Ledtog med Rø-

berne. Med megen Anstrængelse fik jeg Jordbækslet op og kom, uden at Rudstien mærkede det, vel ned paa Jorden. Jeg tænkte paa, at løbe ind mellem Træerne, men jeg kan i dette Dieblif ikke afgjøre, om det var Frygt for Mørket og Eensomheden eller en Forestilling om, at det var utilbørligt, saaledes at forlade Greven, som bragte mig fra at udføre dette Forsæt. Min sorte Hat og min mørke Overklædning gjorde mig næsten usynlig i Mørket: derfor kom jeg ogsaa Røverne saa nær, at jeg ubemærket af dem ret i Nag kunde høre deres Samtale med Greven. Jeg hørte ham i ivrig Accord med dem om den Sum, han skulde betale, for at vi ubehindrede kunde fortsætte Reisen; de forlangte efter nogen Prutten 200 Rdlr.; han var heller ikke uvillig til at tilstaae dem denne Sum, men forsikrede, at han nu ikke havde saa mange Penge med sig, men vilde selv personlig i Overmorgen til hvad Klokket, de selv bestemte, bringe dem disse Penge her eller i Gribbsvads Kro. Han forestillede dem, at dette Tilbud var meget billigt, og at de, ved at tilføie ham den mindste Ulempe, vilde udsætte sig selv for store Færrer, da han var en for betydelig Person, til at Øvrigheden, ja selv Kongen ikke skulde føie de alvorligste Anstalter, til at opdage og straffe sliq Misgierning. Hans Trusel blev besvaret med temmelig Ligegyldighed, da man meente, at det havde nok ingen Fare. Man havde før, sagde en af dem,

snuset om efter dem, men see om man havde suu-
det noget; dog lod det til, at man vilde antage
Grevens Tilbud, men en af vore Anholdere var
flet ikke at faae overtalt. Skulde vi, lod Ordet,
lade slippe sliq en Fordeel, som vi har faaet Neg-
le paa? Jeg kiender nok til slige Accorder; man
holder siden af dem hvad man lyster. Saadanne
fornemme Folt huske kun lidt paa, hvad de lover
eller skylder en stakkels ringe Mand. — Greven
blev meget hidsig over denne Snak og begyndte at
skælde Personen ud; men det var ganske utidigt;
vi kom virkelig i Fare derved, da Personen, uden
at blive hidsig, fortalte Greven: at hans Kniv slet
ikke var bange for at lugte Hjerteblood. Jeg stod
allerede i Begreb med, at tilbyde den forlangte
Sum, da det aldrig kan hielpe at tale om Ret,
hvor Uretten er den stærkeste, men jeg var saa op-
bragt mod den frække Ondskab, at Ordene døde
paa mine Læber; jeg stod just ifærd med, at giøre
mit Tilbud, da der hørtes Lyd af Heste, som nær-
mede sig. Pludselig blev Greven ført af Røverne
afsidens ind i Skoven og Rudsken begyndte at føre.
Min Stilling blev virkelig mislig; jeg raabte efter
ham og med et Skrig maatte jeg advare den ene
Rytter om, ikke at ride mig omfuld. To Perso-
ner omringede mig strax og i den ene gienkiendte
jeg Sorte Pêr, som ikke er fremmed i vor Egn
og som de endog har seet i vort Huus. Jeg klaz-
gede dem min Nød og i samme Dieblis blev der

givet et Tegn, hvorved Kudskene standsede og Høverne kom igien frem af Skoven; de havde Greven med dem, men han havde nu ganske tabt Modet; dog lod det til, at han fik det igien, ved at see Sorte Pærs Følgesvend, som han kiendte meget godt. Efter en fortrolig Samtale, de to havde sammen, blev Accorden meget hurtigt antaget og sluttet; man fulgte mig nu meget artigt hen til Vognen; men blandt det Ubehagelige, jeg havde lidt denne Nat, var det værste, at høre de tvedydige Vittigheder, man opvartede mig med, fordi man havde truffet mig paa Reisen med Greven.

Jeg skyndte mig ind i Vognen og neppe var jeg der, før der hørtes Lyd af en anden Vogn, som nærmede sig; jeg befalede Kudskene at holde lidt for at oppebie den, men jeg maatte ordentlig skændes med ham og Greven, for at faae min Bille. Endelig fortsatte vi vor Reise; Høverne vare forsvundne; jeg lyttede opmærksom efter Lyden af den anden Vogn, thi saa længe jeg kunde høre den, syntes mig, at jeg var i Sikkerhed. Da vi kom udaf Skoven, begyndte det alt at dages; vi holdt en halv Time ved Gribssvad og der gjorde vi Bekiendtskab med de Reisende paa den anden Vogn. Dog derom i næste Brev.

XXIX.

Vær Kier ad Tyder, Kier Datter min!
De ere baade trygge og troe.

Gammelt Vise.

Syvende Brev fra Ulrikke.

Mai. 73.

Jeg troer næsten, at jeg ikke har godt af, at være i Nolighed; jeg føler mig saa ængstlig og urolig her i denne Stilhed, thi Du maa vide, at jeg opholder mig hos en Enke, med hvem jeg ikke taler meget, da hendes Snak ikke behager mig og hun heller ikke synes at finde Behag i mit Selskab, undtagen for at fortælle mig om de flette Lieder og om det Unkværdige i at være Enke. Naar Veiret tillader det, gaaer jeg omkring i Omegnen, som er meget smuk og fuld af godmodige Bønderfolk, hvis Nysgierrighed og Snaksomhed moerer mig meget; alle Børn heromkring kiende mig allerede og komme mig imøde med et Smil; de kalde mig *Adelaide*, men kunne ikke ret udtale dette Navn og give det mange Fordreininger. Jeg vilde være meget bedrøvet over, at jeg i de foregaaende Breve har glemt, at sige Dig, min Moder! at jeg lever her under Navn af Fru *Adelaide Ronberg*. Denne Forglemmelse kunde maaskee forhindre, at jeg desto senere fik et Brev fra Din elskede

Haand; men jeg trøster mig med, at Greven har bragt Dig denne Efterretning. Han maa jo nu have været hos Eder, mine Forældre! og jeg læn- ges meget efter Dit næste Brev.

Han skændte paa mig og bebreidede mig, at det var min Skyld, vi bleve overfaldne af Røve- re, fordi jeg ikke vilde blive i Corsøer eller D: dense om Natten. Det burde han jo ikke have gjort, naar han havde nogen rigtig Agtelse for mig. Og hvorledes kom det sig, at han var saa bekiendt med Sorte Pêers Følgesvend? Det kan jeg hverken begribe eller lide. Overalt opførte han sig ikke godt ved den hele Affaire med Røverne; han baade truede og bad paa en urigtig Maade, og til- sidst tabte han dog reent Modet. Jeg føler, at jeg som Mandfolk vilde handlet ganske anderledes. Det gjør ikke godt, at see sin Elsker tabe Modet eller handle uforstandigt. Jeg føler, at jeg maaskee gjør ham Uret og at jeg ikke kan bedømme en Mand efter en Stilling, som er mig saa ubevant; men jeg kan dog ikke lade være derved at tænke paa en, om hvem jeg troer, at han vilde opført sig paa en bedre Maade, og som ikke Dog jeg vil tie og vente paa Dit Brev.

Jeg har faaet mig en Opvarterste eller Led- sagerinde, hvad Du vil kalde hende. De Reisende paa den Bogn, som ankom med os til Grib- vad, vare tre Bønderkarle og en Pige, som var Søster til den ene. Jeg var nysgierrig efter at

see dem og fandt Pigen i heftig Graad. Jeg troede, at Nøverne havde plyndret eller idetmindste ogsaa forstræffet hende, men hun havde slet ikke seet dem og havde en langt anden Anledning til sin Graad. Gud veed, hvad det var, som indgiød hende en saadan Fortrolighed til mig, at hun strax betroede mig: de tre Karle vare Stavnshundne fra ..nge, havde været i Tieneste hos Herremanden, men utilfredse med ham besluttet, at drage ud i Verden og forsøge deres Lykke. Denne Beslutning havde de igaar udført og laant dertil en Vogn af deres Frænder. Vognen skulde skules i Middelfart og om et Par Dage bringes tilbage af en af deres Bekendtere. Karlene vilde til Hamborg eller Lübeck, hvor de haabede, at træffe Landsmænd, som nok fik dem anbragte til noget, da Danske Folk, havde de hørt, vare vel antagne der, for deres Duelighed og Trostøb; ja mangen en havde ved Glid eller Duelighed der gjort sin Lykke. Jeg vilde naturligviis ikke forstyrre deres gode Forhaabninger, men gav dem i Middelfart et lille Brev med til Datteren af den rige Kiøbmand Norrich, i hvis Huus jeg ofte kom. Gud være med dem! de saae friske, muntre og modige ud; dog trak der sig nogle mørke Skyer omkring deres Dine, naar Tiden kom paa deres Hjemstavn. Al, Du skulde seet, hvor vemodig Søren saae hen til Søsteren, hvor betænksum han rystede paa de blonde Lokker og gjorde Vold paa sig selv, for ikke at

græde og forsøge hendes Modløshed. Mit Hierte blev stemt til inderlig Velvillie for disse Mennesker; jeg fandt nogen Lighed mellem deres Skæbne og min.

Jeg sagde til Pigen, at jeg nok kunde begribe, at Mandfolk paa denne Maade vilde forsøge deres Lykke, men at jeg fandt det meget betænkeligt, at hun som Fruentimmer vilde følge med dem. "Det vil jeg jo heller ikke," svarede Plaanen Søs datter, som hun kalder sig; "jeg vilde blot følge med min Broder til Jylland og see til, at faae Tieneste etsteds; thi paa Godset kunde jeg ikke blive; rigtignok kan man ikke gjøre os Piger til Soldater eller sætte os til forfaldne Gaarde, som ingen kan tage imod, uden at see Elendigheden imøde, men Herremanden har en Søn, som ikke vilde lade mig have Fred." — Og nu fortalte hun mig baade latterlige og oprørende Historier om saadan en raa og ryggesløs Magthavers Fordringer. Vi bleve snart eenige om, at Plaanen skulde blive hos mig; Du kan slet ikke forestille Dig, hvilket venligt Diefast, hvor hierteligt en Tak, jeg fik af Søren, da han saae sin Søster antaget hos mig og saaledes troede hende i Sikkerhed. Han vilde i Jylland gaae tvers ind over Landet, og fra Ringkøbing eller en af de vestlige Byer i det Slesvigske see at komme tilføes. Da jeg tog Afsked med ham, gav jeg ham nogle Penge, som han antog taknemmelig for mange, men som Din

Godhed mod mig lod mig ansee for saa. Kort sagt nu er Plaa ne hos mig og moerer mig hele Dagen med sine lystige Biser eller med Fortælling om sin Egn's gamle Kæmper og Drager eller de Underjordiske, som endnu ikke ere forjagne af lærde Præster eller oplyste Spottere. Der er noget forunderligt henrivende i disse Fortællinger, og det gjør mig altid ondt, naar jeg hører dem forkastes med flogelig Haan. Plaa ne er saa glad ved mig, som havde hun fundet en Skat. Lev vel! Skriv snart . . .

E. Sk. Du maa vide, at Plaa ne er en fordærvet Udtale af Ubellone; denne Oplysning har jeg af Pigen's Døbeseddel; ved min egen Gietning var jeg vist ikke falden derpaa.

Sttende Brev*).

Saa har han dog været hos Eder? har virkelig forlangt mig til Kone? Tilgiv mig, min Moder! at jeg har været mistroisk nok, til at tvivle om, at han vilde opfylde dette Løfte. Det glæder mig at han har opfyldt det: det vilde have bedrøvet mig, om jeg havde opofret min Rolighed for en aldeles Uværdig. Men Du maa ikke troe, at jeg glæder mig ved ringeste Forhaabning om, at

*) Dette Brev er som man ser, skrevet før end at Ulrikkes Moder havde underrettet hende om, hvad der er fortalt i det XIV Kapitel.

blive Grevinde. Gud maa raade for min Lykke, men jeg vil ikke være Kronborgs Kone, om han endog var en Første. Det er vel, som det er, at jeg er Madame Eliger og ikke kan blive Grevinde Kronborg; thi egentlig vil jeg ingen af Delene være, men den ene Ulykke hæver den anden. Min Fader og Præsten have egentlig Ret; jeg kan som den, der er viet til een, ikke blive retmæssigen gift med den anden; men jeg har ogsaa Ret, naar jeg vil løsrive mig fra en Forbindelse, som kun Overmagten har paansødet mig, og fra en anden, som min egen Letsindighed har paadraget mig, men som for Fremtiden vilde paadrage mig selv og andre Befymring eller endog Fordærvelse. Siig Grev Kronborg: at jeg fritager ham fra alle Løfter, han har givet mig, fra alle Forpligtelser, hvormed han troer sig bunden til mig, fra alt Ansvar for min Fremtids Vel. Du maa sige ham det, min Moder! thi selv vil jeg om muligt aldrig mere see ham eller tale med ham. Her kan jeg ikke blive, thi det lader af Dit Brev til mig, at Kronborg vil søge mig her; jeg begiver mig dybere ind i Landet og veed ikke selv, hvor jeg vil standse min Flugt. Her kan jeg desuden ikke blive, thi Politiet, som søger efter de tre rømte Bønderkarle, er kommen paa Spor efter min Plaan, saa at hun ikke tør lade sig see paa Veie eller Stier.

Jeg er meget urolig; men søde Moder! det er ikke over min Skæbne; thi den seer jeg frimodig

imøde; men det er over, hvorledes jeg skal forklare Dig Anledningen til den Beslutning, jeg har satzet; Aarsagen til, at jeg herefter ikke vil mere staae i den ringeste Forbindelse med Kronborg. Jeg vil søge, i Korthed at forklare mig, thi jeg laver mig allerede til Reisen. Ved de Samtaler, jeg paa Reisen havde med Greven, blev det mig tydeligt: at han anseer det som en udmærket Belgierning, han beviser mig og mine Forældre, at han gjør Riibmandsdatteren til sin Kone; at denne Belgierning af mig i min hele Levetid maatte ansees for desto større, ja ganske overordentlig stor, da han tager, ja lad mig dog engang sætte dette lave, foragtelige Udtryk paa Papiret, da han tager den faldne Pige til Naade, og gjør hende ærlig igien, ved naadigst at give hende sit Navn. Jeg vil ikke tale om den Rolle, som jeg kom til at spille mellem hans hvifornehme Familie, hvis Fordomme og Ahnestolthed han selv har fortalt mig om; men hvorfor vil han egentlig gifte sig med mig? Enten blot fordi han anseer det for sin Pligt, eller fordi han derved begaaer en Handling, der udmærker ham som ophøiet over hans Stands Fordomme. Saaledes har han viist sig for mig i sine Yttringer, uden nænsom at skaae den Forsatning, hvori jeg befinder mig. Af inderlig Hengivenhed, af fortrolig Agtelse for mit Sindelag, af alle de Tølelser, om hvilke jeg forestiller mig, at de ere aldeles nødvendige, for at udgiøre min Lykke som Ægtemage,

have hans Ord eller Gierninger ikke vilst mindste Spor. Med mørke Ahnelser om Fremtiden maatte jeg træde frem for det Altar, der uopløseligen skulde undertaste mig hans Villie og Herredomme. Det vil, det bør jeg ikke; jeg vil aldrig see ham mere. Her har han bragt mig til et Sted, hvor man stikler paa mig for den Forbindelse, hvori jeg staaer med ham, og uden Sky taler om lastverdige Forbindelser, hvori han før har staaet. Vistnok regner Verden det ikke saa nøie i slige Ting med en Greve, men jeg, jeg vil ikke være slig en Persons Rone.

Jeg har ikke Tid, til at skrive mere, thi jeg skal hen og pakke ind. Inden Du faaer dette Brev, har jeg allerede opsogt mig et andet Opholdssted; Folkene her skulle ikke vide, hvor jeg bliver af; de ere mig modbydelige, og jeg vil ikke have mere med dem at gjøre. Jeg vil herefter ikke staae i Forbindelse med noget Menneske, undtagen med Dig og Fader. Værer ikke ængstlige for mig; jeg skal nok sørge for min Sundhed og Sikkerhed; her kunde jeg ikke blive, uden at være ængstlig for mig selv.

Niende Brev.

Løgersvraa. * Juni 73.

Hertil er jeg lykkelig kommen, og alt tredie Dagen efter mit forrige Brev kan jeg melde Dig det. Men det havde vist heller ikke gaaet saa vel, naar ikke en besynderlig Omstændighed havde bidraget

dertil. Jeg og min Plaaue gik og pakkede ufor-
mærkt vort Løi sammen, for ifald det var muligt
at komme bort, uden at sige min Bertinde Farvel.
Det var nu i sig selv ligegyldigt, enten hun mær-
kede vor Afreise eller ikke, naar hun blot ikke fik
at vide, hvor jeg reiste hen. Men deels vidste jeg
at hun ved at faae min Afreise at vide, vilde be-
storme mig med en stor Mængde besværlige Spørgs-
maal, som jeg hverken vilde eller kunde besvare
hende, deels maa jeg tilstaae Dig, at jeg følede en
stor Lyst til at drille hende, ved at give hendes
Nysgierrighed en uopløselig Knude. Hun har fra
den første Time jeg kom her, ei været mig god,
fordi hun hverken ved Sledstthed eller ved Stikpil-
ler har kunnet drage mig ind i sin Fortrolighed,
faaet mig til at bifalde og secundere hendes Rixers-
maal mod Greven. Et Menneske kan have store
Feil, uden at falde os saa besværlig som de, der
ville paatrænge os en fladderagtig Fortrolighed.
Jeg er nu engang som de store Herrer kommen i
Bane med, at reise incognito, og det vilde jeg og-
saa her: men jeg er kommen efter, at dertil hører
langt mere Forsigtighed, en de anvendte og jeg hid-
indtil har agtet fornøden.

Som jeg allerbedst gaaer og under allehaande
Spøg med min Plaaue søger at pakke sammen og
udkaste en Plan til vor Undvigelse, melder man
mig, at Sognepræsten er der og vil tale med mig.
Uheldigviis er det just min Bertinde, som selv an-

melder ham for mig og lægger til i sin sædvanlige
 ufskaansomme Tone: "Det er en Mand, som saa
 mænd nok vil faae at vide af Dem, hvem De
 egentlig er og hvad De fører i Deres Skiold; han
 forstaaer at aabne Hierterne paa Folk." — Ja godt,
 tænkte jeg: det kommer an paa en Prøve; mit
 Sind var nu ikke godt stemt imod ham, da jeg
 troede ham i Forstaaelse med Konen om at udforske
 mine Hemmeligheder. Jeg besluttede derfor, at
 modtage ham med al den kolde Høflighed, som over-
 driver Artigheden men bortkysrer Fortroligheden. Men
 jeg fandt en gammel Mand for mig, hvis blide
 Ansyn og hele Væsen forjog al Mistanke fra mit
 Hierte og indgiød mig en næsten ubegrændset Sik-
 lid; inden jeg vidste af det, var jeg i en vidtløftig
 Samtale med ham, der baade var moersom og læ-
 rerig for mig. Han var meget godt hjemme i den
 nye Tydske Literatur, som Du veed er mig saa in-
 teressant; han kunde hele Stykker af Gellert og
 Holty udenad. Og hvad mener Du vel: han
 var slet ikke saa opbragt mod Voltaire, som de
 Geistlige og mange andre vise sig. "Jeg kiender,"
 sagde den gamle Præst, "ikke smukkere Tragoedier
 end dem, Voltaire har skrevet, og hans Fortælling:
 Zadig, er et af de allersmukkeste Digte, Verden
 eier. Man beskyllder ham vel for, at han fiendt-
 ligen har angrebet Religionen; det er muligt, at
 han har skrevet Ting, som jeg ikke har læst; muligt
 ogsaa, at man giver ham Skyld for Skrifter, hvori

han ikke har Deel: men jeg har aldrig fundet hos ham nogen Sætning eller Bittighed, som angreb min Religion, men vel adskillige religiøse Meninger, dem jeg erten anseer for urigtige eller skadelige. Var der ved en religiøs eller philosophisk Mening noget grundløst, saa forstod han rigtignok at tage den fra den svage Side og gjøre den latterlig; men derved har han efter min Mening, ingen Skade gjort, thi Latterligheden er en Prøvesteen for Sandhedens ædle Metal. Jeg forudsæer den Tid, da vore Efterkommere vilde finde adskillige af vore Meninger latterlige, og da ville de vist ikke tænke ondt om den Person, der saae det før andre, havde Frimodighed til at sige det og at udsætte sig for Højmods og Egennyttets Forsølgelser." — Jeg havde Lust til, at fortælle Dig flere af den gamle Ludolfs Meninger; men jeg frygter for, at mit Brev da blev altfor langt.

Jeg finder en besynderlig Fornøielse i, at hæfte Tanken paa Tingene, der omgive mig; havde jeg her nogle gode Bøger, saa vilde jeg vist ganske fordybe mig i deres Læsning; jeg frygter for, at jeg er for ængstlig til at tænke paa mig selv, og derfor helst tænker paa Ting eller Personer, der fremstille sig for mig. Men, kære Moder! jeg skal vist ikke mere tabe Bevidstheden om hvad jeg bør; jeg har faaet en haard Advarsel imod Letsindigheden.

"De maa," sagde Ludolf til Slutning til mig, da vi paa vor Vandring i det Frie vare komne saa

længt fra Huset, at vi vare sikre for alle Vidner og Lurere: "De maa ikke troe, at jeg ønsker Deres Fortrolighed; vel havde jeg efter mit Embeds Medfer Ret til at vide, hvo det egentlig er, som opholder sig i mit Sogn; men vær ikke bange for at jeg vil vide mere end De vil sige; mit Erinde til Dem er at advare Dem om, at De har et Fruentimmer hos Dem, som Politiet er gjort opmærksom paa; saavidt jeg kan forstaae, er De ifærd med, at gjøre en god Gierning mod dette Fruentimmer, men kommer først Politiet i Virksomhed, saa kunde det let forarsage Dem Ubehageligheder, som kunde blive altfor betydelige." — Jeg fortalte ham nu reent ud, hvorledes det egentlig havde sig med min Plaan, og aabenbarede ham mit Forsæt, at forføie mig hemmelig bort herfra. — "Men hvor vil De da hen?" spurgte han smilende; da jeg reent ud sagde ham, at jeg endnu ikke vidste det, saa blev han meget alvorlig. — "Jeg kan nok begribe, at De vil herfra," sagde han i en Tone som viste mig, at han ikke troede meget godt om min Vertinde; "men saaledes at vove sig ud blandt Ubekiendte." — Du skulde have seet med hvilket deeltagende Ansyn han nu gav mig de kjerligste og forstandigste Formaninger; de passede saa ganske paa min Stilling, at det tilsidst forekom mig, som havde jeg slet ingen Hemmelighed mere at betro ham. Kort og med Taarer i Øinene sagde jeg tilsidst: jeg maa bort herfra og det for min egen Skyld. Veed De nogle gode

Mennesker, som ville tage imod mig og skule mig, saa henvis mig til dem; jeg og mine Forældre ville være Dem evig forbundne derfor. — "De har Forældre," udbrød han forundret, "og reiser ikke til dem; der maa være besynderlige Omstændigheder." — Ja det er der, sagde jeg og mine Laarer fløde heftigt men lindrende; jeg har Forældre, som elske mig, som veed, hvor jeg er, som strax faae at vide, hvorhen jeg reiser. — "Li nu stille," smilede han venlig til mig, da han saae den hæftige Bevægelse hvori mit Sind var: "jeg holder ikke af, at man betroer mig noget, naar man er saa urolig. Vil De snart bort?" — Om muligt endnu i denne Nat: sukkede jeg. — "Det var hurtigt; men ligesaa godt nu som siden, naar det skal være. Him! Ja det gaaer vel an; er det Synd, saa Gud forlade mig den; jeg gjør det i en god Mening; De maa vide, min bitte Pige! at jeg har ogsaa Børn; skulde de engang . . . Ja derom kunne vi tale en anden Gang; der kom strax Egennytten med sine Fordringer! Jeg har en Familie, en Paarørende, som vist vil tage godt imod Dem; jeg vil give Dem et Brev med; det skal blive sendt Dem en Time efterat jeg er gaaet fra Dem." — Jeg erindrer hvert Ord han sagde, hver Mine han sagde det med. Det var for mig, som jeg ventede min Dom fra hans Læber, som maatte denne Mand nødvendigen tage sig af mig, ifald det skulde gaae mig godt. — Jeg vil da, sagde jeg, i Guds Navn gaae hen og faae mig

en Vogn bestilt. — "Til hvem vil De gaae?" spurgte han. — Det veed jeg ikke, svarede jeg; jeg kiender ingen her, og vil overlade det til Plaanen, at opsoege en. — "Ak, min Gud!" raabte han; "hvad horer jeg! Jeg har i min hele Levetid ikke begaaet flere Uforsigtigheder, end jeg idag har hort af Dem. De vil komme hemmelig herfra; betroer Dem til en ung Pige, som De neppe har kiendt i fiorten Dage; vil giøre Folk endnu mere opmaerksomme paa Dem selv og hende, vil vise . . . Nei! tilsidst mærker jeg nok," lagde han smilende til, "at jeg paa min gamle Alder kommer til, at være Medvider i en ung Piges hemmelige Flugt, for at den ikke skal gaae altfor galt. Hør nu: i Nat Kl. 11 venter min Vogn Dem ved den lille røde Laage; min egen Sørr fører den, og han har Brevet med. Farvel, mit bitte, søde Barn! vor Herre være med Dig og Alt hvad der tilhører Dig." — Jeg faldt om hans Hals og kyskede ham: han saae venligt paa mig og sagde: "jeg haaber at gamle Ludolf har gjort Godt mod et godt Menneske!"

Jeg vilde svare ham, men kunde ikke, saa rørt var jeg. Klokken Elleve var Vognen der; vi fik lykkelig vore Kufferter i den, uden at nogen mærkede det; efterat have tilbragt denne og følgende Nat paa Reisen, uden at skifte Rudst, kom vi velbeholdne hertil. Jeg o. s. v.

XXX.

Jeg svarer Dig af min Gensølgighed vel,
 At Satan paa Folk veed at giøre Forskiel,
 Sig efter Personer at søie.

Peter Dass.

Tiende Brev fra Ulrikke.

Tøgersvraa. * Juni. 73.

Den gamle Ludolf maa have anbefalet mig meget godt, eller det maa være meget gode Folk, jeg er kommet til, thi jeg behandles med en Velvillie og Kierlighed, ligesom jeg var en elsket Frænde. Den ubekiendte Fru Ulrikke Merdan er under venlig Spøg og Fortrolighed alt indviet i alle Familiens Hemmeligheder: men den er saa lykkelig, at den har ingen: dens Medlemmer elske hinanden, og det er dem det vigtigste her paa Jorden; det er egentlig det eneste vigtige for dem, og Alt, hvad der ikke har Hensyn derpaa, staaer i Forbindelse dermed, betragtes med Ligegyldighed. Mig spørger man om Intet; man vil ikke have min Fortrolighed; men det er ikke fordi man betragter mig med Mangel paa Deeltagelse. Nei, Du skulde see, hvor godmodig man tænker paa Alt, som kan være mig til Lidsfordriv og Fornøielse; jeg faaer næsten ikke Lov til at være allene, thi man vil ikke, at jeg skal i Gensomhed overlade mig til mit uro:

lige Hjertes Ængstligheder. Jeg passerer her i Huset for Enken af en Broder, som Konen har havt i Ostindien, men skal være død; idetmindste har man i tre Aar Intet hørt fra ham; jeg har med Glæde antaget dette Navn, under hvilket vist ingen skal finde hen til mig, undtagen Ederes kære Breve, mine elskede Forældre!

Min Bert her er en meget yngre Broder af den gamle Ludolf, men han anseer ham for sin Fader, da han har modtaget Opdragelse og Understøttelse af ham og med barnlig Hengivenhed taler om ham. Der er en vis Sørgmodighed udbredt over hans milde og muntre Væsen, men det flæder ham godt; det synes at passe til hans Stand og til den Alvorlighed, man fordrer af Manden i den. Han læser meget, er næsten altid hjemme og her kommer sjelden Besøg. Om hans Kone faaer Du Intet at vide denne Gang; jeg holder for meget af hende, til ret at kunne tale om hende; det forekommer mig altid, naar jeg skal tale om Personer, der ere mig meget kære, som skulde jeg røre ved en Sommerfugls Vinger, dem jeg let kan gjøre Skade eller idetmindste berøve en Deel af det skønne Støv, der behager mit Dø.

Du skulde see mig her i mit lille og rolige Kammer; det har kun to Vinduer, af hvilke det eene er overstygget af Vitrerankens Løv; fra det andet seer jeg i dette herlige Foraar ofte ud til Havnen, hvor de yndige Anemoner nikke mig venligt

inøde. Vederqvægende Vællugt, det friske og fro-
 dige Løv, en forunderlig Blanding af Orden og
 Kunst, der ligesom tilfløres af den frodige Natur,
 indbyde mig, til at vove mig ud i den frie Luft,
 og jeg benytter Indbydelsen ofte. Man bliver ved
 Riøbstædlivet for frygtfuld for, at udsætte sig for
 vort Klimas ofte kolde men altid forfriskende Luft;
 dog er det maaskee der mere Menneskenes Blif end
 Kulden man frygter for. Ved Enden af Haven er
 en lille Forhøining; neden for den slynger en lille
 Aae sig, og paa den anden Side viser sig paa Ban-
 ken en Mølle. Jeg sad igaarmorges tidlig og glæ-
 dede mig ved, at see paa de skønne Jydske Heste,
 der travede rast afsted med de tunge Møllelæs. Den
 rette Jyde bruger kun Kiørepidsken til Stads; et
 Slag af hans Tunge styrer og fortner Hestene, men
 selv dette Slag formildes af hans Godhed for dis-
 se fiere Dyr. Ved Siden af dem lister sig den fat-
 tige Gamle med sin Møllepose, og stønner under
 Byrden af sin sidste Eiendom. Der gik en gam-
 mel Kone opad Banken og hun var nærved at syn-
 ke under sin Byrde; en Karl kiørte hende ufølsomt
 forbi og fløitede sin Morgensang. Jeg reiste mig
 uvillig og ilede nedaf Høien, for at komme Konen
 til Hielp, men blev standset af Aaen, over hvilken
 jeg ikke saa nogen Overgang. Jeg raabte efter
 Konen, for at bede hende om, siden at komme ind
 til mig; jeg vilde idetmindste sige hende et venligt
 Ord, men Konen hørte mig ikke; derimod raabte

Karlen til mig: "Det hjælper inte, bitte Jomfru! Kiellingen er død!" — men han anvendte ikke et eneste Ord paa, at henlede Konens Opmærksomhed paa mig. Ved denne Raaben blev Rebekka, saaledes hedder Præstefonen, ængstlig for mig, da hun var i Nærheden paa sin Blegplads. Hun kom ilende til mig og raabte glad: "Gud skee Lov! jeg seer Dig; jeg troede Du var falden i Vaen." Jeg fortalte hende nu min Uvillie over Karlens Ubarmhiertighed. — "Den sætter mig ogsaa i Forundring," sagde hun, idet hun stirrede opad mod Møllen; "men tager jeg ikke fejl, saa er Kiellingen ingen anden end Sara Rappers, og hende hjælper intet Menneske." — Og hvorfor ikke? raabte jeg forundret. — "Fordi hun er en Hex. Ja lee kun ikke; det kunde maaskee tages Dig meget ilde op af mange her i Egnen, ja maaskee endog antages for en Formastelse, at ville benægte en almindelig Mening. Jeg har været vantro og leet som Du, men min Ludolf gjorde et meget alvorligt Ansigt derved: der er, siger han, noget ved den Kone, som jeg ikke kan forklare, og hun er mig for modbydelig til, at jeg ret gider undersøge Sammenhængen i hendes Handlinger." — Jeg indlod mig meget ivrig i Gien- drivelser, men hun afbrød mig: "det hjælper Altsam- men ikke, hvad Du siger; Sara er en Hex og ingen beviser hende en Tieneste; ingen ærlig Karl tager et Ord til hende og anseer det for en Ulykke,

at blive hilset af hende. Hun lever i Armod, men som det synes trænger hun til ingen."

Altsaa har jeg da nu seet en Hex, og har virkelig Lyst til at gjøre noiere Bekjendtskab med hende.

Elleve Brev.

Tøgersvraa. * Juni 73.

Man har slet ingen Forestilling om, hvilke Mennesker der forekommer i de laveste Stænder, naar man ikke har havt Leilighed til, at stige ned til dem; man seer der den menneskelige Natur at yttre sig paa en friere Maade, og undertiden saaledes, at man har ondt ved, at erkiende denne Natur for den samme, som yttres sig i de høiere Stænder eller blandt cultiverede Mennesker; det maa vel være den samme, men hiin udtrykker sig skarpere, og de uafflebne Kanter give tydeligere men ikke behagelige Billeder. Jeg takker min Gud for, at jeg har henlevet min Ungdom mellem gode og dannede Mennesker; det er en Lykke, som man aldrig noksom kan skionne paa; men det er næsten umuligt andet, end at man maa kiøbe denne Behagelighed paa sin Erfarings og Nøisomheds Bekostning. Var jeg et Mandfolk, saa vilde jeg give mig meget af med de lavere Stænder og søge at komme i allehaande Forbindelser med dem; jeg vilde endog søge, at gjøre mig bekjendt med Forbrydere og med dem, man kalder Pøbelens laveste Bærme; thi kun ved Sammenligning med Usvigelserne faaer man en tydelig

Forestilling om den rette Form i Wandernes Rige. Men som Fruentimmer maa jeg give Afkald paa dette Studium.

Jeg har været hos Sara Rappers og næsten fortryder det mig. Forestil Dig i den yderste Ende af Byen en lille Hytte, der synes mere sammenblæst af Leer og Halm end bygget af Hænder; den er Saras Bolig; der lever hun allene med sin sorte Kat og nogle Høns; en stor hvid Hane galede mig imøde og gav sig en Anseelse som en forheret Prinds. Giennem det eneste Vindue, hvis Ruder vare en Blanding af dunkelt Glas, Træ og Papir faldt der et dunkelt Lys ind i den lave Stue, som indbefattede Urne, Sengested, Fødevarer og et underligt Skramleri af Stole, Borde og Skabe; imidlertid syntes der ret hyggeligt og beqvemt i denne Stue og Sara gav mig strax en magelig Stoel at sidde paa; jeg vilde befundet mig ret vel derinde, naar ikke mit Bryst havde lidt ved Osen af nogle Lyngtørv, hvis Gløder fra Urnen gnistrede og gloede mig imøde. Sara smilede mig, eller rettere grinebeed mig imøde med sine røde Dine og mange og dybe Furer i Ansynet; da hun paa min Hosten mærkede, at Luften inde hos hende ikke var mig behagelig, saa tiltalede hun mig med en Mine og en Røst, som jeg aldrig kan glemme: "Ja, mit Barn! hun er vel ikke vant til saadanne Stuer, men Tid og Trang kan vænne en til mange Ting og Nød lærer nogen Kone at spinde; men hvad

Godt vil hun mig?" — Jeg fortalte hende, hvorledes jeg først havde seet hende og overrakte hende en ubetydelig Gave. Hun maa have fundet den betydeligere end jeg selv, thi hun besaae den nøie, og uden egentlig at takke mig, spurgte hun nysgierrig atter: hvad Godt jeg vilde hende? Intet, svarede jeg, aldeles Intet, uden at lette hende nogle af Alderdommens Besværligheder. — Nu skulde Du seet, hvor forundret hun trippede omkring mig; mig syntes at hendes Røst blev mildere, idet hun sagde: "Hm! jeg takker Dig, mit Barn! Hm! jeg er ikke vant til, at faae nogen Gave, undtagen man forlanger noget af mig for den." — Jeg forsikkrede hende, at jeg ei engang vidste Noget, jeg kunde forlange af hende; men idet jeg forlod hende, blev hun ved at tilsiige mig: at hvilken Tjeneste, jeg forlangte af hende, vilde hun strax være villig dertil, naar den stod i hendes Magt. "Der kan," lagde hun til, "nok komme den Tid, da hun tænker paa mig: man skal aldrig glemme, at den ene har Lykken, men den anden Krysken: enhver veed saamænd nok, hvor Skoen trykker: og man kan ikke vide, hvor Haarene løber, sagde Manden, han satte Snaren paa Taget, og hvo der vil slukke Honning, maa ikke ræddes for Bier. Men kom hun kun til mig; man skal ikke altid skue Hunden paa Haarene; nei, man skal ikke, og hvo der vil have Gld, maa lede i Asken." — Saaledes blev hun ved at snakke, idet hun fulgte mig henad Ga-

den. Idet jeg traadte udaf hendes Huus, stod der en Mand, som formodentlig vilde tale med hende, men som pludselig vendte mig Ryggen, da jeg saae efter ham. Da jeg forlod hende, sagde hun betydende til mig, at vilde jeg tale med hende, saa maatte jeg komme til hende, da hun ikke kunde komme til mig og aldrig kom til nogen, undtagen efter deres udtryffelige Forlangende. Til Præstens turde hun ikke komme, da han ikke var hendes gode Ven; men jeg skulde ikke bryde mig om, hvad han sagde om hende; han var vist en god Mand, men han kiendte hende ikke; og han havde som andre Folk sine Gluer i Hovedet, og man skulde just ikke altid sive det som laadent er! — Jeg blev glad, da jeg tilsidst saae mig i Sikkerhed for hendes Taknemlighed og Ordsprog. Jeg skammede mig, naar jeg mødte nogen, thi mig syntes, at de saae forundrede paa mig, fordi jeg havde været hos Hexen. Jeg var virkelig selv lidt skamfuld og urolig derover, thi jeg tænkte paa, for ogsaa at slutte mit Brev med et Ordsprog: man skal ikke mane Ganden til sig; han kommer nok af sig selv; og hvor han ikke selv kan komme, der seader han en Qvinde; thi Mandslust er behænde, men Qvindelust er uden Ende. — Du seer, lille Moder! at jeg alt er paa gode Veie, til at kunne komme paa Bloksbjerg nu til St. Hansdag, ihvor nær den end er forhaanden.

Tolvte Brev.

Tøgersvraa. * Juni 73.

Jeg fortalte dem i Præstegaarden, at jeg havde været hos Heren, men det behagede de gode Følksket ikke; de havde meget derimod, og bade mig om, ikke at gientage dette Besøg, da jeg derved vilde blive ilde anseet af Almuens heromkring. Jeg gjorde dem mange Indvendinger herimod; blandt andet sagde jeg: man bidrager til, at fordærve flette Mennesker, idet man ukierlig drager sig tilbage fra deres Selskab; denne Foragt forbitter dem og ophidser deres Gemt til Skadefryd og Skarnagtighed; har man engang saaret et Menneske med Haanets Dolk, saa hører der megen Kierlighed til, at læge dette Saar, hvori der ellers saare let gaaer ulægelig Ed; der; og den visseste Maade, hvorpaa man forbedrer den Foragtelige, er ved at omgaaes ham med Skaansel og Tillid; vel er det muligt, at denne Skaansel kan være ufortient, at denne Tillid kan blive svigtet, men de ere dog de eneste sandsynlige Lægemidler; dog hvo vilde laste Anvendelsen af den kraftige Urt, fordi den undertiden forfeiler sin Virkning? Desuden kommer en stor Deel af den lavere Stands Feil og Laster af dens Armod; og naar man hæver denne, saa forsvinde meget ofte hine. Ludolf rystede med Hovedet, men gjorde mig ingen Indvendinger før om Aftenen, da det egentlig er vor fortrolige Samtales Tid.

"Der er vist ingen," sagde Ludolf, "som nægter,

at man bør afhielpe Trangen for Livets Fornødenheder, hvor disse virkelig savnes; men man vilde slet ikke udrette noget godt, naar man satte de fleste Trængende i en sorgløs Forsatning eller i en Overflod, som hidtil var dem ubekendt. Man behøver ikke at kiende vor Holbergs Jeppe paa Bierget, man kan see det af hyppig Erfaring: at Pøbelen, ved at komme i Overflod, vilde vise sig med Overmod, hengiven til Fylderi og alle Rigdommens Laster. Dog hvor lidet Godt, hvor meget Skadeligt udretter man, naar man beviser Belgierninger mod virkelig onde og flette Personer. Man bestyrker dem i deres Ondskab; man gjør dem dumdriftige, ved at opvække den Tanke hos dem, at man af Frygt for dem beviser dem Godt, for at frakøbe sig deres Angreb. Der ere ingen Lande usikkrere, end de, hvori Regjeringen capitulere med Røverne, fordi de ere for svage til at straffe dem. Men at Sara hører til de Personer, som man med Baersomhed og Sparsomhed maa vise Belgierninger imod, det har jeg mange Grunde til at troe. Jeg kiender noget af hendes Historie, og veed, at hun har været Medlem af en meget agtværdig Familie, der ganske har forstødt hende, hvorved hun er bleven nødt til, at indlemme sig selv i de laveste Klasser. Selv iblandt dem synes det, at tilkiendegive en meget lav Grad af Moralitet, naar man kan blive anseet for Her; og har endog overtroist Fordom bidraget til denne Mening, saa er det dog et slemmt Vidnesbyrd mod

Qvinden, naar hun selv søger, at stadfæste den. Det har Sara Mappers ved flere Leiligheder gjort, man troer derfor om hende, at hun staaer i Forbindelse med Dievelen."

"De vil uden Tvivl," blev Ludolf ved, "fordre af mig, at jeg skulde skaffe denne Sag oplyst, deels for at faae Almuen oplyst om sin urigtige Mening, deels for at faae Qvinden straffet for hendes Bedrageri; men det er yderst vanskeligt for en Præst, at vove sig til sligt Beviis, naar han ikke understøttes deri af en sindig og retsindig Øvrighedsperson, der kan og vil sætte sin hele Myndighed i tilbørlig Virksomhed; det kan jeg desværre ikke; og et mislykket Forsøg vilde kun endnu mere stadfæste hendes Autoritet, og derimod meget svække min Agtelse, som jeg behøver, for ikke at være en ganske overflødig Person i mit Kald og min Kreds. Jeg kan nok formode, at Sara ved flere Leiligheder har gjort sig skyldig i Bedrageri og forblindet Dinene paa den troskyldige Almue, men jeg kan ikke bevise det; jeg kan ikke forklare og tydelig fremstille Sammenhængen i hendes snedige og bedragelige Handlinger; det vil sige: jeg kan ingen Ting udrette. Det kan ikke hjælpe, at jeg af Fornuftgrunde, af den naturlige Sammenhæng mellem Årsag og Virkning vil bevise, at Sara har villet bedrage, at hun virkelig har forblindet Bedkommendes Dine: Almuen forstaaer ikke mine Grunde; den har ingen Indsigt i Naturens Kræfter og Gang; den er ikke istand til, at gjøre en

ordentlig Slutning; den har desuden et Hang til, at troe det overordentlige og naturstridige. Nei! jeg maa oppebie en Leilighed til, at jeg historisk kan fortælle og factisk bevise, at hun virkelig har bedraget, før jeg med nogen Fremgang kan træde op imod hende, og tilintetgjøre hendes Autoritet blandt Almuen. Den utidige Fremtræden mod Quakksalvere og Hexe, før man havde gyldige og for Almuen fattelige Beviser imod dem, har meget mere bestyrket deres Anseelse end svækket den. Anklageren er ofte bleven latterlig og Dommeren ofte forhadet, medens man ynkede Forbryderen og troede denne uskyldigen forfulgt; man troede, at Misundelsen anklagede, at Uretfærdigheden fordømte, og medens Hexen brændte paa Baalet, opvarmedes Troen paa hendes Kunster i den gabende Mængdes Hierter. Man maa i Krigen mod Overtro, som en forstandig General ikke vove et Slag, før man er ganske vis paa at vinde det."

Her standsede Ludolf og først efter noget Overlæg begyndte han igien: "Hertil kommer desforuden, at jeg slet ikke med fuld Overbeviisning tør benægte, at Sara staaer i Forbindelse med onde Væsener eller Aander. Jeg veed det nok, at min Mening herom kan af mange findes latterlig og overtroisk, men det hverken berettiger eller forpligter mig til, at forkaste en Mening, for hvilken jeg har ligesaa mange Grunde som jeg har imod den; det er meget muligt, at de Grunde, jeg har for den, ere falske, men saa længe

jeg ikke er vis derpaa, saa vil Gud tilgive mig mine
 Fejls, og jeg bryder mig ikke om, at Menneskene
 spotte eller fordømme mig. Jeg er slet ikke forplig-
 tet til, at antage den Mening som de fleste have el-
 ler som er Moden i en vis Kreds; naar jeg vil
 handle ærligt for Gud og imod Menneskene, saa
 maa jeg kun med Iver forsvare den Mening, der
 for mig er evident, afgjort og uimodsigelig Sand-
 hed. Men for mig synes det end ogsaa rimeligt, at
 Sara staaer i Forbindelse med Løgnens Fader. Der
 er for det Første i adskillige af hendes Handlinger
 noget, hvis naturlige Sammenhæng jeg ikke kan
 indsee eller forklare; det kan gierne være, at det
 kommer af min Mangel paa Indsigt og Slutnings-
 evne, men jeg er ikke berettiget, til at benægte det,
 jeg ikke kan forstaae. Dernæst kan jeg ikke nægte
 Dem, at jeg føler en saa rædsom Antipathi mod
 denne Kvinde, at det er mig yderst modbydeligt, at
 tale med hende eller at befatte mig med nogen Sag,
 som angaaer hende; jeg kan ikke forklare mig denne
 Modbydelighed paa anden Maade, end at hun staaer
 i Forbindelse med Væsener, der ere ganske modsatte
 de gode Aander, med hvilke jeg ønsker og troer, at
 staae i Forbindelse. Og naar jeg endelig troer, at
 jeg som et godt aandeligt Væsen kan staae og virke-
 lig staaer i Forbindelse med gode Aander, saa kan
 jeg heller ikke med Grund benægte Muligheden af,
 at Sara og ethvert andet ondt Menneske har kunnet
 sætte sig i en vis Relation til Rakodæmonerne, hvil-

ken kan have en Indflydelse, hvis Grændser jeg ikke kan bestemme."

"Det er muligt, at jeg kan tage fejl; derfor forfølger jeg hende heller ikke, men overlader hende til ham, som dommer retfærdigen. Men om endog denne Ulykkelige har indladt sig med den Onde, saa frygter jeg hende dog ikke, thi Dievelens Rige er forbi og jeg staaer under Guds Baretægt, saa længe jeg ikke modtvillig indlader mig i Samfund med de Onde." — Dette sidste skulde være en Advarsel til mig, og jeg skal ogsaa lægge den paa Hjertet. Men ogsaa jeg er rolig, thi det er vist ikke, at træde i Samfund med den Onde, naar man besøger en gammel Kone, for at gjøre vel imod hende. Rigtignok har maaskee min Nysgierrighed ogsaa havt Deel i min Gang til hende, men Gud vil vist ikke straffe mig for denne min qvindelige Skrøbeligheds Synd. Overalt forekommer det mig, som Hr. Ludolf har Uret i den Maade, hvorpaa han betragter Sara, men jeg forstaaer ikke ret, at sige ham imod, og har heller ikke ret Lyst dertil, thi man taler kun maadeligt i en Sag, hvorman ikke har nogen klar Forestilling.

XXXI.

Jeg mærker dog,
 At der er Noget i. — De Spøgelse
 Er ei aldeles at foragte.

Gnækol i Fostbrødrene.

Trettende Brev fra Ulrikke.

Løgersvraa. * Juni 73.

Det har nu regnet i et Par Dage, saa jeg ikke har kunnet gaae ud, og da tillige Rebekka har været borte i den Tid, for at tage Afsked med en Veninde, der efter langvarige Lidelser skal døe, saa har jeg ret høvt Tid, til at tænke paa mig selv og min Stilling. Jeg har ikke før været rolig nok dertil; jeg var for ængstelig og for opbragt mod Greven. Jeg har sagt, at jeg vil ikke tale mere om ham, og jeg vil ogsaa saa lidet som muligt tænke paa ham, thi der er i min Siel foregaaet en fuldkommen Separation fra ham: Vore Tænkemaader, vore Anskuelser af Livets Forhold stemme saa lidet overens, at mit Ægteskab med ham kun vilde bevidne min Egennytte eller mit Hovmod og desuden straffe mig med en glædetom, besværlig Fremtid. Jeg vilde derved blive straffet for haardt for min Letsindighed. Jeg er stolt nok til at troe, at Grev Kronborg ikke vilde skionne paa mit Værd, men ikke forsængelig nok, til at haabe paa stadig Tilbøielighed hos ham for min Person; og naar denne efter vor uadskillelige

Forbindelse ophørte, saa vilde mit hele moralske Væsen staae Fare for at komme i Vorden. Maaskee vilde mangen en fordømme mig for disse Tanker, men de ere uoploselig sammensmeltede med min Siels Natur, og for Eder, mine kiære Forældre! dolger jeg dem ikke, thi Kierligheden formilder Eders Dom; jeg skylder jo desuden Regnskab for mit Hjertes Følelser, og de sbye ikke Retfærdigheden men Strengheden.

Der er to Slags Anger; den ene føler ethvert slet Menneske, naar det frygter for de ubehagelige Følger af sin slette Handling: denne Anger føler Forbryderen under sin Straf og Synderen i sin Dodsangst, men den fører ikke til Forbedring. Jeg føler Intet af denne Anger; jeg er rolig fattet paa, at modtage alt det Ubehagelige, som kan komme over mig som Følge af min Forseelse, og jeg er vis paa, at Gud ikke vil gjøre Byrden tungere, end at jeg med dette Mod kan bære den. Min hele Omforg skal gaae ud paa, at en ufødt Skabning ikke skal lide for min Brøde: blandt alle de Lidelser, der kunde træffe mig selv, vilde den være den bitterste, at modtage Haand eller Gave af Grev Kronborg. Men af, den anden Anger kiender jeg i al dens Fylde og Tyngde: den ligger i den rædsomme Forestilling om, at man har gjort sig uværdig til Godes Kierlighed og Tillid: at man har bedrøvet dem, gien: giældet deres Kierlighed med Utafnemlighed, at man . . . o Moder! min Haand skielver, mine Taarer trænge saa hyppigen frem, at jeg ikke kan see hvad

jeg skriver . . . Kunne disse Taarer, af hvilke jeg alt har fældet saa mange, afvaske min Skam og Brøde? For Verden kunne de det ikke; den vil stedse fordømme mig; men jeg har det Haab, at de ville tale for mig hos Gud, at de ville opfriske mit Navn i Livsens Bog. Denne Angers Taarer ville som en mild Dug vederqvæge den gode Sæd, som har lidt af Stormen og var bleven syg: den vil forfriske min Siels Ringer, at den igien med Kraft kan hæve sig mod Himlen.

Jeg græder ikke, naar nogen seer det, thi min Graad vilde enten kun falde andre besværlig, eller bedrøve dem: maaskee vilde De fordre en Fortrolighed, og den kan jeg ikke give dem; jeg har ikke ret kunnet forestille mig min Forseelse, før jeg har tænkt mig det Tilfælde, at jeg skulde fortælle den til No: gen og indlade mig i Forklaring derom. Denne Bekiendelse, de Forklaringer, hvori jeg maaskee maatte indlade mig, de Bebreidelser, jeg maaskee medrette fik at høre, ja selv den Medynk, man vilde vise mig, vilde forvirre, forbittre, sønderknuse mig. Hvad skal ogsaa denne Bekiendelse til? Nei! jeg vil kun tale om min Brøde med Gud og mine Forældre.

Jeg har været for urolig og for vred; min Samtale med den gamle Ludolf og den godmodige Rierlighed, hvormed jeg her er bleven modtaget, have for mildet mit Sind; mine Taarer flyde nu mildere og jeg kan bedre overlægge hvad jeg kan og bør gjøre. Det kan jo dog ingen Synd være, at man

har Tillid til sig selv; uden den er jo ingen Forbedring mulig. Maaskee burde jeg ydmyget føle, at jeg ikke burde have denne Tillid? Hvorledes kan jeg stole paa mig selv, da jeg har kunnet begaae en Forseelse, der i dette Dieblis forekommer mig selv uforklarlig? Men jeg var for lykkelig, til ikke at være letsinelig; jeg var for beruset af min Indbildning og min Lykke til ikke at være uforsigtig og gjøre et dybt Fald. Der behøvedes noget for at bringe mig til Estertanke; og dette noget er kommet; det er kommet langt svarere, end jeg kunde forestille mig; men min Siel har udviklet sig under Befymringen og Angeren. Jeg har Tillid til mig selv, og naar Du og Fader bede til Gud for mig, saa skal den ikke svigte mig, thi de Retfærdiges Bøn formaaer jo meget. Nu først forstaaer jeg min Frelser's Ord: at der skal være mere Glæde i Himlen over een Synder, som omvender sig, end over ni og halvfemsindstive Retfærdige, som ikke have Omvendelse behov. Jo mere man har at tilgive mig, jo mere maa jeg ogsaa elske dem, der tilgave mig og bleve ved at elske Synderinden.

Fiortende Brev.

Tøgersvraa. * Juni 73.

Jeg var, kjære Moder! vist meget for alvorlig i mit forrige Brev, men jeg var virkelig lidt syg og det har vist virket paa mit Sind. Nu er jeg rask igien, det er nu godt Veir og Rebekka er kommen

hiem, sieleglad over, at hendes Veninde, som Lægerne havde opgivet, til Trods for dem befinder sig ret vel og har god Forhaabning om, at faae sin Sundhed igien. Du skulde see, hvor den fiere Rone er ung og smuk af Glæde; hun kunde see paa mig, at jeg havde været bedrøvet; nu veed hun saa mange lystige Historier at fortælle mig om den fede Provst og den mavre Herremand, om den fulde Degn og den lærde Skolelærer, som her omgive os; snart finder hun paa en snart paa en anden munter Tidsfordriv, saa at jeg slet ikke kan faae Tid til at blive alvorlig. Hun har lovet, at hun slet ikke vil vige fra mig, men ansee sig for min Læge, der hver Dag maa finde paa en ny Kuur og desuden selv maa have den Umage, at lave Medicamenterne.

Anledning til mangen en Latter giver os min Plaaue. Hvad mener Du, Moder! det blev rigtig Alvor med Politiet, at det vilde have fat paa den arme Pige; ventelig, for at hun skulde bekiende, hvad hun ikke veed, hvor hendes Broder og de andre Karle ere blevne af; men det skal have skarpe Dine og lange Arme, skal det naae hende nu, da gamle Ludolf haver advaret os og Rebekka og jeg ere blevne eenige om at skiule hende. Dog det er en let Sag, at skiule det, som ikke mere er til; vi have tilintetgjort hende; hun sees ikke mere her paa Jorden. Du kan da vel tænke, at vi ikke have slaet hende ihjel; det er ligesaa lidet Brug her i Jylland som hos Eder, undtagen naar Folk strande. Nei, uden at laane

Saras Hexekiep eller Formularer, have vi af vor egen Magt omskabt Abbellone Ipsdatter til Lovise Lubello: jeg haaber dog, at der ikke her i Niget er en Familie, der hedder saaledes, og som kan tage os det ilde op, at vi have laant dens Navn. En Kam og en Sax have udført denne Forvandling. Det lille, runde Fynske Ansigt tager sig meget godt ud under den Frisur, vi have givet det; og det fyldige men slanke Legeme bøier sig vakkert under det Drapperi, som nu skjuler det. Den omskabte Lovise, thi kun dette Navn hører Du nu for Fremtiden, synes meget godt om sig selv, og holder tit en behagelig Samtale med mit Speil; dog klager hun over, at hun undertiden fryser. Du kan slet ikke forestille Dig, hvor let og jeg tør sige, heldigt hun efterligner de fornemme Manerer. Rebecka og jeg see os ofte forvandlede i hende; vi blive noget vaer i vor Gang, vore Armbevægelser, vor hele Holding, som vi før ikke have lagt Mærke til.

Det meste Bryderi gjør os hendes Dialect, men det hjælper os noget, at hun har lært ordentlig at læse. Først sagde vi hende, at hun skulde udtale Ordene, som de staae paa Prent; men det gik reent galt, thi hun kom til at tale som vor lærde Skolemester. Nu have vi intet andet Middel, end at hun skal tale meget med os og flittig give Ugt paa vor Udtale; det gjør hun da nu ogsaa og naar vi nu faae lært hende et halvhundrede Franske Ord, som forekomme hyppigst til dagligt

Brug, saa kan hun meget godt slaae sig igiennem i hvilket Selskab det skal være, da Moden jo paa lægger os Fruentimmere, at tale kun lidet. Jeg har desuden lært hende, at læse lidt, indtil hendes Tyhnske Udtale mere forsvinder; Rebekka vilde, at hun skulde snøve, fordi det lod mere fornemt, men det faldt hende for vanskeligt; desuden sagde hun, at det var saa fælt, for saaledes snakkede Junkeren, som hun var flygtet for. De Jydske Tienstepiger gloe forfærdeligt paa den forvandlede Dams, og vi maatte bilde dem ind, at hendes forrige Dragt var en Forklædning. Den ene Pige paa staaer, at hun nok har tænkt det, og det fordi den litte Jomfru ikke sagde A og desuden flet ikke kunde passe hendes Træsko.

Tro ikke om mig, at jeg er letfindig, fordi jeg saa gierne gjør Løier og spøger; ofte bryder, selv under Latteren, min Sorg frem fra mit Hierte med et dybt Suk. Jeg føler, at det er min Pligt, at søge Moerskab, for ikke at henfalde til Modløshed, hvorved jeg kun bedrøver mine Venner og maaskee ødelægger flere end mig selv. Den meste Fortvivlelse kommer af Kraftløshed, og saa mange Mennesker overgave sig ikke til Tungfindighed, naar de ikke vare for træge og sløve, til at søge Virksomhed eller Moerskab. Denne Sløvhed er den høieste Ulykke, thi i den opgiver man sig selv, man ophører egentlig at leve, thi man dør den aandelige Død. Vær derfor rolig for mig, naar jeg er

munter; min Munterhed er ikke Letsindighed, men en hæderfuld Kamp imod Sorgen; og om end denne Kamp ei endes med Seier, saa endes den dog vist ikke med Skam.

Præsten har villet lære mig, at kiende Blomster, og jeg greel med Begierlighed efter hans Underviisning, men jeg kan slet ikke komme udaf det med den. Jeg kiender jo allerede Blomsterne, thi man glemmer aldrig de Menneſkers Afſyn, som have glædet eller behaget os; men han taler om Klaffer og Ordener; jeg gjorde ham ganske vred, da jeg spurgte ham, om da Blomsterne ogsaa havde Statsministre, Riddere og Kammerjunker? Han taler om Hanblomster og Hunblomster, og det kan jeg ikke lide, at man gjør Planterne til ufuldkomne Dyr, som blot mangle Bevægelse. Jeg havde Intet imod om han fradømte dem Bevidstheden, thi saa vare der dog desto færre Skabninger, som vi Menneſker mishandlede; men det vil han ikke; han paaſtaaer, at de have Følelse, og har viist mig, hvor smukt og ordentlig de kunne sove. Det er noget forunderligt Løieri. Ligesaa godt kan jeg ſige, at et Uhrværk lider og er ſygt, fordi det i Kulden gaaer langſommere og ſlaaer ſagtere, end i Varmen. Efter mit System er den egentlige Forſkiel mellem Planter og Dyr den, at der ſlet ingen Lighed er imellem dem; og jeg kan ſlet ikke ligne Hunplanterne, ſom hverken kunne græde eller lee, hade eller elſke.

Femtende Brev.

Tøgersvraa. * Juni 73.

Det er besynderligt, at hele Almuen her i Byen er ganske eenig om, at Sara St. Hansdags Aften har været paa Bloksbjerg; der ere endog adskillige, som med deres egne Dine have seet hende, at fare giennem Lufsten, men man er ikke eenig om, enten det var paa et Kosteskift eller en Giedebuk. Jeg har foreslaaet en Forening mellem begge Partier, ved at antage: at det var et Kosteskift der var forvandlet til en Giedebuk; men dette Forslag har ikke fundet Bifald, og der kan gierne endnu opstaae et blodigt Slagsmaal derom, hvo der har seet rigtigt. Hvad man dog i denne Verden kan blive eenig om og komme i Klammeri om! — "Hvad hjælper det," siger Ludolf, "at jeg fortæller dem eller forklarer dem, at det ikke er eller kan være saaledes; de forstaae mig ikke; de ville ikke forstaae mig, thi deres Forestilling derom grunder sig paa en Følelse, som ganske hører til deres Væsen og slet ikke kan løsrives derfra; de holde halstarrige paa en Mening, som med Modermelken er sammensmeltet med deres Blod. Og hvad det værste er: de troe om mig, at jeg siger andet, end jeg mener: at jeg fra den sorte Skole veed ret godt, og bedre end de, Bested om alle Gaudens Kunster, men har forpligtet mig til, aldrig at tale derom eller besatte mig dermed. Da jeg nylig var kommen hertil, søgte man rigtignok Hielp hos mig, naar en eller anden

troede, at han selv eller hans Næge var forgiort; nu kommer man sielden til mig derom, thi jeg har tabt deres Fortrolighed, fordi jeg vilde bevise dem, at de havde Urret, og undertiden slet ikke forstod at hjælpe dem. Almuen søger slet ikke efter Underviisning, men efter Hielp, og hvor denne sidste maa udeblive, der ringeagtes den første som unyttig Ord: fram. Og hvad skal man svare, naar der siges: jeg veed nok, hvad jeg veed: jeg har jo dog Dine og Drer ligesaa godt som Præsten. Hertil kommer, at der altid ere nogle Folk, der enten af Overbeviisning eller Egennytte, enten for Alvor eller for Løier, snakker Almuen efter Munden og forsvarrer Troen paa Ganden og hans Indflydelse. Hos de Mennesker, der slet ikke kunne forklare sig det Ondes Oprindelse, undtagen fra et ondt Princip, maa Troen om dette Væsen altid finde Sted, og der kan slet ikke bestemmes nogen Grændse for, hvorvidt denne Tro maa gaae." — Jeg fandt det beklageligt, at der kunde være saa megen Vanskelighed ved, at bestride en urigtig Mening, og at Lærerne ikke havde mere Anseelse hos dem, der trængte til at belæres. — "Man bør," sagde Ludolf bevæget, "langt heller glæde sig over, at enhver kan beholde sin Mening. Hvad gjør man her paa Jorden ved at sætte en Mening istedet for en anden? man forbytter ofte en Bildfarelse med en anden, og faaer ikke altid den mindst slette tilsidst; og ingen Lærer bør have nogen Anseelse, saalænge man ikke

troer at forstaae ham. Hvorledes denne Anseelse kan bidrage til, at forlænge de dummeste og skadeligste Bildfarelser, det viser Katolicismens Historie os; ikke engang det haarde Schisma ved Reformationen kunde oplade Dinene paa Folkene: alle Partier forbeholdt sig en Ret, til at foreskrive Andre deres Meninger; mangen en Første og Prælat blev en Fiende af Paven kun i det Haab, at kunne spille Pavens Rolle i sin Kreds. Ingen Lærer bør have mere Anseelse end den, Sandsynligheden giver ham; faaer han mere, saa dominerer han Sielen men veileder dem ikke, og denne Domination er langt uretmæssigere og skadeligere, end den usorligstige Mening, naar den blot er sociabel; jeg forstaaer derved, at den ikke forstyrrer andres Sikkerhed og Frihed. Er den usociabel, saa erklærer man sig medrette høit og virksomt imod den; men det er egentlig ikke, fordi den er urigtig, men fordi enhver har Ret til, at forsvare sin Sikkerhed og Frihed."

"Der begaaes f. Ex. intet Attentat mod mit eller andres udbortes Vel, naar man mener, at Sara virkelig har været paa Bloksbjerg, men jeg paatager mig en Omsorg for andres indvortes Vel, som slet ikke tilkommer mig, naar jeg forbyder dem denne Mening, uden at kunne bevise dens Urighed. Muligheden heraf beroer ikke allene paa mig, men ogsaa paa dem jeg taler til; tager jeg ikke Hensyn dertil, saa bærer jeg mig ad som Pater

Vincenz di Balverda, der præfede Kristens dommen for Incaen Atabaliba, eller for at tage et Exempel, der ligger os nærmere, som Rasmus Montanus, der vil bevise for Jesper Ridesfoged, at Jorden er rund; De og jeg mene, at Montanus har Ret, men enhver Jesper kan ikke mene det, om han endog vilde. Jeg forudseer, at der vil komme den Tid, da Almue her slet ikke vil troe, at der finder en Rigsdag Sted paa Bloksbjerg; men denne Tro maa da komme, ikke efter nogens Anseelse, men efter en anden Tankefølge hos de troende Personer. Imidlertid forbeholder jeg mig min Ret til, at fremstille enhver Mening, der synes mig urigtig, som usandsynlig og latterlig. Grunde og Spot ere de eneste Vaaben mod Bildfarelserne, men jeg maa forstaae at bruge ethvert Vaaben paa rette Tid og Sted, og jeg bruger disse altid slet mod Magtens Jernpandser og Dumhedens Rhinoceros-Hud; jeg bruger dem altid ilde, naar ikke Kierligheden, men Hovmod eller Egennytte, fører min Haand eller Tunge."

Jeg veed ikke, fiere Moder! om jeg har været istand til, tydeligt at fremstille Dig min Præstes Meninger; men da de syntes mig selv forstaaelige, saa syntes mig, at de ogsaa maatte blive det for Dig, og det moerede mig, at gientage dem for mig selv, idet jeg forsøgte paa, at nedskrive dem. Hans Mistænkelighed mod Sara, reiser sig for:

nemmelig fra følgende Historie, som han selv har fortalt mig.

For omtrent tre Aar siden kom en ubekiendt Mand her til Sognet og indlogerede sig i Bondesbyen her næstved; han befattede sig med, at slibe, reparere Uhre, købe Klude, og Præsten lagde strax Mærke til ham som en mistænkelig Om  ber. Han besøgte ham og fandt en middelaldrende Mand, godt klædt efter sin Haandtering og som meget godt kunde snakke for sig. Han tilbød Præsten et Uhr tilk  bs; og da det meget behagede denne og Prisen tillige syntes billig, saa blev man eenig om Købet på det udtrykkelige Vilkaar, at det skulde betales i Sedler. Præsten tog Uhret hjem med sig og overgav Manden sit sædvanlige Kommenuhr til Reparation. Rebekka gjorde strax sin Mand opmærksom på, at det nye Uhr muligen kunde være st  alet, men det vilde han slet ikke troe. Imidlertid vaagnede hans Mistanke, da han nogle Dage derefter hørte, at Manden opkøbte alle Banco-sedler her i Omegnen med temmelig betydelig Afkortning, da der havde udbredt sig det Rygte, at de om søie Tid skulde reduceres til halv Værdi. Formodentlig havde han selv udbredt det, men nu blev tillige Præsten under fire Dine advar  t om, at Om  loberen havde lovet en af Bønderne, at grave en Skat op for ham. Præsten vilde strax have sit Uhr tilbage og ophæve Købet med Personen, men Rebekkas Broder, Johan Merdan, som skal

være en rask Gømand, var her just i Besøg; han fik Præsten overtalt til, at holde sig rolig, for ikke at gjøre Omløberen opmærksom; de kunde da, meente han, have de Løier, at være tilstede ved Gravningen, gribe og overbevise Bedrageren. Dette Forslag var ganske efter Præstens Hoved, da han anseer et opdaget Bedrageri for et kraftigere Bevīs end hundrede Grunde, som Bedkommende ikke forstaae.

En Fierdingsvei herfra Byen er en Banke, som hæver sig temmelig høit; jeg har besøgt den et Par Gange, da man fra dens Top har Udsigt over en stor Deel af Omegnen og det er det eeneste Sted, fra hvilket man kan see det fjerne Hav. Paa Toppen af denne Banke er igien en Høi, besat med store Stene, som vidne om, at vore hedske Forfædre der have fældet mangan en Sveeddraabe, talet mangt et Ord. Blandt Stenene hæve sig et Par knudrede Egetræer, som Stormen og Tiden have høiet; deres Grene, stærkt besat med langagtigt Mos, strække sig langt ud mod Solens Opgang ligesom for at frelse sig fra Nedgangen og dens kolde Storme. Jeg sidder gierne paa Stenene under disse Egetræer; mig synes, at al min Letsindighed da forsvinder, og de gamle Forfædre tale et alvorligt Ord til mig: at Skialdenes Harpe hænge i Løvet og enkelte Toner af den blande sig i Vindens Susen, idet de synge om Forgængeligheden. Saaledes betragtes denne Høi ikke af Al-

muen; Hedningerne have opreist disse Stene; Hedningerne stode under Dævelens Rige, og altsaa driver den onde Aand endnu her sit Spil. Her laae den Skat begravet, som skulde hentes; her bevogtedes den af Mørkets Første, der misundelig berøver Mennesket dette Klenodie, der blot kunde tages ved Kunster, der bandt Dævelens Magt og hvilke kun ere bekiendte for nogle faa Indviede.

Natten kom, da Skatten skulde hæves; Ludolf havde faaet den at vide af sin Fortrolige; han og Nerdan gik betimeligt ud og skjulte sig i Krattet ved Foden af Banken; de vare hver bevæbnede med en Kaarde og en ladt Pistol. Det var en mørk og kold September Nat; Maanen var i stærkt Afstægende og Laagen svævede hen over Eggen i hvide, høie Skikkelse, der lignede Giengangere af Fortidens Kæmper. Selv Nerdan, der ellers taledes haanligt om alle natlige Syner, yttrede sig kun smaaligt om de Løier, som han ventede sig. Da Midnatstimen nærmede sig, hørte de noget at pusle paa Høien; de troede, at det var Skattegraveren eller nogen, der stod i Forbindelse med ham, der gjorde Tilberedelser til Bedrageriet. Endelig saae de et svagt Lys at nærme sig til Banken; som en Lygtemand sneeg det sig hen over Engen; til sidst kom det dem saa nær, at de virkelig kunde kiende Skattegraveren, Bonden og hans Broder, der formodentlig af Omsorg for sit timelige Vel havde besluttet at vove sig med paa dette Tog.

Der blev ikke talet eet Ord og de Vandrende gjorde sig kun forstaaelige for hinanden ved Tegn. Ludolf og hans Ledfager havde aftalt, at de først vilde ile frem af deres Skul, naar Gravningen eller Besværgelsen var begyndt: men saa vidt kom det ikke. Idet de tre Vandrende nærmede sig til Høien, viste der sig mellem Stenene et hvidt Spøgelse, der med en gloende Stav vinkede til dem, at de skulde fierne sig. Bonden og hans Broder flygtede med et høit Skrig og forsvandt i Nattens Mørke; Lygten, som den ene af dem bar, blev slængt paa Jorden og Lyset sluktes; selv Skattegraveren standsede forskrækket og forsvandt, skiondt langsommere, i Kratskoven og Mørket. Bore to Jagttagere bleve ved det uventede Syn satte i Forundring, om just ikke i Skræk. Nerdan fattede sig først og ilede op mod Høien med det Raab: "Holdt! Hvem er Du? Ettaa, eller jeg skyder Dig!" men Spøgelse med samt sin gloende Stang forsvandt, og da Nerdan i sin Hidsighed affyrede sin Pistol, saa sprang den i mange Stykker og saarede hans Haand. Ludolf var ilet efter ham; men da han naaede sin Svoger, var der aldeles Intet at see eller høre, og de maatte fatte den Beslutning, at gaae hjem, for at forbinde den saarede Haand. Af et Tilfælde kom Ludolf til, at støde med sin Fod paa en Stof, som han tog op og bragte hjem med.

Det Saar, Nerdans Haand havde faaet, var ubetydeligt. Næste Dag gif Ludolf hen, for at

tale med Skattegraveren, men han var ikke hjem-
 me og kom aldrig hjem siden. Han var forsvun-
 den der fra Egnen med samt Præstens Uhr: deris-
 mod havde denne beholdt det købte Uhr, som han
 endnu ikke havde betalt. Denne Ombytning var
 han slet ikke tilfreds med, da han holdt meget af
 sit gamle Uhr, som han ved en høitidelig Leilighed
 havde faaet af sin ældre Broder; men hvad var
 herved at giøre? Hvem skulde han henvende sig til
 derom? Den Stof som Præsten havde bragt hjem
 med sig, blev nogle Dage derefter seet af en Mand
 herfra Byen, og denne sagde forundret: "Hvor kom-
 mer Faær til den Stof? det er jo gamle Saras!"
 Nu kom Præsten paa Mistanke om, at denne Kiel-
 ling havde spillet en Rolle med paa Høien og kald-
 te hende til sig, for at udspørge hende. Men en-
 ten forstod han ikke at spørge eller hun forstod at
 svare forkeert; nok er det, at han af hende ikke fik
 det ringeste at vide, som kunde bringe ham paa
 Formodning om Sagens sande Sammenhæng; utaals-
 modig herover sagde han tilsidst: "tag sin forbandede
 Stof igien og gid jeg ligesaa let kunde faae mit Uhr
 igien!" — "Hm! man kan jo aldrig vide, hvorledes
 det kan gaae!" snøblede Kiellingen, da hun gik fra
 ham, og han lagde neppe Mærke til disse Ord, da
 han ansaae dem for intetsigende Snak, som saa-
 danne Folk have rigeligt Forraad paa. Nærdan
 var imidlertid afreist, da han skulde føre et Skib
 til Ostindien. Tre, fire Dage derefter gaaer Præ-

sten allene opad til Høien; ved Indgangen til Krattet møder han Sara; da hun har seet sig lidt om, siger hun til ham: "see her! det skulde vel aldrig være Faærs Uhr? jeg har saamænd fundet det her henne paa Banken, og saa kan man jo let begribe, at Manden har tabt det der den Nat, han vilde gjøre Konster, og saa fornøier det mig, at jeg kan bringe Faær det igien." — Præsten saae forundret sit gamle Uhr og vilde endelig, at hun skulde modtage Omløberens igien, men det vilde hun slet ikke have med at gjøre; hun haabede desuden, lagde hæn til, at han ikke bragte hende i Widtløftighed eller Fortredelighed for hendes gode Villie.

Det er rigtignok at formode, at der har været en Art Forbindelse mellem Kiellingen og Omløberen; men Præsten fandt intet Middel til at opdage den eller den egentlige Sammenhæng i hele Tildragelsen, og det er mig ogsaa ubegribeligt, hvad han skulde have gjort. Jeg maa give ham Ret deri, at Sara vist er en listig Bedrageriske, der uden Tvivl staaer i Forbindelse med nogle farlige Gæsthybe. Det er ærgerligt, at man ikke kan komme efter hendes Kunster.

Men jeg maa slutte dette lange Brev, mine Fingre ere ganske trætte af, at holde paa Pennen, og Rebekka staaer desuden og raaber efter mig; hun beskylder mig for, at jeg bagtaler hende og hele Huset for Eder.

XXXII.

Stakkels Barn! Du veed det ei?
 Det var Skade. Nu saa veed jeg
 Noget, som jeg før ei vidste.

Hadjha i Fiferen.

Sextende Brev fra Ulrikke.

Løgersvraa. * Juli 73.

Min fiere, min elskede Rebekka har i to Dage været meget bedrøvet: den Veninde, om hvis Hekbredelse hun gjorde sig saa glædelig en Forhaabning, er pludselig død. Lægerne maae dog have havt Ret; man er altfor tilbøielig til at overgive sig til en smigrende Forhaabning. Du skulde see den venlige og muntre Kone, der omhyggelig søgte efter Moerskab og Udspredelse for mig, hvis hele Tragten gik ud paa, at gjøre Livet behageligt for hendes Mand og alle dem, der omgive hende, hvor dybt nedbøiet hun nu gaaer af Sorgen, forgieves søger at skule den og trænger selv til den Trøst, hun saa gierne meddeler andre. Jeg føler det ret i disse Dage, hvor meget jeg holder af min Rebekka; hun er af et nært aandeligt Slægtskab med mig og jeg kan nu slet ikke forestille mig, hvorledes det kunde være, hvorledes jeg kunde befinde mig vel, isald jeg ikke havde lært at kiende hende. Naar hun kan det, kommer hun til mig paa mit Bærel:

se, for at jeg skal græde med hende; thi trøste hende, kan jeg ikke. Den Sorg og Bæmød, der ligger skjult i eget Hierte, kommer ved sig en Leilighed frem og viser sig i ny Dragt; ofte naar jeg vil aabne min Mund, for at sige noget trøstende eller adspredende til hende, saa er det for mig, som flemte een mine Læber sammen. Jeg føler en Frygt for, at min Sorg skal flæbe ved mine Ord, flyve med dem hen og forøge hendes Sorg. Det er forunderligt, hvor meget Udskillige vide at sige, end; og naar en Hustru har tabt sin Forsørger, Forældre deres Børn; jeg kan ikke begribe, hvad de kunne sige, og jeg har aldrig villet høre efter det; der er jo vel heri, som i saa megen Tale her i Verden, visse Formularer man holder sig til; men de have megen Lighed med slet Medicin; den synes kun at hjælpe, hvor Naturen hjælper sig selv, men oftere forlænger den kun Sygdommen og gjør Smærterne haardere. Slik Tale kan og bør jeg ikke komme frem med til min søsterlige Veninde.

Hun vilde endelig see Liget før Begravelsen; hun var endog indbudet dertil, men Ludolf satte sig bestemt derimod, hvor meget end Rebekka bad om hans Samtykke dertil. "Jeg," sagde han, "skylder min Hustru Grunde for min Willie, men naar Mennesket er meget bedrøvet, eller hvilken anden Lidenskab der end har angrebet Aanden, saa maa det behandles som sindssvagt; man skal ikke bruge Grunde mod det, thi dem kan og vil det ikke forstaae,

men man skal i egentligste Forstand regiere over det, om dertil endog behøvedes fysisk Magt. Hvorfor vil desuden Rebekka see sin Veninde? Hun er ikke mere at see; det synlige af hende er kun Larve, hun som Phalænen efterlod, idet den fløi bort. Hvor let kan hun, ved at see denne kolde, betydningsløse Maske, der efter at den er aflagt, har noget rædsomt ved sig som en forstyrret Maskine, saaledes forhøie sin Sorg, at hun gjør sig i lang Tid uskikket til sine Pligter mod mig og alle dem Gud har sat hende i Forbindelse med. Sorg er en Nødvendighed, men man skal behandle den som en Lidenstkaab, der skal neddæmpes og ikke ernæres, ellers kan den forhindre os i, at være elffelige og gavnlige for vore Omgivelser; og det ønsker ethvert godt Menneske at være. Jeg føler meget godt," blev han ved, "at jeg selv, f. Ex. ved Rebekkas Død, vilde betages af en Sorg, der ikke tillod mig, at tænke saa rigtigt og fornuftigt herom; men da vil jeg ogsaa bede Gud om den Lykke, at et fornuftigt Menneske, en oprigtig Ven, maa tænke paa mine Begne; jeg haaber, at jeg siden vilde takke ham derfor; og var jeg end dum eller lidenstkaabelig nok, til aldrig at ville det, saa burde han eller hun dog tiltage sig Herredømmet over mig."

Jeg har gientaget disse Grunde for min Veninde, og hun tilstod mig: at Ludolf vist heri havde Ret; men, lagde hun til: "det har han altid, naar vi, som dog kun sjelden skeer, ere uenige." Her har

Du, fiere Moder! i hendes Ord min Forestilling om et lykkeligt Ægteskab. Jeg kan ikke tænke mig, at jeg altid skulde kunne være eenig med endog den kiereste Veninde eller Mand; men om den sidste maa jeg have den Mening, at han saa ganske for-
 tiener min tillidsfulde Agtelse, at jeg kan stole baas-
 de paa hans Kierlighed og bedre Indsigt. Ethvert
 Herredømme, synes mig, er ufordrageligt, naar
 det ikke er grundet paa Troen om velvillig og for-
 trinlig Forstandighed. Jeg vilde være ulykkelig med
 en Mand, hvor jeg enten maatte beherske eller ad-
 lyde uden at agte ham.

Min Rebekka finder nu en Art Trøst i, at
 faae et Monument over sin Veninde her i Haven,
 og Ludolf, synes det, finder megen Behag i denne
 Forestilling; men vi kunne slet ikke blive enige om,
 hvor Monumentet skal staae eller hvorledes det skal
 see ud. Vi gik i Formiddags hele Haven rundt,
 for at opsoge et Sted til det; omsider stode vi stille
 i en Afsrog, affides nok, til ikke at forstyrres af
 Verdens Larm, stille nok, til at svare til et vemod-
 digt Sind, venligt nok til der at henmane en elsket
 Aand. Idet vi standsede der, sagde jeg vemodig
 til hende: hvor Du er lykkelig, at Du har fundet
 en Veninde, som Du ganske kunde fæste Dit Hierte
 til! Tanken om, at Du fandt hende, at Dig frem-
 for tusinde andre blev forundt denne Lykke, burde
 ophøje Din Siel og formilde Din Sorg; og naar
 Du saa mismodig overgiver Dig til Sorgen, saa

maa jeg desto mere føle, hvor ubetydelig jeg er, at jeg slet ikke kan erstatte Dig Dit Tab. Bemodigt stirrede hun paa mig, og betragtede mig opmærksomt vist i et heelt Minut; da faldt hun i mine Arme og hendes Taarer randt hyppigere; men snart fattede hun sig og sagde til mig: "sligt Tab kan aldrig erstattes; men jeg føler mig lykkelig ved den Tanke, at jeg har kunnet lide det, og meget lykkelig ved, at jeg kan lide det endnu engang. Du er min fiere, søde Julie!" — O Moder! det var et af de behageligste Diebliske i mit Liv.

Syttende Brev.

Løgersvraa. * Juli.

Jeg har faaet Dit lange Brev, fiere Moder! hvori Du fortelig gientager Alt, der kunde ansees mærkeligt for mig af det, der er mødt Dig, siden vi i April skiltes ad paa Lindhøi. I en heel Maaned har Du ikke hørt fra Greven; det fornøier mig; jeg vidste, at hans Følelser for mig ikke vare af den Art, at de vilde forhøies ved Hindringer; jeg ønsker, at jeg aldrig maa høre mere fra ham eller om ham. Jeg har Intet at fordre af ham, Intet at afgjøre med ham; det vilde forurolige og nedtrykke mit hele Væsen, om jeg nogensinde skulde staae i mindste Forbindelse med ham. Jeg tilgiver mig selv disse Følelser, da jeg er vis paa, at enhver Anmodning af mig, enhver Paamindelse om mig, vilde være ham ubeleilig og ubehagelig. Skul-

de han lade sig see igien, saa lad ham for Him-
lens Skyld ikke vide mit Opholdssted; han gjør bedst
i at troe, at jeg ikke mere er til.

Al, det er jeg jo egentligen ikke heller! Ulrikke
Liber er forsvunden; hun lever kun i sine Foræl-
dres Kierlighed og den hele øvrige Verden har In-
tet med hende at gjøre, faaer aldrig mere noget at
høre om hende. I hendes Sted er der kommet
et Væsen, som har ei blot et andet Navn, men
ogsaa en anden Natur, ganske forskellige Følelser
og Forhaabninger. Hvor saa disse ere, kunde i
dette Dieblif give mig Anledning til Klage; men
jeg føler, at jeg bør ikke klage; Menneskets Haab
er en frodig Plante; den spirer ofte, hvor vi ikke
have saaet den, og den blomstrer og bærer Frugt
længe før, end vi have ventet det.

Du veed altsaa nu slet ikke, hvor August
egentlig er henne? Det skulde Du see til, at faae
at vide. Maaskee var det bedst, at spørge Procu-
rator Nevoli derom; han veed som oftest Bested
om det man vil vide, og han mener det vist ærligt
med alle Folk. Faderen gjør sig vist ikke ringeste
Umage for at opspørge ham, og maaskee vil Au-
gust ikke lade sig opspørge af ham; men hvad be-
stiller han? hvad lever han af? Det er virkelig Din
Pligt, fiere Moder! at tage Dig af ham: moder-
løs har han jo længe været, og gid han havde væ-
ret faderløs med; det havde vist været godt for
ham. Jeg har ordentlig faaet mere Godhed for

ham, fordi han forlod sin Fader og gjorde det i den Anledning. Jeg forestiller mig den gamle Landfast som en ond Mand, der kom for at blande sig i min Ulykke, for at jeg desto mere skulde føle den og komme til Eftertanke. Gud tilgive ham de Sorger, han har voldt min Fader! Hvor er det dog muligt, at denne Mand kan have en saadan Søn! Det var et besynderligt Tilfælde, at Du just skulde møde ham den Aften, da Du tog tilbage fra Lindhøi. Det gjorde et besynderligt Indtryk paa mig, da jeg læste i Dit Brev derom. Han græd, da Du talede om mig; o, jeg kan see ham for mine Dine, uagtet jeg aldrig har seet ham græde; jeg har aldrig forestillet mig, at jeg skulde see det; men tit har jeg seet Uvillie i hans Dine over Andres uværdige Handlinger, Medlidenhed over Andres Nød, Glæde over Andres Værd eller Lykke. Veed Du vel, at der i Michaelis Kirken i Hamborg er en Apostel Johannes, der meget ligner ham? Apostelen sidder og læner sig op til Frelserens Barm og man seer paa hans opmærksomme Miner, at han hylder det Himmelske, ynder det Kierlige i Salighedens Lære. Dog, jeg har vist før fortalt Dig derom. Men hvorfor græd August? Var det af Uvillie over hans Faders flette Opførsel? Over det Uvisse i hans Fremtids Lykke? Nei, dette sidste var det vist ikke: dertil er han for frimodig og mandig. Men var det da, af Medlidenhed over mig? Af det er sørgeligt, at jeg skal kunne troe

det, men dog flyder mine Taarer mildere, idet jeg seer ham sorgmodig for min Skyld.

Jeg troer, at min Rebekka's Sorg har smittet mig, thi det er endnu langt fra, at hendes Mand og jeg have formaaet, at betage den sin Styrke. Jeg veed intet andet Raad, end taalmodig at vente paa Virkning af Tiden; for den burde alle Sorgende opreise et Grestempel.

Attende Brev.

Tøgersvraa. * Juli 73.

Der bliver Intet af Monumentet over Rebekka's Veninde; Ludolf har fremstillet saa mange Banzskeligheder derved, Indvendinger derimod, at vi have opgivet Ønsket derom. "Naar sligt et Monument," siger han, "skal være som det bør, saa koster det betydeligt. Folk, der baade ere fornemme og rige, gjøre vel i, at opreise Mindesmærker over deres afdøde Venner og Frænder, naar de virkelig have fortient det. De give derved deres Kierlighed en blid og elskværdig Tilfredsstillelse: de give Kunstneren Arbeide og Brød, og de bidrage tillige til at danne Smagen i deres Omegn. Men vi andre Mennesker af Middelstanden sætter os derved i en Bekostning, som ofte ikke stemmer med vore Raar og let paadrager os Beskyldning for Forsængelighed. Og hvad skal egentlig et Mindesmærke tiene til? Hvad udretter det for en Person, der har levet i en lille snæver Kreds? Har et Menneske ikke for:

tient et Monument, saa hjælper dette slet ikke; ingen tænker mere paa den Konge, der lod opreise Egyptens Pyramider, eller paa den vældige Søhane blandt vore Forfædre, i hvis Bautasteen der blev ridset Runer. Har en Person derimod fortient et Monument, saa behøver han det ikke; han lever uden det i Beundringens og Erkiendtlighedens Minde. En Sokrates eller Luther erindres meget godt uden Monumenter; og naar nogen vil opreise et for Biskop Absalon eller Gustav Adolph, saa kan han unægtelig paa en god Maade derved forskionne en Kirke eller en Have; men han gjør mere sig selv end de Hedenfarne derved en Tieneste. Alle Monumenter have desuden tabt en stor Deel af deres Værd, da de saa hyppigen uforstammet ere blevne misbrugte af Overmodet og Vælden. Mange af dem kunne have meget Værd som Kunstværker, men ere meget tvivlsomme Vidnesbyrd om Fortienester. Ved mangen en Marmorstøtte fristes man til at udraabe: o gid disse Stene havde været Brød for de Ulykkelige, som have betalt den med deres Svæd og Blod!"

"Naturen gav desuden det kierlige eller taknemmelige Hierte lettere og skionnere Minder. Den første Dag jeg saae min Rebekka, maatte jeg hente hende nogle Kierminder, som stode paa Skrenten af en Bæk; jeg havde Nøie med at komme til dem; og nu erindrer enhver Kierminde mig om det venlige Daggrø af min Lykke. Min uforglemmelige Lærer i Botaniken Tyge Holm*), der var

*) Han døde 1759, som Professor i Deconomien.

en Discipel af den store Linnée, og vilde blevet til Prydelse og Gavn for vort Fædreland, havde stor Umage med, at forklare mig Bygningen af Flæg-
liliens Blomst; saa Ulger derefter laae han ufor-
modentlig i Graven, og aldrig seer jeg nu Flægli-
lien at hæve sit gyldne Scepter, uden at det fornær
hans fiere Erindring hos mig. Det Træ i vor
Have, ved hvilket Du sidst talede med Din Lovise,
bør være hendes Mindesmærke hos os, og til noget
andet trænger hun ikke; det ville vi pleie med fier-
lig Omhu, og naar en lille Fugl fra det quiddrer
Dig imøde, saa ansee den for et Sendebud fra hen-
des Aand."

Mig synes at Ludolf har Ret, og at det vilde
være uforstandigt at modsige ham, uagtet jeg ret
iøvrig havde tænkt paa, at bidrage til dette Monu-
ment og pynte paa det. Men saaledes veed denne
Mand stedse at overtale, og jeg har i disse Dage
maattet sande, at hans Advarsel til mig mod Sara
aldeles ikke var uden Grund. Da jeg i Forgaars
gik allene ved Aaen, kom hun fra den anden Side
uformodentlig hen og talede til mig. "Men er der
da," hvidskede hun med sin hæse, modbydelige Stem-
me," slet Intet, hvori a kan være den bitte Frue
til Tieneste? hun kan marenænd friligt betro sig
til mig." — Jeg svarede hende med et tørt Nei og
vilde række hende en Gave over Aaen; maastee har
jeg derved gjort en Mine, som ikke flæder godt,
naar man giver Noget; thi hun udrafte ikke engang
Haanden for at tage derimod. — "Det skal ikke
være godt," sagde hun, "at tage imod det, der ræk-

fæst en over Vand. Jeg kan nok see, at man ikke
 har malet mig hvid for Dig, mit Barn! men jeg
 har maremænd hiulpet Folk før i Dine Omstæn-
 digheder..." Uergerlig vændte jeg mig bort fra
 den lede Hex og et Par Ordsprog, hun sendte efter
 mig, forsvandt uhorste i Luften. Hendes hele Væsen
 og Tale til mig, gjorde et saa modbydeligt Indtryk
 paa mig, at jeg ikke kan faae hendes Billede ud-
 slettet af mine Tanker. Da jeg inat vaagnede hen-
 imod Morgengryet, skinnede Maanen ind igiennem
 mit Vindue, Vinden raslede med Bladene og Lys-
 ningen svævede hid og did paa Gulvet; det forekom
 mig, som saae jeg Hexen at fige ind til mig og
 lægge den spidse Næse paa Ruderne. Jeg blev saa
 ængstlig, at jeg kaldte paa Lovise; jeg bad hende,
 at see efter, om der ikke var nogen udenfor mit
 Vindue: men hun var vist kun en slet Jagttager,
 thi Frygten gjorde hendes Undersøgelse meget kort
 og løselig. Hun trøstede mig med: at det kun var
 Blæsten der raslede med Lovet, og at jeg slet ikke
 behøvede, at være bange nu, da Kloffen alt var
 Gæt. Jeg maatte lade mig nøie med denne Trøst,
 men imidlertid blev dog Lovise hos mig, til det blev
 rigtig lyst; da faldt jeg i en sød Søvn og drømte
 mig hjemme hos Eder.

